

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2000. április 19.,
szerda

36. szám

Ára: 715,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
56/2000. (IV. 19.) Korm. r.	
57/2000. (IV. 19.) Korm. r.	
9/2000. (IV. 19.) KHVM r.	
44/2000. (IV. 19.) KE h.	
45/2000. (IV. 19.) KE h.	
46/2000. (IV. 19.) KE h.	
A Magyar Köztársaság Kormánya és a Marokkói Királyság Kormánya között Budapesten, 1990. október 5-én aláírt nemzetközi közúti fuvarozási egyezmény kihirdetéséről	1926
A Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között, a két ország közös államhatárán, Esztergom és Párkány (Stúrovo) városok közötti közúti Duna-híd újjáépítéséről és a kapcsolódó létesítmények megépítéséről szóló, Esztergomban-Párkányban, 1999. szeptember 16-án aláírt Egyezmény kihirdetéséről	1930
Az egyes hírközlési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról .	1934
Katonai bíró felmentéséről	1937
Egyetemi tanári tisztség alóli felmentésekről	1937
Egyetemi tanári tisztség alóli felmentésekről	1937
1973. évi I. törvény a büntetőeljárásról (egységes szerkezetben)	1938
A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	2017
Az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Főigazgatóságának közleménye	2018
Nemzetközi szerződés közzététele	
A Nemzetközi Migrációs Szervezet Alapokmánya	2018

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 56/2000. (IV. 19.) Korm. rendelete

a Magyar Köztársaság Kormánya
és a Marokkói Királyság Kormánya között Budapesten,
1990. október 5-én aláírt nemzetközi közúti fuvarozási
egyezmény kihirdetéséről

(A jóváhagyásról szóló jegyzékváltás a 2000. év
január 20. napján megtörtént.)

1. §

A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és a Marokkói Királyság Kormánya között Budapesten, 1990. október 5-én aláírt nemzetközi közúti fuvarozási egyezményt e rendelettel kihirdeti.

2. §

Az egyezmény hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

„Egyezmény a Magyar Köztársaság Kormánya és a Marokkói Királyság Kormánya között a nemzetközi közúti fuvarozásról

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Marokkói Királyság Kormánya kifejezve abbéli szándékukat, hogy támogatják a két állam közötti és területükön átmenő közúti személy- és áruforgalmat, ennek érdekében megegyeznek a következőkben:

1. Cikk

A Felek feljogosítják a Magyar Köztársaságban, illetve a Marokkói Királyságban működő szállító vállalatokat, hogy a Felek országaiban bejegyzett gépjárműveikkel áru- és személyszállítást bonyolítsanak le akár a két Szerződő Fél között, akár a területükön áthaladva a jelen Egyezmény által meghatározott feltételek betartásával.

1. Személyszállítás

2. Cikk

A jelen Egyezmény 3. Cikkében felsorolt eseteket kivéve az előzetes engedélyezési rendszer hatálya alá esik a

szállító vállalatok által végzett minden személyszállítás, úgymint:

a) a két ország közötti, illetve azok területén áthaladó minden személyszállítás, ha azt — a gépjármű vezetőjét leszámítva — nyolcnál több személy szállítására szolgáló járművel bonyolítják le, illetve

b) minden más, kereskedelmi célú, illetve térítésért igénybe vehető személyszállítás.

3. Cikk

(1) Nem esik az előzetes engedélyezési rendszer hatálya alá és elegendő csak egy egyszerű nyilatkozat (utaskimutás) a következő esetekben:

— az alkalmoszerű, zártajtós személyszállítás, tehát mikor a jármű ugyanazt a csoportot egész útvonalán szállítja, és az utasok leszállása, illetve új utasok felvétele nélkül tér vissza indulási helyére,

— alkalmoszerű, csak odairányuló személyszállítás, amikor a jármű üresen tér vissza.

A fentebb felsorolt pontok minden módosítása csak a Szerződő Felek megegyezésével történhet.

(2) Az első bekezdésben említett bejelentés formáját a két állam illetékes hatóságai közösen állapítják meg.

4. Cikk

(1) A rendszeres személyszállítást, tehát azt a szolgáltatást, amikor az utasok szállítása meghatározott útvonalon és menetrend szerint történik, a Szerződő Felek illetékes hatóságai engedélyezik.

(2) A rendszeres személyszállítás engedélyezésére vonatkozó kérvényt a gépjármű bejegyzési országának illetékes hatóságához kell benyújtani.

(3) Amennyiben azon ország illetékes hatósága, amely országban be van jegyezve a gépjármű, hozzájárulni kíván a (2) bekezdésben említett kérelemhez, akkor a javaslat egy példányát átadja a másik Szerződő Fél illetékes hatóságának.

(4) Miután az illetékes hatóságok elfogadták a jelen Cikk 3. pontjában említett javaslatokat, a Szerződő Felek átadják egymásnak az országuk területére érvényes útvonalengedélyt.

(5) Az illetékes hatóságok a kölcsönösség elve alapján adják ki az engedélyeket.

5. Cikk

Azokat a személyszállítási engedélykérelmeket, amelyek nem felelnek meg a jelen Egyezmény 3. és 4. Cikkében felsorolt feltételeknek, a szállító vállalatnak a rendszámot kiadó állam illetékes hatóságához kell benyújtania.

*II. Áruszállítás**6. Cikk*

A Szerződő Felek országainak egyikében bejegyzett gépjárművel lebonyolított, a két ország közötti, illetve területüket tranzitútvonalként használó közúti áruszállítás minden fajtája előzetes engedélyhez kötött.

7. Cikk

(1) Az engedélyek kétfélek lehetnek:

- a) egy oda- és visszaútra szóló engedély,
- b) időszakos engedély, amely határozatlan számú oda-vissza útra, két hónapnál hosszabb, de maximum egyéves időtartamra szól.

(2) Az engedély a szállító vállalatot feljogosítja, hogy visszaútban árut vegyen fel.

(3) Az engedély a szállító vállalat nevére szól, az másra át nem ruházható.

8. Cikk

A másik Szerződő Fél területére szóló engedélyeket a gépjármű bejegyzési országának illetékes hatósága állítja ki szükségleteinek megfelelően. Ebből a célból közös megegyezéssel éves kontingenseket állapítanak meg, amelyről a jelen Egyezmény 22. Cikkében említett Vegyesbizottság hoz döntést.

9. Cikk

Az illetékes hatóságok kontingensen felüli engedélyt adnak ki a következő esetekben:

- a) megfelelő szállítóeszközzel végzett halottszállítás,
- b) megfelelő szállítóeszközzel végzett költöztetés,
- c) színházi, zenei vagy filmbemutatókhoz, sport-, cirkuszi rendezvényekhez, vásárokhöz vagy búcsúkhöz, illetve rádió-, film- vagy tv-felvételekhez szükséges anyagok, felszerelések és állatok oda-vissza szállítása,
- d) sérült járművek szállítása,
- e) műszaki segítséget nyújtó, illetve vontatójárművek számára.

A fentebb felsorolt pontok minden módosítása csak a Szerződő Felek közös megegyezésével történhet.

*III. Általános rendelkezések**10. Cikk*

(1) Az engedélyek a két Szerződő Fél nyelvén és francia nyelven kerülnek kinyomtatásra, a két ország illetékes hatóságainak megállapodása szerinti formában.

(2) Ezen Egyezmény végrehajtása érdekében az illetékes hatóságok szükséges mennyiségű kitöltetlen engedély-űrlapot adnak át egymásnak.

11. Cikk

Az egyik Szerződő Fél területén bejegyzett vállalatok nem végezhetnek szállítást a másik Szerződő Fél területének két pontja között.

12. Cikk

Az egyik Szerződő Fél területén bejegyzett vállalatok nem végezhetnek szállítást a másik Szerződő Fél területe és egy harmadik állam között, csak a másik Szerződő Fél különleges engedélyével.

13. Cikk

Ha jármű, illetve a rakomány súlya vagy terjedelme túllépi a másik Szerződő Fél területén engedélyezett határértékeket, akkor az említett járműnek a másik Fél illetékes hatósága által előzetesen kiállított külön engedéllyel kell rendelkeznie. Ez az engedély határozza meg a kérdéses jármű által lebonyolítandó szállításnál betartandó feltételeket.

14. Cikk

(1) A Szerződő Felek illetékes hatóságai megkövetelhetik akár a saját illetékességük alá, akár a másik Szerződő Fél illetékessége alá eső szállító vállalatoktól, hogy minden megtett útról jelentést készítsenek.

(2) A jelen Egyezményben meghatározott engedélynek, nyilatkozatnak és menetlevélnek mindig a járművön kell lennie, és azokat az ellenőrző szervek kérésére fel kell mutatni.

(3) A nyilatkozatokat és a menetleveleket annak a Szerződő Félnek a területére való belépéskor, illetve onnan kilépéskor, ahol azok érvényesek, a vámservek kötelesek lepecsételni.

15. Cikk

A jelen Egyezményben említett szállításokat végző vállalatok a másik Szerződő Fél területén végzett szállításért leróják a másik Szerződő Fél területén érvényben lévő adókat és illetékeket.

16. Cikk

A jármű személyzete ideiglenesen és beviteli engedély nélkül, díjmentesen viheti be a másik Szerződő Fél területén való tartózkodása idejére szükséges személyes tárgyait és a járműhöz használatos szerszámokat.

17. Cikk

(1) A jelen Egyezményben említett szállításokat végző gépjármű javításához szükséges alkatrészek ideiglenes beviteli szabályozás alá esnek, vámmentesek, és nem esnek importkorlátozás alá.

(2) A fel nem használt vagy a kicserélt alkatrészeket az országból ki kell vinni, vagy vámhatósági ellenőrzés mellett meg kell semmisíteni.

18. Cikk

A szállító vállalatok és személyzetük köteles betartani a jelen Egyezmény rendelkezéseit, valamint a Szerződő Felek mindegyikének területén az ott hatályos, a közúti szállításra, illetve forgalomra vonatkozó rendelkezéseket és törvényeket.

19. Cikk

Azokban az esetekben, amelyekről jelen Egyezmény nem rendelkezik, a két Szerződő Fél nemzeti szabályozását kell alkalmazni.

20. Cikk

Abban az esetben, ha valamely szállító vállalat a másik Szerződő Fél területén megsérti jelen Egyezmény rendelkezéseit, a gépjármű bejegyzési országának illetékes hatósága a másik Szerződő Fél illetékes hatósága kérésére köteles megtenni a következő intézkedések egyikét:

a) figyelmeztetés,

b) a fuvarozás jogának ideiglenes vagy végleges, részleges vagy teljes megvonása annak az országnak a területére vonatkozóan, ahol a jogsértés történt.

Az említett intézkedéseket tevő hatóságok kötelesek tájékoztatni a másik Fél intézkedést kérő hatóságait.

21. Cikk

A Szerződő Felek kijelölik azt az illetékes szervet, amely eljár a jelen Egyezményben foglaltak megvalósításában és a szükséges statisztikai és egyéb adatok cseréjében.

22. Cikk

(1) Jelen Egyezmény rendelkezéseinek eredményes végrehajtása érdekében a Szerződő Felek Vegyesbizottságot hoznak létre.

(2) Az említett bizottság a Szerződő Felek bármelyikének kérésére a két Fél országában felváltva ül össze.

23. Cikk

(1) A Szerződő Felek a jelen Egyezmény végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket jegyzőkönyvben szabályozzák.

(2) A 22. Cikkben említett Vegyesbizottság jogosult szükség esetén a szóban forgó jegyzőkönyvet módosítani.

24. Cikk

(1) Jelen Egyezmény ideiglenes jelleggel az aláírás pillanatától alkalmazható, de teljes hatállyal csak az azt követő 30. napon lép érvénybe, ha mindkét Szerződő Fél jegyzékben jelezte, hogy részéről adottak a jelen Egyezmény végrehajtásához szükséges feltételek.

(2) Az Egyezmény hatálybalépésétől számított egy évig érvényes, és érvényessége automatikusan meghosszabbodik további egy évvel, kivéve, ha valamelyik Fél felmondási szándékát írásban, az Egyezmény lejártá előtt 6 hónappal a másik Szerződő Félhez eljuttatja.

(3) Jelen Egyezmény rendelkezései nem befolyásolják azokat a jogokat és kötelezettségeket, amelyek a Szerződő Feleknek a nemzetközi személy- és áruszállítás területén megkötött, két- vagy sokoldalú egyezményeiből erednek.

Készült Budapesten, 1990. évi október 5. napján, két eredeti példányban, magyar, arab és francia nyelven, mindhárom szöveg egyaránt hiteles. Eltérés esetén a francia szöveg a mérvadó.

Siklós Csaba s. k.,
a Magyar Köztársaság
Kormánya részéről

Mohamed Bouamoud s. k.,
a Marokkói Királyság
Kormánya részéről

Függelék

JEGYZŐKÖNYV,
amely létrejött a Marokkói Királyság és a Magyar
Köztársaság Kormányai között, a nemzetközi közúti
áru- és személyszállítási egyezmény 23. Cikke alapján

A fent említett Egyezmény végrehajtása érdekében a Szerződő Felek — a Marokkói Királyság és a Magyar Köztársaság — képviselői az alábbiakban állapodnak meg:

I. Személyszállítás

1. A 3. Cikkben feltüntetett ellenőrző dokumentumnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- a szállító vállalat nevét és címét,
- a közlekedő gépjármű(vek) rendszámát és a járműben található ülőhelyek számát,
- a gépjárművezető(k) nevét,
- úti programot,
- a szolgáltatás jellegét,
- az utaslistát,
- a fuvarlevél kiállításának idejét és a szállító aláírását,
- előre nem látott módosításokat,
- az esetleges ellenőrzést igazoló okmányokat.

Olyan alkalmi fuvar esetén, amikor az odautazás utasokkal, a visszaút üresen történik, kivételes esetekben megengedhető az utasok útközbeni leszállása.

2. A 4. Cikk 2. pontjában foglalt engedélykérelmeknek az alábbi adatokat kell tartalmazniuk:

- a szállító megnevezése,
- a közlekedő gépjármű rendszáma és az ülőhelyek száma,
- a menetrend, a díjszabás, valamint a szállítási feltételek tervezete,
- az üzemeltetés időtartama és annak gyakorisága,
- az útvonal tervezete, a határátkelőhelyek feltüntetésével.

Minden, e felsoroláson kívüli esetleges módosítás a Szerződő Felek egyetértésével történhet.

3. Az engedély iránti kérelmeket, amelyekre az 5. Cikk utal, az adott ország illetékes hatóságaihoz kell benyújtani, a tervezett utazás megkezdése előtt legalább 21 nappal.

A Szerződő Felek illetékes hatóságai a másik Fél illetékes hatóságaihoz eljuttatják a kiadott engedélyek egy példányát.

Az engedélykérelmeknek az alábbi adatokat kell tartalmazniuk:

- az utazás szervezőjének neve és címe,
- a szállító vállalat neve és címe,

— a felhasznált jármű(vek) rendszáma és az ülőhelyeinek száma,

— a határátkelőhelyek megnevezése, a be- és kilépés időpontja, azon útszakaszokat, amelyeket utasokkal és üresen teljesít a szállítmányozó,

— a gépkocsivezetők száma.

II. Áruszállítás

1. A 7. Cikk 2. pontja rendelkezéseinek alkalmazása esetén, az adott ország szállító vállalata és a másik Fél szállító vállalata között semmiféle diszkriminatív megkülönböztetés nem alkalmazható visszafuvar esetében.

2. Az engedélyen fel kell tüntetni a 9. Cikkben foglaltaknak megfelelően az engedélyek felhasználására vonatkozó megszorításokat.

3. Ezenkívül a 7. Cikkben feltüntetett állandó és ideiglenes (útra, illetve időre szóló) engedélyeket ki lehet egészíteni a 14. Cikkben említett jelentéssel, amelyet az engedélyt kibocsátó hatóságokhoz az engedéllyel együtt vissza kell juttatni. Ez a jelentés az alábbi adatokat tartalmazza:

- a szállítást végző jármű rendszáma,
- a jármű hasznos terhe és megengedett össz súlya,
- az áru be- és kirakodásának helye,
- a szállítandó áru fajtája és súlya,
- a vámellenőrzés pecsétje a jármű be- és kilépésénél.

III. Általános rendelkezések

1. Az engedélyek és a nyilatkozatok megfelelnek a Szerződő Felek által elfogadott közös egyezményben megállapított formának.

2. Az engedélyek bal felső sarkán MA betűjelzés szerepel, ha az a Marokkói Királyság területére, H betűjelzés, ha a Magyar Köztársaság területére érvényes.

3. Az engedélyek számozottak és a kibocsátó hatóság bélyegzőjével vannak ellátva. Az engedélyeket az azokon feltüntetett határidőn belül a vállalatok kötelesek a kiállító hatóságok részére visszajuttatni.

4. Az illetékes hatóságok az alábbiak:

- a Marokkói Királyság részéről:
a rabati Közlekedési Minisztérium vagy az általa kijelölt illetékes hatóság,
- a Magyar Köztársaság részéről:
a budapesti Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium vagy az általa kijelölt illetékes hatóság.

5. A 13. Cikk szerinti engedélykérelmeket az alábbi szervekhez kell benyújtani:

- a magyar szállítók részéről a következő címre:
Közlekedési Minisztérium Szárazföldi Szállítási Igazgatóság
RABAT — AGDAL Bp. 717;
- a marokkói szállítók részéről a következő címre:
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
Nemzetközi és Tájékoztatási Főosztály
1400 Budapest VII., Dob u. 75—81. Pf. 87

6. Az illetékes hatóságok minden naptári év lejártát követő 6 hónapon belül közlik egymással a közlekedési statisztikákat, melyek a jelen Egyezmény hatálya alá esnek. Az áruszállítás engedélykontingens szabályozásához az alábbi adatok feltüntetése szükséges:

- a kiadott útvonalengedélyek közül az első és utolsó engedély sorszáma és az engedélyezett utak száma,
- az időre szóló engedélyek közül az első és az utolsó sorszáma,
- az utazások száma.

7. A szállítványozó vállalatok kölcsönösségi alapon mentesülnek az alább feltüntetett adók, illetékek alól:

- a) Marokkóban: a közlekedési engedélyekre vonatkozó adóilleték alól, amelyet a 848.66. sz. (16. Joumada I. 1388, azaz 1968. augusztus 5-i) királyi rendelet ír elő;
- b) Magyarországon: az 1/1981. (I. 19.) PM rendeletben* előírt illetékek alól.

Készült két példányban, arab, magyar és francia nyelven, mindhárom szöveg egyaránt hiteles. A magyar és arab nyelvű szövegek közötti eltérés esetén a francia szöveg a mérvadó.

A Marokkói Királyság
Kormányának nevében

A Magyar Köztársaság
Kormányának nevében**

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba. Az egyezményben foglaltakat 2000. február 19-től kell alkalmazni.

(2) A rendelet végrehajtásáról a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

* Belső jogrendszeri változás miatt a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 5. § j) pontja alapján adómentes.

A Kormány 57/2000. (IV. 19.) Korm. rendelete

a Magyar Köztársaság Kormányának és a Szlovák Köztársaság Kormányának között, a két ország közös államhatárán, Esztergom és Párkány (Stúrovo) városok közötti közúti Duna-híd újjáépítéséről és a kapcsolódó létesítmények megépítéséről szóló, Esztergomban-Párkányban, 1999. szeptember 16-án aláírt Egyezmény kihirdetéséről

(A jóváhagyásról szóló jegyzékváltás 2000. év január 24. napján megtörtént.)

1. §

A Kormány a Magyar Köztársaság Kormányának és a Szlovák Köztársaság Kormányának között, a két ország közös államhatárán, Esztergom és Párkány (Stúrovo) városok közötti közúti Duna-híd újjáépítéséről és a kapcsolódó létesítmények megépítéséről szóló, Esztergomban-Párkányban, 1999. szeptember 16-án aláírt Egyezményt e rendelettel kihirdeti.

2. §

Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

**„Egyezmény
a Magyar Köztársaság Kormányának
és a Szlovák Köztársaság Kormányának között
a két ország közös államhatárán, Esztergom és Stúrovo
(Párkány) városok közötti közúti Duna-híd
újjáépítéséről és a kapcsolódó létesítmények
megépítéséről**

A Magyar Köztársaság Kormányának és a Szlovák Köztársaság Kormányának (a továbbiakban: Szerződő Felek)

összhangban a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a jószomszédi kapcsolatokról és baráti együttműködésről Párizsban, 1995. március 19-én aláírt Szerződéssel,

tekintettel az infrastruktúra-kapcsolatoknak a két ország közötti gazdasági együttműködés fejlődésére gyakorolt hatására,

figyelemmel a két államnak az Európai Unióba való integrálódását, valamint a határokon átvívelő együttműködés fejlesztését célzó törekvéseire,

az alábbiakban állapodnak meg:

1. Cikk

Az Egyezmény célja

(1) Esztergom és Stúrovo (Párkány) városok közötti közúti kapcsolat helyreállítása érdekében a Szerződő Felek megállapodnak

a) a Duna 1718,5 fkm szelvényében lévő Duna-híd (a továbbiakban: a híd) újjáépítéséről;

b) a kapcsolódó létesítmények megépítésében a következő módon:

ba) mindkét oldalon a hídhoz vezető utak és az azokon lévő műtárgyak szükséges mértékű felújítási munkáinak elvégzéséről,

bb) a határforgalom biztosításához, ellenőrzéséhez szükséges közös közúti határátkelőhelyi létesítmények szlovák oldalon történő megépítéséről.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában szereplő híd az UVATERV Budapest, 1996. december 15-i, valamint a DOPRAVOPROJEKT Bratislava, 1997. júniusi, közösen elkészített 50003/03/202. számú tervnek az 1999. április 7-én közösen módosított hossz-szelvényt tartalmazó 2/M1 rajzon feltüntetett alapvető műszaki paraméterek alapján épül meg. A hajózási úrszelvények felső szintje a Duna bal partjától (Szlovák Köztársaság) számított harmadik hídnyílásban 100 m szélességben, a negyedik hídnyílásban pedig 80 m szélességben a Balti-tengeren mért szintmagassághoz viszonyított 117,35 m tengerszint feletti magasságban lesz. A 2/M1 rajz Szerződő Felek birtokában lévő egy-egy példánya az Egyezmény mellékletét képezi.

(3) A közös közúti határátkelőhelyen a határforgalom ellenőrzésének kérdéseit, az ellenőrzés megkezdésének idejét a Szerződő Felek — jelen Egyezmény 5. Cikkének (1) bekezdésében megjelölt időpontig hatályba lépő — külön megállapodásban rögzítik.

2. Cikk

Közúti határátkelőhely

(1) A folyamatos üzemű közúti határátkelőhely

a) a nemzetközi személyforgalom (gyalogos, kerékpár, motorkerékpár és személygépkocsi) céljára, továbbá a magyar és a szlovák menetrend szerinti autóbuszjáratok számára létesül, valamint

b) a magyar—szlovák állat- és növény-egészségügyi szolgálati hely nélküli áruforgalmat (3,5 t ösztömeg-határig) szolgálja.

(2) A közúti határátkelőhely megnyitása után az Esztergom és Stúrovo (Párkány) közötti mindennemű kompszolgáltatás megszűnik. A kishajóforgalomra vonatkozó rendelkezéseket a Szerződő Felek külön megállapodásban rögzítik.

3. Cikk

Finanszírozás

(1) A Szerződő Felek a jelen Egyezmény 1. Cikkének (1) bekezdésében megjelölt létesítmények tekintetében a tervezési, előkészítési és kivitelezési munkák finanszírozásáról az alábbiak szerint állapodnak meg:

a) a híd újjáépítésének költségeit a Szerződő Felek közösen, egyenlő arányban viselik,

b) a szlovák oldalon a hídhoz vezető út építésének költségeit a szlovák Szerződő Fél,

c) a magyar oldalon a hídhoz vezető út építésének költségeit a magyar Szerződő Fél,

d) a közúti határátkelőhely létesítésének költségeit a szlovák Szerződő Fél viseli.

(2) A Szerződő Felek erőfeszítéseket tesznek a pénzügyi támogatás PHARE alapból történő megszerzése érdekében. A Szerződő Felek a PHARE támogatás elnyeréséhez szükséges hazai társfinanszírozást biztosítják. A PHARE támogatás elnyerése esetén a Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak egy közös program-végrehajtási egység (PIU) felállítására.

4. Cikk

Versenyeztetés

A Szerződő Felek a jelen Egyezmény 1. Cikke (1) bekezdésének a) pontjában megjelölt híd újjáépítési munkáira közösen írják ki a PHARE előírásoknak megfelelő nyilvános, egyfordulós, kétborítékos nemzetközi versenytárgyalást. A szerződéskötés a FIDIC ajánlásai szerint történik.

5. Cikk

Határidők

(1) A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy illetékes szerveik közreműködésével a tervezési, előkészítési és kivitelezési munkákat úgy végzik, hogy a híd építése 2000-ben — a lehető legkorábbi időpontban — megkezdődhessen és 2001 decemberében — a hozzávezető utak és az azokon levő műtárgyak üzembe helyezésével együtt — befejeződhessen.

(2) A szlovák Szerződő Fél a közúti határátkelőhely tervezési, előkészítési és kivitelezési munkáit úgy végzi, hogy a határátkelőhely forgalomba helyezése a híd megnyitásával egyidejűleg megtörténjen.

(3) A híd újjáépítési munkálatai befejezésének és a határátkelőhely megnyitásának időpontját a Szerződő Felek diplomáciai úton egyeztetik.

6. Cikk

Különleges vámrendelkezések

(1) A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy az egyik Szerződő Fél államának területéről kivitt, illetve a Szerződő Fél államának vámterületére behozott — ezen Egyezményből fakadó munkák elvégzéséhez szükséges — anyagok, termékek, illetőleg a másik Szerződő Fél államának területén végzett szolgáltatások vám, adó, illeték, továbbá mindennemű engedélyezési és korlátozási kötelezettség alól mentesek. A fel nem használt anyagokat, termékeket vissza kell szállítani azon Szerződő Fél államának területére, ahonnan azokat behozták.

(2) Jelen Egyezmény 1. Cikkének (1) bekezdésében felsorolt és ott meghatározott munkák elvégzéséhez szükséges gépek, járművek, berendezések és eszközök vám, adó, illeték, valamint vámbiztosíték fizetési kötelezettség alól mentesek azzal a feltétellel, hogy azokat a küldő államba visszaszállítják.

(3) A munkák befejeződését követően a visszaszállítási kötelezettséggel beszállított, az (1) és (2) bekezdésben felsorolt, fel nem használt és vissza nem szállított anyagokat, tárgyakat — a Szerződő Felek vámhatóságai által meghatározott időpontig — vissza kell szállítani azon állam területére, ahonnan azokat kihozták. Az (1) és (2) bekezdésben felsorolt, vissza nem szállított anyagokat és tárgyakat vámfizetési kötelezettség terheli az azon államban hatályos jogszabályok szerint, amely állam területén azok maradtak.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben felsorolt anyagokat, tárgyakat és egyéb munkaeszközöket a Szerződő Felek vámhatóságai ellenőrzik.

7. Cikk

A létesítmény fenntartása és üzemeltetése

(1) A híd üzemeltetéséről, fenntartásáról, időszakos vizsgálatáról és felújítási munkáinak rendjéről, valamint a munkák elvégzésének menetéről a Szerződő Felek külön megállapodást kötnek.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok végrehajtásának költsége a Szerződő Feleket 50-50%-ban terheli.

8. Cikk

Tulajdonjog

(1) Az újjáépített híd 515,90 m hosszúságban minden al- és felépítményével együtt 50-50% arányban a Szerződő Felek államának osztatlan közös tulajdonába kerül.

(2) Minden egyéb, a beruházás kapcsán megvalósuló létesítmény a Duna jobb partján a Magyar Köztársaság, a Duna bal partján a Szlovák Köztársaság tulajdonába kerül.

9. Cikk

Tervezési, előkészítési és kivitelezési munkák

(1) A Szerződő Felek biztosítják a jelen Egyezmény 1. Cikkének (1) bekezdésében megjelölt létesítmények tervezési munkáinak koordinálását, egyben megállapodnak abban, hogy az engedélyezési és jóváhagyási eljárások a Szerződő Felek államainak vonatkozó belső előírásaival összhangban valósulnak meg.

(2) Jelen Egyezmény 1. Cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a híd építésével összefüggő előkészítési és kivitelezési munkákat a Szerződő Felek illetékes hatóságai közösen koordinálják. A munkálatok végrehajtása a Szerződő Felek által megbízott beruházó szervezetek közvetítésével valósul meg, összhangban a Magyar Köztársaságban és a Szlovák Köztársaságban érvényes jogszabályokkal és műszaki előírásokkal úgy, hogy a jogszabályok és a műszaki előírások közül minden esetben a szigorúbb szabályozást, valamint a PHARE és a FIDIC szabályait veszik figyelembe.

10. Cikk

A károk és a költségek viselése

(1) Amennyiben az egyik Szerződő Fél alapos indok nélkül elzárkózik attól, hogy megépítse a hidat és/vagy a kapcsolódó létesítményeket, köteles megtéríteni a másik Szerződő Fél minden olyan kárát és költségét, ami bizonyítottan a híd és a kapcsolódó létesítmények építésével összefüggésben felmerült, ideértve a tervezést, az előkészítést és a kivitelezést.

(2) A hídban vis maior miatt keletkezett kárt a Szerződő Felek egyenlő arányban viselik.

11. Cikk

Az államhatár átlépése

(1) A híd, valamint a kapcsolódó létesítmények építésének előkészítésével, tervezésével és kivitelezésével megbízott személyek a beruházás időszakában szabadon mozoghatnak az államhatár közelében az építési övezetben. Amennyiben a jelen Egyezményből fakadó feladatok teljesítése indokoltá teszi, az építési övezetben korlátozás nélkül átléphetik az államhatárt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek a Szerződő Felek által felhatalmazott ellenőrző szervek fel-

szolgáltatására érvényes úti okmánnyal kötelesek igazolni magukat.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek névjegyzékét a Szerződő Felek által megbízott beruházó szervezetek a munkák megkezdését megelőzően legalább 15 nappal megküldik mindkét Szerződő Fél illetékes határőrizeti szerveinek.

12. Cikk

Az Egyezmény végrehajtása

A Szerződő Felek jelen Egyezmény végrehajtásával a Magyar Köztársaságban a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztériumot, a Szlovák Köztársaságban a Közlekedési, Postaügyi és Távközlési Minisztériumot bízzák meg.

13. Cikk

Az Egyezmény módosítása

Jelen Egyezmény módosítását a Szerződő Felek bármelyike kezdeményezheti. A módosítást a Szerződő Felek belső jogszabályai által előírt módon jóvá kell hagyni, és az a jóváhagyásról szóló későbbi diplomáciai jegyzék kézhezvétele napján lép hatályba.

14. Cikk

A viták rendezése

(1) Jelen Egyezmény értelmezésével és végrehajtásával összefüggő esetleges viták rendezése a Szerződő Felek jelen Egyezmény 12. Cikkében megjelölt szerveinek a feladata. Megegyezés hiányában a vitás kérdéseket a Szerződő Felek elé kell terjeszteni.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben megjelölt módon a vitát nem sikerül rendezni, azt az egyik Szerződő Fél kérése alapján Döntőbírótság elé terjesztik.

(3) Szerződő Felek a Döntőbírótságot ad hoc módon hozzák létre úgy, hogy bármelyik Szerződő Félről eredő igénybejelentést követő két hónapon belül saját állampolgáraik közül egy-egy döntőbíró jelölnek ki. A Döntőbírótság elnöke egy harmadik állam polgára lesz, akinek személyéről a két döntőbíró állapodik meg.

(4) A (3) bekezdésben megjelölt Döntőbírótság előtti eljárásban a nemzetközi jog szabályai az irányadóak.

(5) A Döntőbírótság szavazattöbbséggel dönt, döntése mindkét Szerződő Félre nézve kötelező. A Szerződő Felek viselik a saját döntőbírójuk tevékenységével összefüggő költségeket. A Döntőbírótság eljárásával összefüggő to-

vábbi költségeket a Szerződő Felek egyenlő arányban viselik.

(6) Amennyiben az egyik Szerződő Fél azon szándéka bejelentésétől, hogy Döntőbírótsághoz kíván fordulni, számított hat hónapon belül a döntőbírók nem tudnak megegyezni a Döntőbírótság elnökének személyéről, s nem is állapodnak meg másként, az érintett Szerződő Fél a Hágai Állandó Döntőbírótság főtítkárához fordul, hogy nevezze ki a Döntőbírótság elnökét. Abban az esetben, ha az Állandó Döntőbírótság főtítkára az egyik Szerződő Fél állampolgára lenne, az Állandó Döntőbírótság opciós szabályai szerint kell eljárni.

15. Cikk

Az Egyezmény hatálybalépése

(1) Szerződő Felek jelen Egyezményt határozatlan időtartamra kötik.

(2) Jelen Egyezményt a Szerződő Felek belső jogszabályai által előírt módon jóvá kell hagyni, amelyről a Szerződő Felek egymást diplomáciai úton értesítik.

(3) Jelen Egyezmény a jóváhagyásról szóló, későbbi diplomáciai értesítés kézhezvétele napján lép hatályba. A Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy az Egyezmény előírásait az aláírás napjától alkalmazzák.

(4) Jelen Egyezményt bármelyik Szerződő Fél diplomáciai úton írásban felmondhatja. Ebben az esetben az Egyezmény a felmondásról szóló értesítésnek, a másik Szerződő Fél által történt átvétele napjától számított hat hónap után hatályát veszti.

Készült Esztergomban és Párkányban, az 1999. év szeptember hó 16. napján, két eredeti példányban, magyar és szlovák nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Orbán Viktor s. k.,
a Magyar Köztársaság
Kormánya nevében

Mikulas Dzurinda s. k.,
a Szlovák Köztársaság
Kormánya nevében''

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 2000. január 24-től kell alkalmazni.

(2) A rendelet végrehajtásáról a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, a belügyminiszter, valamint a pénzügyminiszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter 9/2000. (IV. 19.) KHVM rendelete

az egyes hírközlési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 151/1994. (XI. 17.) Korm. rendelet 2. §-a alapján — az érintett miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A megszünt Hírközlési Alapból átvett feladatok fejezeti kezelésű előirányzatban történő szabályozásáról szóló 20/1996. (VII. 19.) KHVM rendelet 14. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az 1. §-ban meghatározott kiadásokkal kapcsolatos tervezés előkészítése, a fejezeti kezelésű előirányzatcsoport nyilvántartásainak vezetése (számlarend, könyvvezetési kötelezettség, szakmai és pénzügyi adatszolgáltatás, a koncessziós szerződések alapján a kötelezettek által fizetendő egyszeri és éves koncessziós díjak beszedése, a díjak beszedéséhez szükséges számlák kibocsátása és kezelése, ideértve az áfa-kötelezettség teljesítését is) a támogatási szerződések előkészítése és teljesítésük ellenőrzése — miniszter által jóváhagyott szabályzatnak megfelelően — a Hírközlési Főfelügyelet feladata.”

2. §

A közcélú távbeszélő szolgáltatások igénybevételének díjáról szóló 31/1997. (XII. 20.) KHVM rendelet 16. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A következő évre vonatkozó díjakra a szolgáltató a ténylegesen fennálló szolgáltatási jogosultságának megfelelően e rendelet 1. §-ának (1) bekezdése alapján tehet javaslatot.”

3. §

Az egyes hírközlési és informatikai termékek megfelelőségét vizsgáló vagy ellenőrző, illetőleg tanúsító szervezetek részletes szabályairól szóló 22/1999. (VIII. 4.) KHVM rendelet 18. §-ának (1) bekezdésében a „... legfeljebb hat

hónapig ...” szövegrész helyébe „... legfeljebb 2000. június 30-áig ...” szövegrész lép.

4. §

(1) A távközlési építmények engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 29/1999. (X. 6.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának *a*) és *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazása szempontjából az)

„*a*) antenna olyan eszköz (berendezés, illetőleg annak tartozéka), amely elektromágneses jelek vételére és/vagy sugárzására szolgál;

b) antennatartó szerkezet, olyan távközlési rendeltetésű műtárgy (a vezeték nélküli távközlés sajátos építménye), amely antenna elhelyezésére szolgál;”

(2) Az R. 2. §-a *c*) pontjának *cc*) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[c) egyéb távközlési építmények olyan sajátos építmények, amelyek magukban foglalják:]

„*cc*) az oszlopokat, alagutakat, kábelszekrényeket, csatornákat, föld alatti és föld feletti jelzőket, védőműtárgyakat.”

(3) Az R. 5. §-a (2) bekezdésének első mondata helyébe a következő szövegrész lép:

„(2) A hatóság megállapítja, hogy a kérelem és mellékletei megfelelnek-e az e rendeletben foglalt feltételeknek.”

(4) Az R. 5. §-a (3) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az építető nem köteles az (1)–(2) bekezdésekben említett engedély iránti kérelem benyújtásával engedélyezési eljárást kezdeményezni, ha a távközlési építmény építése, használatbavétele vagy megszüntetése]

„*d*) közforgalmú vasút területén üzemi célokat szolgáló távközlési építményre irányul.”

(5) Az R. 5. §-ának (3) bekezdése a következő *g*), *h*) és *i*) ponttal egészül ki:

[Az építető nem köteles az (1)–(2) bekezdésekben említett engedély iránti kérelem benyújtásával engedélyezési eljárást kezdeményezni, ha a távközlési építmény építése, használatbavétele vagy megszüntetése]

„*g*) távközlési építménymeglévő nyomvonalon történő korszerűsítésére irányul,

h) a közcélú távközlő hálózathoz csatlakozó, 1000 métert meg nem haladó hosszúságú távközlési építmény létesítésére irányul,

i) hibaelhárítással összefüggő tevékenységnek minősül.”

(6) Az R. 5. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A (3) bekezdés *g*) és *h*) pontjaiban foglalt esetekben az építetőt — 50 métert meghaladó hosszúságú távközlési építmény korszerűsítése vagy létesítése esetén, a megvalósítást követő 60 napon belül — bejelentési kötelezettség terheli, amelynek tartalmaznia kell:

a) a bejelentő nevét,

b) a korszerűsített, illetőleg a csatlakozáshoz igénybe vett létesítmény használatbavételi/fennmaradási engedélyének számát,

c) a korszerűsítés, illetőleg a létesítés eredményeként létrejött távközlési építmény rövid leírását, melyből megállapítható a kapacitásban, kiterjedésben, a környezetre gyakorolt hatásban bekövetkezett változás.”

(7) Az R. 6. §-ának c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az építető az építési, fennmaradási és bontási (a továbbiakban: építési) engedélyezés iránti jogosultságát a következő okiratokkal igazolhatja:]

„c) közös tulajdonban álló ingatlanon történő építési tevékenység végzése esetében — az a) pontban meghatározottakon túlmenően — a tulajdonostárs(ak) hozzájáruló nyilatkozatával vagy az ezt pótló hatósági határozattal,¹ illetőleg bírósági ítélettel,”

(8) Az R. 12. §-ának eredeti szövege (1) bekezdésre változik, egyidejűleg a bekezdés a következő m) ponttal egészül ki:

(Az építési engedély iránti kérelmet a kérelmező az e rendelet 2. számú mellékletében megjelölt nyomtatványon az alábbi mellékletekkel együtt kérheti:)

„m) a 30 MHz—60 GHz frekvenciatartományon belüli elektromágneses sugárzást kibocsátó vezeték nélküli távközlési építmények esetében a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ Országos Sugárbiológia és Sugáregészségügyi Kutató Intézetének (a továbbiakban: OKK—OSSKI) előzetes szakvéleményét az adott építmény telepítése után várható sugárzásról, valamint a használatbavétel sugáregészségügyi feltételeiről.”

(9) Az R. 12. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az (1) bekezdés a)—m) pontjaiban felsoroltakhoz egy-egy példányt, továbbá

a) építési-műszaki tervdokumentáció (kiviteli terv) esetén az 1. számú mellékletben meghatározott szakhatóságok külön jogszabályban meghatározott eljárásaiban közreműködők számának megfelelő példányszámot, valamint további kettő példányt,

b) rendszerteknikai terv esetén három példányt,

c) más nyomvonalas, illetőleg nyomvonaljellegű létesítmények megközelítésére, keresztezésére, igénybevételeire vonatkozó — az érintett létesítmény üzemeltetőjével egyeztetett — (részlet)tervek esetén három-három példányt,

d) egyéb okirat esetén három példányt kell csatolni.”

(10) Az R. 20. §-ának (3) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(A használatbavételi engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:)

„f) az építési engedélyben a használatbavétellel kapcsolatban meghatározott sugáregészségügyi feltételek teljesülését igazoló dokumentumokat.”

(11) Az R. 20. §-ának (7) bekezdése — az első mondatot követően — a következő mondattal egészül ki:

„Használatbavételi engedélyre van szükség abban az esetben is, ha a korábban más céllal — jogszerűen — létesült távközlési építmény rendeltetése megváltozik.”

(12) Az R. 21. §-a a következő új (4) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg az eredeti (4) és (5) bekezdés számozása (5) és (6) bekezdésre változik:

„(4) Ha a hatóság a bejelentés vagy — szükség szerint — helyszíni szemle alapján megállapítja, hogy az elvégzett építési munkák nem az 5. § (3) bekezdésének g), h) vagy i) pontjai alá tartozónak minősülnek, úgy fennmaradási engedélyezési eljárást kell lefolytatnia.”

(13) Az R. 25. §-ának (2) bekezdésében „... a 2. § c) pontjának cc) alpontjában említett antennatartó szerkezetekről (tornyokról) ...” szövegrész helyébe „... a 2. § b) pontjában említett antennatartó szerkezetek közül a tornyokról ...” szövegrész lép.

5. §

(1) Az R. 1. számú melléklete e rendelet 1. számú melléklete szerint módosul.

(2) Az R. e rendelet 2. számú mellékletében foglalt 3. számú melléklettel egészül ki.

6. §

(1) Ez a rendelet 2000. május 1-jén lép hatályba, egyidejűleg az R. 7. §-a (1) bekezdésének második mondata, a 10. § (4) bekezdésének a) pontja és a 19. § (4) bekezdésének b) pontja, továbbá az R. 2. számú mellékletének 6. pontja hatályát veszti.

(2) E rendelet rendelkezéseit a távközlési építmények engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 29/1999. (X. 6.) KHVM rendeletben foglalt eljárások tekintetében a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

¹ A távközlésről szóló 1992. évi LXXII. törvény 26. §-ának (4) bekezdése.

III. rész HATÁROZATOK

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 44/2000. (IV. 19.) KE határozata

katonai bíró felmentéséről

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és a honvédelmi miniszter együttes előterjesztésére

dr. Kardos Sándort

2000. július 1-jei hatállyal — bírói tisztségének megtartása mellett — katonai bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2000. április 17.

*Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke*

A Köztársaság Elnökének 45/2000. (IV. 19.) KE határozata

egyetemi tanári tisztség alóli felmentésekről

Az oktatási miniszter előterjesztésére
a Semmelweis Egyetemen

dr. Bagdy Emőke egyetemi tanárt

— közalkalmazotti jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére tekintettel — és

dr. Gachályi Béla egyetemi tanárt

— közalkalmazotti jogviszony saját kérésre történő megszüntetésére tekintettel —

2000. április 30. napjával e tisztségük alól felmentem.

Budapest, 2000. április 17.

*Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke*

Ellenjegyzem:

*Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter*

A Köztársaság Elnökének 46/2000. (IV. 19.) KE határozata

egyetemi tanári tisztség alóli felmentésekről

Az oktatási miniszter előterjesztésére

a Pécsi Tudományegyetemen

dr. Tomcsányi Tihamér egyetemi tanárt

— közalkalmazotti jogviszony saját kérésre történő megszüntetésére tekintettel —

2000. augusztus 31. napjával

és

a Miskolci Egyetemen

dr. Beney Zsuzsa további jogviszonyban alkalmazott egyetemi tanárt,

dr. Farkas Ottó egyetemi tanárt,

dr. Szentirmai László egyetemi tanárt és

dr. Tajnafői József egyetemi tanárt

2000. június 30. napjával,

dr. Czibere Tibor egyetemi tanárt,

dr. Hársing László egyetemi tanárt,

dr. Kozák Imre egyetemi tanárt,

dr. Némedi Varga Zoltán egyetemi tanárt és

dr. Tarján Iván egyetemi tanárt

2000. december 31. napjával

— 70. életéve betöltésére tekintettel —

e tisztségük alól felmentem.

Budapest, 2000. április 17.

*Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke*

Ellenjegyzem:

*Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter*

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

1973. évi I. t ö r v é n y a büntetőeljárásról¹

(Egységes szerkezetben.)

ELSŐ RÉSZ

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. §² E törvény célja az, hogy a büntetőeljárás szabályozásával, a törvényességnek megfelelően biztosítsa a bűncselekmények felderítését, a Magyar Köztársaság büntető törvényeinek alkalmazását.

I. Cím

A BÜNTETŐELJÁRÁS ALAPELVEI

A hivatalból való eljárás

2. § A büntető ügyekben eljáró hatóságok az e törvényben megállapított feltételek fennállása esetén kötelesek a büntető eljárást lefolytatni.

Az ártatlanság védelme

3. § (1) Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(2) A bűnösség bizonyítása a büntető ügyekben eljáró hatóságokat terheli. A terhelt nem kötelezhető ártatlanságának bizonyítására.

¹ A kihirdetés napja: 1973. március 31. A törvényt az 1999. évi CX. törvény 171. § (1) bekezdésével módosított 1998. évi XIX. törvény 605. § (7) bekezdése 2003. január 1-jével hatályon kívül helyezi.

² Az 1. § az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően és az 1994. évi XCII. törvény 34. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

A személyi szabadság és más állampolgári jogok biztosítása

4. § (1) A büntetőeljárásban a személyi szabadságot és más állampolgári jogokat tiszteletben kell tartani, s azok csak az e törvényben meghatározott esetekben és módon korlátozhatók.

(2) A hatóságoknak az eljárás során biztosítaniuk kell az állampolgári jogokat korlátozó kényszerintézkedések törvényességét.

(3) A hatóságok tartoznak az eljárás résztvevőit jogaikról tájékoztatni és kötelességeikre figyelmeztetni.

A tényállás felderítése és a bizonyítékok szabad értékelése

5. § (1) A hatóságok feladata, hogy az eljárás minden szakaszában a tényállást alaposan és hiánytalanul tisztázzák, a valóságnak megfelelően állapítsák meg, a terhelt és mentő, valamint a büntetőjogi felelősséget súlyosító és enyhítő körülményeket egyaránt figyelembe vegyék. Fel kell deríteni azokat az okokat és körülményeket is, amelyek a bűncselekmény elkövetését közvetlenül lehetővé tették.

(2) Az eljárásban részt vevő személyek az e törvényben meghatározott esetekben és módon kötelesek és jogosultak a bizonyításban közreműködni.

(3) A büntetőeljárásban szabadon felhasználható minden olyan bizonyítási eszköz és bizonyíték, amely a tényállás megállapítására alkalmas lehet; a hatóságok ezeket egyenként és összességükben szabadon értékelik, és ezen alapuló meggyőződésük szerint bírálják el.

A védelem

6. § (1) A terheltet megilleti a védelem joga.

(2) A hatóságok kötelesek biztosítani, hogy az, akivel szemben a büntetőeljárást folytatják, az e törvényben meghatározott módon védekezhessenek.

(3) A terhelt érdekében az eljárás bármely szakaszában védő járhat el. A terhelt az eljárás megindításától kezdve védőt választhat.

A jogorvoslati jogosultság

7. § A hatóságok határozatait és intézkedéseit ellen, illetőleg az intézkedés elmulasztása miatt — ha e törvény kivételt nem tesz — jogorvoslatnak van helye.

Az anyanyelv használata

8. § (1) A büntetőeljárás nyelve a magyar. A magyar nyelv nem tudása miatt senkit sem érhet hátrány.

(2) A büntetőeljárásban mind szóban, mind írásban mindenki anyanyelvét használhatja.

Az eljárási feladatok megoszlása

9. § (1) A büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítékezés egymástól elkülönül.

(2) Bírósági eljárás csak törvényes vád alapján indulhat. A bíróság annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény alapján, amelyet a vád tartalmaz.

(3) A bírósági eljárásban a bizonyítás során a vádlót, a terheltet és a védőt azonos jogok illetik meg.

A szóbeliség és a közvetlenség

10. § (1) A bírósági tárgyalás szóbeli.

(2)³ A bíróság — ha e törvény eltérően nem rendelkezik — ügydöntő határozatát a tárgyaláson közvetlenül megvizsgált bizonyítékokra alapítja.

A tárgyalás nyilvánossága

11. § (1) A bírósági tárgyalás nyilvános.

(2) A bíróság a nyilvánosságot az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről indokolt határozattal kizárhatja, ha ez államtitok vagy szolgálati titok megőrzése végett, illetőleg erkölcsi okból szükséges. A bíróság egyes hivatalos személyeknek ebben az esetben is megengedheti, hogy a tárgyaláson jelen legyenek.

(3)⁴ A bíróság a tárgyaláson hozott határozatát akkor is nyilvánosan hirdeti ki, ha a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárta.

II. Cím

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

A büntetőeljárás megindítása

12. § (1) Büntetőeljárás csak az e törvényben meghatározott feltételek alapján, bűncselekmény alapos gyanúja esetén és csak az ellen lehet indítani, akit bűncselekmény alapos gyanúja terhel.

(2) A bírósági eljárást — ha e törvény kivételt nem tesz — nyomozás előzi meg.

A büntetőeljárás akadályai

13. § Büntetőeljárás nem lehet indítani, és a már megindult eljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, ha

³ A 10. § (2) bekezdése az 1998. évi LXXXVIII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

⁴ A 11. § (3) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

a) a cselekmény nem bűncselekmény vagy azt nem a terhelt (a feljelentett személy) követte el;

b) nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a terhelt (a feljelentett személy) követte el;

c) büntetethez való jog kizáró vagy megszüntető ok áll fenn;

d)⁵ a terhelt cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a perújítást, a felülvizsgálat és a törvényesség érdekében emelt jogorvoslat esetét.

A büntetőjogi felelősség önálló elbírálása

14. §⁶ Abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el és milyen bűncselekményt, a büntető ügyben eljáró hatóság a polgári perben, illetőleg a szabálysértési, fegyelmi eljárás során hozott jogerős határozat, illetőleg a bennük megállapított tényállás nem köti.

A törvény hatálya

15. § (1) A büntetőeljárás a cselekmény elbírálásakor hatályban levő törvény szerint kell lefolytatni.

(2)⁷ A magyar büntető joghatóság alá tartozó ügyekben (Btk. 3. és 4. §) az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

(3) Nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján mentességet élvező személy ellen büntetőeljárás nem indítható. Ha a külföldi állam a mentességről lemondott, az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

II. Fejezet

A BÜNTETŐ ÜGYEKBE ELJÁRÓ HATÓSÁGOK

I. Cím

AZ ELJÁRÓ HATÓSÁGOK

A nyomozó hatóságok

16. § (1) A nyomozó hatóságok feladata a bűncselekmények gyors és alapos felderítése, valamint a bűncselekmények elkövetőinek felelősségre vonásához szükséges eljárási cselekmények elvégzése.

(2)⁸ Általános nyomozó hatóság a rendőrség és az ügyészség.

⁵ A 13. § d) pontja az 1999. évi CX. törvény 56. §-ával megállapított szöveg.

⁶ A 14. § az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

⁷ A 15. § (2) bekezdése az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

(3)⁹ A deviza-bűncselekmény (Btk. 309. §), az adó-, társadalombiztosítási csalás, ha azt nem az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal hatáskörébe tartozó adóra nézve követik el (Btk. 310. §), csempészet és vámorgazdaság (Btk. 312. §), visszaélés csekkkel (Btk. 313. §), valamint az ezekkel a bűncselekményekkel összefüggésben elkövetett közokirat-hamisítás (Btk. 274. §), magánokirat-hamisítás (Btk. 276. §) és bélyeghamisítás (Btk. 307. §) nyomozását a Vám- és Pénzügyőrség végzi. A nemzetközi jogi kötelezettség megszegése (Btk. 261/A. §), a nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák forgalmára vonatkozó kötelezettség megszegése (Btk. 287. §), az engedély nélküli külkereskedelmi tevékenység (Btk. 298. §), valamint a jövedéki termékre vagy vámárura elkövetett áru hamis megjelölése (Btk. 296. §), a szerzői és szomszédos jogok megsértése (Btk. 329/A. §) alapos gyanúja esetén a nyomozást a Vám- és Pénzügyőrség végzi, ha a bűncselekmény gyanúját a Vám- és Pénzügyőrség észleli.

(4)¹⁰ A jogellenes belföldi tartózkodás (Btk. 214. §), a tiltott határátlépés (Btk. 217. §), az embercsempészet (Btk. 218. §), a határjel-rongálás (Btk. 220. §) és úti okmány tekintetében elkövetett közokirat-hamisítás (Btk. 274. §) alapos gyanúja esetén a Határőrség is nyomozó hatóságként jár el, ha a bűncselekmény gyanúját a Határőrség észleli.

(5)¹¹ A jogosulatlan gazdasági előny megszerzése (Btk. 288. §), a számviteli fegyelem megsértése (Btk. 289. §), a csődbüntetés (Btk. 290. §), az adó-, társadalombiztosítási csalás, ha azt az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal hatáskörébe tartozó adóra vagy járulékra követik el (Btk. 310. §), a Munkaerőpiaci Alap bevételeit biztosító fizetési kötelezettség megszegése (Btk. 310/A. §), a társadalombiztosítási, egészségbiztosítási vagy nyugdíjjárulékközfizetési kötelezettség megsértése (Btk. 310/B. §), a csalás, ha azt az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal hatáskörébe tartozó adóra, járulékra vagy költségvetési támogatásra követik el (Btk. 318. §), valamint az ezekkel a bűncselekményekkel összefüggésben elkövetett közokirat-hamisítás (Btk. 274. §) és magánokirat-hamisítás (Btk. 276. §) nyomozását az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal nyomozó hatósága végzi.

(6)¹² Külföldön levő magyar kereskedelmi hajón, illetőleg polgári légi járművön magyar állampolgár vagy — a Btk. 3. §-ának (2) bekezdésében, illetve 4. §-ában meghatározott esetben — bárki által elkövetett bűncselekmény miatt a hajó, illetőleg a légi jármű parancsnoka jogosult a

nyomozó hatóságokra vonatkozó rendelkezések alkalmazására.

(7)¹³ Ha a Vám- és Pénzügyőrség, a Határőrség vagy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal hatáskörébe tartozó bűncselekménnyel halmazatban olyan bűncselekmény is megvalósult, amelynek nyomozására e nyomozó hatóság hatásköre nem terjed ki, és az eljárás elkülönítése nem célszerű, az eljáró nyomozó hatóságot az ügyész jelöli ki.

Az ügyész

17. § Az ügyész feladata a nyomozás törvényessége feletti felügyelet, a vádemelés és a vád képviselése, továbbá a jogszabály által meghatározott esetekben a nyomozás.

18. § (1) Az ügyész a nyomozás törvényessége feletti felügyelet körében

a)¹⁴ a nyomozó hatóságot nyomozási cselekményre és a nyomozásnak az általa megjelölt határidőn belüli befejezésére utasíthatja;

b) a nyomozás irataiba betekinthez és azokat magához kérheti;

c) a nyomozási cselekményeknél jelen lehet;

d)¹⁴ a nyomozó hatóság határozatát megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti;

e)¹⁴ a nyomozást megszüntetheti, és a nyomozó hatóságot a nyomozás megszüntetésére utasíthatja;

f) a nyomozó hatóság intézkedése vagy mulasztása miatt hozzá megküldött panaszokat elbírálja.

(2) Az ügyész a nyomozás során felügyel arra, hogy az eljárásban részt vevő személyek jogait érvényesíthessék és ellenőrizi a kényszerintézkedések alkalmazásának törvényességét.

(3) Az ügyész az eljárást a nyomozó hatóságtól magához vonhatja.

(4) Az ügyész az e törvényben meghatározott feltételek esetén vádat emel, és a bíróság előtt — magánvád esetét kivéve — a vádat képviseli. Az ügyész a vádat elejtheti, vagy módosíthatja. Az ügy iratait a bírósági eljárásban megtekintheti, a bíróság döntése előtt az ügyben felmerülő minden kérdésben indítványt tehet.

(5)¹⁵ A helyi bíróságon ügyészszéki titkár is képviselheti a vádat, kivéve, ha a terheltet fogva tartják.

19. § (1)¹⁶ Az ügyész részvétele az első fokú bíróság tárgyalásán büntetési eljárásban kötelező.

(2) Vétségi eljárásban az ügyész akkor köteles a tárgyaláson részt venni, ha

⁸ A 16. § (2) bekezdése az 1998. évi XCIII. törvény 18. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁹ A 16. § (3) bekezdése az 1998. évi XCIII. törvény 18. § (1) bekezdésével megállapított szöveg; a bekezdés utolsó mondatát az 1999. évi CX. törvény 57. § (1) bekezdése iktatta be.

¹⁰ A 16. § (4) bekezdését beiktatta és a korábbi (4) bekezdés jelölését (6) bekezdésre változtatta az 1997. évi XXXII. törvény 85. § (2) bekezdése.

¹¹ A 16. § (5) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 42. § (1) bekezdésével.

¹² A 16. § (6) bekezdése az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

¹³ A 16. § (7) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 57. § (2) bekezdése iktatta be.

¹⁴ A 18. § (1) bekezdésének a), d) és e) pontja az 1987. évi IV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵ A 18. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 58. §-a iktatta be.

¹⁶ A 19. § (1) bekezdése az 1991. évi LVII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

- a) a terheltet fogva tartják,
- b) bejelentette, hogy a tárgyaláson részt kíván venni,
- c)¹⁷
- d) a bíróság az ügyészt a tárgyaláson való részvételre kötelezte.

(3) Az ügyész a tárgyaláson és egyéb eljárási cselekményeknél a vád képviselőjében akkor is jelen lehet, ha a jelenléte egyébként nem kötelező.

A bíróság

20. § (1) A bíróság feladata az igazságszolgáltatás, ennek során dönt a terhelt büntetőjogi felelősségéről.

(2)¹⁸ Első fokon a helyi bíróság, a megyei bíróság jár el.

(3)¹⁹ Másodfokon jár el

a) a megyei bíróság az első fokon a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben,

b)²⁰ a Legfelsőbb Bíróság az első fokon a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben.

(4)²¹

21. § (1)²² Az első fokon eljáró bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban ítélezik.

(2) Az e törvényben meghatározott esetekben az első fokon eljáró

a)²³ bíróság ülnökök közreműködése nélkül (egyesbíróként),

b)²⁴ megyei bíróság két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanácsban ítélezik.

(3) A másodfokú bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban ítélezik.

(4)²⁵ Az ítélezésben a hivatásos bíró és a ülnök jogai és kötelességei azonosak; a bírósági tanács elnöke és az egyesbíró hivatásos bíró.

¹⁷ A 19. § (2) bekezdésének c) pontját az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁸ A 20. § (2) bekezdése az 1983. évi II. törvény 7. § (2) bekezdésének megfelelően és az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdésével módosított szöveg.

¹⁹ A 20. § (3) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

²⁰ A 20. § (3) bekezdésének b) pontja az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdésével és az 1994. évi XCII. törvény 34. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

²¹ A 20. § (4) bekezdését az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²² A 21. § (1) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

²³ A 21. § (2) bekezdésének a) pontja az 1999. évi XC. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

²⁴ A 21. § (2) bekezdés b) pontja az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdésével és az 1999. évi XC. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

²⁵ A 21. § (4) bekezdése az 1999. évi XC. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

II. Cím

HATÁSKÖR ÉS ILLETÉKESSÉG

A nyomozó hatóságok hatásköre és illetékessége

22. § A nyomozó hatóságok hatáskörét és illetékességét külön jogszabály állapítja meg.

Az ügyész hatásköre és illetékessége

23. § (1) A büntetőeljárásban rendszerint az ügyben hatáskörrel rendelkező bíróság területén működő ügyész jár el. A részletes hatásköri szabályokat a legfőbb ügyész állapítja meg.

(2) Az ügyész illetékességét annak a bíróságnak az illetékessége határozza meg, amelynek területén működik. A legfőbb ügyész, illetőleg a megyei főügyész rendelkezése alapján az ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre az illetékessége egyébként nem terjed ki.

A bíróság hatásköre

24. §²⁶ Azoknak a bűncselekményeknek kivételével, amelyeknek elbírálását e törvény a megyei bíróság hatáskörébe utalja, az eljárás a helyi bíróság hatáskörébe tartozik.

25. § A megyei bíróság hatáskörébe tartoznak

a)²⁷ azok a bűncselekmények, amelyekre a törvény életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi;

b)²⁸ az állam elleni bűncselekmények (Btk. X. fejezet), valamint az emberiség elleni bűncselekmények (Btk. XI. fejezet);

c)²⁹ az államtitoksértés (Btk. 221. §);

d)³⁰ az emberrablás (Btk. 175/A. §), az emberkereskedelem (Btk. 175/B. §), a terrorcselekmény (Btk. 261. §), a légi jármű hatalomba kerítése (Btk. 262. §), a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel minősített esetei [Btk. 263. § (2)—(3) bek.], a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel súlyosabban minősülő esetei [Btk. 263/A. § (2)—(3) bek.], a fegyvercsempészet (Btk. 263/B. §), a bűnszervezet létrehozása (Btk. 263/C. §) és a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §);

²⁶ A 24. § az 1983. évi II. törvény 7. § (2) bekezdésének megfelelően és az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdésével módosított szöveg.

²⁷ A 25. § a) pontja az 1993. évi XVII. törvény 76. §-ával megállapított szöveg.

²⁸ A 25. § b) pontja az 1994. évi XCII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

²⁹ A 25. § c) pontja az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

³⁰ A 25. § d) és f) pontja az 1998. évi LXXXVIII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

e)³¹

f)³⁰ az emberölés [Btk. 166. § (1)—(4) bekezdés], az újszülött megölése (Btk. 166/A. §), az erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167. §), az életveszélyt okozó és a halált okozó testi sértés [Btk. 170. § (5) bekezdés];

g)³² az egészségügyi beavatkozás, az orvostudományi kutatás rendje és az egészségügyi önrendelkezés elleni bűncselekmények (Btk. XII. fejezet, II. cím),

h)³³ a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmények (331. §).

26. § (1) A megyei bíróság hatáskörébe tartozik az eljárás, ha az ügyész a 25. §-ban fel nem sorolt bűncselekmények miatt e bíróság előtt emel vádat.

(2)³⁴

(3)³⁵

27. §³⁶ Ha a terhelt különböző bíróságok hatáskörébe tartozó bűncselekményeket követett el, a megyei bíróság jár el.

A bíróság illetékessége

28. § (1) Az eljárásra az a bíróság illetékes, amelynek területén a bűncselekményt elkövették.

(2) Ha a bűncselekményt több bíróság területén követtek el, vagy ha az elkövetés helye nem állapítható meg, a megelőzés [31. § (1) bek.] irányadó. Ha azonban az elkövetés helye még a tárgyalás kitűzése előtt ismeretessé válik, az eljárást az ügyész, a terhelt, a védő vagy a magánvádló indítványára az a bíróság folytatja, amelynek területén a bűncselekményt elkövették.

(3) Az eljárásra az a bíróság is illetékes, amelynek területén a terhelt lakik, ha az ügyész ott emel vádat vagy a magánvádló ott tesz feljelentést.

29. § (1)³⁷ Hazaárulás (Btk. 144. §), hűtlenség (Btk. 145. §), kémkedés (Btk. 147. §), e bűncselekmények feljelentésének elmulasztása (Btk. 150. §), valamint légi jármű hatalomba kerítése (Btk. 262. §) miatt az eljárásra kizárólag a Fővárosi Bíróság illetékes.

³¹ A 25. § e) pontját az 1992. évi LXIX. törvény 13. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³² A 25. § g) pontja az 1998. évi XXII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

³³ A 25. § h) pontját az 1991. évi LVII. törvény 2. §-a iktatta be.

³⁴ A 26. § (2) bekezdését az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁵ A 26. § (3) bekezdését az 1992. évi LXIX. törvény 13. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁶ A 27. § második mondatát az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁷ A 29. § (1) bekezdése az 1994. évi XCII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

(2)³⁸ A devizabűncselekmény (Btk. 309. §) a Fővárosi Bíróság területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság, illetőleg a megyei bíróság székhelyén levő helyi bíróság illetékessége alá tartozik.

(3)³⁹ Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés (Btk. 171. §), közlekedési bűncselekmények (Btk. XIII. fejezet), kiskorú veszélyeztetése (Btk. 195. §), közveszély okozás (Btk. 259. §), közérdekű üzem működésének megzavarása (Btk. 260. §), gazdálkodási kötelességeket és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények (Btk. XVII. fejezet, I. cím), valamint pénzhamisítás (Btk. 304—306. §) esetén a Fővárosi Bíróság területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság, illetőleg a megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróság jár el.

(4)⁴⁰ A (3) bekezdésben meghatározott bíróság jár el a közlekedés körében elkövetett, de nem a Btk. XIII. fejezetében meghatározott bűncselekmény esetén, ha az ügyész ott emel vádat.

(5)⁴⁰ A (3) bekezdésben felsorolt bűncselekmények miatt a 28. § szerint illetékes bíróság jár el, ha az ügyész ott emel vádat.

30. § (1)⁴¹ A Magyar Köztársaság határain kívül elkövetett bűncselekmény elbírálására az a bíróság illetékes, amelynek területén a terhelt lakik vagy tartózkodik, ennek hiányában pedig az, amelynek területén fogva tartják.

(2) Ha a terhelt a bűncselekményt a Magyar Köztársaság határain kívül követte el és az eljárást a távollétében folytatják, az a bíróság illetékes, amelynek területén a terhelt utoljára lakott vagy tartózkodott.

31. § (1)⁴² Ha a terhelt különböző bíróságok illetékessége alá tartozó bűncselekményeket követett el, az a bíróság jár el, amely valamelyik bűncselekmény elbírálására a 29—30. § szerint illetékes. Egyéb esetekben az azonos hatáskörű bíróságok közül az jár el, amelyik az ügyben korábban intézkedett (megelőzés), nem értve ide, ha a bíróság a nyomozás során kényszerintézkedésről hozott határozatot.

(2) Több elkövető esetében az elkövetők egyikére illetékes bíróság a többi elkövetővel szemben is eljárhat, ha ez a hatáskörét nem haladja meg. Ha több ilyen bíróság van, a megelőzés irányadó.

(3) Az elkövetőre illetékes bíróság illetékessége a bűnpártolóra és az orgazdára is kiterjed.

³⁸ A 29. § (2) bekezdése az 1996. évi LII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg.

³⁹ A 29. § (3) bekezdése az 1994. évi IX. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰ A 29. § (4) bekezdését beiktatta és a korábbi (4) bekezdés jelölését (5) bekezdésre változtatta az 1987. évi IV. törvény 2. § (2) bekezdése.

⁴¹ A 30. § (1) és (2) bekezdése az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

⁴² A 31. § (1) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

Az ügyek egyesítése és elkülönítése

32. § (1) A bűncselekmény valamennyi elkövetőjét, továbbá a bűnpártolót és az orgazdát rendszerint ugyanabban az eljárásban kell felelősségre vonni.

(2) Egyesíteni lehet azokat az ügyeket, amelyek együttes elbírálása az eljárás tárgyára vagy az abban részt vevő személyekre tekintettel avagy egyéb okból célszerű.

(3) Az ügyek egyesítését mellőzni kell, illetőleg az ügyeket el kell különíteni, ha a terhelték nagy száma vagy egyéb ok az ugyanabban az eljárásban történő felelősségre vonást jelentősen nehezítené.

(4) Az elkülönített ügy iratait az egyébként illetékes hatósághoz kell átteni.

A hatáskör és az illetékesség vizsgálata

33. § (1) A hatóság a hatáskörét és az illetékességét hivatalból vizsgálja.

(2)⁴³ A hatáskör hiányát a tárgyalás megkezdése után a bíróság csak akkor veszi figyelembe, ha az ügy a megyei bíróság hatáskörébe tartozik.

(3) Az illetékesség hiányát a bíróság a tárgyalás megkezdése után csak a 29. § (1) bekezdése és a 297. § (1)—(2) bekezdése esetén veszi figyelembe.

Az eljáró bíróság kijelölése

34. § (1) Bíróságok között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetében az eljáró bíróságot az ügyész indítványának beszerzése után ki kell jelölni.

(2)⁴⁴ A kijelölésről a megyei bíróság másodfokú tanácsa tanácsulésen határoz, ha a hatásköri vagy az illetékességi összeütközés a területén levő helyi bíróságok között merült fel. Egyébként a kijelölésről a legfőbb ügyész indítványát követően a Legfelsőbb Bíróság dönt. A Legfelsőbb Bíróság jelöli ki az eljáró bíróságot akkor is, ha az illetékességet meghatározó körülmények nem állapíthatók meg.

(3)⁴⁵

(4) A Legfelsőbb Bíróság a legfőbb ügyész indítványára az illetékes bíróság helyett azonos hatáskörű más bíróságot jelöl ki, ha ezt az ügy előkészítése, a bizonyítás felvételének megkönnyítése vagy más fontos érdek nyomatékosan indokolja.

⁴³ A 33. § (2) bekezdése az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdésével módosított szöveg.

⁴⁴ A 34. § (2) bekezdése az 1983. évi II. törvény 7. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

⁴⁵ A 34. § (3) bekezdését az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

III. Cím

*A BÜNTETŐ ÜGYEKBE ELJÁRÓ HATÓSÁGOK
TAGJAINAK KIZÁRÁSA**A kizárás általános szabályai*

35. § (1) A büntető ügyben a hatóság tagjaként nem járhat el:

a) aki az ügyben mint terhelt vagy védő, továbbá mint sértett, feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz vagy vett részt, valamint a felsoroltak hozzátartozója;

b) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő vesz vagy vett részt;

c) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) Nem kizárási ok, ha a hatóság tagja a hivatali hatáskörében tudomására jutott bűncselekmény miatt tett feljelentést.

(3) A hatóság tagjának kizárására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a jegyzőkönyvvezetőre is.

(4) Nem járhat el az ügyben — az országos hatáskörű szervek kivételével — az a hatóság, amelynek vezetőjével szemben az (1) bekezdés a) pontjában szabályozott kizárási ok áll fenn.

36. § (1) A hatóság köteles gondoskodni arról, hogy ne járjon el az, akivel szemben kizárási ok áll fenn. Ilyen esetben a hatóság vezetője a kizárást hivatalból kezdeményezi.

(2) A hatóság tagja köteles a hatóság vezetőjének haladéktalanul bejelenteni, ha vele szemben kizárási ok áll fenn. A bejelentés elmulasztásáért vagy késedelmes teljesítéséért fegyelmi és anyagi felelősséggel tartozik.

(3) A kizárási okot az ügyész, a terhelt, a védő, a sértett és a sértett képviselője is bejelentheti.

37. § (1) A hatóságnak az a tagja, aki a reá vonatkozó kizárási okot maga jelentette be, bejelentésének elintézéséig az ügyben nem járhat el.

(2) Ha a terhelt, a védő, a sértett vagy a sértett képviselője nyilvánvalóan alaptalanul jelent be kizárási okot, vagy ugyanabban az ügyben a hatóság ugyanazon tagja ellen ismételtén tesz alaptalan bejelentést, a kizárást megtagadó határozatban rendbírsággal sújtható.

(3) A hatóság tagja a 38. § (2), a 39. § (2) és a 41. § (2) bekezdésében szabályozott korlátozás nélkül járhat el, ha a bejelentő a kizárást megtagadása után az eljárás ugyanazon szakaszában kizárásra irányuló újabb bejelentést tesz.

A nyomozó hatóság tagjának kizárása

38. § (1) A nyomozásban — a 35. §-ban szabályozott eseteken kívül — nem vehet részt a nyomozó hatóságnak az a tagja sem, aki az ügyben mint bíró járt el, vagy az eljáró bíró hozzátartozója. A perújítás során elrendelt nyomozásból a nyomozó hatóságnak az alapügyben eljáró tagja is ki van zárva.

(2) Ha a nyomozó hatóság tagja a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig eljárhat, de halaszthatatlanul sürgős esetet kivéve kényszerintézkedést nem alkalmazhat.

(3) A nyomozó hatóság tagjának kizárásáról a nyomozó hatóság vezetője, az utóbbi kizárásáról a felettes nyomozó hatóság vezetője határoz.

Az ügyész kizárása

39. § (1) A büntetőeljárásban ügyészként — a 35. §-ban szabályozott eseteken kívül — nem vehet részt az sem, aki az ügyben mint bíró járt el, vagy az eljáró bíró hozzátartozója.

(2) Ha az ügyész a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de — a 35. § (1) bekezdésének *c*) pontjában szabályozott kizárási ok kivételével — a nyomozást nem tagadhatja meg, és nem szüntetheti meg, halaszthatatlanul sürgős esetet kivéve kényszerintézkedést nem alkalmazhat, vádat nem emelhet, és a vádat nem képviselheti.

(3)⁴⁶ A helyi ügyészségi ügyész kizárásáról a helyi vezető ügyész, az utóbbi és a megyei főügyészségi ügyész kizárásáról a megyei főügyész, a megyei főügyész és a legfőbb ügyészségi ügyész kizárásáról a legfőbb ügyész határoz.

A bíró kizárása

40. § (1) Bíróként — a 35. §-ban szabályozott eseteken kívül — nem járhat el az sem, aki az ügyben mint nyomozó hatóság tagja vagy mint ügyész járt el, illetőleg ezek hozzátartozója.

(2) A másodfokú eljárásból ki van zárva az a bíró, aki az ügy első fokú elbírálásában részt vett.

(3) A hatályon kívül helyezés folytán megismételt első fokú eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező határozatának meghozatalában részt vett.

(4)⁴⁷ A perújítási eljárásból, a felülvizsgálati indítvány, valamint a törvényesség érdekében emelt jogorvoslat elbírálásából ki van zárva az a bíró, aki a perújítással, a felülvizsgálati indítvánnyal, illetőleg törvényesség érdekében emelt jogorvoslattal megtámadott határozat meghozatalában részt vett.

(5)⁴⁸ A bíróság további eljárásából ki van zárva az a bíró, aki az ügyben

a) a 379/D. § alapján kijelölt bíróként járt el,

⁴⁶ A 39. § (3) bekezdése az 1983. évi 25. törvényerejű rendelet 2. § (3) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

⁴⁷ A 40. § (4) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 59. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁸ A 40. § (5) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 3. §-a iktatta be.

b) külön törvény alapján titkos információgyűjtés engedélyezéséről döntött, tekintet nélkül arra, hogy a titkos információgyűjtéssel szerzett adatokat a büntetőeljárásban felhasználták-e.

41. § (1) A 35. § (1) bekezdésének *c*) pontjában szabályozott kizárási okot a 36. § (3) bekezdésében megjelölt személy a tárgyalás megkezdése után csak akkor érvényesítheti, ha valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást és ha azt nyomban bejelenti.

(2) Ha a bíró a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de — a 35. § (1) bekezdésének *c*) pontjában szabályozott kizárási ok kivételével — az ügydöntő határozat meghozatalában nem vehet részt.

42. § (1) A bíróság elnöke intézkedik más bíró kijelöléséről, ha a bíró a kizárási okot maga jelentette be, vagy a kizáráshoz hozzájárult. Ez esetben a kizárásról nem kell külön határozatot hozni.

(2) Ha a kizárási iránti bejelentés az (1) bekezdésben szabályozott módon nem intézhető el, azt a bíróság másik tanácsa bírálja el.

(3) A 35. § (4) bekezdésében szabályozott esetekben, továbbá ha a bíróságnak nincs olyan tanácsa, amelyre a kizárási ok nem vonatkozik, a kizárásról a másodfokú bíróság határoz. Ha a kizárási iránti bejelentésnek helyt ad, az eljáró bíróság kijelölésére a 34. § megfelelően irányadó.

(4) A kizárásról a bíróság tanácsulésen határoz. Határozathozatal előtt az ügyész indítványát be kell szerezni. Ha a bejelentést nem a bíró tette, be kell szerezni a nyilatkozatát.

(5) A kizárást kimondó határozat ellen fellebbezésnek nincs helye; a kizárási megtagadását pedig az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben lehet sérelmezni.

III. Fejezet

A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK

43. § A büntetőeljárásban — a II. fejezetben felsorolt hatóságokon, illetőleg azok tagjain kívül — a terhelt, a védő, továbbá a sértett, a magánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt és ezek képviselői vesznek részt.

A terhelt

44. § (1) Akivel szemben a büntetőeljárást folytatják (a terhelt) a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a büntetés jogerős kiszabása után elítélt.

(2) A terhelt jogosult megismerni, hogy milyen bűncselekmény miatt indult, illetőleg folyik ellene büntetőeljárás.

(3) A gyanúsított a nyomozási cselekményeknél akkor lehet jelen, ha ezt e törvény megengedi. A vádlott a bírósági eljárásban — ha e törvény másként nem rendelkezik — az eljárási cselekményeknél akkor is jelen lehet, ha jelenléte nem kötelező.

(4)⁴⁹ A terhelt az ügy iratait a nyomozás befejezését követően — ha e törvény eltérően nem rendelkezik — megtekintheti. A nyomozás során is megtekintheti a saját vallomásától és azokról az eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett, továbbá a szakvéleményt, az egyéb iratokat pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti.

(5) A terhelt az eljárás minden szakaszában indítványokat és észrevételeket tehet, büntetőeljárás jogairól és kötelezettségeiről a hatóságtól felvilágosítást kérhet, a tárgyaláson kihallgatottakhoz kérdést intézhet.

(6)⁵⁰ A fogva lévő terhelt a védőjével szóban és írásban ellenőrzés nélkül érintkezhet.

A védő

45. § (1) Védő lehet:

- a) az ügyvéd, meghatalmazás vagy kirendelés alapján;
- b)⁵¹ a helyi bíróságon vétség miatt folytatott eljárásban a terhelt törvényes képviselője és meghatalmazás alapján nagykorú hozzátartozója;
- c) meghatalmazás alapján az, akit erre külön jogszabály feljogosít.

(2) A terhelt érdekében több védő is eljárhat. Több terhelt érdekében ugyanaz a védő csak akkor járhat el, ha a terheltek érdekei nem ellentétesek.

46. § (1) Nem lehet védő:

- a) a sértett, a sértett hozzátartozója és képviselője;
- b) aki az ügyben mint bíró, ügyész, vagy mint a nyomozó hatóság tagja járt el;
- c) aki a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsított, vagy akinek érdeke a terheltével ellentétes;
- d) aki az ügyben tanúként vagy szakértőként vett részt;
- e)⁵² akit a közügyektől eltiltottak.

(2)⁵³ Ügyvédjelölt ügyvéd helyetteseként csak a helyi bíróság tárgyalásán járhat el.

⁴⁹ A 44. § (4) bekezdésének első mondata az 1998. évi LXXXVIII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁰ A 44. § (6) bekezdését az 1989. évi XXVI. törvény 4. §-a iktatta be.

⁵¹ A 45. § b) pontja az 1983. évi II. törvény 7. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

⁵² A 46. § (1) bekezdésének e) pontját az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 3. §-a iktatta be.

⁵³ A 46. § (2) bekezdése az 1983. évi II. törvény 7. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

47. § Védő részvétele a büntetőeljárásban kötelező, ha

- a) a bűncselekményre a törvény ötévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel;
- b) a terheltet fogva tartják, az őrizetbevételt kivéve;
- c)⁵⁴ a terhelt süket, néma, vak, kóros elmeállapotú vagy a magyar nyelvet nem ismeri;
- d)⁵⁵
- e)⁵⁶
- f)⁵⁷ e törvényben meghatározott egyéb esetekben.

48. § (1) Védőt elsősorban a terhelt hatalmazhat meg. A meghatalmazásról a terhelt törvényes képviselője vagy nagykorú hozzátartozója is gondoskodhat; a meghatalmazásról a terheltet értesíteni kell.

(2) A terhelt a meghatalmazást mind az általa, mind a más által meghatalmazott védőtől megvonhatja.

49. § (1) A hatóság védőt rendel ki, ha a terheltnek nincs meghatalmazott védője és a védelem kötelező.

(2) A hatóság a 48. § (1) bekezdésében felsoroltak kérelmére vagy hivatalból védőt rendel ki, ha ezt a terhelt érdekében szükségesnek tartja.

(3)⁵⁸ Védőként ügyvédet vagy ügyvédi irodát lehet kirendelni. A kirendelés a hatályát veszti, ha a terhelt védelméről meghatalmazás útján gondoskodnak.

(4) A védő kirendelése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

50. § (1) A kirendelés, illetőleg — ellenkező megállapodás hiányában — a meghatalmazás hatálya az ügydöntő határozat jogerőre emelkedéséig tart.

(2) A védő a meghatalmazás, illetőleg a kirendelés alapján jogosult részt venni a különleges eljárásokban (XVIII. fejezet).

(3)⁵⁹ A kirendelt védő indokolt esetben a kirendelés alóli felmentését kérheti. A kérelem elfogadásáról a hatóság határoz.

51. § A védő köteles a terhelt érdekében minden törvényes védekezési eszközt és módot késedelem nélkül felhasználni, a terheltet a védekezés törvényes eszközeiről felvilágosítani, jogaira kioktatni és a terheltet mentő, illetőleg a felelősségét enyhítő tények felderítését elősegíteni.

⁵⁴ A 47. § c) pontja az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 4. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵⁵ A 47. § d) pontját az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁶ A 47. § e) pontját az 1989. évi LV. törvény 9. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁷ A 47. § korábbi e) pontjának jelölését f) pontra változtatta az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 4. § (2) bekezdése.

⁵⁸ A 49. § (3) bekezdése az 1991. évi XXIII. törvény 37. § (1) bekezdésével megállapított és az 1998. évi XI. törvény 126. § (4) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

⁵⁹ Az 50. § (3) bekezdése az 1991. évi XXIII. törvény 37. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

52. § (1) Ha a védelem kötelező, a védő köteles jelen lenni

- a) a tárgyaláson,
- b) e törvényben meghatározott más eljárási cselekményeknél.

(2) A védő a nyomozási cselekményeknél akkor lehet jelen, ha ezt a törvény megengedi. A bírósági eljárásban — ha e törvény másként nem rendelkezik — az eljárási cselekményeknél akkor is jelen lehet, ha jelenléte nem kötelező.

(3) A védő iratmegtekintési jogára a 44. § (4) bekezdése irányadó.

(4) A védő az eljárás minden szakaszában indítványokat és észrevételeket tehet, a hatóságtól felvilágosítást kérhet, a tárgyaláson a kihallgatottakhoz kérdést intézhet és felszólalhat.

A sértett

53. § (1) Sértett az, akinek jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette.

(2) A sértett

- a) a nyomozás során e törvényben meghatározott esetekben, a bírósági eljárásban — ha e törvény másként nem rendelkezik — bármely eljárási cselekménynél jelen lehet,
- b) az őt érintő iratokat a nyomozás befejezését követően megtekintheti,
- c) az eljárás minden szakaszában indítványokat és észrevételeket tehet, a hatóságtól büntetőeljárási jogairól és kötelezettségeiről felvilágosítást kérhet,
- d) a tárgyaláson a kihallgatottakhoz kérdés feltételét indítványozhatja és felszólalhat.

A magánvádló

54. § (1)⁶⁰ Könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmozás, becsületsértés és kegyeletsértés esetén a vádat mint magánvádló a sértett képviseli, ha az elkövető magánindítványra büntethető.

(2) A magánvádló halála esetében helyébe harminc napon belül a hozzátartozója léphet.

(3)⁶⁰ A 314. § (3) bekezdésében szabályozott magánindítványt előterjesztő sértett, mint viszonzóvádló jár el. Ahol e törvény a magánvádlóról szól, ezen a viszonzóvádlót is érteni kell.

A magánfél

55. § (1) Magánfél az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít.

(2) A magánfél a terhelttel szemben azt a polgári jogi igényt érvényesítheti, amely a bűncselekmény vagy a bíróság által elbírált szabálysértés folytán keletkezett.

(3) A polgári jogi igény egyéb törvényes úton történő érvényesítését nem zárja ki az, hogy a sértett magánfélként nem lépett fel.

(4) A polgári jogi igényt az ügyész is érvényesítheti.

(5) A sértett halála esetén örököse magánfélként felléphet; az 53. §-ban szabályozott jogok azonban csak a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatban illetik meg.

56. § Amennyiben a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatos eljárási kérdésről e törvény nem rendelkezik, a polgári eljárás szabályait kell alkalmazni, feltéve, hogy azok e törvénnyel, illetőleg a büntetőeljárás feladatával és jellegével nem ellentétesek. A bíróság egyezségkötést nem kísérelhet meg, egyezséget nem hagyhat jóvá, a terhelt a magánféllel szemben követelést nem érvényesíthet, és beszámítási kifogással nem élhet.

Az egyéb érdekelték

57. § (1)⁶¹ Az, akinek jogára vagy jogos érdekére a büntetőeljárásban hozott határozat közvetlen kihatással lehet, a tárgyaláson megjelenhet, és az őt közvetlenül érintő körben indítványokat és észrevételeket tehet.

(2)⁶¹ Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban elkobzásnak van helye, annak az egyéb érdekeltnek a jogaira, aki az elkobozható dolog tulajdonosa, a sértett jogai [53. § (2) bek.] irányadók.

(3)⁶¹ A (2) bekezdés esetében, ha a bíróság elkobzást rendelt el, az egyéb érdekelt az ítélet jogerőre emelkedését követő hatvan napon belül tulajdonjogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

A sértett és az egyéb érdekelték képviselői

58. § (1) A sértett és az egyéb érdekelt a jogait képviselője útján is gyakorolhatja.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltakat képviselheti

- a) ügyvéd, meghatalmazás alapján;
- b) törvényes képviselő és meghatalmazás alapján nagykorú hozzátartozó;
- c) az, akit erre külön jogszabály feljogosít.

(3) Állami szervet, társadalmi szervezetet, szövetkezetet és egyesületet az erre feljogosított dolgozója, illetőleg ügyintézésre jogosult tagja vagy alkalmazottja is képviselheti.

(4)⁶² Nem lehet képviselő az, akit a közügyektől eltiltottak.

⁶¹ Az 57. § (2)—(3) bekezdését beiktatta és a korábbi szöveg jelölését (1) bekezdésre változtatta az 1998. évi LXXXVIII. törvény 5. §-a.

⁶² Az 58. § (4) bekezdését az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 6. §-a iktatta be.

⁶⁰ Az 54. § (1) és (3) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 5. §-ával megállapított szöveg.

*Az államtitok és a szolgálati titok megismerése*⁶³

58/A. §⁶³ A büntetőeljárás során a terhelt, a védő, a törvényes képviselő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt képviselője jogosult megismerni azt az államtitkot és szolgálati titkot, amit olyan irat tartalmaz, amelyet e törvény szerint megtekinthet.

IV. Fejezet

A BIZONYÍTÁS

I. Cím

A BIZONYÍTÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A bizonyítás tárgya

59. § (1) A bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető törvények és az eljárási jogszabályok alkalmazása szempontjából jelentősek.

(2) Nem kell bizonyítani azokat a tényeket, amelyek köztudomásúak, vagy amelyekről a hatóságnak hivatalos tudomása van.

A bizonyítás törvényessége

60. § (1) A bizonyítékok felderítése, összegyűjtése és biztosítása során e törvény rendelkezései szerint kell eljárni. Jogszabály előírhatja a bizonyítási cselekmények elvégzésének, így különösen a bizonyítási eszközök rögzítésének és megvizsgálásának meghatározott módját.

(2) Erőszakkal, fenyegetéssel vagy más hasonló módon senkit sem szabad vallomásra kényszeríteni.

(3)⁶⁴ Az e törvény rendelkezéseivel ellentétesen lefolytatott bizonyítás eredménye bizonyítékként nem vehető figyelembe.

A bizonyítás eszközei

61. § (1)⁶⁵ A bizonyítás eszközei különösen a tanúvallomás, a szakvélemény, a tárgyi bizonyítási eszköz, az okirat, a szemle, a helyszínelés, a bizonyítási kísérlet, a felismerésre bemutatás és a terhelt vallomása.

(2) Az eljárás során fel lehet használni a bizonyítás olyan eszközeit is, amelyeket az arra illetékes hatóságok

⁶³ Az 58/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 6. §-a iktatta be.

⁶⁴ A 60. § (3) bekezdését az 1989. évi XXI. törvény 5. §-a iktatta be.

⁶⁵ A 61. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

— a törvényben meghatározott feladataik teljesítése során — a büntetőeljárás megindítása előtt szerezték meg.

(3) A bizonyítás eszközeinek nincs előre meghatározott bizonyító ereje.

(4) A kétséget kizáróan nem bizonyított tény a terhelt terhére értékelni nem lehet.

II. Cím

A BIZONYÍTÁS ESZKÖZEI

A tanúvallomás

62. § (1) Tanúként az hallgatható ki, akinek a bizonyítandó tényről tudomása van.

(2) A tanúként megidézett személy köteles kihallgatása végett megjelenni, és — ha e törvény kivételt nem tesz — vallomást tenni. A tanúnak igénye van — külön jogszabályban megállapított mértékben — a megjelenésével felmerült költségek megtérítésére. Erre a tanút kihallgatásának befejezésekor figyelmeztetni kell.

(3) Az idézésben a tanút arra is fel lehet hívni, hogy feljegyzéseit, iratait vagy a bizonyításnál felhasználható egyéb tárgyait hozza magával.

62/A. §⁶⁶ A tanú életének és testi épségének vagy személyes szabadságának védelme, valamint annak érdekében, hogy a tanú a vallomástételi kötelezettségének eleget tegyen, és a vallomását megfélemlítés nélkül tegye meg, a tanút az e törvényben meghatározottak szerint védelemben kell részesíteni.

63. § (1)⁶⁷ A kihallgatás kezdetén a tanútól meg kell kérdezni a nevét, születési helyét, anyja nevét, lakóhelyét, foglalkozását, személyi azonosítóját, továbbá azt, hogy az ügyben érdekelt vagy elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadhatja.

(2) Tisztázni kell, hogy a tanú vallomástételének nincs-e akadálya (65—66. §), és figyelmeztetni kell őt a hamis tanúzás következményeire.

(3) Gyermekkorút csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha vallomása olyan bizonyítékot tartalmazhat, amely előreláthatóan másként nem pótolható.

(4) Gyermek- és fiataikorú tanúkenti kihallgatásánál — a hatóság belátása szerint — gondozója és pedagógus nevelője is jelen lehet.

(5)⁶⁸ A hatóság a tanú kérelmére vagy hivatalból elrendelheti, hogy a tanúnak az (1) bekezdésben felsorolt személyi adatait — a nevéen kívül — elkülönítve, zártan kezeljék. Kivételesen indokolt esetben a tanú nevének zárt

⁶⁶ A 62/A. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 7. §-a iktatta be.

⁶⁷ A 63. § (1) bekezdésének első mondata az 1987. évi IV. törvény 4. §-ával megállapított és az 1996. évi XX. törvény 45. §-ának megfelelően módosított szöveg.

kezelése is elrendelhető. Ezekben az esetekben a tanú zártan kezelt adatait csak az ügyben eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság tekintheti meg. Az elkülönített, zártan kezelt iratról az iratok között olyan másolatot kell elhelyezni, amely a tanú zártan kezelt adatait nem tartalmazza.

(6)⁶⁸ Ha a tanú személyi adatainak zárt kezelését rendelték el, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság tagja a tanú személyazonosságát az azonosítására alkalmas iratok megtekintésével állapítja meg.

64. § (1) A tanúnak módot kell adni arra, hogy vallomását összefüggően adhassa elő. Ezután a tanúhoz kérdések intézhetők. Ha a tanú vallomása a korábbi vallomásától eltér, ennek okát tisztázni kell.

(2)⁶⁹ Ha a tanú vallomása a terhelt vagy más tanú vallomásával ellentétes, ennek tisztázását szükség esetén szembesítéssel kell megkísérelni. A szembesített személyek vallomásukat egymással élő szóban közlik. A hatóság megengedheti, hogy kérdéseket tegyenek fel egymásnak. Ha a tanú védelme szükségessé teszi, a tanú szembesítését mellőzni kell.

(3) A tanú vallomását első személyben és a szükséges részletességgel kell jegyzőkönyvbe foglalni. Emellett a tanú a vallomását saját kezűleg is leírhatja; a leírt vallomást az iratokhoz kell csatolni.

(4)⁷⁰ A hatóság engedélyezheti, hogy a tanú a szóbeli kihallgatását követően vagy e nélkül írásban, úgy tegyen vallomást, hogy azt a tanú saját kezűleg leírja és aláírja, vagy a tanúnak a más módon leírt vallomását két tanú, illetőleg bíró vagy közjegyző hitelesítse.

(5)⁷⁰ Ha a tanú szóbeli kihallgatás nélkül, vagy a szóbeli kihallgatást követően írásban tesz vallomást, az írásbeli vallomásból ki kell tűnnie, hogy a tanú a vallomást a vallomástétel akadályainak (65—66. §), valamint a hamis tanúzás következményeinek ismeretében tette meg. Erre a tanút az írásbeli vallomás megtételének engedélyezésével egyidejűleg, a vallomástétel akadályainak és a hamis tanúzás következményeinek ismertetésével figyelmeztetni kell.

*Különösen védett tanú*⁷¹

64/A. §⁷¹ Különösen védetté nyilvánítható a tanú, ha

a) vallomása kiemelkedő súlyú ügy lényeges körülményeire vonatkozik,

b) a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható,

⁶⁸ A 63. § (5) és (6) bekezdése az 1998. évi LXXXVIII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁹ A 64. § (2) bekezdésének utolsó mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 9. §-a iktatta be.

⁷⁰ A 64. § (4)—(5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 60. §-a iktatta be.

⁷¹ A 64/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 10. §-a iktatta be.

c) személye, tartózkodási helye, vagy az a tény, hogy a nyomozó hatóság tanúként kívánja kihallgatni, a gyanúsított és a védő előtt ismeretlen,

d) személyének felfedése esetén a tanú vagy hozzátartozója élete, testi épsége vagy személyes szabadsága súlyos fenyegetésnek lenne kitéve.

A tanú vallomástételének akadályai

65. § (1) Nem lehet tanúként kihallgatni

a) a védőt arra nézve, amiről mint védő szerzett tudomást;

b) akitől testi vagy szellemi fogyatékosága miatt nyilvánvalóan nem várható helyes vallomás;

c) aki a titoktartás alól nem kapott felmentést, olyan tényről, amely államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősül.

(2) Azt, hogy a titoktartás alól mely hatóság vagy szerv adhat felmentést, külön jogszabály határozza meg. A felmentésre irányuló megkeresésben meg kell jelölni azokat a kérdéseket, amelyekre a felmentést kérik.

66. § (1) A tanúvallomást megtagadhatja

a) a terhelt hozzátartozója;

b) az, aki magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben;

c) aki foglalkozásánál vagy közmegbízatásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomással titoktartási kötelezettségét sértené meg, kivéve, ha ez alól felmentették.

(2) A tanút mentességére kihallgatása előtt, illetőleg mihelyt a mentesség ismertté vált, figyelmeztetni kell. Ennek megtörténtét, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A tanúvallomás megtagadásának jogosságáról a hatóság dönt.

67. § (1) A vallomástétel akadályát figyelembe kell venni, ha az akár a bűncselekmény elkövetésekor, akár a kihallgatáskor áll fenn.

(2) A tanú titoktartási kötelezettsége [65. § (1) bek. c) pont, 66. § (1) bek. c) pont] az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad.

(3) A 65—66. § rendelkezései ellenére kihallgatott tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A szakvélemény. Szakértő igénybevétele

68. § (1) Ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell igénybe venni.

(2)⁷² Szakértő igénybevétele kötelező, ha az eldöntendő kérdés tárgya

- a) kóros elmeállapot,
- b) kényszergyógykezelés vagy kényszergyógyítás szükségessége.

(3) Az igazságügy-miniszter — a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyésszel egyetértésben — szakértő igénybevételét a (2) bekezdésben nem említett kérdésben is kötelezővé teheti.

(4) A szakértő kirendeléséről szóló határozatnak meg kell jelölnie a vizsgálat tárgyát, és tartalmaznia kell azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek választ kell adnia.

69. § (1) Rendszerint egy szakértőt kell igénybe venni. Ha a vizsgálat jellege szükségessé teszi, több szakértő is kirendelhető.

(2)⁷³ A hatóság több szakértőt akként is kirendelhet, hogy csak a szakértői csoport vezetőjét rendeli ki, és feljogosítja arra, hogy a többi szakértőt bevonja. A szakértői csoport vezetője az általa bevont szakértők személyéről és feladatairól a hatóságot tájékoztatja. Ha a hatóság a bevont szakértő igénybevételét nem tiltja meg, a bevont szakértő kötelezettségeire és jogaira a kirendelt szakértőre vonatkozó rendelkezések az irányadók. A hatóság úgy is rendelkezhet, hogy több szakértőt rendel ki, és kijelöli a szakértői csoport vezetőjét.

(3)⁷³ Igazságügyi orvosi boncolásnál és a terhelt elmeállapotának vizsgálatánál két szakértőt kell igénybe venni. Az igazságügy-miniszter — a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyésszel egyetértésben — több szakértő igénybevételét más esetben is kötelezővé teheti.

A szakértő

70. § (1) A hatóság külön jogszabályban feljogosított intézményt, kijelölt igazságügyi szakértőt, ha pedig ez nem lehetséges, kellő szakértelemmel rendelkező személyt vagy intézményt (eseti szakértő) rendelhet ki szakértőként.

(2) Intézmény kirendelése esetén annak vezetője jelöli ki az eljáró szakértőt.

(3) A szakértő kirendeléséről, a (2) bekezdés esetében pedig az eljáró szakértő kijelöléséről a terheltet, a védőt, a vádirat benyújtása után pedig az ügyészt is — külön jogszabályban meghatározott módon — értesíteni kell.

A szakértő kizárása

71. § (1) Szakértőként nem járhat el

- a) a 35. § (1) bekezdésének a) és c) pontjában megjelölt személy;

⁷² A 68. § (2) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 7. §-ával megállapított szöveg.

⁷³ A 69. § (2) bekezdését beiktatta és a korábbi (2) bekezdés jelölését (3) bekezdésre változtatta az 1987. évi IV. törvény 5. §-a.

- b) aki az ügyben mint a hatóság tagja járt el;

- c) a halottszemlénél vagy a boncolásnál az az orvos, aki a meghalt személyt közvetlenül halála előtt gyógykezelt;

- d) a szakértői intézmény állandó szakértője, ha a 35. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott kizáró ok az intézmény vezetőjére áll fenn;

- e) a szakvélemény felülvizsgálatánál az a szakértő, aki a véleményt adta.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásában nem tekintendő a hatóság tagjának a külön jogszabályban szakvélemény adására feljogosított intézmény szakértője.

(3) A 36. § (2)—(3) bekezdése, valamint a 65—66. § a szakértőre értelemszerűen irányadó.

A szakértő kötelezettségei és jogai

72. § (1) A szakértő köteles az ügyben közreműködni és szakvéleményt adni.

(2) A szakértőt a kirendelés alól a hatóság fontos okból felmentheti. Ha a szakkérdés nem tartozik szakismereteinek körébe, a szakértő erről a kirendelő hatóságot értesíti.

(3) A szakértő köteles és jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek feladatának teljesítéséhez szükségesek. Az ügy iratait megtekintheti, az eljárási cselekményeknél jelen lehet, a terheltet, a tanúhoz és a többi szakértőhöz kérdést intézhet. Amennyiben ez feladatának teljesítéséhez szükséges, további adatok, iratok és felvilágosítások közlését, tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti, és bizonyítás felvételét indítványozhatja.

(4) A szakértő a hatóság távollétében is végezhet vizsgálatot, és megtekintheti a véleményadáshoz szükséges tárgyakat; ennek során a megvizsgált személyhez, tárgyak azonosításával, kezelésével és őrzésével kapcsolatban pedig a jelenlevő személyhez is tehet fel kérdéseket.

Közreműködési kötelezettség a szakértő eljárása során

73. § (1) A terhelt és a sértett köteles — a műtétet és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárást kivéve — a szakértői vizsgálatnak magát alávetni, és tűrni, hogy a szakértő a véleményadáshoz elengedhetetlenül szükséges vizsgálatot elvégezze. A sértett köteles továbbá a vizsgálat elvégzését egyéb módon (pl. adatszolgáltatással) is elősegíteni. A szakértői vizsgálatlalt okozott kárért — külön jogszabály szerint — kártalanításnak van helye.

(2) A terhelt az (1) bekezdésben megjelölt cselekmények tűrésére kényszeríthető. Ha a sértett az (1) bekezdésben szabályozott kötelezettségét nem teljesíti, rendbírsággal sújtható.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésnek a sértettre vonatkozó rendelkezéseit a tanúra is alkalmazni kell. A 65—66. § rendelkezései azonban értelemszerűen irányadók.

Az elmeállapot megfigyelése

74. § (1)⁷⁴ A terheltet a bíróság — a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára — elmeógyógyintézetbe utalhatja, ha a szakvélemény szerint az elmeállapotának hosszabb megfigyelése szükséges. A megfigyelés egy hónapig tarthat, ezt a határidőt a bíróság az elmeógyógyintézet véleménye alapján egy hónappal meghosszabbíthatja.

(2) Az elmeógyógyintézetbe utalás miatt bejelentett jogorvoslat halasztó hatályú, ha a terhelt szabadlábon van.

A szakvélemény előadása vagy előterjesztése

75. § (1) A szakértő a szakvéleményt — a hatóság rendelkezésének megfelelően — szóban előadja, vagy a hatóság által kitűzött határidőn belül írásban terjeszti elő.

(2) A szakértő a szakvéleményt a saját nevében adja. Ha több szakértő azonos véleményre jut, a szakvéleményt közösen is előterjeszthetik (együttes vélemény). Több szakághoz tartozó szakkérdésben a szakértők véleményüket egyesíthetik (egyesített vélemény).

(3)⁷⁵ A szakértőt — ha megidézésére nincs szükség — a további eljárási cselekményekről csak akkor kell értesíteni, ha ezt az írásbeli szakvélemény előterjesztésével egyidejűleg kéri. Erről a szakértőt a kirendeléséről szóló határozatban tájékoztatni kell.

A szakértő meghallgatása

76. § (1) A szakvélemény előadása előtt meg kell állapítani a szakértő személyazonosságát, tisztázni kell, hogy az ügyben érdekelt vagy elfogult-e, az eseti szakértőt pedig figyelmeztetni kell a hamis véleményadás következményeire. A szakértőhöz a szakvélemény előadása vagy előterjesztése után kérdéseket lehet intézni.

(2) Ha a szakvélemény, illetőleg annak bármely része hiányos, homályos, önmagával vagy más szakvéleménnyel vagy az ügy más adatával ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként kétség fér, a szakértő köteles a hatóság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni, illetőleg szakvéleményét kiegészíteni.

Más szakértő kirendelése

77. § (1) Ha az eljáró szakértőtől kért felvilágosítás vagy a szakvélemény kiegészítése nem vezetett eredményre, vagy egyéb okból szükséges, kérelemre vagy hivatalból más szakértőt kell kirendelni.

⁷⁴ A 74. § (1) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

⁷⁵ A 75. § (3) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 61. §-a iktatta be.

(2) Ha kijelölt vagy eseti szakértő járt el, és ugyanabban a szakkérdésben újabb szakvélemény szükséges, elsősorban szakértői intézményt kell kirendelni.

(3) Ha kényszergyógykezelésről kell határozni, a terhelt, törvényes képviselője vagy házastársa, illetőleg a védő kérelmére más szakértőt is ki kell rendelni.

(4)⁷⁶ Ha a hatóság a nyomozás során szakértőt rendelt ki, a vádlottnak vagy a védőnek az idézés (értesítés) és a vádirat kézbesítésétől [181. § (1) bek.] számított tizenöt napon belül benyújtott kérelmére — ugyanazon tényre — a bíróságnak más szakértőt is ki kell rendelnie.

(5)⁷⁶ A (4) bekezdés alkalmazásának nincs helye, ha az ügyben a bíróság is kirendelt szakértőt.

A szakvélemény felülvizsgálata

78. § Ha a szakkérdés más szakértő kirendelésével sem tisztázható, a hatóság, ha erre lehetőség van, a szakvélemény felülvizsgálatát rendeli el, és evégett az erre kijelölt testületet megkeresi.

Szaktanácsadó közreműködése a bizonyításban

79. § (1) A hatóság a szemlénél, a bizonyítási kísérletnél és más eljárási cselekménynél szaktanácsadót vehet igénybe, ha a bizonyítási eszközök felkutatásához, összegyűjtéséhez vagy rögzítéséhez különleges szakértelem szükséges, illetőleg a hatóság valamilyen szakkérdésben felvilágosítást kér.

(2) A szakértő kizárására, valamint a szakértői vizsgálat elvégzésével közvetlenül összefüggő jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket [71. §, 72. § (3)—(4) bek.] a szaktanácsadóra is megfelelően alkalmazni kell.

A tolmács

80. § (1) Ha nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során anyanyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni.

(2) Süketet vagy némát általában tolmács igénybevételel kell kihallgatni, de kihallgatható írásbeli érintkezés útján is.

(3) E törvénynek a szakértőre vonatkozó rendelkezései a tolmácsra megfelelően irányadók.

Kényszerintézkedések a tanúval és a szakértővel szemben

81. § (1) Ha a tanú vagy a szakértő a vallomástételt, illetőleg a közreműködést és a véleménynyilvánítást a kö-

⁷⁶ A 77. § (4)—(5) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 62. §-ával megállapított szöveg.

vetkezményekre történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható, és az okozott költségek megfizetésére kötelezhető.

(2) A szakértőt rendbírsággal lehet sújítani akkor is, ha a szakvélemény előterjesztésével indokolatlanul késlekedik.

(3) Ha a tanú vagy a szakértő mentességére hivatkozva tagadja meg a vallomástételt, illetőleg a véleményadást, az ennek helyt nem adó határozat elleni jogorvoslatnak használatos hatálya van.

A tárgyi bizonyítási eszköz

82. § (1) Tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan dolog, amely a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas, így különösen az, amely a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozza, vagy a bűncselekmény elkövetése útján jött létre, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy amelyre a bűncselekményt elkövették.

(2) E törvény alkalmazásában tárgyi bizonyítási eszköz a bizonyításra alkalmas irat, valamint minden olyan tárgy is, amely általában műszaki vagy vegyi úton adatokat rögzít (fénykép, film-, hangfelvétel stb.).

(3) A tárgyi bizonyítási eszközt, ha lefoglalásra nem alkalmas, a bűncselekménnyel kapcsolatban egyedi tulajdonságainak leírását vagy fényképét az iratokhoz kell csatolni.

Az okirat

83. § (1) Valamilyen tény vagy körülmény igazolására kiállított irat (okirat) bizonyítási eszköz, ha a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas.

(2) Az okiratra vonatkozó rendelkezések irányadók minden olyan tárgyra is, amely valamely tény vagy körülmény igazolása végett a 82. § (2) bekezdésében megjelölt módon készült.

(3)⁷⁷ Vallomás (nyilatkozat) tartalmát rögzítő okirat csak e törvény rendelkezései szerint, a közvetlenség elvének sérelme nélkül használható fel a bizonyítás eszközeként. Felhasználható az okirat, ha a vallomást tevő nem hallgatható ki, a vallomást megtagadja, vagy az okirat tartalma és a vallomás között ellentét van.

A szemle

84. § (1) Szemlét kell tartani, ha a bizonyítandó tény felderítéséhez vagy megállapításához személy, tárgy vagy helyszín közvetlen megtekintése, illetőleg megfigyelése szükséges.

(2) A szemle alkalmával a bizonyítás szempontjából jelentős minden körülményt részletesen rögzíteni kell. A szemle tárgyáról, ha lehetséges és szükséges, felvételt, rajzot vagy vázlatot kell készíteni, és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni. A szemlén fel kell kutatni és össze kell gyűjteni a tárgyi bizonyítási eszközöket is.

(3) Ha a szemle tárgyát egyáltalán nem, vagy csak jelentős nehézség, illetőleg költség árán lehetne a hatóság elé vinni, a szemlét a helyszínen kell megtartani.

(4) Mindenki köteles a szemlének magát alávetni, a birtokában levő tárgyat pedig a szemle céljából rendelkezésre bocsátani. A terhelt erre kényszeríthető, ha pedig más szegi meg ezt a kötelezettséget, rendbírsággal sújtható.

*A helyszínelés*⁷⁸

84/A. §⁷⁸ (1) Helyszínelést kell tartani, ha a hatóság szükségesnek tartja, hogy a terhelt vagy a tanú a bűncselekménnyel összefüggő helyet, cselekményt vagy tárgyi bizonyítási eszközt mutasson meg.

(2) A helyszínelésen közreműködő személyt előzetesen ki kell hallgatni arról, hogy a kérdéses helyet, cselekményt vagy tárgyi bizonyítási eszközt milyen körülmények között észlelte, és miről ismerné fel.

A bizonyítási kísérlet

85. § (1) Bizonyítási kísérletet a hatóság akkor rendel el, ha azt kell megállapítani vagy ellenőrizni, hogy valamely esemény vagy jelenség meghatározott helyen, időben, módon, illetőleg körülmények között megtörténhetett-e.

(2) A bizonyítási kísérletet lehetőleg ugyanolyan körülmények között kell lefolytatni, mint ahogyan a vizsgált esemény vagy jelenség megtörtént, illetőleg megtörténhetett.

(3) A bizonyítási kísérlet az emberi méltóságot nem sértheti, senki egészségét nem veszélyeztetheti.

A felismerésre bemutatás

86. § (1) A terheltnek vagy a tanúnak személyt vagy tárgyat felismerés céljából be lehet mutatni.

(2) Azt, akitől a felismerés várható, előzetesen ki kell hallgatni arról, hogy a kérdéses személyt vagy tárgyat milyen körülmények között észlelte, és miről ismerné fel.

(3) A személyt vagy a tárgyat olyan körülmények között kell bemutatni, amely a terhelt vagy a tanú befolyásolását kizárja.

⁷⁷ A 83. § (3) bekezdése az 1994. évi XCII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

⁷⁸ A 84/A. §-t és az azt megelőző címet az 1987. évi IV. törvény 6. §-a iktatta be.

(4)⁷⁹ Ha a tanú védelme szükségessé teszi, a felismerésre bemutatást úgy kell végezni, hogy a felismerésre bemutatott személy a tanút ne ismerhesse fel, illetőleg ne észlelhesse. Ha a tanú személyi adatainak zárt kezelését rendelték el, erről a felismerésre bemutatásnál is gondoskodni kell.

A terhelt vallomása

87. § (1) A hatóság köteles a terheltet részletesen kihallgatni. A kihallgatás kezdetén a terhelttől meg kell kérdezni *a)*⁸⁰ nevét, születési helyét, anyja nevét, lakóhelyét és személyi azonosítóját,

b) állampolgárságát, foglalkozását és munkahelyét, iskolai végzettségét, családi, kereseti és vagyoni körülményeit, állami szervnél, társadalmi szervezetben, szövetkezetben, valamint érdekképviselői szervben viselt tisztségét, katonai rendfokozatát, kitüntetésait, továbbá — ha büntetve volt — a büntetésére vonatkozó adatokat.

(2)⁸¹ A terheltet a kihallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, a vallomás tételét a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, továbbá, hogy amit mond, az bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést és a terhelt választát jegyzőkönyvbe kell foglalni. A figyelmeztetés elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3)⁸² Ha a terhelt a vallomás tételét megtagadja, figyelmeztetni kell arra, hogy ez az eljárás folytatását nem akadályozza, de a védekezésének erről a módjáról lemond.

(4)⁸² A terheltnek módot kell adni arra, hogy a vallomását összefüggően előadhassa. Ezután kérdések intézhetők hozzá. Ha a terhelt vallomása korábbi vallomásától eltér, ennek okát tisztázni kell.

(5)⁸³ Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a terhelt beismerése esetén is meg kell szerezni az egyéb bizonyítékokat.

(6)⁸² Ha a terhelt vallomásában mást bűncselekmény elkövetésével vádol, ennek következményeire figyelmeztetni kell.

88. § (1) A terhelteket egyenként kell kihallgatni, és gondoskodni kell arról, hogy kihallgatásuk alkalmával a hatóság engedélye nélkül ne léphessenek egymással érint-

kezésbe. A 64. § (3) bekezdését a terhelt vallomására is megfelelően alkalmazni kell.

(2) Ha a terheltek, illetőleg a terhelt és a tanú vallomásai egymással ellentétesek, szükség esetén szembesítéssel [64. § (2) bek.] kell az ellentétet tisztázni.

(3)⁸⁴ Ha a tanú védelme szükségessé teszi, a tanú szembesítését mellőzni kell.

V. Fejezet

A BÜNTETŐELJÁRÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

I. Cím

A BÜNTETTI ÉS A VÉTSÉGI ELJÁRÁS

89. § (1) A büntetőeljárást a büntettti vagy a vétségi eljárás szabályai szerint kell lefolytatni.

(2) A büntettti eljárás szabályait kell alkalmazni azokban az ügyekben, amelyek a 90. § értelmében nem tartoznak vétségi eljárásra.

(3) A büntettti eljárás szabályait kell alkalmazni, ha büntettti és vétségi eljárásra tartozó ügyeket ugyanabban az eljárásban bírálják el.

90. §⁸⁵ (1) A vétségi eljárás szabályait kell alkalmazni vétség [Btk. 11. § (2) bek.] miatt folytatott eljárásban, kivéve, ha a bűncselekményre a törvény ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel.

(2)⁸⁶ A vétségi eljárás szabályait kell alkalmazni az olyan büntettt [Btk. 11. § (2) bek.] miatt folytatott eljárásban, amelyre a törvény háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel.

(3)⁸⁷ Nincs helye vétségi eljárásnak, ha

a) a terhelt kóros elmeállapotú,

*b)*⁸⁸

*c)*⁸⁹

(4)⁸⁷ Vétségi eljárásra tartozó ügyekben — eltérő rendelkezés hiányában — mind az eljárás egészére, mind egyes eljárási cselekményekre, a büntettti eljárás szabályai alkalmazhatók, ha ezt az ügy bonyolultsága vagy más körülmény indokolja.

⁷⁹ A 86. § (4) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 11. §-a iktatta be.

⁸⁰ A 87. § (1) bekezdésének *a)* pontja az 1987. évi IV. törvény 7. §-ával megállapított és az 1996. évi XX. törvény 45. §-ának megfelelően módosított szöveg.

⁸¹ A 87. § (2) bekezdését az 1989. évi XXVI. törvény 7. § (1) bekezdése iktatta be.

⁸² A 87. § (3) bekezdésének szövegét megállapította és a korábbi (2) és (4)—(5) bekezdés jelölését (4)—(6) bekezdésre változtatta az 1989. évi XXVI. törvény 7. § (2) bekezdése.

⁸³ A 87. § (5) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 63. §-ával megállapított szöveg.

⁸⁴ A 88. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 12. §-a iktatta be.

⁸⁵ A 90. § az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 9. §-ával megállapított szöveg.

⁸⁶ A 90. § (2) bekezdése az 1995. évi LXI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

⁸⁷ A 90. § korábbi (2)—(3) bekezdésének jelölését (3)—(4) bekezdésre változtatta az 1987. évi IV. törvény 8. §-a.

⁸⁸ A 90. § (3) bekezdésének *b)* pontját az 1989. évi LV. törvény 9. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁸⁹ A 90. § (3) bekezdésének *c)* pontját az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

II. Cím

A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK

Az őrizetbevétel

91. § (1) A hatóság a terheltet őrizetbe veheti

a) tettenérés esetén, ha személyazonossága nem állapítható meg,

b)⁹⁰ ha az előzetes letartóztatás elrendelésének oka [92. § (1) bek., 340. § (1) bek.] áll fenn.

(2)⁹¹ Az őrizet legfeljebb hetvenkét óráig tarthat, ennek elteltével a terheltet — ha az előzetes letartóztatását nem rendelték el — szabadon kell bocsátani.

(3)⁹²

(4)⁹³ Az őrizetbevételről a hatóság késedelem nélkül értesíti a terhelt által megjelölt hozzátartozót; ennek hiányában a terhelt által megjelölt más személy is értesíthető.

(5)⁹³ A bűncselekmény elkövetésén tettenért személyt bárki elfoghatja; köteles azonban őt haladéktalanul a rendőrségnek vagy az ügyésznek átadni, ha pedig erre nincs módja, ezek valamelyikét értesíteni.

(6)⁹⁴ A katona őrizetbevételéről a parancsnokát is értesíteni kell.

Az előzetes letartóztatás

92. § (1)⁹⁵ Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a terhelt előzetes letartóztatásának akkor lehet helye, ha

a) megszökött, a hatóság elől elrejtőzött, illetőleg a bűncselekmény súlyossága folytán vagy egyéb okból a szökéstől vagy az elrejtőzésétől lehet tartani,

b) alaposan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén az eljárást meghiúsítaná vagy megnehezítené, illetőleg veszélyeztetné,

c)⁹⁶ az eljárás alatt szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követett el, illetőleg alaposan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.

⁹⁰ A 91. § (1) bekezdésének b) pontja az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 10. §-ával megállapított szöveg.

⁹¹ A 91. § (2) bekezdése az 1994. XCII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

⁹² A 91. § (3) bekezdését az 1994. évi XCII. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁹³ A 91. § (4) bekezdését beiktatta és a korábbi (3) bekezdés jelölését (5) bekezdésre változtatta az 1989. évi XXVI. törvény 8. § (2) bekezdése.

⁹⁴ A 91. § (6) bekezdését az 1991. évi LVII. törvény 3. §-a iktatta be.

⁹⁵ A 92. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁶ A 92. § (1) bekezdésének c) pontja a 2000. évi XIV. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

(2) Az előzetes letartóztatás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el, ha büntetőeljárásnak csak magánindítványra van helye.

93. §⁹⁷ (1) Az előzetes letartóztatás elrendeléséről a bíróság végzéssel határoz.

(2) Az előzetes letartóztatás elrendeléséről a nyomozás befejezéséig a nyomozó hatóság, a nyomozás befejezése után a vádirat benyújtásáig az ügyész, a vádirat benyújtása után a bíróság késedelem nélkül értesíti a terhelt által megjelölt hozzátartozót; ennek hiányában a terhelt által megjelölt más személy is értesíthető.

(3)⁹⁸ A katona előzetes letartóztatásának elrendeléséről, az előzetes letartóztatásának meghosszabbításáról és megszüntetéséről a parancsnokát is értesíteni kell.

94. §⁹⁹ A nyomozás befejezéséig a nyomozó hatóság, a nyomozás befejezése után a vádirat benyújtásáig az ügyész, a vádirat benyújtását követően a bíróság, az előzetesen letartóztatott meghallgatása után haladéktalanul, a felügyelet nélkül maradó

a)¹⁰⁰ kiskorú gyermekét gondozás céljából a hozzátartozójának, illetőleg az arra alkalmas más személynek vagy intézménynek átadja, és erről a gyámhatóságot, a terhelt által gondozott más személyről a jegyzőt értesíti;

b) vagyonának és lakásának biztonságba helyezéséről gondoskodik.

95. §¹⁰¹ (1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a helyi bíróság egy alkalommal, legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. Három hónap eltelté után az előzetes letartóztatást a megyei bíróság egyesbíróként eljárva, két alkalommal, legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a Legfelsőbb Bíróság hosszabbíthatja meg.

(2) A vádirat benyújtása után, az első fokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás az első fokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az ezután elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás az eljárás jogerős befejezéséig, de legfeljebb az első fokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartamáig tart.

(3) Ha a vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás tartama

a) hat hónapot meghalad, és az első fokú bíróság még nem hozott ügydöntő határozatot, az első fokú bíróság,

b) egy évet meghalad, a Legfelsőbb Bíróság

az előzetes letartóztatás indokoltságát felülvizsgálja.

⁹⁷ A 93. § az 1989. évi XXVI. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁸ A 93. § (3) bekezdését az 1991. évi LVII. törvény 4. §-a iktatta be.

⁹⁹ A 94. § az 1989. évi XXVI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁰ A 94. § a) pontja az 1991. évi XXI. törvény 49. §-ával módosított szöveg.

¹⁰¹ A 95. § az 1989. évi XXVI. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

(4)¹⁰² Ha az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kényszergyógykezelés, illetőleg a lakhelyelhagyási tilalom megszüntetése iránti ismételt kérelem nem tartalmaz új körülményt, a bíróság, illetőleg az ügyész a határozat hozatalát mellőzheti.

96. § (1) A hatóságoknak arra kell törekedniük, hogy az előzetes letartóztatás a lehető legrövidebb ideig tartson. Ha a terhelt előzetes letartóztatásban van, az eljárást azon kívül kell lefolytatni.

(2)¹⁰³ Az előzetes letartóztatást nyomban meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt, vagy tartama meghosszabbítás nélkül lejárt. Az előzetes letartóztatás megszüntetésére a vádirat benyújtásáig az ügyész is jogosult.

97. § (1) Az előzetesen letartóztatottal szemben csak olyan korlátozásoknak van helye, amelyeket a büntető-eljárás feladatának megvalósítása, vagy a letartóztatást fogantató intézet rendje szükségessé tesz. Az előzetesen letartóztatott eljárási jogainak gyakorlásában, így különösen a védekezésre való felkészülésben, nem korlátozható.

(2) Az előzetesen letartóztatott

a)¹⁰⁴

b) hozzátartozójával vagy más személlyel akár szóban, akár írásban ellenőrzés mellett érintkezhet.

Az ideiglenes kényszergyógykezelés

98. § (1) Ideiglenes kényszergyógykezelésnek akkor van helye, ha — a szakvéleményt és az eljárás egyéb adatait figyelembe véve — alaposan lehet következtetni arra, hogy a terhelt kényszergyógykezelését kell elrendelni.

(2)¹⁰⁵ Az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendeléséről a bíróság határoz. A vádirat benyújtása előtt elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, a vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés az első fokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az ezután elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés az eljárás jogerős befejezéséig tart.

(3)¹⁰⁵ Ha az ideiglenes kényszergyógykezelés megkezdésétől hat hónap eltelt, és a vádiratot még nem nyújtották be, a fenntartásának szükségességét a megyei bíróság egyesbíróként eljárva megvizsgálja. Az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésétől számított egy év elteltével a kényszergyógykezelés szükségességét a Legfelsőbb Bíró-

ság vizsgálja felül. Az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetésére a vádirat benyújtásáig az ügyész is jogosult.

(4)¹⁰⁵ Ha a vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés tartama hat hónapot meghalad, és az első fokú bíróság még nem hozott ügydöntő határozatot, az első fokú bíróság, ha egy évet meghalad, a Legfelsőbb Bíróság az ideiglenes kényszergyógykezelés indokoltságát felülvizsgálja.

(5)¹⁰⁶ Az ideiglenes kényszergyógykezelés a kijelölt egészségügyi intézetben hajtható végre.

(6)¹⁰⁵ Ha a terhelt előzetes letartóztatásban van, az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésével egyidejűleg az előzetes letartóztatást meg kell szüntetni.

(7)¹⁰⁶ Az ideiglenesen kényszergyógykezelt jogaira a 97. § rendelkezései megfelelően irányadóak; az ideiglenesen kényszergyógykezelt a törvényes képviselőjével szóban ellenőrzés nélkül, ha pedig feltehető, hogy ezáltal az eljárást megghiúsítaná, ellenőrzés mellett érintkezhet.

A lakhelyelhagyási tilalom

99. §¹⁰⁷ (1) A 92. § (1) bekezdésében meghatározott esetben — ha ez a bűncselekmény jellegére, a terhelt személyi körülményeire, különösen az egészségi állapotára, idős korára, családi körülményeire tekintettel elegendőnek látszik — lakhelyelhagyási tilalom is elrendelhető.

(2) A lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló terhelt a meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét nem változtathatja meg.

(3) A lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság határoz. A 379/A—379/B. §-ban meghatározott eljárásban a bíróság az előzetes letartóztatás helyett lakhelyelhagyási tilalmat is elrendelhet.

(4) A lakhelyelhagyási tilalmat elrendelő határozatban előírható, hogy a terhelt meghatározott időközönként a rendőrségen jelentkezzék.

(5) A lakhelyelhagyási tilalom végrehajtását a rendőrség ellenőrzi.

99/A. §¹⁰⁸ (1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt lakhelyelhagyási tilalom az első fokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, az ezt követően elrendelt vagy fenntartott lakhelyelhagyási tilalom az első fokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az ezután elrendelt vagy fenntartott lakhelyelhagyási tilalom az eljárás jogerős befejezéséig tart.

(2) Ha a lakhelyelhagyási tilalom végrehajtása során a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás követ-

¹⁰² A 95. § (4) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 64. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰³ A 96. § (2) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁴ A 97. § (2) bekezdésének a) pontját az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁰⁵ A 98. § (2) bekezdését megállapította, a (3)—(4) bekezdést beiktatta és a korábbi (3)—(5) bekezdés jelölését (5)—(7) bekezdésre változtatta az 1994. évi XCII. törvény 7. §-a.

¹⁰⁶ A 98. § (5) és (7) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 12. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁷ A 99. § az 1999. évi CX. törvény 65. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁸ A 99/A—99/C. §-t az 1999. évi CX. törvény 65. §-a iktatta be.

kezik be, amely miatt a tilalommal érintett terület, körzet elhagyása vagy a tartózkodási hely, illetőleg lakóhely megváltoztatása szükséges, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a terhelt kérelmére a lakhelyelhagyási tilalmat részlegesen feloldhatja. A lakhelyelhagyási tilalom részleges feloldásáról szóló határozatban a terhelt részére engedélyezhető a lakhelyelhagyási tilalommal érintett terület, körzet meghatározott célból és úti célra történő egyszeri, időszakos vagy rendszeres elhagyása, illetőleg a tartózkodási hely vagy a lakóhely megváltoztatása.

(3) Ha a lakhelyelhagyási tilalom elrendelésétől a vádirat benyújtásáig hat hónap eltelt, fenntartásának szükségességét az ügyész megvizsgálja.

(4) A lakhelyelhagyási tilalmat meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt, vagy az eljárást jogerősen befejezték. A bíróság által elrendelt lakhelyelhagyási tilalom megszüntetésére a vádirat benyújtásáig az ügyész is jogosult.

99/B. §¹⁰⁸ (1) A bíróság a lakhelyelhagyási tilalom keretében elrendelheti a terhelt házi őrizetét is. Házi őrizet elrendelése esetén a bíróság által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a terhelt csak a bíróság határozatában meghatározott célból, az ott írt időben és távolságra (úti célra) hagyhatja el.

(2) Házi őrizet elrendelése esetén a lakhelyelhagyási tilalom elrendelésére, tartamára, illetőleg fenntartására az előzetes letartóztatás elrendelésére (379/A—379/C. §), meghosszabbítására, illetőleg fenntartására vonatkozó rendelkezéseket (95. §) kell alkalmazni.

(3) A bíróság rendelkezhet úgy, hogy a házi őrizet előírásainak megtartását a rendőrség folyamatos őrzéssel, vagy — a terhelt hozzájárulásával — a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel is ellenőrizze.

99/C. §¹⁰⁸ (1) Ha a terhelt a lakhelyelhagyási tilalmat, illetőleg a házi őrizetet megszegi, rendbírósággal sújtható. A lakhelyelhagyási tilalom, illetőleg a házi őrizet elrendelésekor erre a terheltet a határozatban figyelmeztetni kell.

(2) Ha a lakhelyelhagyási tilalom, illetőleg a házi őrizet az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok biztosítására már nem elegendő, a terhelt előzetes letartóztatása, lakhelyelhagyási tilalom esetén a terhelt házi őrizete is elrendelhető.

Az úti okmány elvétele¹⁰⁹

99/D. §¹⁰⁹ (1) Az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kényszergyógykezelés és a lakhelyelhagyási tilalom elrendelésekor a terhelt úti okmányát el kell venni, és azt a visszavonás elrendelése érdekében haladéktalanul meg kell küldeni az útlevel hatóságnak, és erről a központi adatkezelő szervet értesíteni kell. Az úti okmány elvétele és az útlevel hatóságnak történő megküldése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

¹⁰⁹ A 99/D. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 66. §-a iktatta be.

(2) A vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a terhelt úti okmányának elvételét az (1) bekezdésben fel nem sorolt esetekben is elrendelheti, ha olyan bűncselekmény miatt folyik eljárás, amelyre a törvény három évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel, és az úti okmány elvétele a terhelt eljárási cselekményeknél való jelenlétének biztosítása végett indokolt.

(3) Az úti okmány elvételének elrendelése esetén az úti okmány visszavonása érdekében haladéktalanul meg kell keresni az útlevel hatóságot és a központi adatkezelő szervet; az elvett úti okmányt haladéktalanul meg kell küldeni az útlevel hatóságnak.

(4) A vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a terhelt indokolt kérelmére hozzájárulhat ahhoz, hogy az útlevel hatóság a terhelt külföldre utazását meghatározott időtartamra engedélyezze.

(5) Ha az úti okmány elvételének oka megszűnt, vagy az eljárást jogerősen befejezték, erről a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság értesíti az útlevel hatóságot és a központi adatkezelő szervet.

(6) Az őrizetbe vétel elrendelésekor a terhelt úti okmányát el kell venni, de azt az őrizetbe vétel megszűnését követően a terheltnek vissza kell adni. Ha a terhelt őrizetbe vétele úgy szűnt meg, hogy vele szemben előzetes letartóztatást, ideiglenes kényszergyógykezelést vagy lakhelyelhagyási tilalmat nem rendeltek el, de az útlevel elvételének elrendelése a (2) bekezdés alapján indokolt, az útlevel elvételét elrendelő határozatot az őrizetbe vétel megszűnését követő hetvenkét órán belül meg kell hozni. A határozat meghozataláig a terhelt útlevele visszatartható.

Az elővezetés

100. § (1) Akinek az elővezetését elrendelték — szükség esetén kényszer alkalmazásával — a hatóság elé kell állítani.

(2) Az elővezetést végrehajtó hivatalos személy az előállítást mellőzheti, ha az útbá indulást ellenőrzi, és alaposan feltételezheti, hogy az, akinek elővezetését elrendelték, a hatóság előtt megjelenik. A hatóság az elővezetést elrendelő határozatban úgy is rendelkezhet, hogy az előállítás nem mellőzhető.

(3) A fegyveres erők, fegyveres testületek és rendészeti szervek tagjának elővezetése iránt az illetékes elöljáróját kell megkeresni.

A lefoglalás

101. § (1) A hatóság lefoglalja azt a dolgot, amely

- a) tárgyi bizonyítási eszköz,
- b)¹¹⁰ a törvény értelmében elkobozható, vagy amelyre vagyoneklobzás rendelhető el,

¹¹⁰ A 101. § (1) bekezdésének b) pontja az 1998. évi LXXXVIII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

c)¹¹¹

(2) A lefoglalt dolgot a hatóság letétbe helyezi. A megőrzésről egyéb módon kell intézkedni, ha a dolog letétbe helyezésre nem alkalmas, vagy ezt más fontos ok indokolja.

(3) A címzettnek még nem kézbesített postai és távközlési küldeményt csak az ügyész, illetőleg a bíróság határozata alapján lehet lefoglalni; a határozat meghozataláig csak visszatartásnak van helye.

102. § (1) A lefoglalást meg kell szüntetni, mihelyt arra az eljárás érdekében nincs szükség. A lefoglalás megszűntetése helyett a más jogszabályban meghatározott módon kell eljárni, ha a lefoglalt dolog birtoklása jogszabályba ütközik.

(2)¹¹² A lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a bűncselekmény elkövetésekor a dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolni tudja. Ha nincs olyan személy, akinek az előbbi rendelkezés szerint a dolgot ki kell adni és ez az eljárás adataiból sem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, aki a kiadása iránt alaposnak látszó igényt jelentett be. Ha ilyen személy sincs, és ilyen igény az eljárás adataiból nem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, akitől lefoglalták. A terheltnek a lefoglalt dolgot csak akkor lehet kiadni, ha azt az előbbi rendelkezések szerint másnak nem lehet kiadni.

(3) A terhelttől lefoglalt dolog az állam tulajdonába kerül, ha az kétségtelenül másét illet, de kiléte nem állapítható meg. A később jelentkező igénylő az elévülési időn belül kérheti a dolog visszaadását, illetőleg az értékesítésből származó ellenértékét.

(4) Ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni.

(5)¹¹³ A terhelt részére kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyonekobbzás, vagyoni előny, elkobbzás alá eső érték, bűnügyi költség vagy a polgári jogi igény biztosítására vissza lehet tartani. A polgári jogi igény biztosítását szolgáló visszatartást meg kell szüntetni, ha a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított hatvan napon belül nem kért végrehajtást, illetőleg a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén hatvan napon belül nem igazolja, hogy a polgári perben biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtott be.

(6)¹¹⁴ A lefoglalás megszüntetése esetén, ha a dolog természetben már nem adható ki, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenértéket — vámáru esetén az elfogadott vámértéket — alapul véve, a kezeléséből, tárolásából eredő költségekkel — vámáru esetén a vámteherrel is — csökkentett, a megtérítés időpontjáig eltelt időre számí-

tott mindenkori törvényes kamatával növelt összegét kell megtéríteni. A jogosult az ezt meghaladó igényét a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti.

*A lefoglalt dolog előzetes értékesítése*¹¹⁵

102/A. §¹¹⁵ (1) A vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a lefoglalt dolog értékesítéséről határoz, ha a lefoglalt dolog

- a) gyors romlásnak van kitéve,
- b) huzamos tárolásra alkalmatlan.

(2) A vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a lefoglalt dolog értékesítése iránt akkor is határozhat, ha a lefoglalt dolog

a) kezelése, tárolása, illetve őrzése — különösen a dolog értékére vagy az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolására tekintettel — aránytalan és jelentős költséggel járna,

b) értéke az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.

(3) Az (1)—(2) bekezdés esetén a lefoglalt dolog akkor értékesíthető, ha a lefoglalt dolog kiadása iránt senki nem jelentett be jogos igényt.

(4) Az (1)—(2) bekezdés szerinti határozatot a 145. §-ban megjelölt időpontig az ügyész előzetes hozzájárulásával a nyomozó hatóság is meghozhatja.

(5) A lefoglalt dolog értékesítéséből befolyt ellenérték a lefoglalt dolog helyébe lép.

A házkutatás

103. § (1)¹¹⁶ Ház, lakás, egyéb helyiség vagy azokhoz tartozó bekerített hely, továbbá jármű átkutatásának a hatóság határozata alapján akkor van helye, ha alaposan feltehető, hogy az a bűncselekmény elkövetőjének kézrekerítésére, a bűncselekmény nyomainak felderítésére vagy tárgyi bizonyítási eszköz megtalálására vezet.

(2) A házkutatást rendszerint az érdekelt jelenlétében kell elvégezni; megkezdése előtt közölni kell vele a házkutatást elrendelő határozatot, és fel kell őt szólítani, hogy a keresett tárgyat önként adja elő. Ha az érdekelt távol van, és megbízottja sincs, érdekeinek védelmére a hatóság képviselőt rendel ki.

(3) Házkutatás a hatóság határozata nélkül akkor tartható meg, ha

- a) a késedelem az intézkedés eredményességét veszélyezteti,
- b) a tettenért elkövető megszökött,

¹¹¹ A 101. § (1) bekezdésének c) pontját az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹¹² A 102. § (2) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 67. §-ával megállapított szöveg.

¹¹³ A 102. § (5) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁴ A 102. § (6) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 67. §-a iktatta be.

¹¹⁵ A 102/A. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 69. §-a iktatta be.

¹¹⁶ A 103. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

c) olyan terheltet kell kézrekeríteni, akinek az előzetes letartóztatását rendelték el,

d) a házkutatás bűncselekmény megakadályozása céljából szükséges.

A motozás

104. § (1) Tárgyi bizonyítási eszköz megtalálása érdekében a hatóság intézkedésére meg lehet motozni azt, akiről alaposan feltehető, hogy ilyen tárgyat tart magánál.

(2) A motozás előtt az érdekeltet fel kell szólítani, hogy a keresett tárgyat önként adja át.

(3) A motozást csak a megmozozottal azonos nemű végezheti, és egyébként is csak ilyen személy lehet jelen.

A lefoglalás, a házkutatás és a motozás közös szabályai

105. § (1) A lefoglalást, a házkutatást és a motozást az érintett kíméletével, lehetőleg nappal kell végezni. Biztosítani kell, hogy az intézkedés folytán ne kerüljenek nyilvánosságra a magánéletnek az ügygel össze nem függő körülményei, s kerülni kell a szükségtelen károkozást.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, hogy a tárgyi bizonyítási eszközt hol és milyen körülmények között találták meg.

(3) Aki a lefoglalást, a házkutatást vagy a motozást akadályozza, ezek túrésére kényszeríthető és — a terhelt kivételével — rendbírsággal sújtható.

A zár alá vétel

106. § (1)¹¹⁷ Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonekobzásnak, illetőleg vagyoni előny, vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezésnek van helye, továbbá, ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és tartani lehet attól, hogy a kielégítést meghiúsítják, a hatóság ezek biztosítására a terhelt egész vagyonának vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vételét határozattal elrendelheti.

(2) Magánfél által érvényesített polgári jogi igény biztosítására zár alá vételnek csak a magánfél indítványára van helye.

(3)¹¹⁸ A zár alá vételnek a közhitelű nyilvántartásba történő bejegyzése iránt haladéktalanul intézkedni kell. Ha nincs külön jogszabály szerinti közhitelű nyilvántartás, a zár alá vétellel érintett gazdálkodó szervezetet kell értesíteni.

¹¹⁷ A 106. § (1) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 13. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁸ A 106. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 14. §-a iktatta be.

107. § A zár alá vételt fel kell oldani, ha

a) elrendelésének oka megszűnt;

b) az eljárást vagyonekobzás alkalmazása, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezés nélkül fejezték be, illetőleg a polgári jogi igényt elutasították;

c) a polgári jogi igény megítélése esetén a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított harminc napon belül végrehajtást nem kért;

d) a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása esetén az ügyész, illetőleg a magánfél hatvan napon belül nem igazolja, hogy igényét érvényesítette;

e)¹¹⁹ a zár alá vételt meghatározott összeg biztosítására rendelték el, és ezt az összeget letétbe helyezték.

*A biztosítási intézkedés*¹²⁰

107/A. §¹²⁰ (1) Ha a zár alá vétel feltételeinek fennállása valószínűsíthető, a dolog elrejtése, rendelkezési jogának átruházása, elidegenítése, megterhelése vagy ezek megkísérlése megalapozottan feltehető, a nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész a zár alá vétel biztosítása, illetőleg a dolog elrejtésének, átruházásának, elidegenítésének vagy megterhelésének megakadályozása végett biztosítási intézkedést alkalmazhat.

(2) A biztosítási intézkedés a terhelt ingó és ingatlan vagyona, hitelviszonyt vagy tagsági jogot megtestesítő értékpapírai, értékpapírnak nem minősülő, de hitelviszonyt megtestesítő papírai, gazdálkodó szervezet vagyonából megillető üzletrésze feletti rendelkezési jogának átmeneti, ideiglenes jellegű megakadályozása. Ha a biztosítási intézkedés a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság tagjának a vagyonára történik, a biztosítási intézkedés csak arra a hányadra terjedhet ki, amely a tagot a társaság vagy a tagsági viszony megszűnése esetére megilleti.

(3)¹²¹ A biztosítási intézkedés végrehajtása érdekében a nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész az (2) bekezdésben meghatározott dolgokat lefoglalja, vagy a 118/A. §-ban felsorolt hatóságokat bízta meg a hatáskörükbe tartozó intézkedések elvégzése céljából. A hatóságok az intézkedéseket haladéktalanul kötelesek megtenni, és ennek megtörténtéről a nyomozó hatóságot, illetőleg az ügyészt haladéktalanul tájékoztatni kötelesek.

(4) A nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész a 118/A. §-ban fel nem sorolt más szervezetet, gazdálkodó szervezeteket is megkereshet a terhelt vagyonának zárolása és annak nyilvántartásba vétele céljából. A megkeresett szervek a biztosítási intézkedést haladéktalanul nyilvántartásba veszik, és ennek megtörténtéről a megkeresést intéző hatóságot tájékoztatni kötelesek. A biztosítási in-

¹¹⁹ A 107. § e) pontját az 1998. évi LXXXVIII. törvény 15. §-a iktatta be.

¹²⁰ A 107/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 16. §-a iktatta be.

¹²¹ A 107/A. § (3) bekezdésének első mondata az 1999. évi CX. törvény 68. §-ával módosított szöveg.

tézkedés nyilvántartásba vételét követően a biztosítási intézkedést elszenvető a rendelkezési jog átmeneti, ideiglenes jellegű korlátozását túrni köteles.

(5) A biztosítási intézkedés elsősorban azzal szemben alkalmazható, akinek a zár alá vétel a rendelkezési jogát függesztené fel. Mással szemben akkor alkalmazható, ha a terhelttel — a dolog elrejtése, rendelkezési jogának átruházása, elidegenítésének megkísérlése céljából — való kapcsolattartása vagy ilyen kapcsolat létesítése megalapozottan feltételezhető. A biztosítási intézkedésről az érintettet — ha az a foganatosítást nem veszélyezteti — tájékoztatni kell.

(6) A biztosítási intézkedést követően a zár alá vételt haladéktalanul el kell rendelni.

A rendbírság

108. §¹²² (1) Az e törvényben meghatározott esetekben a rend fenntartása érdekében, valamint az eljárási kötelezettségek megszegése miatt a nyomozó hatóság ezer forinttól százezer forintig, az ügyész és a bíróság ezer forinttól kétszázezer forintig, különösen súlyos vagy ismételt esetben a nyomozó hatóság kétszázezer, az ügyész és a bíróság ötszázezer forintig terjedő rendbírságot szabhat ki.

(2) A rendbírság összegének megállapításánál a kiszabásra okot adó cselekmény súlyát és következményét kell figyelembe venni.

(3) A rendbírság kiszabása ellen bejelentett jogorvoslatnak halasztó hatálya van.

III. Cím

EGYÉB ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

A határidők

109. § (1) A határidőket órákban, napokban, hónapokban vagy években kell megállapítani.

(2) A napokban megállapított határidőbe nem számít be az a nap, amelyre a határidő kezdetére okot adó körülmény esik (kezdőnap). A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon végződik, amelynek száma a kezdőnapnak megfelel, ha pedig a hónapban nincs ilyen nap, a hónap utolsó napján.

(3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

(4) A hatósághoz intézett beadvány előterjesztésének és a hatóság előtt teljesíthető cselekménynek a határideje a hatóság hivatali munkaidejének végével jár le. Nem számít a határidő elmulasztásának, ha a beadványt a határidő utolsó napján postára adták.

Az igazolás

110. § (1) Ha az ügyész, a terhelt, a védő, a magánvádló, a magánfél, a tanú vagy a szakértő határidőt vagy határnapot, illetőleg a jogorvoslatra jogosult határidőt hibáján kívül mulasztott el — eltérő rendelkezés hiányában —, igazolásnak van helye.

(2) Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától, illetőleg a határnaptól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás később jutott a mulasztó tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével kezdődik. Hat hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni.

(3) Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás véltenségét valószínűsítik.

(4) Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt az elmulasztott cselekményt is pótolni kell.

(5) Az igazolási kérelemnek az eljárás folytatására, illetőleg a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. Ha azonban az igazolási kérelem teljesíthetőnek látszik, az eljárás vagy a határozat végrehajtása felfüggeszthető.

111. § (1) Az igazolási kérelemről az a hatóság határoz, amelynek eljárása során a mulasztás történt; jogorvoslati határidő elmulasztása esetén a jogorvoslat elbírálására jogosult hatóság.

(2) Az igazolási kérelmet méltányosan kell elbírálni.

(3) Az igazolási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

a) az igazolást e törvény kizárja,

b) a kérelem elkésett,

c) határidő elmulasztása esetén az igazolást kérő az elmulasztott cselekményt — a kérelem előterjesztésével együtt — nem pótolta, holott az lehetséges volt.

(4) Ha a hatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az igazolást kérő által pótolta cselekményt olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna, az elmulasztott határnapon végzett eljárási cselekményt pedig a szükséges keretben meg kell ismételni. Az ismétlés eredményéhez képest a korábbi eljárási cselekmény hatályban tartásáról vagy teljes, illetőleg részleges hatályon kívül helyezéséről is határozni kell.

(5) Az igazolási kérelemnek helyt adó határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Az idézés és az értesítés

112. § (1) A hatóság — ha e törvény kivételt nem tesz — azt idézi, akinek jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, és azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de a törvény lehetővé teszi.

¹²² A 108. § az 1998. évi LXXXVIII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

(2) Az idézés és az értesítés rendszerint írásban vagy a hatóság előtti megjelenés alkalmával szóban történik. Az írásbeli idézésnek, illetőleg értesítésnek tartalmaznia kell, hogy a megidézettnek milyen minőségben, hol és mikor kell megjelennie, illetőleg az értesített milyen minőségben jelenhet meg, a távolmaradás következményeire való figyelmeztetést, valamint — a vádirat benyújtása után — az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megjelölését.

(3) Szükség esetén az idézés vagy az értesítés rövid úton (pl. távbeszélő útján) is történhet.

(4) Az írásbeli idézést vagy értesítést a terheltnek zárt iratban kell megküldeni.

(5) A fegyveres erők, fegyveres testületek vagy rendészeti szervek tagját rendszerint előljárója útján kell idézni, illetőleg értesíteni. Az idézés, illetőleg az értesítés az előljáró egyidejű értesítése mellett közvetlenül is történhet, ha a megidézettnek, illetőleg az értesítettnek a hatóság székhelyén nincs előljárója, és a késedelem az eljárás sikerét veszélyeztetné.

(6) Kiskorú idézéséről a gondozóját azzal a felhívással kell értesíteni, hogy a megjelenéséről gondoskodik. Kiskorú idézéséről és értesítéséről a törvényes képviselőjét is értesíteni kell.

Az idézéssel szembeni mulasztás következményei

113. § (1) Ha a terhelt, a védő, a tanú vagy a szakértő a 112. § (2) bekezdése szerinti idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt alapos okkal előzetesen nem menti ki, vagy engedély nélkül eltávozik, illetőleg a terhelt vagy a tanú önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, a hatóság

- a) a terhelt elővezetését rendelheti el,
- b) a tanú elővezetését rendelheti el, vagy rendbírsággal sújthatja,
- c) a védőt és a szakértőt rendbírsággal sújthatja.

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott esetben a tanút és a szakértőt a meg nem jelenésével, illetőleg az eltávozásával okozott költség megtérítésére kell kötelezni.

(3) Ha a 112. § (2) bekezdése szerint idézett kiskorú nem jelenik meg, és gondozója nem igazolja, hogy a kiskorú meg nem jelenésében vétkes, a hatóság a gondozót rendbírsággal sújthatja, és a meg nem jelenéssel okozott költség megtérítésére kötelezheti.

A kézbesítés

114. § (1) A kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó külön jogszabály szerint történik, a címzett az iratot a hatóságnál is átveheti.

(2) Ha a sértettnek vagy az egyéb érdekeltnek meghatalmazottja van, a részére szóló iratot — az idézés kivételével — a meghatalmazottnak kell kézbesíteni.

(3)¹²³ Az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére a hivatalos iratokat hirdetményi úton kell kézbesíteni.

(4)¹²³ Ha hirdetményi kézbesítésnek van helye, az iratot tizenöt napra ki kell függeszteni a hatóság, valamint a címzett utolsó lakóhelye szerinti helyi önkormányzat hirdetőtáblájára. Az iratot a hatóságnál történő kifüggesztéstől számított tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni.

(5)¹²⁴

114/A. §¹²⁵ (1) Az államtitkot és a szolgálati titkot tartalmazó irat kézbesítésére a 114. § rendelkezései a (2)—(5) bekezdésben foglalt eltérésekkel alkalmazandók.

(2) Államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó irat az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény IV. és V. fejezetében foglalt szabályok megtartásával, csak a hatóságnál kézbesíthető.

(3) Ha a címzettnél az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény IV. és V. fejezetében foglalt szabályok megtartása nem biztosított, a címzett az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratot a hatóság épületéből nem viheti ki, részére államtitkot vagy szolgálati titkot nem tartalmazó kivonatot kell adni.

(4) A (3) bekezdésben írt korlátozás a büntető ügyben eljáró hatóságokra nem terjed ki.

(5) Hirdetményi úton államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó irat nem kézbesíthető. Hirdetményi úton államtitkot vagy szolgálati titkot nem tartalmazó kivonatot kell kézbesíteni.

A jegyzőkönyv

115. § (1) Az eljárási cselekményekről — ha e törvény másként nem rendelkezik — jegyzőkönyvvezető vagy a hatóság tagja jegyzőkönyvet készít.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni:

- a) a hatóság megnevezését,
- b) az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megjelölését és a terhelt nevét,
- c) az eljárási cselekmény helyét és idejét,
- d)¹²⁶ a hatóság tagja, az eljárásban részt vevő személy és képviselője, a szakértő, a hatósági tanú, továbbá — ha e törvény eltérően nem rendelkezik — a tanú nevét.

(3) A jegyzőkönyvben röviden le kell írni az eljárási cselekmény menetét akként, hogy a jegyzőkönyv alapján az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen. A terhelt és a tanú vallomását, valamint a szakvéleményt a jegyzőkönyvnek a szükséges részletességgel, indokolt eset-

¹²³ A 114. § (3) bekezdését beiktatta és a korábbi (3) bekezdés számítását (4) bekezdésre változtatta az 1999. évi CX. törvény 70. §-a.

¹²⁴ A 114. § (5) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 56. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹²⁵ A 114/A. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 18. §-a iktatta be.

¹²⁶ A 115. § (2) bekezdésének d) pontja az 1998. évi LXXXVIII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

ben szó szerint kell tartalmaznia. Jegyzőkönyvbe lehet foglalni — az ítélet kivételével — az eljárás során hozott határozatokat is. A hatóság tagja és a bírósági eljárásban a jegyzőkönyvvezető a jegyzőkönyvet aláírja.

(4) Ha a jelenlevő ügyész, terhelt, védő, sértett vagy egyéb érdekelt az eljárással összefüggő esemény vagy nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételét kéri, ez csak abban az esetben mellőzhető, ha ennek megtörténtéről a hatóságnak nincs tudomása.

(5) A jegyzőkönyvet a hatóság szükség esetén kiegészíti vagy kijavítja, erről az érdekelteket értesíti.

(6) A hatóság elrendelheti az eljárási cselekmény rögzítését gyorsírással, hangfelvevővel vagy egyéb berendezéssel. A terhelt, a védő vagy a sértett indítványára ez csak akkor rendelhető el, ha a költséget előlegezik. A rögzítés ilyen módja — a (7) bekezdés esetét kivéve — a jegyzőkönyvet nem pótolja. A gyorsírói feljegyzést, a hang- vagy egyéb felvételt külön jogszabály rendelkezései szerint kell megőrizni és lehet felhasználni. A gyorsírót a képesített gyorsírók közül kell igénybe venni; a gyorsíróra a szakértőkre vonatkozó rendelkezések irányadók.

(7) Külön jogszabályban meghatározott esetben az eljárási cselekmény jegyzőkönyv helyett más módon is rögzíthető. Ahol e törvény a jegyzőkönyvről rendelkezik, azon a külön jogszabályban meghatározott módon adatokat rögzítő, okiratnak tekintendő tárgyat is érteni kell.

A határozat

116. § (1) A határozat bevezető és rendelkező részből, indokolásból és keltezésből áll. A jegyzőkönyvbe foglalt határozatnak nincs bevezető része és keltezése; e törvényben meghatározott esetekben a határozat indokolását mellőzni kell, illetve mellőzni lehet.

(2) Az ügydöntő és az őrizetbe vételről, az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszerorvoskezelésről, valamint a lakhelyelhagyási tilalomról rendelkező határozat — ha nem foglalták jegyzőkönyvbe — tartalmazza a terheltnek a 87. § (1) bekezdésének a) pontjában felsorolt személyi adatait is.

(3) A határozatot azzal kell közölni, akire rendelkezést tartalmaz; a terhelttel közölt határozatot a védővel is. A határozatot a jelenlevőkkel szóban, egyébként kézbesítés útján kell közölni; kihirdetése esetén — szükség esetén — meg kell magyarázni.

(4) Névcseré, szám- vagy számítási hiba és más hasonló elírás esetén a hatóság a határozat kijavítását mind kérelemre, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítást a határozatra és kiadmányaira fel kell jegyezni.

Intézkedés a bűnözés megelőzésére

117. § (1) A hatóságok köteleessége, hogy a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő, a büntetőeljárás során felderített okokról és körülményekről a további bűncse-

lekmények megelőzése végett az intézkedésre illetékes szervet külön jogszabály rendelkezései szerint értesítsék.

(2) Az értesített szerv harminc napon belül köteles a hatóságot az intézkedéséről tájékoztatni. Ennek elmulasztása esetén a hatóság az értesített szerv felettes szervéhez fordul.

(3)¹²⁷ A hatóság az eljárás befejezésekor értesíti az illetékes idegbeteggondozó intézetet, illetőleg egészségügyi hatóságot, ha a kényszerorvoskezelés, vagy az alkoholisták terhelt kényszerorvoskezelése elrendelésének feltételei nincsenek meg, de megítélése szerint gyógyítása és gondozása szükséges. Az idegbeteggondozót, illetőleg az egészségügyi hatóságot akkor is értesíteni kell, ha a kábítószer-élvező vagy a kábító hatású anyagot fogyasztó terhelt gyógyítása és gondozása szükséges.

A megkeresések

118. §¹²⁸ (1) A büntető ügyben eljáró hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és társadalmi szervezetet kereshet meg tájékoztatás adása végett, és ennek teljesítésére legfeljebb harmincnapos határidőt állapíthat meg. A megkeresett — ha törvény másképp nem rendelkezik — köteles a megkeresést teljesíteni, illetőleg a teljesítés akadályát közölni.

(2) A büntető ügyben eljáró hatóság helyi önkormányzatot és más hatóságot iratok rendelkezésre bocsátása végett is megkereshet.

(3) Ha a megkeresés személyes adatok közlésére vonatkozik, az csak annyi és olyan személyes adatra vonatkozhat, amely a megkeresés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. A megkeresésben az adatkezelés pontos célját és a kért adatok körét meg kell jelölni.

(4) Ha a megkeresés eredményeként olyan személyes adat jut a megkereső tudomására, amely a megkeresés céljával nem függ össze, az adatot törölni kell.

(5) Ha a (4) bekezdésben meghatározott személyes adat az irat eredeti példányában található, a megkeresés céljával összefüggő személyes adatról kivonatot kell készíteni, és ezzel egyidejűleg az eredeti iratot a megkeresettnek vissza kell küldeni.

118/A. §¹²⁹ A büntető ügyben eljáró hatóság a helyi önkormányzat jegyzőjét és más hatóságot megbízhat a büntetőeljárás érdekében szükséges eljárási cselekmény végzésével; a megbízásnak a megkeresett haladéktalanul köteles eleget tenni.

¹²⁷ A 117. § (3) bekezdését az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 14. §-a, a bekezdés második mondatát az 1987. évi IV. törvény 16. §-a iktatta be.

¹²⁸ A 118. § az 1998. évi LXXXVIII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

¹²⁹ A 118/A. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 21. §-a iktatta be.

Intézkedés ismeretlen helyen tartózkodó terhelt ellen

119. § (1) Az eljárásnak nem akadálya, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. Ebben az esetben tartózkodási helyének felkutatása iránt kell intézkedni. Ennek során el lehet rendelni lakóhelyének megállapítását, tartózkodási helyének felderítését és — szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén — elfogatóparancsot lehet kibocsátani.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt intézkedések elrendelésére a hatóság — a bírósági eljárásban a bírósági tanács elnöke — jogosult.

(3) Ha hatóság vagy hivatalos személy olyan terhelt tartózkodási helyéről szerez tudomást, akivel szemben az (1) bekezdés szerinti intézkedést rendeltek el, köteles erről az elrendelő hatóságot értesíteni.

(4) Azt, aki ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki, megtalálása esetén őrizetbe kell venni, és hetvenkét órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelent más hatóság elé kell állítani.

(5) Az (1) bekezdésben felsorolt intézkedéseket vissza kell vonni, mihamar elrendelésük oka megszűnt. A visszavonásról az elrendelő hatóság intézkedik.

Személyes adatok kezelése¹³⁰

119/A. §¹³⁰ (1) A büntetőeljárás lefolytatása érdekében felvett személyes adatokat a hatóság az e törvényben meghatározottak szerint kezeli.

(2) A büntetőeljárásban részt vevő személy személyes adatait — a büntetőeljárás céljához szükséges mértékben — jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

(3) A büntetőeljárás során rögzített személyes adatok nem törölhetők.

Másolat készítése a hatóság iratairól¹³¹

119/B. §¹³¹ (1) A büntetőeljárás során keletkezett iratokról — ideértve az eljáró hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által becsatolt iratokat is — az a hatóság, amely előtt a büntetőeljárás folyamatban van, a terhelt, a védő, a törvényes képviselő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, valamint a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt képviselője kérelmére — az őket érintő körben — tizenöt napon belül másolatot ad ki.

(2) A feljelentő részére csak a feljelentésről adható másolat.

(3) A nyomozás befejezéséig az (1) bekezdésben felsoroltak csak olyan nyomozási cselekményről készült iratról

¹³⁰ A 119/A. §-t és az azt megelőző címet az 1994. évi XCII. törvény 10. §-a iktatta be.

¹³¹ A 119/B.—119/C. §-t és az azokat megelőző címeket az 1998. évi LXXXVIII. törvény 22. §-a iktatta be.

kaphatnak másolatot, amelyeknél jelenlétüket e törvény lehetővé teszi. A terhelt és a védő a nyomozás során is másolatot kaphat a szakvéleményről, az egyéb iratokról pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti.

(4) A (3) bekezdés szerinti iratokról a terhelt és a védő akkor is másolatot kaphat, ha az eljárásba a terheltet később vonták be, illetőleg az eljárásba a védő később kapcsolódott be.

(5) A terheltre vonatkozó erkölcsi bizonyítványról, adózására, jövedelmi és szociális helyzetére vonatkozó igazolásról, környezettanulmányról és orvosi iratról csak a terhelt, illetőleg a védő és a törvényes képviselő részére adható másolat.

(6) A sértett, illetőleg a tanú vallomását tartalmazó nyomozási iratról készült másolaton nem tüntethetők fel a sértett, illetőleg a tanú személyi adatai.

(7) Nem adható másolat

a) az eljáró hatóság határozatának tervezetéről,

b) a bíróság tanácsülési jegyzőkönyvéről,

c) a kisebbségi véleményen lévő bíró írásbeli véleményéről.

Másolat készítése államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratról¹³¹

119/C. §¹³¹ (1) Ha a 119/B. § (1) bekezdésében felsoroltaknál az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény IV. és V. fejezetében foglalt szabályok megtartása nem biztosított, a (2) bekezdés rendelkezései irányadók.

(2) A 114/A. § (3) bekezdése esetén a címzett kérelmére az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratról másolatot kell készíteni.

(3) Az (1)—(2) bekezdés esetén az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratról készült másolatot a 119/B. § (1) bekezdésében felsoroltak a hatóság épületéből nem vihetik ki. Az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó másolatot a hatóság őrzi, biztosítani kell, hogy a másolatot a 119/B. § (1) bekezdésében felsoroltak a hatóság hivatali munkaidejében korlátozás nélkül tanulmányozhassák, és a bíróság hivatalos helyiségében az ügyben tartott tárgyalás idejére a másolat rendelkezésükre álljon.

A bűnügyi költség

120. § (1) Bűnügyi költség

a)¹³² mindaz a költség, amelyet az ügyben az eljárás megindításától a büntetés végrehajtásának befejezéséig, továbbá a perújítási és a felülvizsgálati eljárás, valamint a különleges eljárások során az állam előlegezett;

¹³² A 120. § (1) bekezdésének a) pontja az 1992. évi LXIX. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

b) a terheltnek és a magánvádlónak az ügyben felmerült készkiadása;

c) a védőnek és a sértett képviselőjének készkiadása és díja.

(2) Az okozott költség viselésére kötelező határozat [81. § (1) bek., 113. § (2)—(3) bek., 177. § (2) bek., 192. § (5) bek.] elleni jogorvoslat halasztó hatályú.

IV. Cím¹³³

A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN RÉSZTVEVŐK SZEMÉLYI VÉDELME

120/A. §¹³³ Különösen indokolt esetben a hatóság kezdeményezheti, hogy a terhelt, a védő, a sértett, az egyéb érdekelt, a sértett és az egyéb érdekelt képviselője, továbbá a tanú, a szakértő, a szaktanácsadó, a tolmács, a hatósági tanú, illetve ezek valamelyikére tekintettel más személy a külön jogszabályban meghatározott védelemben részesüljön.

MÁSODIK RÉSZ

VI. Fejezet

A NYOMOZÁS

I. Cím

NYOMOZÁS A BÜNTETTI ELJÁRÁSBAN

A büntetőeljárás megindulása

121. § (1) A büntetőeljárás feljelentés, bejelentés vagy a nyomozó hatóság észlelése alapján indulhat meg.

(2) A büntetőeljárás megindulásával egyidejűleg intézkedni kell a bűncselekmény elkövetésének vagy folytatásának megakadályozásáról.

A feljelentés

122. § (1) Bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést; a feljelentés kötelező azokban az esetekben, amelyekben a feljelentés elmulasztása bűncselekmény.

(2) Minden hatóság és hivatalos személy köteles a hivatali hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt — ha az elkövető ismert, annak megjelölésével — feljelenteni. A feljelentéshez csatolni kell a bizonyítási eszközöket,

¹³³ A 120/A. §-t és az azt megelőző IV. címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 23. §-a iktatta be.

vagy ha ez nem lehetséges, a megőrzésükről kell gondoskodni.

(3)¹³⁴ Ha külön jogszabály a feljelentést valamely hatóság belátására bízta, ezt a hatóságot a (2) bekezdésben meghatározott feljelentési kötelezettség nem terheli. Az ilyen bűncselekményre vonatkozó adatokat ezzel a hatósággal kell közölni.

123. § (1) Magánindítványra büntethető bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás. A magánindítvány előterjesztésére jogosultnak minden olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.

(2) A magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha az eljárás megindulását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.

(3)¹³⁵ A magánindítványt attól a naptól számított 30 napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. A (2) bekezdés esetén ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a hatóság felhívásáról tudomást szerzett. A meghalt sértett hozzátartozója a még nyitva álló idő alatt terjesztheti elő a magánindítványt.

(4)¹³⁶ A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

124. § Ha a büntető törvény szerint büntetőeljárásnak csak a jogszabályban meghatározott szerv feljelentése alapján vagy kívánatra van helye, a feljelentés vagy a kívánat hiánya esetén a nyomozás elrendelhető, de az csak a halaszthatatlan nyomozási cselekményekre [130. § (2) bek.] terjedhet ki.

A feljelentés módja

125. § (1) A feljelentést a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A feljelentést más hatóság is elfogadhatja, de köteles azt a büntető ügyekben eljáró hatóságnak megküldeni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) Ha a feljelentést nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó hatóságnál tették, a feljelentést az eljárásra jogosult hatósághoz kell áttenni. A halaszthatatlan nyomozási cselekményeket azonban a nyomozó hatóság hatáskör és illetékesség hiányában is köteles elvégezni.

¹³⁴ A 122. § (3) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 77. §-ával megállapított szöveg.

¹³⁵ A 123. § (3) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 15. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³⁶ A 123. § (4) bekezdését az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 15. § (2) bekezdése iktatta be.

Intézkedések a feljelentés alapján

126. § (1)¹³⁷ A feljelentés beérkezésétől számított három napon belül a nyomozás megtagadásáról vagy elrendeléséről kell határozni. Ha a feljelentés alapján ebben nem lehet megnyugtatóan állást foglalni, tizenöt napon belül a feljelentés kiegészítésének van helye. Ezt a határidőt a nyomozó hatóság vezetője indokolt esetben tizenöt nappal, ha pedig vizsgálatot kell tartani, további harminc nappal meghosszabbíthatja.

(2) A feljelentés kiegészítése során a nyomozó hatóság *a)*¹³⁸ a feljelentett kivételével bárkitől okiratok és adatok rendelkezésére bocsátását, valamint felvilágosítás adását, a feljelentő vagy sértett állami szerv, társadalmi szervezet, szövetkezet vagy egyesület vezetőjétől, illetőleg a vizsgálatra jogosult szervtől vizsgálat tartását és a kár megállapítását kérheti;

b) a feljelentőt, illetőleg a sértettet meghallgathatja, a helyszínt megtekintheti, és a feljelentettre vonatkozó hatósági vagy más nyilvántartás, illetőleg eljárás adatait felhasználhatja;

c) szaktanácsadót alkalmazhat, ha a feljelentés elbírálása szakkérdésben való állásfoglalástól függ.

A nyomozás megtagadása

127. § (1) A nyomozást határozattal meg kell tagadni, ha a feljelentésből vagy a feljelentés kiegészítése során szerzett adatokból megállapítható, hogy

*a)*¹³⁹ a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény, vagy a bűncselekmény alapos gyanúja hiányzik,

b) a büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fenn;

c) a feljelentett cselekményt már jogerősen elbírálták.

*d)*¹⁴⁰

(2)¹⁴¹ Bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja esetén az ügyész előzetes jóváhagyásával a nyomozó hatóság a nyomozást megtagadhatja, ha a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható személlyel történő együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdek. A nyomozás nem tagadható meg azzal szemben, aki más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható alaposan.

¹³⁷ A 126. § (1) bekezdésének utolsó mondata az 1987. évi IV. törvény 17. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³⁸ A 126. § (2) bekezdésének *a)* pontja az 1987. évi IV. törvény 17. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³⁹ A 127. § (1) bekezdésének *a)* pontja az 1987. évi IV. törvény 18. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴⁰ A 127. § (1) bekezdésének *d)* pontját az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁴¹ A 127. § (2) bekezdését az 1995. évi CXXV. törvény 82. § (1) bekezdése, a bekezdés utolsó mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 24. §-a iktatta be.

(3)¹⁴² Ha a nyomozást nemzetbiztonsági érdekből tagadja meg a nyomozóhatóság, a határozat jóváhagyására a legfőbb ügyész által kijelölt ügyész jogosult.

(4)¹⁴³ Ha a nyomozás megtagadásakor a terhellet megrovásban (Btk. 71. §) részesítik, a megrovásban részesített panaszja esetén a nyomozást el kell rendelni, kivéve, ha a nyomozás megtagadásának más oka áll fenn.

(5)¹⁴³ A nyomozás megtagadása nem akadályozza annak, hogy az ügyben utóbb nyomozást folytassanak.

*A nyomozás megtagadása a fedett nyomozóval szemben*¹⁴⁴

127/A. §¹⁴⁴ (1) A bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja esetében az ügyész a nyomozást megtagadja, ha a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható fedett nyomozó (131/A. §) a cselekményt a szolgálati feladatának teljesítése közben bűnüldözési érdekből követte el, és a bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(2) A nyomozásnak az (1) bekezdés alapján történt megtagadása esetén az állam téríti meg azt a kárt, amely az elkövetőt a polgári jog szerint terheli. Ha a kártérítésről polgári perben kell határozni, a kártérítési jogalapját vélelmezni kell. A kártérítési igény tekintetében az államot az igazságügy-miniszter képviseli.

(3) Ha a nyomozást az (1) bekezdés alapján tagadják meg, a határozat rendelkező részéből és keltezéséből áll. A rendelkező rész tartalmazza a bűncselekmény megjelölését, a nyomozás megtagadásának tényét, és a tájékoztatást arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban felmerült kár az állammal szemben miként érvényesíthető.

(4) Az (1) bekezdés esetén a nyomozás nem tagadható meg azzal a fedett nyomozóval szemben, aki más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható alaposan.

128. § A nyomozást nem lehet megtagadni, ha

a) kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek;

*b)*¹⁴⁵ elkobzásnak, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezésnek a büntethetőségtől függetlenül helye van, kivéve, ha az elkobzásra, illetőleg vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére való kötelezésre irányuló eljáráshoz a bizonyítékok rendelkezésre állnak.

¹⁴² A 127. § (3) bekezdése az 1995. évi CXXV. törvény 82. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴³ A 127. § korábbi (3)—(4) bekezdésének jelölését (4)—(5) bekezdésre változtatta az 1994. évi XXXIV. törvény 104. § (1) bekezdése. A (4) bekezdés az 1987. évi IV. törvény 18. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴⁴ A 127/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 25. §-a iktatta be.

¹⁴⁵ A 128. § *b)* pontja az 1987. évi IV. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

129. § (1)¹⁴⁶ A nyomozás megtagadásáról a nyomozó hatóság, a Btk. 22. §-ának *e*) pontjában meghatározott büntethetőséget kizáró ok, a Btk. 32. §-ának *d*) pontjában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok fennállása esetén, illetőleg ha a feljelentést az ügyésznél tették, az ügyész határoz. A nyomozást megtagadó határozatot közölni kell a sértettel, továbbá azzal, aki feljelentést tett, vagy magánindítványt terjesztett elő. Ha a határozatot a nyomozó hatóság hozta, azt az ügyésznek is megküldi.

(2) A nyomozás megtagadása esetén a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

129/A. §¹⁴⁷ (1) Ha a nyomozást a 127. § (2) bekezdése alapján tagadja meg a hatóság, az állam téríti meg azt a kárt, amely az elkövetőt a polgári jog szerint terheli.

(2)¹⁴⁸ A kártérítési igény tekintetében az államot az igazságügy-miniszter képviseli. Ha a kártérítésről polgári perben kell határozni, a kártérítés jogalapját vélelmezni kell.

(3)¹⁴⁹

129/B. §¹⁵⁰ Ha a nyomozást a 127. § (2) bekezdése alapján tagadja meg a hatóság, a határozat rendelkező részéből és keltezésből áll. A rendelkező rész tartalmazza:

- a) a bűncselekmény jelölését,
- b) a nyomozás megtagadásának tényét,
- c) tájékoztatást arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban felmerült kár az állammal szemben miképp érvényesíthető.

A nyomozás elrendelése

130. § (1)¹⁵¹ Nyomozásnak — a halaszthatatlan nyomozási cselekmények kivételével — a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozata alapján van helye. A határozatnak csak rendelkező része és keltezése van.

(2) A nyomozás elrendelése előtt halaszthatatlan nyomozási cselekményeknek van helye, ha a késedelem veszéllyel jár, így különösen a megkezdett bűncselekmény befejezésének, újabb bűncselekmény elkövetésének, az elkövető elrejtőzésének, a bizonyítékok eltüntetésének vagy megsemmisítésének megakadályozása érdekében. Előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés és lakhelyelhagyási tilalom azonban nem rendelhető el.

¹⁴⁶ A 129. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁷ A 129/A. §-t az 1995. évi CXXV. törvény 82. § (2) bekezdése iktatta be.

¹⁴⁸ A 129/A. § (2) bekezdésének második mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 26. §-a iktatta be.

¹⁴⁹ A 129/A. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 56. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁵⁰ A 129/B. §-t az 1995. évi CXXV. törvény 82. § (3) bekezdése iktatta be.

¹⁵¹ A 130. § (1) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

(3) Halaszthatatlan nyomozási cselekmény esetén a nyomozást utólag el kell rendelni, kivéve, ha a nyomozás megszüntetésének van helye.

(4) A nyomozás elrendeléséről az ügyészt értesíteni kell.

A nyomozás teljesítése

131. § (1)¹⁵² A nyomozás során a valóságnak megfelelő tényállás felderítése érdekében haladéktalanul meg kell tenni minden törvényes és célszerű intézkedést.

(2)¹⁵² A nyomozást a bűncselekménnyel összefüggő szabálysértésre is le lehet folytatni.

(3)¹⁵³ A nyomozást az elrendelésétől számított két hónapon belül be kell fejezni. Ha az ügy bonyolultsága vagy elháríthatatlan akadály indokolja, a nyomozás határidejét a helyi ügyészség vezetője két hónappal, ezt követően a megyei főügyész legfeljebb a nyomozás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja; egy éven túl a legfőbb ügyész jogosult a nyomozás határidejének meghosszabbítására. Ha az ügyész nyomoz, a nyomozás határidejét az ügyészség vezetője két hónappal, a felettes ügyész legfeljebb a nyomozás elrendelésétől számított egy év elteltéig hosszabbíthatja meg.

(4)¹⁵⁴ A nyomozó hatóság a nyomozás helyszínéről eltávolíthatja azt, akinek a jelenléte az eljárást akadályozza; rendbírsággal sújthatja azt, aki az eljárás rendjét zavarja.

(5) A nyomozás elősegítése érdekében a nyomozó hatóság bárkit a nyomozás helyszínén való tartózkodásra kötelezhet. Aki ezt a kötelezettséget megszegi, rendbírsággal sújtható.

(6)¹⁵⁵ Törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés rendelkezése alapján

a) a külföldi állampolgárságú gyanúsított ellen, illetőleg

b) a külföldi állampolgárságú sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt

indult eljárás során lehetővé kell tenni, hogy a nyomozási cselekményen a külföldi állam hatóságának tagja jelen lehessen. Az értesítés mellőzhető, ha a késedelem veszéllyel jár. Ebben az esetben a külföldi állam hatóságát az elvégzett nyomozási cselekményről utólag haladéktalanul értesíteni kell.

¹⁵² A 131. § (1) és (2) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵³ A 131. § (3) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 71. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵⁴ A 131. § (4) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵⁵ A 131. § (6) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 27. §-a iktatta be.

*Fedett nyomozó igénybevétele*¹⁵⁶

131/A. §¹⁵⁶ A nyomozó hatóság az ügyész engedélyével a nyomozás során a nyomozó hatóság olyan tagját is igénybe veheti, aki e minőségét leplezi (fedett nyomozó).

*A nyomozó hatóság egyéb adatszerező tevékenysége*¹⁵⁷

131/B. §¹⁵⁷ (1) A nyomozó hatóság a nyomozás elrendelése után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatóak, puhatolást végezhet, ennek során információt gyűjthet, felvilágosítást kérhet, iratokat megtekinthet, a bűncselekmény helyszínét megtekintheti, szaktanácsadót vehet igénybe, és a megszerzett adatokat ellenőrizheti.

(2) A nyomozó hatóság a puhatolás során fénykép vagy más adathordozó bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet.

(3) A nyomozó hatóságnak az a tagja, aki a puhatolást végezte, erről jelentést készít. A jelentés tartalmára a 150. § (3) bekezdésének rendelkezései irányadók.

Az alapos gyanú közlése és a gyanúsított kihallgatása

132. § (1) Ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy alaposan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, a hatóság közli vele ennek lényegét, a vonatkozó jogszabályok megjelölésével.

(2) A gyanúsítás közlése után figyelmeztetni kell a gyanúsítottat arra, hogy védőt választhat, illetőleg védő kirendelését kérheti. Kötelező védelem esetén fel kell hívni a figyelmét arra is, hogy amennyiben három napon belül nem hatalmaz meg védőt, a hatóság rendeli ki.

(3) A gyanúsítás közlését, a gyanúsított figyelmeztetését és nyilatkozatát jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(4) A gyanúsítottat az alapos gyanú közlését követően — ha fogva van, huszonnégy órán belül — ki kell hallgatni. E határidőt attól az időponttól kell számítani, amikor a gyanúsítottat a nyomozó hatóság elé állították.

A kihallgatás egyéb szabályai

133. § (1) A gyanúsított és a tanú kihallgatásánál, illetőleg a szakértő meghallgatásánál a hatóság azt végző tagján és a jegyzőkönyvvezetőkön kívül csak az lehet jelen, akinek jelenlétét e törvény megengedi.

(2) A gyanúsított, a tanú és a tolmács a jegyzőkönyv minden oldalát aláírja. Ha az aláírást megtagadják, ezt a

¹⁵⁶ A 131/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 28. §-a iktatta be.

¹⁵⁷ A 131/B. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 72. §-a iktatta be.

körülményt a megtagadás okának megjelölésével a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

(3)¹⁵⁸ A 87. § (2) bekezdésében szabályozott figyelmeztetést és a gyanúsított válaszát a gyanúsítottal külön alá kell íratni.

(4)¹⁵⁹ A külföldi állampolgárságú személy gyanúsítottkénti vagy tanúkénti kihallgatásán jelen lehet államának konzuli tisztviselője.

(5)¹⁶⁰ Ha a tanú nevének zárt kezelését rendelték el, a tanú a kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv oldalainak aláírása helyett külön nyilatkozik arról, hogy a jegyzőkönyv a vallomását tartalmazza. A tanú e nyilatkozatát aláírja. A nyilatkozat kezelésére a 63. § (5) bekezdését kell alkalmazni.

Az érdekeltek részvétele a nyomozási cselekményeknél

134. § (1)¹⁶¹ A védő a gyanúsított és — ha e törvény eltérően nem rendelkezik — a tanú kihallgatásánál jelen lehet, a kihallgatotthoz kérdéseket intézhet. E jog gyakorlása a gyanúsított, illetőleg a tanú kihallgatását nem késleltetheti.

(2)¹⁶²

(3)¹⁶³ A gyanúsított, a védő és a sértett jelen lehet a szakértő meghallgatásánál, a szemlénél, a helyszínelésnél, a bizonyítási kísérletnél és a felismerésre bemutatásnál. A felsoroltak értesítése mellőzhető, ha a késedelem veszéllyel jár. Az értesítést mellőzni kell, ha ennek következtében a tanú zártan kezelt adatai a gyanúsított, a védő és a sértett előtt ismertté válnának.

(4) Aki nyomozási cselekménynél a (3) bekezdés értelmében van jelen, indítványt terjeszthet elő és észrevételt tehet.

(5)¹⁶⁴ Azoknál a nyomozási cselekményeknél, amelyeken a védő jelen lehet, a védő mellett vagy helyetteseként ügyvédjelölt is jelen lehet.

A hatósági tanú

135. §¹⁶⁵ (1) A nyomozó hatóság a szemle, a helyszínelés, a bizonyítási kísérlet, a felismerésre bemutatás, a lefoglalás, a házkutatás és a motozás végrehajtásánál, valamint az

¹⁵⁸ A 133. § (3) bekezdését az 1989. évi XXVI. törvény 17. §-a iktatta be.

¹⁵⁹ A 133. § (4) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 29. §-a iktatta be.

¹⁶⁰ A 133. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 73. §-a iktatta be.

¹⁶¹ A 134. § (1) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 18. §-ával, a bekezdés első mondata az 1998. évi LXXXVIII. törvény 30. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶² A 134. § (2) bekezdését az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁶³ A 134. § (3) bekezdésének első mondata az 1987. évi IV. törvény 23. §-ával megállapított szöveg; a bekezdés harmadik mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 30. § (2) bekezdése iktatta be.

¹⁶⁴ A 134. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 74. §-a iktatta be.

¹⁶⁵ A 135. § az 1999. évi CX. törvény 75. §-ával megállapított szöveg.

írni-olvasni nem tudó személy kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv ismertetésénél a terhelt, védője, valamint a szemlével érintett személy, továbbá a lefoglalást, a házkutatást, a motozást elszenvető személy, továbbá az írni-olvasni nem tudó személy indítványára — elháríthatatlan akadály kivételével — hatósági tanút alkalmaz. Erre az érdekelteket figyelmeztetni kell. A hatósági tanú igazolja annak a nyomozási cselekménynek a lefolyását és eredményét, amelynél jelen volt.

(2) A nyomozási cselekmény előtt a hatósági tanút a jogairól és a kötelességeiről fel kell világosítani. A nyomozási cselekményt úgy kell lefolytatni, hogy azt a hatósági tanú nyomon követhesse. A hatósági tanú a nyomozási cselekményre észrevételt tehet.

(3) Hatósági tanúként olyan, lehetőleg érdektelen személyt kell igénybe venni, aki képes érzékelni és igazolni a nyomozási cselekmény elvégzését. Nem lehet hatósági tanú az eljáró ügyész, a nyomozó hatóság tagja; az eljáró ügyész vagy nyomozó hatóság alkalmazottja csak akkor lehet hatósági tanú, ha más személy igénybevételének elháríthatatlan akadálya van.

(4) A hatósági tanúként közreműködésre senki sem kötelezhető.

(5) A nyomozási cselekményről készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a hatósági tanú nevét, lakcímét, érdektelenségét vagy esetleges érdekelttségét. Ha a hatósági tanú az ügyész, illetve a nyomozó hatóság alkalmazottja, a lakcíme helyett a munkakörét, illetve beosztását kell feltüntetni. Ha a nyomozási cselekmény során a hatósági tanú észrevételt tett, a jegyzőkönyvben ezt is fel kell tüntetni.

(6) A tanú költségére vonatkozó rendelkezéseket a hatósági tanúra is alkalmazni kell.

A nyomozás mellőzése

136. § (1) A gyanúsított kihallgatása után a további nyomozást mellőzni lehet olyan bűncselekmény vagy szabálysértés miatt, amelynek az elkövetett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségrevonás szempontjából nincs jelentősége.

(2) A nyomozás mellőzéséről szóló határozatot közölni kell a sértettel, továbbá azzal, aki feljelentést tett vagy magánindítványt terjesztett elő.

A nyomozás felfüggesztése

137. § (1) A nyomozást fel kell függeszteni, ha
a) ¹⁶⁶ a gyanúsított ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodik, és az eljárás a távollétében nem folytatható;

b) a cselekmény elbírálása olyan előzetes kérdéstől függ, amelynek eldöntése bíróság vagy más hatóság hatáskörébe tartozik;

¹⁶⁶ A 137. § (1) bekezdésének a) pontja az 1999. évi XC. törvény 76. §-ával megállapított szöveg.

c) ¹⁶⁷ diplomáciai vagy személyes mentességre vonatkozó, továbbá bíró (ülnök) vagy ügyész felelősségre vonásához, illetőleg nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett bűncselekmény miatt a büntetőeljárás megindításához szükséges döntést kell beszerezni;

d) az eljárás folytatását a gyanúsítottnak a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége akadályozza.

(2) ¹⁶⁸ Ha a Btk. 282/A. §-a (6) bekezdésének a) vagy b) pontjában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból a nyomozás megszüntetésének lehet helye, a nyomozást egy ízben, egyévi időtartamra fel kell függeszteni, ha a kábítószerfüggő gyanúsított vállalja a folyamatos, kábítószerfüggőséget gyógyító kezelést. Az eljárást folytatni kell, ha a gyanúsított okirattal nem igazolja, hogy a felfüggesztéstől számított egy éven belül legalább hat hónapig tartó folyamatos, kábítószerfüggőséget gyógyító kezelésben részesült.

(3) ¹⁶⁹ A nyomozást fel lehet függeszteni, ha

a) ¹⁷⁰

b) a gyanúsított elmeállapotának megfigyelése szükséges;

c) a gyanúsított súlyos betegsége miatt az eljárás vele szemben nem folytatható;

d) jogsegély teljesítése végett külföldi hatóságot kell megkeresni.

(4) ¹⁷¹ A tartás elmulasztása (Btk. 196. §) miatt indított nyomozást — ha ettől az elmulasztott kötelezettség teljesítése várható —, egy ízben legfeljebb hat hónapra fel lehet függeszteni. Ha a gyanúsított az esedékes tartási kötelezettségének továbbra sem tesz eleget, az eljárás a határidő letelte előtt is folytatható.

(5) ¹⁶⁹ A nyomozás felfüggesztése után csak olyan nyomozási cselekmények végezhetőek, amelyek nem a gyanúsított személyével kapcsolatosak. A felfüggesztés tartama a nyomozás határidejébe nem számít be.

(6) ¹⁶⁹ A nyomozást folytatni kell, mihamar a felfüggesztés oka megszűnt. Az (1) bekezdés b) pontja esetében a nyomozást akkor is folytatni kell, ha a hatóság által felhívott érdekelt az előzetes kérdés eldöntéséhez szükséges eljárást a megadott határidő alatt nem indította meg.

138. § (1) ¹⁷²

(2) A határozatot közölni kell a gyanúsítottal, a feljelentővel és a sértettel.

¹⁶⁷ A 137. § (1) bekezdésének c) pontja az 1999. évi XC. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

¹⁶⁸ A 137. § (2) bekezdése az 1998. évi LXXXVIII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶⁹ A 137. § korábbi (2)—(5) bekezdésének jelölését (3)—(6) bekezdésre változtatta az 1993. évi XVII. törvény 78. § (2) bekezdése. A (3) bekezdés az 1987. évi IV. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

¹⁷⁰ A 137. § (3) bekezdésének a) pontját az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁷¹ A 137. § (4) bekezdése az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

¹⁷² A 138. § (1) bekezdését az 1987. évi IV. törvény 73. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

A nyomozás megszüntetése

139. § (1) A nyomozást határozattal meg kell szüntetni, ha

a) a cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a gyanúsított követte el;

b) a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, az elkövető kiléte, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény;

c) a büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fenn;

d) a cselekményt már jogerősen elbírálták.

e)—f)¹⁷³

(2)¹⁷⁴ Bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja esetén az ügyész előzetes jóváhagyásával a nyomozó hatóság a nyomozást megszüntetheti, ha a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható személlyel történő együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdek. A nyomozás nem szüntethető meg azzal szemben, aki más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható alaposan.

(3)¹⁷⁵ Ha a nyomozást nemzetbiztonsági érdekből szünteti meg a nyomozó hatóság, a határozat jóváhagyására a legfőbb ügyész által kijelölt ügyész jogosult.

(4)¹⁷⁶ A nyomozást nem lehet megszüntetni, ha kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek.

(5)¹⁷⁷ A nyomozás megszüntetése esetén a felmerült költséget az állam viseli, azonban a gyanúsítottat kötelezni kell annak a költségnek a viselésére, amely az ő mulasztása folytán merült fel.

140. § (1)¹⁷⁸ A nyomozás megszüntetéséről a nyomozó hatóság, a Btk. 22. §-ának e) pontjában meghatározott büntethetőséget kizáró ok, illetőleg a Btk. 32. §-ának d) pontjában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok fennállása esetén az ügyész határoz.

(2)¹⁷⁹ A nyomozást megszüntető határozatot közölni kell a sértettel, a feljelentővel és azzal, aki magánindítványt terjesztett elő. Ha a határozatot a nyomozó hatóság hozta, azt az ügyésznek is megküldi.

¹⁷³ A 139. § (1) bekezdésének e)—f) pontját az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁷⁴ A 139. § (2) bekezdését az 1995. évi CXXV. törvény 83. § (1) bekezdése, a bekezdés utolsó mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 32. §-a iktatta be.

¹⁷⁵ A 139. § (3) bekezdése az 1995. évi CXXV. törvény 83. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷⁶ A 139. § korábbi (3)—(4) bekezdésének jelölését (4)—(5) bekezdésre változtatta az 1994. évi XXXIV. törvény 104. § (2) bekezdése.

¹⁷⁷ A 139. § (5) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

¹⁷⁸ A 140. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 27. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷⁹ A 140. § (2) bekezdésének második mondatát az 1987. évi IV. törvény 27. § (2) bekezdése iktatta be.

141. § (1) A nyomozás megszüntetése nem akadályozza annak, hogy a hatóság ugyanabban az ügyben utóbb az eljárást folytassa.

(2)¹⁸⁰ Az eljárás folytatását — ha a nyomozást a 139. § (1) bekezdésének a), c) vagy d) pontja alapján szüntették meg — az ügyész, ha pedig a nyomozást az ügyész szüntette meg, a felettes ügyész rendelheti el. Ha a gyanúsítottat megrovásban részesítették (Btk. 71. §), az ügyész, illetőleg a felettes ügyész a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezi.

141/A. §¹⁸¹ (1)¹⁸² Ha a nyomozást a 139. § (2) bekezdése alapján szünteti meg a hatóság, az állam téríti meg azt a kárt, amely az elkövetőt a polgári jog szerint terheli. Ha a kártérítésről polgári perben kell határozni, a kárigény jogalapját vélelmezni kell.

(2) A kártérítési igény tekintetében az államot az igazságügy-miniszter képviseli.

(3)¹⁸³

141/B. §¹⁸⁴ Ha a nyomozást a 139. § (2) bekezdése alapján szünteti meg a hatóság, a határozat rendelkező részből és keltezésből áll. A rendelkező rész tartalmazza:

a) a bűncselekmény jelölését,

b)¹⁸⁵ a nyomozás megszüntetésének tényét,

c) tájékoztatást arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban felmerült kár az állammal szemben miképp érvényesíthető.

*A nyomozás megszüntetése a fedett nyomozóval szemben*¹⁸⁶

141/C. §¹⁸⁶ (1) A bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja esetében az ügyész a nyomozást megszünteti, ha a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható fedett nyomozó (131/A. §) a cselekményt a szolgálati feladatának teljesítése közben bűnüldözési érdekből követte el, és a bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(2) A nyomozásnak az (1) bekezdés alapján történt megszüntetése esetén az állam téríti meg azt a kárt, amely az elkövetőt a polgári jog szerint terheli. Ha a kártérítésről polgári perben kell határozni, a kárigény jogalapját vélelmezni kell.

¹⁸⁰ A 141. § (2) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸¹ A 141/A. §-t az 1995. évi CXXV. törvény 83. § (2) bekezdése iktatta be.

¹⁸² A 141/A. § (1) bekezdésének utolsó mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 33. §-a iktatta be.

¹⁸³ A 141/A. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 56. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁸⁴ A 141/B. §-t az 1995. évi CXXV. törvény 83. § (3) bekezdése iktatta be.

¹⁸⁵ a 141/B. § b) pontja az 1998. évi LXXXVIII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸⁶ A 141/C. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 35. §-a iktatta be.

(3) Ha a nyomozást az (1) bekezdés alapján szüntetik meg, a határozat rendelkező részből és keltezésből áll, a rendelkező rész tartalmazza a bűncselekmény megjelölését, a nyomozás megszüntetésének tényét, és tájékoztatást ad arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban felmerült kár az állammal szemben miként érvényesíthető.

(4) Az (1) bekezdés esetén a nyomozás nem szüntethető meg azzal a fedett nyomozóval szemben, aki más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható alaposan.

*A nyomozás iratainak ismertetése
és a nyomozás befejezése*

142. § (1) Ha a hatóság a nyomozást elvégezte, a gyanúsítottat és a védőt értesíti, hogy a nyomozás iratait megtekinthetik, illetőleg a fogva levő gyanúsítottat e célból előállítja. A gyanúsított és a védő az iratok megismerése során a nyomozás kiegészítését indítványozhatják, egyéb indítványokat és észrevételeket tehetnek. A gyanúsítottat erre a jogára figyelmeztetni kell. Az iratismertetés határnapjának elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

(2)¹⁸⁷ A nyomozás iratainak ismertetésénél lehetővé kell tenni, hogy a gyanúsított és a védő a nyomozás során keletkezett iratokat — kivéve a zártan kezelt iratokat — megismerhesse.

(3) Ha a nyomozás kiegészítését nem indítványozzák, vagy az indítványt elutasították, illetőleg a nyomozást kiegészítették, a nyomozó hatóság a nyomozás befejezését közli a gyanúsítottal és a védővel.

143. § (1) A 142. §-ban szabályozott eljárási cselekményről felvett jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

a) a gyanúsított és a védő rendelkezésére bocsátott iratok felsorolását, az iratismertetés kezdő és befejező időpontját,

b) a gyanúsított és a védő indítványait és észrevételeit,

c) a hatóságnak az indítványokkal kapcsolatos intézkedését,

d) ha a gyanúsított nem él az iratok megismerésének jogával, ennek okát,

e) a nyomozás befejezésének közlését a gyanúsítottal és a védővel.

(2) Ha a gyanúsított és a védő a nyomozás iratainak megismerése végett az értesítésre nem jelent meg, jegyzőkönyv készítése helyett ezt a körülményt kell az iratokban feltüntetni.

144. § Ha a nyomozás iratainak ismertetését követően a nyomozás kiegészítésére kerül sor, a kiegészített nyomozást illetően is a 142—143. § szerint kell eljárni.

¹⁸⁷ A 142. § (2) bekezdését beiktatta, és a korábbi (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre változtatta az 1998. évi LXXXVIII. törvény 36. §-a.

A nyomozás iratainak megküldése az ügyésznek

145. § (1)¹⁸⁸ A nyomozó hatóság az iratokat a nyomozás befejezésének közlésétől számított nyolc napon belül megküldi az ügyésznek.

(2) Az ügyész az ügy iratait harminc napon belül megvizsgálja, és ennek eredményéhez képest¹⁸⁹

a) vádat emel,

b) pótnyomozást rendel el,

c) a nyomozást felfüggeszti,

d) a nyomozást megszünteti.

(3)¹⁹⁰

(4)¹⁹¹ A (2) bekezdésben megjelölt határidőt az ügyészség vezetője kivételes esetben harminc nappal meghosszabbíthatja.

(5)¹⁹² Az ügyész a (2) bekezdésben felsorolt intézkedések előtt a gyanúsítottat kihallgathatja, a még szükséges nyomozási cselekményeket maga is elvégezheti.

(6)¹⁹² Az előzetes letartóztatásban levő gyanúsítottat a vádemelés előtt ki kell hallgatni.

145/A. §¹⁹³

A vádirat

146. § (1) A vádemelés vádiratnak a bírósághoz való benyújtásával történik.

(2) A vádiratnak tartalmaznia kell:

a) a vádlottnak a 87. § (1) bekezdésének a) pontjában felsorolt személyi adatait,

b) a vád tárgyává tett cselekmény rövid leírását, a bizonyítási eszközök megjelölésével,

c) a vád tárgyává tett cselekménynek a büntető törvény szerinti minősítését,

d) ha az eljárást a törvényfeltételhez (magánindítvány, feljelentés, kívánat, mentelmi jog vagy mentesség felfüggesztése stb.) köti, annak előadását, hogy az fennáll,

e) a bíróság hatáskörére és illetékességére vonatkozó jogszabályok megjelölését,

f)¹⁹⁴ az érvényesített polgári jogi igényeket, továbbá azokat az egyéb indítványokat, amelyekről a bíróságnak határoznia kell,

g) a tárgyalásra idézendők és értesítendőők indítványozását.

¹⁸⁸ A 145. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁸⁹ A 145. § (2) bekezdésének bevezető szövege az 1999. évi CX. törvény 77. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹⁰ A 145. § (3) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁹¹ A 145. § (4) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 77. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹² A 145. § korábbi (4)—(5) bekezdésének számozását (5)—(6) bekezdésre változtatta az 1987. évi IV. törvény 29. § (2) bekezdése.

¹⁹³ A 145/A. §-t az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁹⁴ A 146. § (2) bekezdésének f) pontja az 1989. évi LV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

(3) Ha a gyanúsított a vádirat benyújtásakor a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt áll, ennek fenntartására indítványt kell tenni.

(4)¹⁹⁵ Ha a vádlott a gyermeke sérelmére szándékos bűncselekményt követett el, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a bíróság a vádlott szülői felügyeleti jogát szüntesse meg.

(5)¹⁹⁵ Az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a bíróság a vád tárgyává tett bűncselekménnyel összefüggő szabálysértést bírálja el.

(6)¹⁹⁵ A vádiratot annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnak, valamennyi vádlottnak és védőnek egy-egy példány jusson. A vádirat bírósági példányához csatolni kell a nyomozás összes iratát és ezzel egyidejűleg át kell adni a bíróságnak a tárgyi bizonyítási eszközöket is.

(7)¹⁹⁶ A különösen védett tanú vallomásáról készült jegyzőkönyvi kivonatot a vádirat bírósági példányához kell csatolni.

(8)¹⁹⁶ Ha a tanú nevének, illetőleg adatainak zárt kezelését rendelték el, a tárgyalásra idézendő tanú nevét, illetve adatait nem a vádiratban, hanem külön zárt iratban kell közölni.

A vádemelés mellőzése

147. § (1) Az ügyész mellőzheti a vádemelést az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségrevonás szempontjából nincs jelentősége. Erre a vádiratban utalni és ezt a sértettel közölni kell.

(2) Az (1) bekezdés megfelelően irányadó a bűncselekménnyel összefüggő szabálysértésre is.

*A vádemelés elhalasztása*¹⁹⁷

147/A. §¹⁹⁷ (1) Az ügyész a vádemelés feltételeinek fennállása esetén háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt a vádemelést egy évtől két évig terjedő időre elhalaszthatja, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető.

(2) Az ügyész a vádemelés elhalasztása esetén megállapítja, hogy a gyanúsított pártfogó felügyelet alatt áll.

(3) A vádemelést elhalasztó határozatot a sértettel, a feljelentővel és a magánindítványt előterjesztővel is közölni kell.

¹⁹⁵ A 146. § (4) bekezdését beiktatta és a korábbi (4)—(5) bekezdés jelölését (5)—(6) bekezdésre változtatta az 1987. évi IV. törvény 31. §-a.

¹⁹⁶ A 146. § (7)—(8) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 37. §-a iktatta be.

¹⁹⁷ A 147/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 38. §-a iktatta be.

(4) Ha a határozat ellen a gyanúsított panasszal él, az ügyész — amennyiben a nyomozás megszüntetésének feltételei nem állnak fenn — vádat emel.

(5)¹⁹⁸ Ha a gyanúsítottal szemben a vádemelés elhalasztásának tartama alatt elkövetett szándékos bűncselekmény miatt vádemelésre kerül sor, illetve a gyanúsított a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi, az ügyész vádat emel. Az ügyész akkor is vádat emel, ha a vádemelés elhalasztásának tartama alatt állapítják meg, hogy a vádemelés elhalasztása a 147/B. §-ban meghatározott valamely kizáró ok ellenére történt.

(6) Ha a vádemelés elhalasztásának tartama eredményesen eltelet, az ügyész a nyomozást megszünteti.

(7) A (6) bekezdés esetén a hatóság ugyanabban az ügyben az eljárást nem folytathatja, kivéve, ha az (5) bekezdés alapján vádemelésnek van helye.

147/B. §¹⁹⁹ A vádemelés nem halasztható el, ha a gyanúsított

a) többszörös visszaeső,

b) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt vagy a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt követte el.

Jogorvoslat a nyomozás során

148. § (1) Akinek a hatóság határozata, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit sérti, emiatt panasszal élhet.

(2)²⁰⁰ Nincs helye panasznak a feljelentés kiegészítése, valamint a nyomozó hatóság egyéb adatszerező tevékenysége során végzett eljárási cselekmények, a nyomozás elrendelése, a vádemelés, továbbá a bizonyítás körébe tartozó nyomozási cselekmények elrendelése és sorrendje miatt. Csak a sértett élhet panasszal a vádemelés mellőzése miatt.

(3) A hatóság határozata vagy intézkedése elleni panasznak — ha e törvény kivételt nem tesz — nincs halasztó hatálya. Kivételesen indokolt esetben a hatóság a határozat vagy az intézkedés végrehajtását a panasz elbírálásáig felfüggesztheti.

(4) A panaszt a határozat közlésétől, illetőleg az intézkedésnek vagy az intézkedés elmulasztásának a panaszra jogosult tudomására jutásától számított nyolc napon belül lehet a hatóságnál megtenni.

(5) Ha a hatóság a panasznak nem ad helyt, az iratokat huszonnégy órán belül a panasz elbírálására jogosult ügyésznek, illetőleg a felettes ügyésznek köteles nyilatko-

¹⁹⁸ A 147/A. § (5) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 78. §-ával megállapított szöveg.

¹⁹⁹ A 147/B. §-t az 1999. évi CX. törvény 79. §-a iktatta be.

²⁰⁰ A 148. § (2) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 80. §-ával megállapított szöveg.

zatával együtt megküldeni. Az ügyész, illetőleg a felettes ügyész a panaszt nyolc napon belül elbírálja.

(6) A panaszt akkor is el lehet utasítani, ha elkésett, vagy nem jogosulttól származik.

(7) A panasz elbírálásáról a panasztevőt — határozat hatályon kívül helyezése, illetőleg megváltoztatása esetén pedig azokat is, akikkel a határozatot közölték — értesíteni kell.

(8) A panasz elbírálásából ki van zárva az, aki a panaszra okot adó határozatot hozta vagy jóváhagyta, illetőleg az intézkedést tette vagy elmulasztotta.

148/A. §²⁰¹ A büntetőeljárást folytatni kell, ha a gyanúsított a nyomozást megszüntető határozat ellen benyújtott panaszában a megrovás alkalmazását sérelmezi, és a büntetőeljárás megszüntetésének más oka nincs. Erre a gyanúsítottat a határozatban figyelmeztetni kell.

II. Cím

NYOMOZÁS A VÉTSÉGI ELJÁRÁSBAN

149. § (1) A vétségi eljárásban a IV. és V. fejezet, valamint az I. cím rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2)²⁰² A vétségi eljárás szabályai nem alkalmazhatók, ha tanút különösen védetté nyilvánítottak.

150. § (1) Jegyzőkönyv helyett jelentést lehet készíteni

a) a feljelentés kiegészítése során végzett meghallgatásokról,

b)²⁰³ a tanú kihallgatásáról, valamint a szemléről, a helyszínelésről, a bizonyítási kísérletről, a lefoglalásról és a motozásról.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha nem magyar anyanyelvű személy a kihallgatás, illetőleg a szembesítés során anyanyelvét kívánja használni.

(3) A jelentésnek tartalmaznia kell:

a) az eljárási cselekmények helyét, idejét, a jelenlevők nevét és lakóhelyét,

b) a tanúnak a 63. § (2) bekezdése, a hatósági tanúnak a 135. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetését, illetőleg kioktatását és az erre vonatkozó nyilatkozatát,

c) a meghallgatott, illetőleg a kihallgatott személy vallomásának lényegét, az egyéb nyomozási cselekmények rövid leírását és eredményét,

d) az eljárás során beszerzett okiratok és más hatósági eljárásban keletkezett iratok, illetőleg a tárgyi bizonyítási eszközök megjelölését.

²⁰¹ A 148/A. § az 1999. évi CX. törvény 81. §-ával megállapított szöveg.

²⁰² A 149. § (2) bekezdését beiktatta és a § eredeti jelölését (1) bekezdésre változtatta az 1998. évi LXXXVIII. törvény 39. §-a.

²⁰³ A 150. § (1) bekezdésének b) pontja az 1987. évi IV. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.

151. § Ha a gyanúsított elleni fegyelmi, szabálysértési vagy más hatósági eljárás iratai megnyugtató bizonyítékok szolgáltatnak, az ilyen eljárásban jegyzőkönyvbe foglalt vallomást tett személy kihallgatását mellőzni lehet. Ez a gyanúsított kihallgatására nem vonatkozik.

152. §²⁰⁴

153. §²⁰⁵

154. § A vádemelés a vád tárgyává tett cselekmény lényegét, a 146. § (2) bekezdésének a), c), f) és g) pontjában felsoroltakat, valamint az ügyésznek a tárgyaláson való részvételre vonatkozó nyilatkozatát tartalmazó vádindítvánnyal történik.

155. § Ha a hatóság megállapítja, hogy a vétségi eljárás szabályai nem alkalmazhatók, a nyomozást a büntető eljárás szabályai szerint folytatja. Szükség esetén a tanút újból kihallgatja, illetőleg a tanú egyéb módon rögzített vallomása alapján a jegyzőkönyvet utólag elkészíti.

III. Cím

A PÓTNYOMOZÁS

156. § (1) A pótnyomozás során e fejezet rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az ügyész pótnyomozást rendelhet el, ha

a) a tényállás nincs kellően felderítve,

b) olyan eljárási szabálysértés történt, amely az ügy elintézését lényegesen befolyásolja, így különösen, ha a gyanúsított vagy a védő törvényes jogait nem gyakorolhatta.

157. § (1) E fejezet rendelkezései irányadók a bíróság által elrendelt pótnyomozásra is. Ha azonban a bíróság a pótnyomozást tárgyaláson rendeli el, és ennek során az eljárás felfüggesztése vagy megszüntetése válik szükségesnek, ez iránt az ügyész a bíróságnak indítványt tesz.

(2)²⁰⁶ A pótnyomozás teljesítésére az ügyész határidőt állapít meg. Ha a bíróság a pótnyomozást tárgyaláson rendeli el, annak teljesítésére határidőt állapít meg.

(3) Ha a pótnyomozás eredményeként más bűncselekmény miatt vagy más gyanúsítottal szemben is vádat kell emelni, az ügyész pótvádiratot, illetőleg pótvádindítványt készít, és az iratokat ezzel együtt küldi meg a bíróságnak.

²⁰⁴ A 152. §-t az 1995. évi XLI. törvény 29. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁰⁵ A 153. §-t az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁰⁶ A 157. § (2) bekezdésének első mondata az 1987. évi IV. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

VII. Fejezet

A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A bíróság tárgyalása és ülése

158. § (1) A bíróság e törvényben meghatározott esetekben tárgyalást vagy ülést tart.

(2) A bíróság ülésére, ha e törvény másként nem rendelkezik, a tárgyalás nyilvánosságára vonatkozó rendelkezés (11. §) irányadó.

(3) A tanácsülésen csak a bíróság tagjai és a jegyzőkönyvvezető vehetnek részt.

Az egyesbíró eljárása

159. § (1) A vétségi eljárásra tartozó ügyekben első fokon egyesbíró jár el.

(2) Ahol e törvény a bíróságról, a bíróság tanácsáról vagy a tanács elnökéről szól, ezen a vétségi eljárásban az egyesbírórt kell érteni.

A jegyzőkönyv

160. § (1) A bíróság üléséről akkor kell jegyzőkönyvet készíteni, ha e törvény rendel, vagy a bíróság szükségesnek tartja.

(2) A tárgyaláson a jegyzőkönyvet — a 115. § (7) bekezdésének esetét kivéve — csak jegyzőkönyvvezető készítheti.

(3) A jegyzőkönyvben — a 115. § (2) bekezdésében felsoroltakon kívül — fel kell tüntetni azt is, hogy a tárgyalás vagy az ülés nyilvános volt-e.

(4) Nem kell rögzíteni a vallomásnak vagy a szakvéleménynek azt a részét, amely az ügyben korábban készült bírósági jegyzőkönyv tartalmával megegyezik; ehelyett erre a jegyzőkönyvre kell utalni.

(5) E törvényben meghatározott esetekben rövidített jegyzőkönyvet lehet készíteni. A rövidített jegyzőkönyvnek csak a 115. § (2) bekezdésében megjelölt adatokat, az eljárási cselekmény lényegét és azt kell tartalmaznia, hogy a tárgyalás (ülés) nyilvános volt-e.

161. § (1) A jegyzőkönyvet legkésőbb az eljárási cselekmény időpontjától számított nyolc napon belül kell elkészíteni. Ha a jegyzőkönyv nem egyidejűleg készült, fel kell tüntetni írásba foglalásának napját is.

(2)²⁰⁷ Az ügyész és a büntetőeljárásban részt vevő személyek a jegyzőkönyv elkészítésétől számított tizenöt napon belül annak kiegészítését vagy kijavítását kérhetik. Erről a bíróság — szükség szerint az eljárási cselekmény-nél jelen voltak meghallgatása után — határoz.

²⁰⁷ A 161. § (2) bekezdése a Magyar Közlöny 1973. augusztus 5-i, 52. számában közzétett helyesbítésnek megfelelő szöveg.

Tanácskozás és szavazás

162. § (1) A bíróság — ha tanácsban jár el — határozatát tanácsülésen, tanácskozás után, szavazással hozza meg.

(2) A fiatalabb bíró az idősebbet megelőzően, a tanács elnöke utolsónak szavaz. Szavazatlétérés esetén a tanács szavazattöbbséggel dönt.

(3) A határozathozatal céljából tartott tanácsülésről akkor kell jegyzőkönyvet készíteni, ha a határozat nem egyhangú. Ezt a jegyzőkönyvet és mellékleteit az iratok között zártan kell kezelni, és csak a külön jogszabályban megjelöltek tekinthetik meg. A kisebbségi véleményen levő bíró jogosult írásbeli véleményét a tanácsülésről készült jegyzőkönyvhöz csatolni.

A bíróság határozatai

163. § (1)²⁰⁸ A bíróság e törvényben meghatározott esetekben ítélettel, egyébként végzéssel határoz; ítéletét és ügydöntő végzését „A Magyar Köztársaság nevében” hozza.

(2) A bíróságnak az ügydöntő határozatban a vádról határoznia kell; a tényállás jogi elbírálásában az indítványok nem kötik.

(3) A bíróság az ügydöntő határozatban rendelkezik a bűnügyi költség viseléséről.

(4) A határozat indokolása — ha e törvény másként nem rendelkezik — tartalmazza a tényállást, és a bizonyítékok értékelésével számot ad arról, hogy a bíróság azt miért állapította meg; kifejti a határozat rendelkezéseinek indokait, és megjelöli az azok alapjául szolgáló jogszabályokat.

(5) A pervezető végzést nem kell indokolni. A bizonyítási indítvány elutasításának indokait az ügydöntő határozatban kell kifejteni.

A határozat kihirdetése

164. § (1) A határozat kihirdetése során fel kell olvasni a rendelkező részt és ismertetni kell az indokolás lényegét.

(2) Az ítélet és az ügydöntő végzés rendelkező részét a tanács elnöke állva olvassa fel, a jelenlevők pedig állva hallgatják meg.

A határozat írásba foglalása

165. § (1) A jegyzőkönyvbe nem foglalt határozatot — eltérő rendelkezés hiányában — legkésőbb a meghozatalától, illetőleg a kihirdetésétől számított nyolc napon belül, ha hosszabb indokolást igényel, tizenöt napon belül kell írásba foglalni.

²⁰⁸ A 163. § (1) bekezdése az 1989. évi XLII. törvény 17. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) A határozat eredeti példányát, illetőleg a kihirdetés előtt írásba foglalt rendelkező részét az eljáró bírósági tanács minden tagja aláírja.

(3) A jegyzőkönyvbe foglalt határozatot csak akkor kell külön aláírni, ha ügydöntő.

A határozat közlése

166. § (1) A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása körében hozott határozatok kivételével a határozatot közölni kell az ügyésszel is.

(2) Az ügydöntő határozat rendelkező részét a vádlottnak akkor is kézbesíteni kell, ha azt vele kihirdetés útján már közölték. Ha az ügydöntő határozat ellen fellebbezést jelentettek be, a fellebbezőnek, továbbá a vádlottnak és a védőnek az indokolást is tartalmazó példányt kell kézbesíteni. Egyébként az indokolást is tartalmazó határozatot a vádlottnak, illetőleg a védőnek a kihirdetésekor előterjesztett külön kérelmére kell kézbesíteni.

(3)²⁰⁹

VIII. Fejezet

A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

I. Cím

A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE A BŰNTETTI ELJÁRÁSBAN

A tanács elnökének teendői

167. § (1) A tanács elnöke az ügynek a bírósághoz érkezésétől számított nyolc napon belül köteles megvizsgálni, hogy milyen kérdésekben kell a tárgyalás előkészítése során határozni. Ha ilyen határozatra nincs szükség, tárgyalást tűz ki.

(2) A tárgyalás előkészítése során meg kell vizsgálni, hogy

- a) helye van-e az ügy áttételének,
- b) az eljárás felfüggesztésének vagy
- c) az eljárás megszüntetésének,
- d) vissza kell-e küldeni az iratokat az ügyésznek,
- e) határozni kell-e az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszergyógykezelésről vagy a lakhelyelhagyási tilalomról,
- f) a bűncselekmény a vádtól eltérően minősülhet-e,
- g) az ügyet öttagú tanács tárgyalja-e.

²⁰⁹ A 166. § (3) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Áttétel

168. § Ha a bíróságnak az ügyben nincs hatásköre vagy illetékessége, az ügyet ahhoz a bírósághoz vagy más hatósághoz teszi, amelyhez az tartozik.

Az eljárás felfüggesztése

169. § (1)²¹⁰ A bíróság az eljárást felfüggesztheti a 137. § (1) bekezdésében és (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott esetekben.

(2) Az előzetes kérdést a bíróság rendszerint maga bírálja el. Ha a büntetőtörvény alkalmazása a személyi állapokra vonatkozó olyan körülménytől függ, amelyre nézve a polgári perben eljáró bíróság ítélete mindenkiel szemben hatályos, az eljárást e bíróság határozatának jogerőre emelkedéséig fel kell függeszteni; ha pedig a polgári per még nincs folyamatban, annak megindítására az érdekeltet megfelelő határidő kitűzése mellett fel kell hívni.

(3) Mihelyt a felfüggesztés oka megszűnt, a bíróság az eljárást folytatja. A (2) bekezdés utolsó fordulata esetében az eljárást akkor is folytatni kell, ha az erre felhívott érdekelt a kitűzött határidő alatt a polgári pert nem indította meg.

(4)²¹¹ A tartás elmulasztása (Btk. 196. §) miatt indított eljárást — ha a nyomozást ebből a célból a 137. § (3) bekezdése alapján nem függesztették fel — az első fokú bíróság legfeljebb hat hónapra, egy ízben felfüggesztheti, feltéve, hogy ettől az elmulasztott kötelezettség teljesítése várható. A bíróság az eljárást a határidő letelte előtt folytatja, ha a vádlott az esedékes tartási kötelezettségének továbbra sem tesz eleget.

(5)²¹² Ha a Btk. 282/A. § (6) bekezdésének a) vagy b) pontjában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból az eljárás megszüntetésének lehet helye — amennyiben a nyomozást ebből a célból a 137. § (2) bekezdése alapján nem függesztették fel — az első fokú bíróság az eljárást egy ízben, egyévi időtartamra felfüggeszti, ha a kábítószerfüggő vádlott vállalja a folyamatos, kábítószerfüggőséget gyógyító kezelést. Az eljárást folytatni kell, ha a vádlott okirattal nem igazolja, hogy a felfüggesztéstől számított egy éven belül legalább hat hónapig tartó folyamatos, kábítószerfüggőséget gyógyító kezelésben részesült.

(6)²¹³ Az eljárás felfüggesztéséről hozott végzést a vádlottnak és a védőnek a vádirattal együtt kell kézbesíteni.

²¹⁰ A 169 § (1) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 82. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²¹¹ A 169. § (4) bekezdése az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

²¹² A 169. § (5) bekezdése az 1998. évi LXXXVIII. törvény 40. §-ával megállapított szöveg.

²¹³ A 169. § korábbi (5) bekezdésének jelölését (6) bekezdésre változtatta az 1993. évi XVII. törvény 79. § (2) bekezdése.

(7)²¹⁴ Az (1) bekezdésben felsorolt okok miatt az eljárást a bírósági titkár is felfüggesztheti.

Az eljárás megszüntetése

170. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti,

a) ha a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény;

b) ha a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el, és ez az eljárás folytatásától sem várható;

c) ha a büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fenn;

d) ha a cselekményt már jogerősen elbírálták;

e) ha a vádat a vádirat benyújtása után elejtették;

f) az olyan bűncselekmény vagy szabálysértés miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

g)—h)²¹⁵

(2) Ha a cselekmény miatt, amelyre nézve a büntetőeljárást megszüntették, más hatóság vagy szerv előtt egyéb eljárást kell vagy lehet lefolytatni, a bíróság erről az annak lefolytatására jogosult hatóságot vagy szervet értesíti.

(3) Az eljárás megszüntetéséről értesíteni kell a sértettet, a magánfelet pedig azzal a figyelmeztetéssel, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

(4) Az eljárást nem lehet megszüntetni, ha kényszer gyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek.

Az iratok visszaküldése az ügyésznek

171. § (1) A bíróság a tényállás teljes felderítése érdekében pótnyomozást rendelhet el, és az ügy iratait visszaküldheti az ügyésznek, ha további bizonyítási eszközöket kell felkutatni, vagy ha a szükséges bizonyítást a tárgyaláson csak jelentős nehézséggel lehetne felvenni. Pótnyomozás elrendelésének akkor is helye van, ha az ügy adatai alapján arra lehet következtetni, hogy a további bizonyítás az eljárás megszüntetését eredményezheti.

(2) Ha a vád kiterjesztésének lehet helye, a bíróság erre az ügyész figyelmét felhívja. Felhívhatja az ügyész figyelmét arra is, hogy az ügy adatai a vád tárgyává tett cselekménnyel szorosan összefüggő bűncselekmény miatt más személlyel szemben is vádemelésre adnak alapot. Ebben az esetben az iratokat az ügyésznek — indítványára — megküldi.

²¹⁴ A 169. § (7) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 82. § (2) bekezdése iktatta be.

²¹⁵ A 170. § (1) bekezdésének g)—h) pontját az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Határozat az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszer gyógykezelésről és a lakhelyelhagyási tilalomról

172. § (1)²¹⁶ A bíróság a tárgyalás előkészítése során határoz, illetőleg határozhat az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszer gyógykezelésről és a lakhelyelhagyási tilalomról.

(2) Az ügy áttétele esetén a bíróság által elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás és ideiglenes kényszer gyógykezelés annak a bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart, amelyhez az ügyet áttették.

*A vádtól eltérés lehetősége*²¹⁷

173. §²¹⁸ A bíróság megállapíthatja, hogy a bűncselekmény a vádtól eltérően hogyan minősülhet. Az eljárás folytatása során ezt a megállapítást is figyelembe veszi.

Öttagú tanács elé utalás

174. § A bíróság elrendelheti, hogy az ügyet öttagú tanács tárgyalja, ha ennek feltétele fennáll.

A bíróság tanácsának jogköre

175. § (1) A tárgyalás előkészítése során a bíróság tanácsa vagy a tanács elnöke jár el.

(2) A bíróság tanácsa határoz az eljárás megszüntetéséről, az iratok visszaküldéséről az ügyésznek, az előzetes letartóztatás és az ideiglenes kényszer gyógykezelés elrendeléséről, fenntartásáról vagy megszüntetéséről, valamint a lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről vagy megszüntetéséről.

(3) A bíróság tanácsa minden olyan kérdésben határozhat, amely egyébként a tanács elnökének jogkörébe tartozik.

Tanácsülés és előkészítő ülés

176. § (1)²¹⁹ A bíróság a tárgyalás előkészítése során vizsgált kérdésekben az ügy érkezésétől számított tizenöt napon belül tanácsulésen határoz.

(2)²¹⁹ Ha az ügyész vagy a vádlott meghallgatása a határozat meghozatala előtt szükségesnek látszik, a bíróság harminc napon belül előkészítő ülést tart.

(3) Az előkészítő ülés kötelező, ha a bíróság az iratoknak az ügyészhez visszaküldéséről határoz.

²¹⁶ A 172. § (1) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

²¹⁷ A 173. § címe az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 20. §-ával megállapított szöveg.

²¹⁸ A 173. § az 1989. évi LV. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

²¹⁹ A 176. § (1) és (2) bekezdése az 1995. évi LXI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

177. § (1) A tanács elnöke az ügyészt, a vádlottat és a védőt az előkészítő ülés időpontjáról értesíti. Ha a vádlott személyes meghallgatása szükséges, a vádlottat és — kötelező védelem esetén — a védőt idézi; az idézéshez vagy az értesítéshez mellékelni kell a vádiratot.

(2) Az előkészítő ülés nem tartható meg az ügyész, a megidézett vádlott és védő távollétében. Ha a megidézett védő nem jelent meg, helyette a vádlott más védőt hatalmazhat meg, illetőleg védőt kell kirendelni. Ha ez azonnal nem lehetséges, az előkészítő ülést a meg nem jelent védő költségére el kell halasztani.

178. § (1) Az előkészítő ülés megnyitása után a tanács elnöke röviden ismerteti az ügyet; a tanács tagjai, az ügyész, a vádlott és a védő további iratok ismertetését kérhetik.

(2) A tanács elnöke és tagjai az ügyészhez, valamint a vádlotthoz kérdést intézhetnek. A vádlotthoz az ügyész és a védő is intézhet kérdést, az ügyészhez intézendő kérdésre pedig a vádlott és a védő indítványt tehet.

(3) Az előkészítő ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A tanács elnökének jogköre

179. § (1)²²⁰ A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított nyolc napon belül határoz az ügy áttételéről, az eljárás felfüggesztéséről, megállapítja a vádtól eltérés lehetőségét, illetőleg elrendelheti, hogy az ügyet öttagú tanács tárgyalja.

(2) Ha a bíróság a vádlottat távollétében részesítette megrovásban (Btk. 71. §), ennek foganatosításáról a tanács elnöke gondoskodik.

A tárgyalás kitűzése és az ezzel kapcsolatos intézkedések

180. § (1)²²¹ A tanács elnöke a tárgyalást a lehető legközelebbi napra tűzi ki. A tárgyalást rendszerint a bíróság hivatalos helyiségében kell tartani, fontos okból azonban más helyen is tartható.

(2)²²² A tárgyalás megtartásának feltételeiről a tanács elnöke gondoskodik. Megidézi a vádlottat, kötelező védelem esetén a védőt és mindazokat, akiknek a részvétele a tárgyaláson szükséges. Értesíti az ügyészt, továbbá azokat a büntetőeljárásban részt vevő személyeket, akiknek a jelenlétét a tárgyaláson e törvény lehetővé teszi. Ha az ügyész a vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését indítványozza, a tárgyalásról értesíteni kell a másik szülőt és a gyámhatóságot. A különösen védett tanú (64/A. §) a tárgyalásra nem idézhető.

²²⁰ A 179. § (1) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (2) bekezdésével módosított szöveg.

²²¹ A 180. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 37. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²²² A 180. § (2) bekezdésének negyedik mondatát az 1987. évi IV. törvény 37. § (2) bekezdése, ötödik mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 41. §-a iktatta be.

(3) A (2) bekezdés szerinti idézésben vagy értesítésben a büntetőeljárásban részt vevő személyeket fel kell hívni arra, hogy bizonyítási indítványukat késedelem nélkül, a tárgyalás előtt tegyék meg. A tanács elnöke intézkedik, hogy az ügy elbírálásához a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak. További bizonyítási eszközök felkutatása végett az ügyészt — az iratok visszaküldése nélkül — megkeresheti.

180/A. §²²³ (1) A tanács elnöke a vádirat kézbesítésével egyidejűleg közli a vádlottal és a védővel, ha az ügyész különösen védett tanú vallomását kívánja bizonyítási eszközként felhasználni; figyelmezteti őket arra, hogy a tanú vallomását tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot megtekinthetik, és írásban a különösen védett tanúhoz kérdés feltevését indítványozhatják.

(2) Ha a vádlott vagy a védő a különösen védett tanúhoz kérdés feltevését indítványozta, a bíróság elrendelheti, hogy a 379/D. § alapján kijelölt bíró a különösen védett tanút ismételten kihallgassa. A kihallgatásra a 379/E. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A kijelölt bíró az ismételt kihallgatás során is gondoskodik arról, hogy a különösen védett tanú személyére és tartózkodási helyére a vallomásáról készült jegyzőkönyvi kivonat alapján ne lehessen következtetni.

181. § (1) A vádlott és a védő idézéséhez, illetőleg a védő értesítéséhez mellékelni kell a vádiratot, valamint a 173. § alapján hozott határozatot, feltéve, hogy ezeket korábban nem kézbesítették. A vádlottnak az idézést a vádirattal együtt legalább nyolc nappal, egyébként legalább öt nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni.

(2)²²⁴

182. § (1) A tanács elnöke a tárgyalást fontos okból elhalaszthatja. A védő akadályoztatása miatt a tárgyalás csak akkor halasztható el, ha a vádlott más védőt nem hatalmaz meg, illetőleg más védő kirendelése már nem lehetséges, vagy ha az új védő a tárgyalásig — idő hiányában — a védelemre nem tud felkészülni.

(2) Ha az idézést a vádlottnak azért nem lehetett kézbesíteni, mert ismeretlen helyen tartózkodik, a tanács elnöke a tárgyalás elhalasztása mellett az eljárást felfüggeszti.

Határozat a tárgyalás előkészítésének befejezése után

183. § (1) A tárgyalás előkészítésének befejezése, illetőleg a tárgyalás kitűzése után, ha szükséges, a 170. és a 172. §-ban szabályozott kérdésekben a bíróság tanácsulésen, a 168., a 169., a 173., a 174. és a 180. §-ban szabályozott kérdésekben a tanács elnöke határoz.

(2) Az ügyész a vád elejtését indokolni köteles.

²²³ A 180/A. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 42. §-a iktatta be.

²²⁴ A 181. § (2) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Fellebbezés a tárgyalás előkészítése során hozott határozatok és intézkedések ellen

184. § (1) Nincs helye fellebbezésnek

- a) a tárgyalás kitűzése és elhalasztása,
- b) az előkészítő ülésre és a tárgyalásra idézés, illetőleg az erről szóló értesítés,
- c) az eljárásnak a 182. § (2) bekezdése alapján történt felfüggesztése,
- d)²²⁵ a vádtól eltérés lehetőségének megállapítása és
- e) az öttagú tanács elé utalás ellen.

(2) Csak az ügyész élhet fellebbezéssel a pótnyomozás elrendelése miatt.

(3)²²⁶ Ha a bíróság a vádlottat megrovásban részesíti, ez ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész és a vádlott a végzés közlésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti. A kérelem alapján a bíróság tárgyalást tart. A tárgyalásra a XVII. fejezet rendelkezései irányadók.

II. Cím

A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE A VÉTSÉGI ELJÁRÁSBAN

185. § A vétségi eljárásban az I. cím rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

186. § (1) Ha az egyesbíró az ügyet a bíróság tanácsa elé utalja, a tárgyalás előkészítésére az I. cím rendelkezései irányadók.

(2) A bíróság a tényállás teljes felderítése érdekében előkészítő ülésen az ügy iratait akkor is visszaküldheti az ügyésznek, ha a nyomozást a vétségi eljárás szabályai szerint folytatták le, azonban ennek törvényi feltételei hiányoztak.

(3) A bíróság az ügyészt értesíti, ha arra kötelezte, hogy a tárgyaláson vegyen részt.

(4) Az (1) és a (3) bekezdés alapján hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, a (2) bekezdés esetében csak az ügyész fellebbezhet.

(5)²²⁷ A 170. § (1) bekezdésének d)—f) pontjában meghatározott ok miatt, valamint büntetethetőséget megszüntető ok fennállása esetén az eljárást a bírósági titkár is megszüntetheti.

²²⁵ A 184. § (1) bekezdésének d) pontja az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (2) bekezdésével módosított szöveg.

²²⁶ A 184. § (3) bekezdése az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

²²⁷ A 186. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 83. §-a iktatta be.

IX. Fejezet

AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS

I. Cím

TÁRGYALÁS A BŰNTETTI ELJÁRÁSBAN

A bíróság tanácsa

187. § (1) A tárgyaláson a bíróság háromtagú tanácsban jár el.

(2) A bíróság öttagú tanácsban ítélezik, ha az ügy kiemelkedő jelentőségű vagy rendkívül bonyolult.

(3) A tanács tagjai a tárgyaláson mindvégig jelen vannak.

(4) A tanács tagjának elkerülhetetlen akadályoztatása esetén az ügydöntő határozatot más összetételű tanács is kihirdetheti.

A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása

188. § (1) A tárgyalást a tanács elnöke vezeti. Ügyel a törvény rendelkezéseinek megtartására, a tárgyalás tekintélyének megóvására, és gondoskodik arról, hogy az eljárásban részt vevő személyek jogukat gyakorolhassák; ezekre figyelmüket felhívja.

(2) E törvény keretei között a tanács elnöke határozza meg az eljárási cselekmények sorrendjét.

(3) A tanács elnöke hallgatja ki a vádlottat és a tanút, illetőleg hallgatja meg a szakértőt; hozzájuk a bíróság tagjain kívül az ügyész, a vádlott, a védő, a magánfél, valamint — az őket érintő körben — az egyéb érdekelték és a szakértő kérdést intézhetnek, a sértett kérdés feltételét indítványozhatja. Ha a kérdés a kihallgatott személy befolyásolására alkalmas, illetéktelen személy tette fel, az üggyel össze nem függő körülményre vonatkozik, vagy a tárgyalás tekintélyét sérti, a tanács elnöke a kérdés feltevését, illetőleg a feleletet megtiltja.

189. § (1) A tárgyalás rendjét a tanács elnöke tartja fenn.

(2) A tanács elnöke a hallgatóságköréből a tizennégyéven aluliakat kizárja, a tizennyolc éven aluliakat kizárhatja.

(3)²²⁸ Azt, aki a tárgyalást zavarja, a tanács elnöke rendre utasítja, ismételt vagy súlyos rendzavarás esetén pedig a tárgyalásról kiutasíthatja, illetőleg kivezetetheti. A bíróság a rendzavarót rendbírsággal sújthatja, a kiutasított vagy kivezetett vádlottat legfeljebb huszonnégy órára őrizetbe veheti. Az ügyészt és a védőt a tanács elnöke a tárgyalás rendjének megtartására csupán figyelmeztetheti.

(4) Olyan rendzavarás esetén, amely a tárgyalás folytatását akadályozza, a tanács elnöke a hallgatóságot vagy egy részét a teremből eltávolíttathatja.

²²⁸ A 189. § (3) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

190. § (1) A bíróság a tárgyalást a kiutasított vagy kivetett vádlott távollétében is folytatja, de legkésőbb a bizonyítási eljárás befejezése előtt a vádlottat ismét a bíróság elé kell állítani, és ismertetni kell vele a távollétében lefolytatott bizonyítást.

(2) Büntető- vagy fegyelmi eljárás alapjául szolgáló rendzavarásról a tanács elnöke az illetékes hatóságot értesíti.

191. § A tárgyalás vezetésének és rendjének fenntartása körébe tartozó határozatok és intézkedések ellen külön fellebbezésnek nincs helye, kivéve, ha a határozat rendbíróság kiszabásáról, költségek viselésére kötelezésről vagy őrizetbe vételről rendelkezik.

A tárgyalás megnyitása

192. § (1) A tárgyalást a tanács elnöke az ügy megjelölésével nyitja meg. Megállapítja, hogy a megidézettek és az értesítettek megjelentek-e. Ettől függően megvizsgálja, hogy a tárgyalást meg lehet-e tartani.

(2) Az ügyész jelenléte nélkül a tárgyalás nem tartható meg.

(3) A tárgyalás a vádlott távollétében akkor tartható meg, a)²²⁹

b) ha az eljárás tárgya a vádlott kényszergyógykezelésének elrendelése, és állapota miatt a tárgyaláson nem jelenhet meg, illetőleg jogainak gyakorlására képtelen.

(4) Ha az eljárás több vádlott ellen folyik,

a) a vádlott távollétében is megtartható a tárgyalásnak az a része, amely őt nem érinti;

b) a meg nem jelent vádlott távollétében a tárgyalást az ügy elkülönítése nélkül meg lehet tartani addig, amíg nem kerül sor a kihallgatására.

(5) A védő távollétében — a (4) bekezdés a) pontját kivéve — a tárgyalás nem tartható meg, ha a védelem kötelező. Ha a megidézett védő nem jelent meg, helyette a vádlott más védőt hatalmazhat meg, illetőleg védőt kell kirendelni. Ha ez azonnal nem lehetséges, illetőleg az új védőnek megfelelő időre van szüksége ahhoz, hogy a védelemre felkészüljön, a tárgyalást a meg nem jelent védő költségére el kell halasztani.

193. § (1) A tanács elnöke intézkedik, hogy a 112. § (2) bekezdése szerinti idézés ellenére meg nem jelent vádlottat vagy tanút azonnal vezessék elő, a távol maradt szakértőt pedig a tárgyaláson való megjelenésre hívja fel.

(2) Ha a tanács elnöke azt állapítja meg, hogy a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, a 182. § (2) bekezdése szerint jár el.

(3) Ha olyan személy maradt el a tárgyalásról, akinek távolléte a tárgyalás megtartását nem akadályozza, a tárgyalást meg kell kezdeni, és a megjelentek kihallgatása előtt nem szabad elnapolni.

²²⁹ A 192. § (3) bekezdésének a) pontját az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

194. § A megjelentek számbavétele után, ha a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a tanács elnöke felhívja a tanúkat — a sértett kivételével — a tárgyalóterem elhagyására. Figyelmezteti őket az igazolatlan eltávozás következményeire.

195. § Az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett a tárgyalás megkezdése előtt az ügy áttételét, egyesítését vagy elkülönítését, a tanács tagjának vagy az ügyésznek a kizárását indítványozhatja, vagy más olyan körülményt jelölhet meg, amely a tárgyalás megtartását akadályozhatja, illetőleg amelyet még a tárgyalás megkezdése előtt figyelembe kell venni.

A tárgyalás megkezdése

196. § (1) Ha a tanács elnöke megállapítja, hogy a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a bíróság a tárgyalást megkezdi, és az ügy befejezéséig lehetőleg nem szakítja meg. Ha az ügy terjedelme miatt vagy egyéb okból szükséges, a tanács elnöke a megkezdett tárgyalást legfeljebb nyolc napra félbeszakíthatja, a bíróság pedig — a bizonyítás kiegészítése céljából vagy más fontos okból — a tárgyalást elnapolhatja.

(2)²³⁰ Az (1) bekezdés esetében a tárgyalás folytatásának napját ki kell tűzni, kivéve, ha — az elnapolás okára tekintettel — kétséges, hogy a tárgyalást hat hónapon belül folytatni lehet.

197. §²³¹ (1) A tárgyalást hat hónapon belül ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás; egyébként előlről kell kezdeni.

(2) A tárgyalás hat hónapon belül a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető, ha a hivatásos bíró személyében nem történt változás.

(3) A tárgyalás anyagának ismertetése után figyelmeztetni kell a vádlottat arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet. A figyelmeztetést és a vádlott nyilatkozatát jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(4) Az elnapolt tárgyalást a tárgyalás korábbi részéről készült jegyzőkönyv ismertetésével kell folytatni, ha megszakítása óta nyolc napnál hosszabb idő telt el.

A vádirat és a polgári jogi igény ismertetése

198. § A tárgyalás megkezdése után

a) a tanács elnöke felhívja az ügyészt, hogy ismertesse a vádiratnak a 146. § (2) bekezdése b), c) és f) pontjában megjelölt részét;

²³⁰ A 196. § (2) bekezdése az 1995. évi LXI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

²³¹ A 197. § az 1995. évi LXI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

b) a tanács elnöke ismerteti a magánfél polgári jogi igényét;

c) a sértett nyilatkozik, hogy bejelentett igényét fenntartja-e, illetőleg érvényesít-e polgári jogi igényt;

d) a tanács elnöke felhívja a tanúként kihallgatandó sértettet a tárgyalóterem elhagyására.

A bizonyítás felvételének sorrendje

199. § (1) A bizonyítási eljárást a vádlott kihallgatásával kell kezdeni.

(2) A vádiratban megjelölt bizonyítási eszközök sorrendben rendszerint megelőzik a vádlott és a védő által megjelölt bizonyítási eszközöket.

(3) A tanúk közül általában a sértettet kell elsőként kihallgatni.

A vádlott kihallgatása

200. § (1) A személyi adatok [87. § (1) bek.] felvétele után a vádlottól meg kell kérdezni, hogy a vádat megértette-e, és tagadó válasz esetén azt meg kell magyarázni. Ezután kérdést kell hozzá intézni, hogy bűnösségét elismeri-e.

(2) A vádlottat általában a még ki nem hallgatott vádlott-társai távollétében kell kihallgatni.

(3) Azt a vádlottat, akinek jelenléte a másik vádlottat a vallomásaiban zavarná, a tanács elnöke a vallomástétel tartamára a tárgyalásról eltávolíthatja. A 190. § (1) bekezdését ebben az esetben is alkalmazni kell.

(4) A vádlott a tárgyalás rendjének zavarása nélkül a tárgyalás alatt is értekezhet védőjével; kihallgatása közben ezt csak a tanács elnökének engedélyével teheti meg.

A tanú kihallgatása

201. § (1) A tanú kihallgatása alatt a még ki nem hallgatott tanúk nem lehetnek jelen. Ettől a rendelkezéstől a tanúként kihallgatandó sértett esetében el lehet térni.

(2) A tanú kihallgatására a 200. § (3) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

(3)²³² A különösen védett tanú (64/A. §) a tárgyaláson nem hallgatható ki.

A tárgyi bizonyítási eszköz felmutatása

202. § A tárgyaláson megtekintésre fel kell mutatni a tárgyi bizonyítási eszközt vagy fényképét, illetőleg ismertetni kell a leírását.

²³² A 201. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 43. §-a iktatta be.

Az okiratok felolvasása

203. § (1) A tárgyaláson fel kell olvasni — a 83. § (3) bekezdésének korlátai között — azt a bizonyítás eszközül szolgáló okiratot vagy iratot, amelynek tartalmát a bíróság bizonyítékként értékeli.

(2)²³³ Ha a tanú a tárgyaláson a mentességi jogával él, a korábban tett vallomása nem olvasható fel.

(3)²³⁴ Ha a szakértő az idézés vagy értesítés ellenére a tárgyaláson nem jelenik meg, illetőleg az értesítést a bíróság a 75. § (3) bekezdése alapján mellőzte, az írásbeli szakvéleményt fel kell olvasni; ha meghallgatása szükséges, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitézött tárgyalásra meg kell idézni.

(4)²³⁵ Fel lehet olvasni — egészben vagy részben — annak a tanúnak a vallomását, akit a tárgyaláson már kihallgattak, de a tárgyalást a 197. § (1) bekezdése vagy a 228. § alapján előlről kell kezdeni. Az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára a tanút újból ki kell hallgatni.

A szemle és a bizonyítási kísérlet

204. § A szemlét és a bizonyítási kísérletet szükség esetén helyszíni tárgyaláson kell megtartani. Ha ez nehézségbe ütközik, a bíróság a 206. § (2) bekezdése szerint jár el.

A bizonyítás mellőzése

205. § Ha a vádlott ellen több bűncselekmény, illetőleg bűncselekmény és szabálysértés miatt folyik az eljárás, a bíróság mellőzheti a bizonyítást azzal a csekélyebb súlyú bűncselekménnyel vagy azzal a szabálysértéssel kapcsolatban, amelynek a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

A bizonyítás kiegészítése

206. § (1) A bíróság a tényállás teljes felderítése érdekében — indítványra vagy hivatalból — elrendelheti a bizonyítás kiegészítését. Ha ez nyomban nem lehetséges, a tárgyalást el kell napolni.

(2)²³⁶ A bizonyítás tárgyaláson kívül vehető fel, ha tárgyaláson való felvétele rendkívüli nehézségbe ütköznék. Ebben az esetben a bíróság hivatásos bíró tagját küldi ki,

²³³ A 203. § (2) bekezdését beiktatta és a korábbi (2)—(3) bekezdés jelölését (3)—(4) bekezdésre változtatta az 1994. évi XCII. törvény 13. §-a.

²³⁴ A 203. § (3) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 84. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²³⁵ A 203. § (4) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 84. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²³⁶ A 206. § (2) bekezdésének utolsó mondatát az 1998. évi LXXXVIII. törvény 44. §-a iktatta be.

vagy — szükség esetén — más bíróságot keres meg. A bizonyítás felvételének helyéről és idejéről az ügyészt, a vádlottat, a védőt és a sértettet értesíteni kell. A vádlott, a védő és a sértett értesítését mellőzni kell, ha ennek következtében a tanú zártan kezelt adatai a vádlott, a védő vagy a sértett előtt ismertté válnának.

(3) Ha a bizonyítást az (1) és (2) bekezdésben szabályozott módon nem lehet kiegészíteni, a bíróság pótnyomozást rendel el, és az ügy iratait visszaküldi az ügyésznek.

(4) Pótnyomozás elrendelése miatt az ügyész fellebbezhet, egyébként a bizonyítás kiegészítésének elrendelése és annak módja ellen fellebbezésnek nincs helye. A bizonyítási indítvány elutasítása az ügydöntő határozat ellen bejelentett fellebbezésben sérelmezhető.

Az ügy áttétele és az eljárás felfüggesztése

207. § (1) A tárgyalás megkezdése után az ügyet a 33. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott okból lehet átteni.

(2) A tárgyalás megkezdése után az ügyet nem lehet vétségi eljárásra vagy öttagú tanács elé utalni.

(3) Az eljárás a tárgyalás megkezdése után is felfüggeszhető [169. §, 182. § (2) bek.]. Ha a bíróság az eljárást a vádlott ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodása, illetőleg a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt függeszti fel, elkobzást rendelhet el, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezheti.

Határozatok tárgyaláson kívül

208. § (1) A tárgyalás elnapolása után, ha szükséges, a bíróság tanácsulésen is határozhat az ügy áttételéről, az eljárás felfüggesztéséről vagy megszüntetéséről, valamint az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról vagy az ideiglenes kényszerógyógykezelésről.

(2) Ha a vádlott a tárgyalás elnapolása után ismeretlen helyre távozik, a tanács elnöke a 182. § (2) bekezdése szerint jár el.

A vád elejtése és módosítása

209. § (1) Az ügyész a bizonyítás eredményéhez képest a 212. § (6) bekezdése szerinti tanácsulésig a vádat elejtheti; a vád elejtését indokolni köteles.

(2) Ha az ügyész úgy látja, hogy a vádlott más bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, mint amely miatt vádat emelt, a 212. § (6) bekezdése szerinti tanácsulésig a vádat megváltoztatja, illetőleg kiterjeszti vagy pótvádirat benyújtása végett a tárgyalás elnapolását indítványozza.

(3)²³⁷ A vád megváltoztatása, illetőleg kiterjesztése esetén a bíróság a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja; erre nézve az ügyészt, a vádlottat és a védőt meghallgatja. Ugyanígy jár el akkor is, ha megállapítja, hogy a tárgyalás adatai alapján a bűncselekmény a vádnál súlyosabban minősülhet.

(4)²³⁸ A bíróság azzal a bűncselekménnyel kapcsolatban, amelyre a vádat kiterjesztették, az eljárást kivételesen elkülönítheti.

(5) Ha a megváltoztatott, illetőleg kiterjesztett vád elbírálása a 33. § (2)—(3) bekezdésében meghatározott okból más bírósághoz tartozik, az ügyet — a területén működő ügyész útján — e bírósághoz kell áttenni.

*Kényszerógyógykezelés elrendelésének indítványozása*²³⁹

210. §²³⁹ Ha az ügyész a tárgyaláson indítványozza a vádlott kényszerógyógykezelésének elrendelését, a 209. § (3) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

Polgári jogi igényérvényesítése

211. § A magánfél, illetőleg az ügyész a polgári jogi igényt a vádlottal szemben a 212. § (6) bekezdése szerinti tanácsulésig terjesztheti elő.

*A szülői felügyelet megszüntetésének indítványozása*²⁴⁰

211/A. §²⁴⁰ Az ügyész a vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését a 212. § (6) bekezdése szerinti tanácsulésig indítványozhatja.

Perbeszédék és felszólalások

212. § (1) A bizonyítási eljárás lefolytatása után, ha bizonyítási indítványt nem tettek, vagy azt a bíróság elutasította, a tanács elnöke a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja. Ezután az ügyész tartja meg vádbeszédét. Indokolt indítványt terjeszt elő arra, hogy a bíróság

- a vádlottat milyen tények alapján, milyen bűncselekményben mondja ki bűnösnek;
- milyen büntetést szabjon ki, de a büntetés meghatározott mértékére nem tehet indítványt;
- milyen egyéb rendelkezéseket tegyen.

²³⁷ A 209. § (3) bekezdése az 1989. évi LV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

²³⁸ A 209. § (4) bekezdése a Magyar Közlöny 1973. augusztus 5-i, 52. számában közzétett helyesbítésnek megfelelő szöveg.

²³⁹ A 210. § és az azt megelőző cím az 1989. évi LV. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

²⁴⁰ A 211/A. §-t és az azt megelőző címet az 1987. évi IV. törvény 38. §-a iktatta be.

(2) Az ügyész után a sértett, a magánfél és az egyéb érdekeltek felszólalhatnak. Ennek során a sértett a vádlott bűnösségéről, a magánfél a polgári jogi igényről nyilatkozhat, az egyéb érdekeltek pedig az 57. §-ban meghatározott körben indítványt tehetnek.

(3) A felszólalások után a védőbeszéd következik. Ha a vádlott érdekében több védő jár el, a védőbeszédet — megegyezésük szerint — egyikük tartja.

(4) A perbeszédre és a felszólalásokra válaszoknak van helye.

(5) Az utolsó szó joga a vádlottat illeti.

(6) A perbeszéd és a felszólalások után a bíróság határozatának meghozatala céljából tanácsulást tart.

(7)²⁴¹ Ha a bíróság az ügyszöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően minősülhet, a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja, erre nézve az ügyészt, a vádlottat és a védőt meghallgatja.

Az eljárást megszüntető végzés

213. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, *a*)²⁴² ha büntethetőséget megszüntető ok (Btk. 32. §) áll fenn,

b)²⁴³ ha a vádlott a cselekménye társadalomra veszélyességének csekély foka miatt nem büntethető (Btk. 28. §), továbbá, ha az eljárás lefolytatásához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kívánat hiányzik és a hiányt nem pótolták, illetőleg az már nem pótolható,

c) ha a cselekményt már jogerősen elbírálták;

d) az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége;

e) ha a bíróság a büntetés kiszabását mellőzi;

f) ha az ügyész a vádat elejtette [209. § (1) bek.].

(2)²⁴³ Az eljárást megszüntető végzésben a bíróság elközbást rendelhet el, továbbá — a vádlott halála kivételével — vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezhet, és az (1) bekezdés *a*) pontja, továbbá — amennyiben a Btk. 71. §-át alkalmazza — *b*) pontja, valamint *d*) pontja estén a polgári jogi igényt érdemben elbírálhatja.

(3) Az eljárást megszüntető végzés rendelkező része tartalmazza

a) a vádlott előzetes fogva tartására vonatkozó adatokat,

b) annak a bűncselekménynek a megjelölését, amely miatt vádat emeltek, továbbá az eljárás megszüntetéséről szóló rendelkezést,

c) a jogszabályon alapuló egyéb rendelkezéseket.

²⁴¹ A 212. § (7) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 85. §-a iktatta be.

²⁴² A 213. § (1) bekezdésének *b*) pontja az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

²⁴³ A 213. § (1) bekezdésének *b*) pontja és (2) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 23. §-ával megállapított szöveg.

(4) Az eljárást megszüntető végzés indokolásának tartalmára a 220. § (3) bekezdésének és a 221. § (1) bekezdésének rendelkezései értelemszerűen irányadók.

Ítélet

214. § (1) A bíróság ítélettel határoz, ha a vádlottat bűnösnek mondja ki vagy felmenti.

(2)²⁴⁴ A bíróság a vádlottat bűnösnek mondja ki, ha megállapította, hogy bűncselekményt követett el és büntethető; ebben az esetben büntetést szab ki, kivéve, ha önálló intézkedésként kényszergyógyítást rendel el (Btk. 76. §) vagy végzéssel próbára bocsátja (214/A. §).

(3) A bíróság a vádlottat a vád alól felmenti, ha *a*) a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a vádlott követte el;

b) nincs bizonyítva bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el;

c)²⁴⁴ büntethetőségét kizáró ok áll fenn, kivéve a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély fokát és a magánindítvány hiányát.

(4) A (3) bekezdés *c*) pontja esetén a bíróság kényszergyógykezelést és elkobzást rendelhet el, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezhet, és a polgári jogi igényt érdemben elbírálhatja.

*A próbára bocsátás*²⁴⁵

214/A. §²⁴⁵ (1) A bíróság végzésben határoz, ha a bűncselekmény elkövetésének megállapítása mellett a vádlottat próbára bocsátja (Btk. 72. §). Ha a bíróság a vádlottat pártfogó felügyelet alá helyezi, a végzés tartalmazza a bíróság által megállapított magatartási szabályokat is.

(2) A bíróság a végzésben elkobzást rendelhet el, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezhet, és a polgári jogi igényt érdemben elbírálhatja.

(3) A vádlottat kötelezni kell a bűnügyi költség viselésére.

A bűnösség megállapítása büntetés kiszabásának mellőzésével

214/B. §²⁴⁶

A polgári jogi igény elbírálása

215. § (1) A polgári jogi igényt az ítéletben vagy az ügyszöntő végzésben lehetőleg érdemben kell elbírálni. Ha ez az eljárás befejezését jelentékenyen késleltetné, a bíróság

²⁴⁴ A 214. § (2) bekezdése és (3) bekezdésének *c*) pontja az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 24. §-ával megállapított szöveg.

²⁴⁵ A 214/A. §-t és az azt megelőző címet az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 25. §-a iktatta be.

²⁴⁶ A 214/B. §-t az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

ság az ügydöntő határozatában a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasíthatja.

(2) Ha a polgári jogi igény érvényesítése során eltérő indítványt, illetőleg kérelmet terjesztenek elő, a bíróság — a magasabb összegű igény korlátain belül — valamennyi indítványt, illetőleg kérelmet elbírálja.

*A szülői felügyeleti jog megszüntetése*²⁴⁷

215/A. §²⁴⁷ Ha az ügyész a vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését indítványozza, a bíróság

a) a vádlott szülői felügyeleti jogát az ítéletben megszünteti, ha a szülői felügyelet megszüntetésének a Csjt. 88. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltétele fennáll; és e cselekmény miatt a vádlott bűnösségét megállapítja;

b) az *a)* pontban meghatározott feltétel hiányában az indítványt elutasítja;

c) a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, ha az indítvány elbírálása az eljárás befejezését jelentékenyen késleltetné, vagy az indítványnak a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja.

A szabálysértés elbírálása

216. § (1) A bíróság a szabálysértést elbírálja, ha

a) a vád tárgyává tett bűncselekménnyel összefüggő szabálysértés elbírálását az ügyész a vádiratban indítványozta;

b) a tárgyalás eredményéhez képest úgy látja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény szabálysértés, és ezért a vádlottat a vád alól felmenti.

(2) A bíróság az eljárást megszünteti az olyan szabálysértés miatt, amelynek a vád tárgyává tett bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

(3) Az (1) bekezdés *b)* pontja esetében a bíróság elkobzást rendelhet el, elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezhet, és a polgári jogi igényt érdemben elbírálhatja.

A bűnügyi költség viselése

217. § (1) A bíróság a vádlottat a bűnügyi költség viselésére kötelezi, ha őt bűnösnek mondja ki, vagy szabálysértés elkövetéséért a felelősségét megállapítja. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra a bűnügyi költségre, amelynek viselésére e törvény alapján mást kell kötelezni.

(2) A vádlottat csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállással azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre bűnösségét

vagy felelősségét megállapították. Nem lehet kötelezni annak a bűnügyi költségnek viselésére, amely — nem az ő mulasztása folytán — szükségtelenül merült fel.

(3) A bíróság a bűncselekmény súlyához képest aránytalanul nagy bűnügyi költség egy részének megfizetése alól a vádlottat kivételesen mentesítheti.

(4) A bíróság a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön vagy egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség viselésére. Nincs helye egyetemleges kötelezésnek, ha a bűnügyi költség, illetőleg annak egy része vádlottak szerint elkülöníthető.

218. § (1)²⁴⁸ Az állam viseli a 120. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott bűnügyi költséget, ha a bíróság a vádlottat felmenti, az eljárást megszünteti vagy szabálysértés miatt a felelősségét nem állapítja meg, továbbá azt a költséget is, amely annak kapcsán merült fel, hogy a vádlott a magyar nyelvet nem ismeri, illetve azt a költséget, amelynek viselésére a bíróság a vádlottat a 217. § (2)—(3) bekezdése alapján nem kötelezte.

(2) A bíróság — az eset körülményeitől függően — kötelezheti a vádlottat a bűnügyi költségnek vagy egy részének megfizetésére, ha megállapítja, hogy bűncselekményt követett el, de a büntetőeljárást megszünteti.

(3) A vádlott felmentése vagy a büntetőeljárás megszüntetése esetén is kötelezni kell a vádlottat annak a költségnek a viselésére, amely az ő mulasztása folytán merült fel.

219. § (1) A bíróság — a felmentés esetét kivéve — a kirendelt védő kérelmére kötelezheti a vádlottat, hogy a védő részére a büntető ügyben megbízás esetén felszámítható díjnak megfelelő munkadíjat fizesse meg. A védő ezt a kérelmét legkésőbb a védőbeszédben terjesztheti elő.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a bíróság a védő részére kirendelt védői díjat még nem állapított meg.

(3) A magánfél és képviselője készkiadásának, valamint az utóbbi díjának megfizetésére a bíróság a vádlottat akkor kötelezi, ha a magánfél által érvényesített polgári jogi igénynek helyt ad. Részbeni helytadás esetén a vádlottat az említett költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni; egyébként e költséget a magánfél viseli.

Az ítélet tartalma

220. § (1) Az ítélet rendelkező része tartalmazza

a) a vádlott előzetes fogvatartására vonatkozó adatokat;

b) a vádlott bűnösnek kimondását vagy felmentését;

*c)*²⁴⁹ a jogszabályon alapuló egyéb rendelkezéseket.

²⁴⁸ A 218. § (1) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 26. §-ával megállapított szöveg

²⁴⁹ A 220. § (1) bekezdésének eredeti *c)* pontját hatályon kívül helyezte és a korábbi *d)* pont jelölését *c)* pontra változtatta az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (1) bekezdése.

²⁴⁷ A 215/A. §-t és az azt megelőző címet az 1987. évi IV. törvény 40. §-a iktatta be.

(2)²⁵⁰ Ha a vádlottat bűnösnek mondják ki, az ítélet rendelkező része tartalmazza annak a bűncselekménynek a megjelölését, amelyben bűnösségét megállapították, továbbá a kiszabott büntetést, illetőleg az elrendelt intézkedést, és az ezekkel kapcsolatos egyéb rendelkezéseket is. Felmentés esetében az ítélet rendelkező részének tartalmaznia kell annak a bűncselekménynek a megjelölését, amelynek vádja alól a vádlottat felmentették.

(3) Az ítélet indokolása a 163. § (4) bekezdésében szabályozottakon kívül tartalmazza a vádlott korábbi büntetéseiire vonatkozó adatokat, a bizonyítás kiegészítése iránti vagy egyéb indítvány elutasításának okát; amennyiben a bíróság a szakvéleményt nem fogadja el, ennek okait.

Rövidített indokolás és jegyzőkönyv

221. § (1)²⁵¹ Ha a kihirdetés útján közölt ítélet, illetőleg próbára bocsátást kimondó végzés ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést, az ítélet, illetőleg a végzés indokolásának csupán a rövid tényállást és az alkalmazott jogszabályok megjelölését kell tartalmaznia. A felmentő ítélet indokolásában a tényállás is mellőzhető.

(2) Ha a bíróság ügydöntő határozata első fokon jogerőre emelkedik, rövidített jegyzőkönyvet lehet készíteni.

Az ügydöntő határozat kihirdetése

222. § (1) Az ügydöntő határozatot meghozatala után nyomban ki kell hirdetni.

(2) Ha az ügy bonyolultsága vagy a határozat nagy terjedelme szükségessé teszi, a határozat meghozatalát és kihirdetését legfeljebb nyolc napra el lehet halasztani.

(3) A határozat kihirdetése után a tanács elnöke megkérdezi a jelenlevő fellebbezésre jogosultakat, hogy kíván-e fellebbezni. A fellebbezési nyilatkozatok sorrendje a következő: az ügyész, a magánfél, a vádlott, a védő és az egyéb érdekelt nyilatkozata.

Egyéb határozatok

223. § (1) Ha az ügydöntő határozat a kihirdetésekor nem emelkedik jogerőre, az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszergyógykezelésről és a lakhelyelhagyási tilalomról nyomban határozni kell.

(2)²⁵²

²⁵⁰ A 220. § (2) bekezdésének első mondata az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 27. §-ával megállapított szöveg.

²⁵¹ A 221. § (1) bekezdésének első mondata az 1987. évi IV. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

²⁵² A 223. § (2) bekezdését a 19/1999. (VI. 25.) AB határozat megsemmisítette.

(3)²⁵³ A vádlott felmentése, próbára bocsátása vagy az eljárás megszüntetése esetén az előzetes letartóztatást vagy a lakhelyelhagyási tilalmat meg kell szüntetni, és — szükség esetén — az ideiglenes kényszergyógykezelésről kell határozni.

(4)²⁵³ Az ítélet jogerőre emelkedése esetén a bíróság, ha ennek feltételei fennállnak, lehetőleg azonnal lefolytatja az össz büntetési eljárást.

(5)²⁵³ A fellebbezésre vonatkozó nyilatkozatok megtétele, valamint az (1)—(3) bekezdésben említett határozatok meghozatala után a tanács elnöke a tárgyalást berekeszti.

II. Cím

TÁRGYALÁS A VÉTSÉGI ELJÁRÁSBAN

224. § A vétségi eljárásban az I. cím rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

A tárgyaláson részt vevő személyek

225. § (1) Ha az ügyész részvétele a tárgyaláson kötelező, jelenléte nélkül a tárgyalás nem tartható meg.

(2)²⁵⁴

A vád ismertetése

226. § Ha az ügyész nincs jelen a tárgyaláson, a vádindítványból a vád tárgyává tett cselekmény lényegét a bíróság ismerteti.

A vád kiterjesztése

227. § Ha a vád kiterjesztésének feltételei állnak fenn, és az ügyész nincs jelen a tárgyaláson, erről a bíróság az ügyészt a tárgyalás elnapolása vagy az eljárás elkülönítése mellett értesíti.

Bünteti eljárásra utalás

228. § (1) Ha a bíróság megállapítja, hogy az ügy bünteti eljárásra tartozik, az ügyet — a tárgyalás megkezdése után is — a bíróság tanácsa elé utalja. Ebben az esetben a tárgyalást előlről kell kezdeni. E határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

²⁵³ A 223. § korábbi (2)—(4) bekezdésének számozását (3)—(5) bekezdésre változtatta az 1998. évi LXXXVIII. törvény 45. §-a. A (3) bekezdés az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 28. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁴ A 225. § (2) bekezdését az 1994. évi XCII. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

(2) A tárgyalás megkezdése után a 90. § (4) bekezdése nem alkalmazható.

A határozat közlése az ügyésszel

229. § Ha a kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen a vádlott és a védő nem jelent be fellebbezést, a bíróság azt a tárgyaláson jelen nem levő ügyésszel a rendelkező rész kézbesítése útján közli.

III. Cím

A MEGISMÉTELT ELJÁRÁS SZABÁLYAI

230. § Az első fokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárásban az I. és a II. cím rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

231. § A megismételt eljárásban általában nem járhat el az a bíró, aki a hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett.

232. § A tárgyalás megkezdése után a tanács elnöke ismerteti a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező határozatát, szükség esetén a hatályon kívül helyezett határozatot, majd — az esetleg módosított — vádiratot.

233. § (1) A tanú újabb kihallgatása, illetőleg a szakértő újabb meghallgatása helyett a bíróság előtt korábban tett vallomásról, illetőleg a korábban előterjesztett szakvéleményről készült jegyzőkönyvet fel lehet olvasni.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a hatályon kívül helyezés azért történt, mert az ítélet megalapozatlanságát nem lehetett kiküszöbölni [262. § (1) bek.].

(3) A (2) bekezdés nem vonatkozik a tényállásnak arra a részére, amelyet az ítélet megalapozatlansága nem érint.

234. § (1) Ha a vádlott terhére fellebbezést nem jelentettek be, a megismételt eljárásban sem lehet a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg a hatályon kívül helyezett ítéletben kiszabott büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni.

(2) Az (1) bekezdés nem irányadó, ha a hatályon kívül helyezés a 250. § II. a)–c) pontja alapján történt, vagy ha a megismételt eljárásban új bizonyíték merül fel, és ennek alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy jelentős mértékben súlyosabb büntetést kell kiszabni, illetőleg — feltéve, hogy az ügyész a vádat kiterjesztette — a vádlott bűnösségét más bűncselekményben is meg kell állapítani.

(3) A (2) bekezdés esetében sem lehet a vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg súlyosabb büntetést kiszabni, ha a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét a 237. § (2) bekezdése alapján helyezte hatályon kívül.

(4)²⁵⁵ A bíróság a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költségnek vagy egyrészének megfizetése alól a vádlottat mentesítheti, ha a megfizetésre kötelezés — az eljárás megismétlésének okára tekintettel — méltánytalan lenne.

X. Fejezet

A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

I. Cím

*A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEI*

A fellebbezési jog és a fellebbezés hatálya

235. § (1) Az első fokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a másodfokú bírósághoz.

(2) A fellebbezés az ítélet bármely rendelkezése vagy kizárólag az indokolás ellen is irányulhat.

(3) Fellebbezésnek anyagi jogi vagy eljárásjogi okból van helye.

(4) A fellebbezés az ítélet jogerőre emelkedését abban a részben függeszti fel, amelyet a fellebbezés folytán a másodfokú bíróság felülbírál [236. §, 237. § (1) bek.].

A felülbírálat terjedelme

236. § (1) A másodfokú bíróság — amennyiben a törvény kivételt nem tesz — a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálja, tekintet nélkül arra, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

(2) Ha a vádlott ellen több bűncselekmény miatt emeltek vádat, az ítéletnek csak az a felmentő vagy megszüntető rendelkezése bírálható felül, amely ellen fellebbeztek.

(3)²⁵⁶ Ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek a lefoglalás megszüntetésére, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezése ellen irányul, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak ezt a részét bírálja felül.

237. § (1) Ha az első fokú bíróság ítélete több vádlottról rendelkezik, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak azokra a vádlottakra vonatkozó részét bírálja felül, akiket a fellebbezés érint.

(2) A másodfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, bűncselekménye enyhébb minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetését enyhíti, vagy az első fokú bíróság ítéletének reá vonatkozó részét hatályon

²⁵⁵ A 234. § (4) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 42. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁶ A 236. § (3) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 43. §-ával megállapított szöveg.

kívül helyezi, és vele szemben az eljárást megszünteti, illetőleg az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében is ugyanígy határoz.

(3) Az ítélet megalapozatlansága esetén az első fokú bíróságot a (2) bekezdés alkalmazásával akkor lehet új eljárásra utasítani, ha ez a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentését, a bűncselekmény enyhébb minősítése folytán a törvénysértően súlyos büntetés enyhítését vagy az eljárás megszüntetését eredményezheti.

A másodfokú bíróság határozata

238. § A másodfokú bíróság — e törvényben meghatározott esetekben — az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, illetőleg a fellebbezést elutasítja.

Kötöttség az első fokú bíróság ítéletének tényállásához

239. § (1) A másodfokú bíróság a határozatát az első fokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az első fokú bíróság ítélete megalapozatlan.

- (2) Az első fokú bíróság ítélete megalapozatlan, ha
- a tényállás nincs felderítve,
  - a bíróság nem állapított meg tényállást, vagy a megállapított tényállás hiányos,
  - a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával,
  - a bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

Bizonyítás a másodfokú bírósági eljárásban

240. § Az első fokú bíróság ítélete megalapozatlanságának kiküszöbölése végett bizonyításnak akkor van helye, ha a tényállás hiányos, vagy részben nincs felderítve. A bizonyítást csak tárgyaláson lehet felvenni.

A súlyosítási tilalom

241. §²⁵⁷ (1) Az első fokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg a vádlott büntetését súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be.

(2) Az (1) bekezdés szempontjából a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, amely bűnösségének megállapítására, cselekményének súlyosabb minősítésére vagy büntetésének súlyosítására irányul.

²⁵⁷ A 241. § az 1989. évi LV. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

II. Cím

A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE A BŰNTETTI ELJÁRÁSBAN

A fellebbezésre jogosultak

242. § Fellebbezésre jogosult

I. a vádlott javára:

- a vádlott,
- az ügyész,
- a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,
- a vádlott örököse, a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezés ellen,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen — a vádlott hozzájárulása nélkül is — a nagykorú vádlott törvényes képviselője és házastársa;

II. a vádlott terhére:

- az ügyész,
- a magánfél, a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen;

III. az, akivel szemben az ítélet rendelkezést tartalmaz, a reá vonatkozó rendelkezés ellen.

A fellebbezés bejelentése

243. § (1) Az, akivel az első fokú bíróság az ítéletét kihirdetés útján közli, fellebbezését nyomban bejelentheti, vagy erre háromnapi határidőt tarthat fenn. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

(2) A kézbesítés útján közölt ítélet ellen nyolc napon belül lehet fellebbezni.

(3) A nem az ítélet kihirdetésekor bejelentett fellebbezést az első fokú bíróságnál kell írásban benyújtani, vagy jegyzőkönyvbe mondani.

(4)²⁵⁸ A (3) bekezdés esetén az ügyész fellebbezéséről a vádlottat és a védőt értesíteni kell.

A fellebbezés visszavonása

244. § (1) A fellebbező a másodfokú bíróság határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig fellebbezését visszavonhatja.

(2) Az ügyész fellebbezését az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróság területén működő ügyész vonhatja vissza. Ha az ügyész a fellebbezést visszavonja, és más nem fellebbezett, az iratokat nyilatkozatával együtt az első fokú bíróságnak visszaküldi.

(3) A vádlott javára más által bejelentett fellebbezést a fellebbező csak a vádlott hozzájárulásával vonhatja vissza. Ez a rendelkezés az ügyész fellebbezésére nem vonatkozik.

(4) A visszavont fellebbezést nem lehet újból előterjeszteni.

²⁵⁸ A 243. § (4) bekezdését az 1994. évi XCII. törvény 14. §-a iktatta be.

A fellebbezés tartalma és indokolása

245. § (1) A fellebbezésben elő kell adni a fellebbezés okát és célját; a fellebbezési ok téves megjelölése, vagy a fellebbezés egyébként téves volta miatt a fellebbezés érdemi elbírálását nem lehet megtagadni.

(2) A fellebbezésben új tényt is lehet állítani, és új bizonyítékra is lehet hivatkozni.

(3) A fellebbezés írásban részletesen indokolható. Az indokolást az iratok felterjesztéséig az első fokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után pedig a másodfokú bíróságnál — legkésőbb a tárgyalást megelőző nyolcadik napon — kell előterjeszteni.

Észrevétel a fellebbezésre

246. § A fellebbezéssel érintettek az iratok felterjesztéséig az első fokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után pedig a másodfokú bíróságnál a fellebbezésre észrevételt tehetnek.

Az iratok felterjesztése a másodfokú bírósághoz

247. § (1) A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy az elkésett fellebbezést az első fokú bíróság elutasítja.

(2) Ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, a tanács elnöke az iratokat — a másodfokú bíróság területén működő ügyész útján — haladéktalanul, de legkésőbb tizenöt napon belül felterjeszti a másodfokú bírósághoz.

(3) Ha a fellebbezést olyan eljárási szabálysértésre alapították, amelynek körülményei az iratokból nem tűnnek ki, a tanács elnöke erről a felterjesztésben felvilágosítást ad.

(4) A másodfokú bíróság területén működő ügyész az iratokat indítványával vagy egyéb nyilatkozatával nyolc napon belül, különösen bonyolult vagy nagy terjedelmű ügyben tizenöt napon belül megküldi a másodfokú bíróságnak.

A fellebbezés elintézésének előkészítése²⁵⁹

248. § (1) A másodfokú bíróság tanácsának elnöke

a) a tanácsülés, illetőleg a tárgyalás előtt intézkedik — szükség esetén — a hiányok pótlása, az iratok kiegészítése, új iratok beszerzése, az iratoknak az ügyészhez való megküldése vagy a megfelelő felvilágosításnak az első fokú bíróságtól való megszerzése iránt;

b) a fellebbezőt a fellebbezésnek három napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy

²⁵⁹ A 248. § címe az 1987. évi IV. törvény 44. §-ával megállapított szöveg.

az első fokú bíróság eljárását, illetőleg az ítéletet miért tartja sérelmesnek;

c) az iratokat visszaküldi az első fokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták;

d) az ügyet az érkezésétől számított harminc napon belüli időpontra tanácsülésre (249. §), illetőleg tárgyalásra (255. §) tűzi ki, ha a c) pontban említett intézkedésre nincs szükség;

e)²⁶⁰ kézbesíti a vádlottnak és a védőnek a másodfokú bíróság területén működő ügyész indítványát.

(2)²⁶¹ A másodfokú bíróság a tárgyalás előtt tanácsülésen — szükség esetén — bizonyítást rendelhet el.

A fellebbezés elintézése tanácsülésen

249. § A másodfokú bíróság a fellebbezést tanácsülésen intézi el, ha

a) az a törvényben kizárt, nem jogosulttól származik, vagy elkésett és az első fokú bíróság a fellebbezés elutasítását [247. § (1) bek.] elmulasztotta. Ezekben az esetekben a fellebbezést elutasítja;

b) a fellebbezés elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége. Ilyenkor az iratokat a fellebbezés elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át;

c)²⁶² az eljárás felfüggesztésének van helye [169. §, 182. § (2) bek.]. Ha a vádlott a bűncselekmény elkövetése után elmebeteggé vált, vagy súlyosan beteg, az eljárás csak akkor függeszthető fel, ha a tárgyalás a vádlott távollétében nem tartható meg;

d) a 250. §-ban felsorolt határozatok hozatalának van helye.

250. § A másodfokú bíróság tanácsülésén

I. hatályon kívül helyezi az első fokú bíróság ítéletét és az eljárást megszünteti, ha

a) a büntethetőség a vádlott halála, elévülés vagy kegyelem folytán megszűnt;

b) az első fokú bíróság az eljárás lefolytatásához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kívánat hiányában hozott ítéletet;

c) a cselekményt már jogerősen elbírálták;

II. hatályon kívül helyezi az ítéletet és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha

a) a bíróság nem volt törvényesen megalakítva;

b) az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt vagy olyan bíró vett részt, aki nem volt mindvégig jelen a tárgyaláson;

c) a bíróság a hatáskörét túllépte vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el;

²⁶⁰ A 248. § (1) bekezdésének e) pontját az 1994. évi XCII. törvény 15. §-a iktatta be.

²⁶¹ A 248. § (2) bekezdését az 1987. évi IV. törvény 44. §-a iktatta be.

²⁶² A 249. § c) pontjának második mondata az 1999. évi CX. törvény 86. §-ával megállapított szöveg.

d) a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező;

III. hatályon kívül helyezi az ítéletet és az iratokat az ügyésznek megküldi, ha az első fokú bíróság törvényes vád hiányában járt el és ez az ítéletet lényegesen befolyásolta;

IV. az ítéletnek kizárólag a lefoglalás megszüntetéséről, illetőleg a bünyügyi költségről rendelkező részét helybenhagyja, ha a fellebbezés alaptalan, egyébként az erre vonatkozó rendelkezést megváltoztatja.

251. § (1)²⁶³ A 250. § I. a) pontja, valamint az eljárásnak a vádlott elmebetegsége miatt történt felfüggesztése esetében az elsőfokú bíróság ítéletének az elkobzásra, továbbá — az eljárásnak a vádlott halála folytán történt megszüntetését kivéve — a vagyoni előny vagy az elkobzás alá eső érték megfizetésére és a polgári jogi igény megállapítására vonatkozó rendelkezését a másodfokú bíróság

a) hatályban tartja, ha ezekben a kérdésekben fellebbezést nem jelentettek be, vagy az ezekre vonatkozó fellebbezés alaptalan;

b) megváltoztatja és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az első fokú bíróság határozatában jogszabályt helytelenül alkalmazott.

(2) Ha a másodfokú bíróság a felfüggesztett eljárást folytatja, az (1) bekezdés alapján hozott rendelkezést hatályon kívül helyezheti.

(3) A felmentő ítéletet, illetőleg az ítélet felmentő rendelkezését a 250. §. II. d) pontja alapján nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítéletet a vádlott vagy a védő távollétében hozták meg.

252. § (1) A tanács elnöke tanácsülésre tartozó ügyben tárgyalást tűzhet ki, ha úgy látja, hogy a fellebbezés csak tárgyaláson bírálható el.

(2) A tanácsülésen hozható határozatot a másodfokú bíróság tárgyaláson is meghozhatja, ha az ennek alapjául szolgáló okot a tárgyaláson észleli.

Idézés a tárgyalásra

253. § (1) A vádlottat idézni kell, ha a tárgyaláson bizonyítást vesznek fel, vagy ha a bíróság megítélése szerint a jelenléte szükséges.

(2) Ha a megidézett vádlott fogva van, őt a tárgyalásra elő kell állítani.

(3) A vádlottnak az idézést olyan időben kell kiadni, hogy kézbesítése legalább öt nappal a tárgyalás időpontja előtt megtörténjék. Ha a fellebbezést nem az ítélet kihirdetésekor jelentették be, ezt a vádlottal az idézésben közölni kell.

(4) Kötelező védelem esetén a védőt a tárgyalásra idézni kell.

²⁶³ A 251. § (1) bekezdésének bevezető szövege az 1999. évi CX. törvény 87. §-ával megállapított szöveg.

Értesítés a tárgyalásról

254. § (1) Ha a vádlottat nem kell megidézni (253. §), a tárgyalásról értesíteni kell. Ha a vádlott fogva van — a saját vagy a védő kérelmére —, a tárgyalásra elő kell állítani.

(2) A tárgyalásról értesíteni kell az ügyészt, kötelező védelem esetén kívül a védőt, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek.

(3) Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy kézbesítése legalább öt nappal a tárgyalás előtt megtörténjék.

(4) Az egy napon tárgyalásra kerülő ügyek jegyzékét a másodfokú bíróságnál legkésőbb a tárgyalást megelőző ötödik napon ki kell függeszteni.

A tárgyalás

255. § (1) A másodfokú eljárásban a IX. fejezet rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az ügyész részvétele a tárgyaláson kötelező a Legfelsőbb Bíróság előtt, továbbá ha részvételét bejelentette. Ebben az esetben az ügyész jelenléte nélkül a tárgyalást nem lehet megtartani.

(3) A megidézett vádlott távollétében a tárgyalás nem tartható meg, kivéve a 192. § (3) bekezdésének eseteit.

(4) A tárgyalást meg lehet tartani, ha arról a vádlottat azért nem lehetett értesíteni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, vagy az értesítés kézbesítéséről szóló igazolás a tárgyalásig nem érkezett vissza.

(5) A tárgyalás elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

256. § (1) A tárgyaláson a tanács elnöke által kijelölt bíró az ügyet előadja. Ennek során ismerteti az első fokú bíróság ítéletét, a fellebbezést és az arra tett észrevételeket, továbbá az iratok tartalmából mindazt, ami az ügy felülbírálásához szükséges.

(2) A bíróság tagjai, az ügyész, a vádlott, a védő, valamint a sértett az előadás kiegészítését kérhetik.

(3) Az esetleges bizonyítást az ügy előadása után kell felvenni. Ezt követően a 212. § szerint jogosultak perbeszédet tartanak, illetőleg felszólalnak. Perbeszédet először a fellebbező tart. Ha az ügyész is fellebbezett, először ő mondja el perbeszédét.

(4)²⁶⁴ Ha a másodfokú bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a cselekmény az elsőfokú bíróság által megállapított minősítéstől eltérően minősülhet, a 212. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jár el.

²⁶⁴ A 256. § (4) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 88. §-a iktatta be.

A fellebbezési tárgyaláson hozott határozatok

257. § (1) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén ítélettel, egyébként végzéssel határoz.

(2) A határozat indokolásának tartalmaznia kell, hogy ki és miért fellebbezett, továbbá a fellebbezés elbírálásának indokait.

258. § (1) Megalapozatlanság [239. § (2) bek.] esetén a másodfokú bíróság

a) a tényállást kiegészíti, illetőleg helyesbíti, ha a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállás az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján megállapítható; az első fokú bíróság ítéletét az így megállapított tényállás alapján bírálja felül;

b) az első fokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a felvett bizonyítás alapján a vádlott felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének van helye.

(2) Az (1) bekezdés esetében a másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az első fokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel.

Az első fokú bíróság ítéletének helybenhagyása

259. § (1) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja, ha a fellebbezés alaptalan és az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni vagy nem kell, illetőleg — a súlyosítási tilalom miatt — nem lehet megváltoztatni.

(2) A határozat indokolásának a helybenhagyás indokait csupán röviden kell tartalmaznia.

Az első fokú ítélet megváltoztatása

260. § Ha az első fokú bíróság jogszabályt helytelenül alkalmazott, és ítéletét nem kell hatályon kívül helyezni, a másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz.

Az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése

261. § (1) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 250. § II. pontjában fel nem sorolt olyan eljárási szabálysértés történt, amely az ítéletet lényegesen befolyásolta. Ilyennek kell tekinteni különösen, ha az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogaikat nem gyakorolhatták vagy ezek gyakorlását korlátozták, illetőleg ha az első fokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget.

(2) A felmentő ítéletet, illetőleg az ítélet felmentő rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az (1) bekezdés szerinti eljárási szabálysértés a vádlott vagy a védő törvényes jogait érintette.

262. § (1) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 258. § alapján ki nem küszöbölhető megalapozatlanság a bűnösség megállapítását vagy a büntetés kiszabását lényegesen befolyásolta.

(2) Az ítélet felmentő rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítélet csupán egyéb részben megalapozatlan.

263. §²⁶⁵ A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, ha a vádlott a cselekménye társadalomra veszélyességének csekély foka miatt nem büntethető (Btk. 28. §), vagy büntethetősége a cselekménye társadalomra veszélyességének megszűnése (Btk. 36. §), vagy a törvényben meghatározott egyéb ok [Btk. 32. § e) pont] folytán megszűnt, továbbá a 213. § (1) bekezdésének d) és e) pontja esetében. Ez esetben a 251. § (1) bekezdésében meghatározott rendelkezéseket is megteheti.

264. § (1) A hatályon kívül helyező végzés indokolásának tartalmaznia kell a hatályon kívül helyezés okát, továbbá a másodfokú bíróságnak a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását.

(2) A másodfokú bíróság elrendelheti, hogy az ügyet az első fokú bíróság másik tanácsa vagy — kivételesen — más bíróság tárgyalja.

(3) Ha a vádlott előzetes letartóztatásban van, illetőleg ideiglenes kényszergyógykezelését rendelték el, a másodfokú bíróság határoz ennek fenntartásáról vagy megszüntetéséről.

(4) Ha a hatályon kívül helyezés folytán nyomozásra kerül sor, ennek lefolytatására a pótnyomozás szabályai irányadók.

A polgári jogi igény

265. § (1) Ha a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének kizárólag a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezését bírálja felül és a fellebbezést alaposnak találja, az ítéletnek ezt a részét megváltoztatja. Ha a polgári jogi igény érdemi elbírálása az eljárást késleltetné, az első fokú bíróság ítéletének erre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja. Ha a fellebbezés alaptalan, az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

²⁶⁵ A 263. § (1) bekezdésének első mondata az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 30. §-ával megállapított szöveg.

(2) A másodfokú bíróság a polgári jogi igényt akkor is elbíráhatja érdemben, ha az ügyész fellebbezése alapján az első fokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését bírálja felül, amellyel a polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította.

*A szülői felügyeleti jog megszüntetése*²⁶⁶

265/A. §²⁶⁶ A 265. § rendelkezései értelemszerűen irányadóak, ha a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének kizárólag a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó rendelkezését bírálja felül.

A büntügyi költség

266. § (1) A másodfokú bíróság határozatában megállapítja a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költséget, és szükség esetén rendelkezik annak viseléséről.

(2) A bíróság a bűnösnek kimondott vádlottat mentesítheti a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költségnek vagy egy részének megfizetése alól, ha a vádlott vagy a védő fellebbezése eredményes volt.

Intézkedések a fellebbezés elintézése után

267. § (1) A fellebbezés elintézése után a másodfokú bíróság az ügy iratait határozatának kiadmányaival és a tárgyalási jegyzőkönyvvel együtt visszaküldi az első fokú bíróságnak.

(2) Az első fokú bíróság gondoskodik a másodfokú bíróság határozatának kézbesítés útján közléséről, illetőleg a vádlott és a védő részére kézbesítéséről.

(3)²⁶⁷ Ha a másodfokú bíróság a vádlottat távollétében részesítette megrovásban (Btk. 71. §), ennek foganatosításáról az első fokú bíróság tanácsának elnöke gondoskodik.

267/A. §²⁶⁸ (1) Ha az egyéb érdekelt az első fokú bíróság ítéletének elkobzást elrendelő rendelkezése ellen fellebbezést jelentett be, és a másodfokú bíróság e fellebbezés vagy bármely más fellebbezés alapján az első fokú bíróság — az egyéb érdekelt tulajdonjogát érintő — elkobzást kimondó rendelkezését

a) nem változtatta meg, és nem helyezte hatályon kívül, a másodfokú bíróság az iratokat az egyéb érdekelt tulajdonjogra vonatkozó igényének elbírálására első fokon hatáskörrel és illetékességgel rendelkező polgári ügyben eljáró bíróságnak küldi meg,

²⁶⁶ A 265/A. §-t és az azt megelőző címet az 1987. évi IV. törvény 45. §-a iktatta be.

²⁶⁷ A 267. § (3) bekezdése az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

²⁶⁸ A 267/A. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 46. §-a iktatta be.

b) megváltoztatta ugyan, de az elkobzást nem mellőzte, az első fokú bíróság a másodfokú bíróság határozatának az egyéb érdekelt részére történő közléséről az egyéb érdekeltnek az 57. § (3) bekezdésében írt jogára való tájékoztatással gondoskodik.

(2) Ha az egyéb érdekelt tulajdonjogát érintő elkobzást a másodfokú bíróság rendeli el, a határozat rendelkezésének tartalmaznia kell az egyéb érdekelt 57. § (3) bekezdésében írt jogára történő tájékoztatást.

(3) Az (1) bekezdés esetén a polgári perben eljáró első fokú bíróság az egyéb érdekelt tulajdonjogi igényét az egyéb érdekeltnek a büntetőeljárás során bejelentett fellebbezése keretei között, a Polgári perrendtartás tulajdonjogi perekre vonatkozó szabályai szerint bírálja el.

III. Cím

A VÉGZÉS ELLENI FELLEBBEZÉS A BÜNTETTI ELJÁRÁSBAN

268. §²⁶⁹ Tárgyalás alapján hozott eljárást megszüntető (213. §), illetve a próbára bocsátó (214/A. §) végzés elleni fellebbezés esetén az I—II. cím rendelkezései irányadóak. Egyéb végzés elleni fellebbezés esetén az I—II. cím rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

269. § (1) Az első fokú bíróság végzése ellen fellebbezésnek van helye, ha azt e törvény nem zárja ki.

(2) A végzés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható, kivéve, ha a fellebbezés halasztó hatályát e törvény kimondja. Kivételesen indokolt esetben a végzés végrehajtását mind az első fokú, mind a másodfokú bíróság felfüggesztheti.

(3) Ha az első fokú bíróság a végzést kihirdetés útján közli, a fellebbezést a kihirdetéskor be kell jelenteni.

(4) A másodfokú bíróság a végzés elleni fellebbezést bizonyítás felvétele esetében tárgyaláson, egyébként tanácsulésen intézi el.

IV. Cím

*A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE
A VÉTSÉGI ELJÁRÁSBAN*

270. § (1) E cím rendelkezései a másodfokú eljárásra akkor irányadóak, ha az első fokú bíróság a vétségi eljárás szabályait alkalmazta.

(2) Vétségi eljárásban az I—III. cím rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

²⁶⁹ A 268. § első mondata az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 31. §-ával megállapított szöveg.

271. § Az első fokú bíróság ítélete megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében bizonyításnak akkor van helye, ha a tényállás nincs felderítve vagy hiányos.

272. § (1) Ha a bíróság az ítéletet az ügyésszel a rendelkező rész kézbesítése útján közli (229. §), az ügyész a fellebbezését három napon belül jelentheti be.

(2) Az ügyész az iratokat indítványával vagy egyéb nyilatkozatával nyolc napon belül küldi meg a másodfokú bíróságnak.

(3) A másodfokú bíróság tanácsának elnöke az ügyet indokolás nélküli határozattal büntetési eljárásra utalja, ha az büntetési eljárásra tartozik.

273. § A másodfokú bíróság tanácsülésen intézi el
a)²⁷⁰

b) a tárgyalás alapján hozott megszüntető végzés elleni fellebbezést.

274. § (1) Megalapozatlanság [239. § (2) bek.] esetében a másodfokú bíróság az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az első fokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg; ennek során a bizonyítékokat a 258. § (2) bekezdésében foglalt korlátozás nélkül értékelheti.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha ennek folytán olyan vádlott bűnösségét kellene megállapítani, akit az első fokú bíróság felmentett, vagy akivel szemben az eljárást megszüntette.

275. § (1)²⁷¹ Az ítélet hatályon kívül helyezésének a 262. § (1) bekezdése alapján akkor van helye, ha a megalapozatlanság kiküszöbölése esetén olyan vádlott bűnösségét kellene megállapítani, akit az első fokú bíróság felmentett, vagy akivel szemben az eljárást megszüntette.

(2) Ha a másodfokú bíróság a megismételt eljárásnak a büntetési eljárás szabályai szerinti lefolytatására lát alapot, erre az első fokú bíróságot a hatályon kívül helyező végzésben utasítja.

V. Cím²⁷²

KIFOGÁS

275/A. §²⁷² (1) A másodfokú eljárásban hozott olyan, nem ügydöntő végzés ellen, amely ellen az első fokú eljárásban fellebbezésnek lenne helye, kifogás emelhető. Ha a másodfokú bíróság a végzést kihirdetés útján közli, a kifo-

gást a kihirdetéskor be kell jelenteni. Egyébként a kifogás bejelentésének határideje a 243. § (2) bekezdése irányadó.

(2) Az elmulasztott határidő utolsó napjától számított tizenöt nap elteltével igazolásnak nincs helye.

(3) A bíróság a végzést a kifogás alapján maga is megváltoztathatja. Ha a kifogásnak a megtámadott végzést hozó tanács nem ad helyet, a kifogást a bíróságnak ugyanazon a fokon eljáró másik tanácsa — a végzés elleni fellebbezésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával — tanácsülésen bírálja el. E határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(4) A végzés a kifogásra tekintet nélkül végrehajtható, kivételesen indokolt esetben azonban a végzés végrehajtását a kifogást elbíráló tanács felfüggesztheti.

XI. Fejezet

A PERÚJÍTÁS

A perújítás okai

276. § (1) A bíróság jogerős ítéletével elbírált cselekmény (alapügy) esetén perújításnak van helye, ha

a) az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan új bizonyítékot hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy

1. a terheltet fel kell menteni, lényegesen enyhébb büntetést kell kiszabni, vagy a büntetőeljárást meg kell szüntetni;
2. a terhelt bűnösségét meg kell állapítani vagy lényegesen súlyosabb büntetést kell kiszabni;

b) a terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt több ítéletet hoztak;

c) az alapügyben hamis vagy hamisított bizonyítékot használtak fel;

d)²⁷³ az alapügyben a hatóság valamely tagja kötelességét a büntető törvénybe ütköző módon megszegte;

e)²⁷⁴ az alapügyben az ítéletet a XVII/A. fejezet szerinti eljárásban a terhelt távollétében hozták.

(2) Az (1) bekezdés c) és d) pontja esetében perújításnak csak akkor van helye, ha

a) a perújítási okként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet meghozatalát nem bizonyítottság hiánya zárja ki, és

b) e bűncselekmény a bíróság határozatát befolyásolta.

(3)²⁷⁵ Perújításnak a terhelt javára helye van akkor is, ha az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal lezárt büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte.

²⁷⁰ A 273. § a) pontját az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁷¹ A 275. § (1) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 46. §-ával megállapított szöveg, a bekezdés első fordulatát a 49/1998. (XI. 27.) AB határozat megsemmisítette.

²⁷² A 275/A. §-t és az azt megelőző V. címet az 1999. évi CX. törvény 89. §-a iktatta be.

²⁷³ A 276. § (1) bekezdésének d) pontja az 1989. évi XXVI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

²⁷⁴ A 276. § (1) bekezdésének e) pontja az 1999. évi CX. törvény 90. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁷⁵ A 276. § (3) bekezdését az 1992. évi LXIX. törvény 6. § (1) bekezdése iktatta be.

(4)²⁷⁶ Perújításnak a terhelt terhére csak életében és csak az elévülési időn belül van helye. A perújítást nem zárja ki, hogy a terhelt büntetését végrehajtották, a terhelt javára szóló perújítást pedig az sem, hogy a büntetethez való kötelezettsége megszűnt.

(5)²⁷⁷ A 276. § (1) bekezdésének *a*) pontja szerinti új bizonyítéknak kell tekinteni

a) a magyar joghatóság alá tartozó személy panasza alapján indult eljárásban a nemzetközi emberi jogi szervek által hozott döntést, ha az törvénysértés miatt állapította meg a nemzetközi jogi kötelezettség megsértését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének a magyar állam nemzetközi szerződésben alávetette magát,

b) a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatát.

(6)²⁷⁷ Az (5) bekezdésben meghatározott okok miatt perújításnak csak a terhelt javára van helye. A perújítást csak a nemzetközi emberi jogi szerv határozatának közlésétől, illetve a jogegységi határozat közzétételétől számított hat hónapon belül lehet kezdeményezni.

A perújítási indítvány és kérelem

277. § (1) Az ügyész mind a terhelt javára, mind a terhelt indítványozhat perújítást. Ha bármely hatóság vagy hivatalos személy hivatali hatáskörében olyan körülményről szerez tudomást, amelynek alapján perújítást lehet indítványozni, köteles erről az alapügyben eljáró első fokú bíróság területén működő ügyészt értesíteni.

(2) A terhelt javára perújítási kérelmet terjeszthet elő:

a) a terhelt,

b) a védő, kivéve, ha a terhelt ezt megtiltja,

c) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére vagy házastársa,

d) a terhelt törvényes képviselője, a kényszergyógykezelést elrendelő ítélet ellen.

(3)²⁷⁸ A 276. § (1) bekezdésének *e*) pontja alapján abban az esetben lehet perújítást kezdeményezni, ha a terhelt a Magyar Köztársaság területén tartózkodik.

(4)²⁷⁹ A 276. § (3) bekezdése alapján az ügyész köteles perújítást kezdeményezni.

A perújítási eljárás

278. § (1)²⁸⁰ A perújítási kérelmet az alapügyben eljáró első fokú bíróság területén működő ügyésznél kell írásban benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. Az ügyész indítványát, illetőleg a kérelmet — nyilatkozatával együtt, har-

²⁷⁶ A 276. § korábbi (3) bekezdésének jelölését (4) bekezdésre változtatta az 1992. évi LXIX. törvény 6. § (2) bekezdése.

²⁷⁷ A 276. § (5)—(6) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 90. § (2) bekezdése iktatta be

²⁷⁸ A 277. § (3) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 47. §-ával megállapított és az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

²⁷⁹ A 277. § (4) bekezdését az 1992. évi LXIX. törvény 7. §-a iktatta be.

minc napon belül — az alapügyben eljáró első fokú bíróságnak küldi meg. A perújítási kérelemben meg kell jelölni a kérelem okát és bizonyítékait; az ok nem szabatos megjelölése a perújításnak nem akadálya.

(2)²⁸¹ A perújítási indítvány, illetőleg kérelem megküldése előtt az ügyész, ezt követően a bíróság nyomozást rendelhet el; a bíróság e célból az ügyészt keresi meg. A nyomozásra a VI. fejezet rendelkezései — a perújítási eljárás jellegének megfelelően — értelemszerűen irányadók, az előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés és lakhelyelhagyási tilalom azonban nem rendelhető el.

(3)²⁸⁰ A bíróság a perújítási indítványt, illetőleg a kérelmet tanácsban, tanácsüléssel bírálja el.

279. § (1)²⁸² Ha a bíróság a perújítási indítványt, illetőleg kérelmet alaposnak találja, a perújítást elrendeli, és az ügyet tárgyalásra tűzi ki, illetőleg a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át; egyidejűleg az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetőleg félbeszakíthatja vagy a szükséges kényszerintézkedést elrendelheti.

(2)²⁸² Ha a bíróság a perújítási indítványt, illetőleg a kérelmet alaptalannak találja, azt elutasítja. A határozatot közölni kell az ügyésszel és azzal, aki a perújítási kérelmet előterjesztette.

(3) A felmerült bűnügyi költséget a perújítási indítvány elutasítása esetén az állam, a perújítási kérelem elutasítása esetén a kérelmező viseli.

(4)²⁸³ A perújítás elrendelése ellen fellebbezésnek nincs helye, a perújítási indítvány elutasítása miatt az ügyész, a perújítási kérelem elutasítása miatt a kérelmet előterjesztő fellebbezhet.

280. § (1) A perújítás elrendelése esetén a VII. és a IX. fejezet rendelkezéseit a perújítás jellegéből folyó értelemszerű eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A terheltnek a tárgyalásra szóló idézéssel együtt a perújítást elrendelő végzést is kézbesíteni kell; a tárgyaláson a vádirat helyett a perújítással megtámadott ítéletet és a perújítást elrendelő végzést kell ismertetni.

281. § (1) Ha a bíróság — a tárgyalás eredményétől függően — megállapítja, hogy a perújítás alapos, az alapügyben hozott ítéletet egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és új ítéletet hoz; ha pedig a perújítást alaptalannak találja, azt elutasítja.

²⁸⁰ A 278. § (1) és (3) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 32. §-ával megállapított szöveg.

²⁸¹ A 278. § (2) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

²⁸² A 279. § (1) és (2) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 33. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁸³ A 279. § (4) bekezdésének utolsó mondatát az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 33. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

(2) Ha az alapügyben kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, és a perújítás alaposága folytán az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül kell helyezni, a bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi, és új összbüntetést szab ki, feltéve, hogy az a 378. § (1) bekezdése szerinti hatáskörét nem haladja meg; ellenkező esetben az iratokat a 378. § (1) bekezdése szerint hatáskörrel rendelkező bírósághoz küldi meg.

(3) Ha a perújítási indítványt, illetőleg kérelmet a terhelt javára terjesztették elő, az ítéletet a hátrányára nem lehet megváltoztatni.

(4) A perújítás elrendelése után hozott határozatok ellen az általános szabályok szerint lehet fellebbezni. A másodfokú bíróság eljárására a X. fejezet rendelkezései irányadók.

282. § Perújítás esetében az érdemben elbírált polgári jogi igényt újból el kell bírálni, ha ezt az ügyész, a terhelt vagy a magánfél indítványozza. Kizárólag a polgári jogi igény kérdésében azonban perújításnak (új eljárásnak) csak a polgári perben eljáró bíróság vagy az igény eldöntésére egyébként hatáskörrel bíró hatóság előtt lehet helye az arra meghatározott feltételek alapján és eljárás szerint.

283. §²⁸⁴ E fejezet rendelkezéseit akkor is megfelelően alkalmazni kell, ha a perújítási indítványt, illetőleg kérelmet az eljárást megszüntető, próbára bocsátó vagy tárgyalás mellőzésével hozott végzés ellen terjesztették elő.

XII. Fejezet²⁸⁵

A FELÜLVIZSGÁLAT

Felülvizsgálat kezdeményezése

284. § (1) A bíróság másodfokon felülbírált jogerős ügydöntő határozata, illetőleg a másodfokú bíróság jogerős ügydöntő határozata vagy határozatának meghatározott része ellen felülvizsgálatnak van helye, ha

a) a terhelt felmentésére vagy büntetőjogi felelőségének megállapítására, kényszergyógykezelésének elrendelésére vagy az eljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor;

b) a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy más anyagi jogszabálysértés miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja esetén nincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki.

(3)²⁸⁶ A bíróság első fokon jogerős vagy másodfokon felülbírált jogerős ügydöntő határozata, illetőleg a másod-

fokú bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye akkor is, ha a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

284/A. § (1) Felülvizsgálati indítványbenyújtására jogosult

I. a terhelt javára:

a) a terhelt,

b) az ügyész,

c) a védő, kivéve, ha a terhelt ezt megtiltja,

d) a fiatakorú terhelt törvényes képviselője,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen — a terhelt hozzájárulása nélkül is — a nagykorú terhelt törvényes képviselője és házastársa,

f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa;

II. a terhelt terhére:

a) az ügyész,

b) felmentés vagy az eljárás megszüntetése esetén a magánvádló.

(2)²⁸⁷ Az (1) bekezdésben felsoroltak felülvizsgálati indítványt nyújthatnak be akkor is, ha a határozat meghozatalára a 250. § II—III. pontjában, valamint a 349/A. §-ban, a 355/A. §-ban vagy a 355/S. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott okból a felülvizsgálatnak akkor is helye van, ha a jogerős ügydöntő határozatot az első fokú bíróság hozta.

(4)²⁸⁸ Felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a határozat közzétételétől számított hat hónapon belül, a 284. § (3) bekezdésében meghatározott okból felülvizsgálati indítványt a határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.

(5) Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt.

285. § (1) A felülvizsgálati indítvány a Legfelsőbb Bíróság határozathozatal céljából tartott tanácsülésig visszavonható.

(2) A védő az általa előterjesztett felülvizsgálati indítványt csak a terhelt hozzájárulásával vonhatja vissza.

(3) A felülvizsgálati indítvány visszavonása esetén a bíróság a felülvizsgálati eljárást megszünteti.

A felülvizsgálati eljárás

286. § (1) A felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat okának és céljának megjelölésével az alapügyben eljáró első fokú bíróságnál kell írásban benyújtani.

²⁸⁴ A 283. § az 1996. évi LII. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

²⁸⁵ A XII. fejezet (284—291/A. §) az 1992. évi LXIX. törvény 8. §-ával megállapított szöveg

²⁸⁶ A 284. § (3) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 91. §-a iktatta be.

²⁸⁷ A 284/A. § (2) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 92. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁸⁸ A 284/A. § (4) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 92. § (2) bekezdésével megállapított szöveg

(2) A bíróság a felülvizsgálati indítványt az alapügy irataival harminc napon belül felterjeszti a Legfelsőbb Bírósághoz.

287. § A felülvizsgálati indítványt a Legfelsőbb Bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsa, ha pedig az a Legfelsőbb Bíróság határozata ellen irányul, a Legfelsőbb Bíróság öt hivatásos bíróból álló tanácsa bírálja el.

287/A. § (1) A tanács elnöke az indítvány előterjesztőjét az indítványnak harminc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy a határozatot miért tartja sérelmesnek, vagy ha az indítványban nem felülvizsgálati okra hivatkozott.

(2) A tanács elnöke szükség esetén az indítvány megfogalmazására ügyvédet vagy ügyvédi irodát rendel ki.

(3) Ha a kirendelt ügyvéd vagy ügyvédi iroda az indítványt harminc napon belül nem, vagy hiányosan nyújtja be, rendbírsággal sújtható.

287/B. § A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó, az azonos jogosult által ismételt előterjesztett vagy az elkésett indítványt a Legfelsőbb Bíróság elutasítja. A 287/A. § (3) bekezdését kivéve ugyanígy jár el, ha a felülvizsgálati indítványt a felhívás ellenére nem, vagy hiányosan nyújtották be.

288. § (1) Ha a felülvizsgálati indítvány elutasításának nincs helye, a tanács elnöke az indítványt az alapügy irataival együtt nyilatkozattétel végett megküldi a Legfőbb Ügyészségnek.

(2) Ha a felülvizsgálati indítványt magánvádas eljárásban hozott határozat ellen nyújtották be, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát csak abban az esetben kell beszerezni, ha az indítványt az ügyész nyújtotta be.

(3) Az ügyész az iratokat nyilatkozatával együtt tizenöt napon belül visszaküldi a Legfelsőbb Bíróságnak.

288/A. § (1) A tanács elnöke az ügyész nyilatkozatát a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének megküldi.

(2) A terhelt részére meg kell küldeni a más által benyújtott felülvizsgálati indítványt, és az arra tett ügyészi nyilatkozatot.

(3) A terhelt részére megküldött indítványt és nyilatkozatot a védőnek is meg kell küldeni.

(4) A magánvádas eljárásban hozott határozat ellen benyújtott felülvizsgálati indítványt és az ügyész nyilatkozatát a magánvádlónak is meg kell küldeni.

(5) A tanács elnöke a felülvizsgálati indítványt és az ügyész nyilatkozatát a jogosultnak azzal küldi meg, hogy a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül észrevételt tehet.

289. § (1) A felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

(2) A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvány iránya szerint bírálja el, a terhelt terhére kezdeményezett felülvizsgálat esetén azonban a megtámadott határozatot a terhelt javára is megváltoztathatja.

(3) Ha az indítványt a 284. § (1) bekezdésének *a*) pontja alapján terjesztették elő, a *b*) pont alapján is, ha pedig a *b*) pont alapján terjesztették elő, az *a*) pont alapján is felül kell vizsgálni a határozatot.

(4) A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot a 284/A. § (2) bekezdése alapján akkor is felülvizsgálja, ha a felülvizsgálatot nem ilyen okból kezdeményezték.

(5) A felülvizsgálati indítványnak nincs halasztó hatálya, az indítvány elbírálásáig azonban a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozat végrehajtását felfüggesztheti, vagy félbeszakíthatja.

289/A. § (1) A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt ülésen bírálja el.

(2) A Legfelsőbb Bíróság tanácsulésen határoz, ha

a) a 287/B. § alapján az indítvány elutasításának van helye,

b) az indítványt a 284/A. § (2) bekezdése alapján terjesztették elő.

(3) A tanács elnöke a tanácsülésre tartozó ügyet ülésre utalhatja, ha úgy látja, hogy az indítvány csak ülésen bírálható el.

(4) Az ülést az ügyész és a védő jelenléte nélkül nem lehet megtartani.

(5) Az ülésről a terheltet, a magánvádlót, valamint a 284/A. § I. d), *e*) és *f*) pontjában felsorolt jogosultakat értesíteni kell. A fogva levő terheltet elő kell állítani.

(6) Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítése legalább nyolc nappal az ülés előtt megtörténjék. Az ülés megtartásának nem akadálya, ha az értesítést azért nem lehetett kézbesíteni, mert a címzett ismeretlen helyen tartózkodik.

290. § (1) Az ülés megnyitása után a tanács elnöke által kijelölt bíró ismerteti a felülvizsgálati indítványt, a megtámadott határozatot és az iratok tartalmából mindazt, ami a felülvizsgálati indítvány elbírálásához szükséges.

(2) Az ügy előadása után az ügyész, a magánvádló, a védő, valamint a 284/A. § I. pontjában felsorolt egyéb jogosultak a felülvizsgálati indítvány keretei között felszólalhatnak. A felszólalások után válasznak van helye. A felszólalás joga utoljára a terheltet illeti.

(3) Az ülés megnyitására, elnapolására, folytonosságára, rendjének fenntartására és a határozat közlésére a VII. és a IX. fejezet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A felülvizsgálati eljárás alapján hozott határozat

291. § (1)²⁸⁹ A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a korábban eljárt bíróságot, illetőleg a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha

a) a másodfokú bíróság ügydöntő határozatát a 284. § (1) bekezdésében írt anyagi jogi szabálysértéssel hozta, illetőleg a bíróság az ügydöntő határozatban a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztette fel,

b) a határozat meghozatalára a 250. § II. pontjában, a 355/A. §-ban vagy a 355/S. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

(2) Ha a hatályon kívül helyezés a 250. § III. pontja, illetve a 349/A. § alapján történt, az iratokat a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyésznek kell megküldeni.

(3)²⁹⁰ Az (1) bekezdés *a)* pontja esetében a Legfelsőbb Bíróság maga is hozhat a törvénynek megfelelő határozatot, ha a terhelt felmentésének, a kényszergyógykezelés mellőzésének, az eljárás megszüntetésének, illetőleg enyhébb büntetés kiszabásának van helye. Az (1) bekezdés *b)* pontja esetében a Legfelsőbb Bíróság maga is hozhat a törvénynek megfelelő határozatot, ha az eljárás megszüntetésének van helye.

(4) Ha a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ügydöntő határozatot hatályon kívül helyezi, és a terhelt fogva van, a fogvatartás kérdésében határoz.

(5) A felülvizsgálati eljárás során hozott határozatokra az e fejezetben foglalt eltérésekkel a másodfokú eljárás szabályait kell alkalmazni.

(6) A megtámadott határozat hatályon kívül helyezése esetén a megismételt eljárásra a IX. és a X. fejezet rendelkezései az irányadók, a 234. § (2) bekezdésében írt rendelkezések azonban nem alkalmazhatók.

(7) Ha a Legfelsőbb Bíróság az indítványnak nem ad helyet, a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

(8)²⁹¹ A felmerült bűnügyi költséget — ideértve a Legfelsőbb Bíróság által az indítvány megfogalmazására kirendelt ügyvéd vagy ügyvédi iroda díját is — a felülvizsgálati indítvány elutasítása esetén — az ügyész által kezdeményezett felülvizsgálat esetét kivéve — az indítvány előterjesztője viseli. Más esetekben a bűnügyi költséget az állam viseli.

291/A. § (1) A felülvizsgálati indítvány elintézése után a Legfelsőbb Bíróság az ügyiratait, határozatának kiadmányai-val és az ülésről készült jegyzőkönyvvel együtt, visszaküldi az első fokú bíróságnak. Az első fokú bíróság gondoskodik a Legfelsőbb Bíróság határozatának kézbesítéséről.

²⁸⁹ A 291. § (1) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 93. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁹⁰ A 291. § (3) bekezdésének utolsó mondatát az 1999. évi CX. törvény 93. § (2) bekezdése iktatta be.

²⁹¹ A 291. § (8) bekezdésének első mondata az 1999. évi CX. törvény 93. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) Ha a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróságot utasítja új eljárásra, az iratokat a másodfokú bíróság részére küldi meg, és a Legfelsőbb Bíróság határozatát a másodfokú bíróság kézbesíti.

XII/A. Fejezet²⁹²

JOGORVOSLAT A TÖRVÉNYESSÉG ÉRDEKÉBEN

291/B. § A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt javára a törvényesség érdekében jogorvoslatnak van helye, ha

a) a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, vagy

b) a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [234. § (1) bek., 241. §, 354. § (3) bek.] megsértésével került sor, feltéve, hogy a jogerős ügydöntő határozat más jogorvoslattal nem támadható meg.

291/C. § (1) A törvényesség érdekében jogorvoslat benyújtására a legfőbb ügyész jogosult.

(2) A törvényesség érdekében jogorvoslat kezdeményezésére jogosult

a) a terhelt,

b) a védő,

c) a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője,

d) a terhelt halála után egyenes ági rokona, testvére, házas társa,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen — a terhelt hozzájárulása nélkül is — a nagykorú terhelt törvényes képviselője és házas társa is.

(3) A (2) bekezdésben felsoroltak a törvényesség érdekében jogorvoslat benyújtása végett a Legfőbb Ügyészséghez fordulhatnak.

(4) Ha bármely hatóság észleli, hogy büntető ügyben a terhelt sérelmére a 291/B. §-ban meghatározott törvényt sértés történt, és a jogerős ügydöntő határozat ellen más jogorvoslatra nincs mód, a törvényesség érdekében jogorvoslat megfontolása végett köteles a Legfőbb Ügyészséget tájékoztatni.

291/D. § Ha a 291/C. § (3)—(4) bekezdése szerinti kezdeményezés a 291/B. §-ban foglalt törvényi előfeltételeknek megfelel, a legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslati indítványt nyújt be a Legfelsőbb Bírósághoz.

291/E. § (1) A jogorvoslati indítványt a Legfelsőbb Bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsa, ha pedig az indítvány a Legfelsőbb Bíróság határozata ellen irányul, a Legfelsőbb Bíróság öttagú tanácsa bírálja el.

(2) A törvényben kizárt jogorvoslati indítványt a Legfelsőbb Bíróság elutasítja.

²⁹² A XII/A. fejezetet (291/B—291/J. §) az 1999. évi CX. törvény 94. §-a iktatta be.

291/F. § (1) A jogorvoslati indítványt a megtámadott határozat idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

(2) A jogorvoslati indítványnak nincs halasztó hatálya, a Legfelsőbb Bíróság azonban az indítvány elbírálásáig a megtámadott határozat végrehajtását felfüggesztheti vagy félbeszakíthatja.

291/G. § (1) A Legfelsőbb Bíróság a jogorvoslati indítványt ülésen bírálja el.

(2) A Legfelsőbb Bíróság tanácsülésen határoz, ha a 291/E. § (2) bekezdése alapján az indítvány elutasításának van helye. A tanács elnöke a tanácsülésre tartozó ügyet ülésre utalhatja, ha úgy látja, hogy az indítvány csak ülésen bírálható el.

(3) Az ülést az ügyész és a védő jelenléte nélkül nem lehet megtartani.

(4) Az ülésről a terheltet és a 291/C. § (1) bekezdésének *c)–e)* pontjában felsorolt jogosultakat értesíteni kell. A fogva levő terheltet az ülésre elő kell állítani.

(5) Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítés legalább nyolc nappal az ülés előtt megtörténjék. Az ülés megtartásának nem akadály, ha az értesítést azért nem lehetett kézbesíteni, mert a címzett ismeretlen helyen tartózkodik.

291/H. § (1) Az ülés megnyitása után a tanács elnöke által kijelölt bíró ismerteti a jogorvoslati indítványt, a megtámadott határozatot és az iratok tartalmából mindazt, ami a jogorvoslati indítvány elbírálásához szükséges.

(2) Az ügy előadása után az ügyész, a védő és a 291/C. § (2) bekezdésében felsorolt egyéb jogosultak felszólalhatnak, a felszólalás joga utoljára a terheltet illeti.

291/I. § (1) A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi és a korábban eljáró bíróságot új eljárásra utasítja, ha

a) a bíróság az ügydöntő határozatát a 291/B. § *a)* pontjában írt anyagi jogszabálysértéssel hozta, vagy

b) az ügydöntő határozat meghozatalára a 291/B. § *b)* pontjában írt eljárási szabálysértéssel került sor.

(2) A Legfelsőbb Bíróság maga is hozhat a törvénynek megfelelő határozatot, ha a terhelt felmentésének, illetőleg az eljárás megszüntetésének van helye.

(3) Ha a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ügydöntő határozatot hatályon kívül helyezi és a terhelt fogva van, a fogvatartás kérdésében határoz.

(4) A jogorvoslati eljárás során hozott határozatokra az e fejezetben foglalt eltérésekkel a másodfokú bírósági eljárás szabályait kell alkalmazni.

(5) Ha a Legfelsőbb Bíróság a jogorvoslati indítványnak nem ad helyt, a megtámadott határozatot a hatályában fenntartja.

(6) A felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

291/J. § (1) A jogorvoslati indítvány elintézése után a Legfelsőbb Bíróság az ügy iratait a határozatának kiadmányával és az ülésről készült jegyzőkönyvvel együtt visszaküldi annak a bíróságnak, amely a jogorvoslattal megtámadott határozatot hozta. Ez a bíróság gondoskodik a Legfelsőbb Bíróság határozatának kézbesítéséről.

(2) Ha a Legfelsőbb Bíróság az ügydöntő határozatot hozott másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, az iratokat a másodfokú bíróságnak küldi meg.

XII/B. Fejezet²⁹³

A JOGEGYSÉGI ELJÁRÁS EGYES SZABÁLYAI

291/K. § (1) A jogegységi határozat hozatalára irányuló indítványt — ha azt nem a legfőbb ügyész nyújtotta be — a Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsának elnöke a jogegységi indítvánnyal érintett bírósági határozat kiadmányával együtt megküldi a legfőbb ügyésznek. A legfőbb ügyész az indítvány kézbesítésétől számított tizenöt napon belül megküldi a jogegységi indítványra tett nyilatkozatát a Legfelsőbb Bíróságnak.

(2) Ha az elvi kérdésben adott iránymutatásból következően a jogegységi határozattal érintett jogerős bírósági határozatnak a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító rendelkezése törvénysértő, a jogegységi tanács a törvénysértő rendelkezést hatályon kívül helyezi, és a terheltet felmenti, illetve az eljárást megszünteti. Ha a terhelt fogva van, a fogvatartást is megszünteti.

(3) A jogegységi tanács a határozatát tizenöt napon belül közli a legfőbb ügyésszel, és azzal a terheltet, akit felmentettek, vagy akivel szemben az eljárást megszüntették. Ha az alapeljárásban a vádat magánvádló képviselte, a határozatot vele is közölni kell.

HARMADIK RÉSZ

KÜLÖN ELJÁRÁSOK

XIII. Fejezet

A FIATALKORÚAK ELLENI BÜNTETŐELJÁRÁS

292. § E törvény rendelkezéseit fiatalkorú [Btk. 107. § (1) bek.] elleni büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

293. §²⁹⁴

²⁹³ A XII/B. fejezetet (291/K. §) az 1999. évi CX. törvény 95. §-a iktatta be.

²⁹⁴ A 293. §-t az 1995. évi XLI. törvény 29. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Általános rendelkezések

294. § (1) Az eljárást úgy kell lefolytatni, hogy az előmozdítsa a fiatalkorú helyes irányú fejlődését; erre a fiatalkorú jogainak gyakorlásánál is figyelemmel kell lenni.

(2) A büntetőeljárás során — szükség szerint — kezdeményezni kell a fiatalkorú érdekében védő- és óvintézkedés elrendelését, illetőleg a fiatalkorú nevelését, gondozását vagy felügyeletét elmulasztó személlyel szembeni intézkedést.

(3)²⁹⁵ A tárgyalásról a nyilvánosságot a 11. §-ban meghatározott eseteken kívül is ki kell zárni, ha ez a fiatalkorú érdekében szükséges. A bíróság a tárgyaláson hozott határozatát akkor is nyilvánosan hirdetheti ki, ha a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárta.

Az ügyész

295. § (1) Az ügyész jogkörében a felettes ügyész által kijelölt ügyész (a fiatalkorúak ügyésze) jár el.

(2) Fiatalkorúval szemben magánvádnak nincs helye; az 54. § (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények esetében az ügyész jár el.

(3) Az ügyész részvétele az első és a másodfokú bíróság tárgyalásán kötelező.

A bíróság

296. § (1)²⁹⁶ Első fokon büntetési eljárásban és másodfokon — a Legfelsőbb Bíróság kivételével — a bíróság kijelölt tanácsa, vétségi eljárásban első fokon a kijelölt bíró (mint a fiatalkorúak bírósága) jár el.

(2)²⁹⁷ Az első fokú bíróságon a fiatalkorúak tanácsának elnökét az Országos Igazságszolgáltatási Tanács jelöli ki. A másodfokú bíróságon a fiatalkorúak tanácsának egyik tagja az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által kijelölt bíró.

(3)²⁹⁸ Az első fokú bíróságon a fiatalkorúak tanácsának egyik ülnöke pedagógus.

Illetékesség

297. § (1)²⁹⁹ Fiatalkorúak helyi bírósági hatáskörbe tartozó ügyében a megyei bíróság székhelyén levő helyi bíróság, a Fővárosi Bíróság területén pedig a Pesti Központi

²⁹⁵ A 294. § (3) bekezdése az 1989. évi XXVI. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁶ A 296. § (1) bekezdése az 1995. évi XLI. törvény 10. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁹⁷ A 296. § (2) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 96. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁸ A 296. § (3) bekezdése az 1995. évi XLI. törvény 10. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁹⁹ A 297. § (1) bekezdése az 1983. évi II. törvény 7. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

Kerületi Bíróság jár el. E bíróságok illetékessége a megye, illetőleg a főváros területére terjed ki.

(2)³⁰⁰ A fiatalkorúak bírósága felnőttkorú terhelt ügyét is elbírálja, ha az a fiatalkorú ügyével összefügg.

(3)—(4)³⁰¹

A védő

298. § (1)³⁰² A fiatalkorú elleni eljárásban védő részvétele kötelező.

(2)³⁰² A hatóság az alapos gyanú közlésével egyidejűleg védőt rendel ki, ha a fiatalkorú terheltnek nincs meghatalmazott védője.

A törvényes képviselő

299. §³⁰³ A törvényes képviselő az ügyiratait a nyomozás befejezése után megtekintheti. A nyomozás során is megtekintheti az olyan eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett. Egyébként a törvényes képviselő jelenléti, észrevételezési, felvilágosításkérési, indítványtételi és jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.

300. § (1) A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész, a vádirat benyújtása után pedig a bíróság eseti gondnok kirendelése végett a gyámhatósághoz fordul, ha

a) a törvényes képviselő a bűncselekményt a fiatalkorúval együtt követte el, illetőleg érdekei a fiatalkorú érdekeivel egyébként ellentétesek;

b) a törvényes képviselő jogainak gyakorlásában akadályozva van;

c) a fiatalkorúnak nincs törvényes képviselője vagy nem állapítható meg, hogy ki az.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja esetén a vádirat benyújtásáig az ügyész, a vádirat benyújtása után pedig a bíróság a törvényes képviselőt a büntetőeljárásból az eseti gondnok kirendeléséig kizárhatja.

(3) Az eseti gondnokot a törvényes képviselő jogai illetik meg.

Bizonyítási eszközök

301. § (1) A fiatalkorú egyéniségét, értelmi fejlettségét és életviszonyait jellemző körülmények felderítése érdekében a fiatalkorú gondozóját tanúként kell kihallgatni.

³⁰⁰ A 297. § (2) bekezdése az 1995. évi XLI. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

³⁰¹ A 297. § (3)—(4) bekezdését az 1995. évi XLI. törvény 29. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁰² A 298. § (2) bekezdését beiktatta és a § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatta az 1995. évi XLI. törvény 12. §-a.

³⁰³ A 299. § harmadik mondata az 1999. évi CX. törvény 97. §-ával megállapított szöveg.

Ezek közlésére a 66. §-ban meghatározott mentesség nem terjed ki.

(2)³⁰⁴ A fiataikorú életkorát közokirattal kell bizonyítani. Környezettanulmányt és a fiataikorú iskolai vagy munkahelyi jellemzését be kell szerezni.

Az előzetes letartóztatás

302. §³⁰⁵ (1) Fiataikorú előzetes letartóztatásának a 92. § (1) bekezdésében megállapított okok esetében is csak akkor van helye, ha ez a bűncselekmény különös tárgyi súlya folytán szükséges.

(2) A fiataikorú előzetes letartóztatását

a) javítóintézetben,

b) büntetés-végrehajtási intézetben vagy rendőrségi fogdában

kell végrehajtani.

(3) A bíróság dönt arról, hogy az előzetes letartóztatást — a fiataikorú személyiségére vagy a terhére rótt bűncselekmény jellegére tekintettel — hol kell végrehajtani.

(4) Az előzetes letartóztatás tartama alatt a bíróság az előzetes letartóztatás végrehajtásának helyét az ügyész, a terhelt vagy a védő indítványára megváltoztathatja. Erről — a tárgyalás előkészítése során hozott határozatig — az előzetes letartóztatást elrendelő bíróság, azt követően az a bíróság határoz, amelyik előtt a büntetőeljárás folyik.

(5) Ha a fiataikorú előzetes letartóztatását javítóintézetben hajtják végre és a fiataikorú büntetés-végrehajtási intézetben vagy rendőrségi fogdában történő ideiglenes elhelyezéséről a bíróság határoz, a bíróság hatáskörére és illetékességére a (4) bekezdést kell alkalmazni.

(6) Az előzetes letartóztatás foganatosítása során a fiataikorúakat a felnőttkorúaktól el kell különíteni.

302/A. §³⁰⁶ (1) A vádirat benyújtása előtt a kényszerintézkedésekkel kapcsolatos eljárásban (379/A—379/B. §) a meghallgatás védő távollétében nem tartható meg.

(2) A meghallgatásról a törvényes képviselőt és a gondozót is értesíteni kell.

302/B. §³⁰⁷ A meghallgatáson a törvényes képviselő és a gondozó felszólalhat.

³⁰⁴ A 301. § eredeti (2) bekezdését hatályon kívül helyezte és a korábbi (3) bekezdés jelölését (2) bekezdésre változtatta az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 64. § (1) bekezdése.

³⁰⁵ A 302. § (1) bekezdését megállapította, a (2)—(5) bekezdést beiktatta és a korábbi (2) bekezdés jelölését (6) bekezdésre változtatta az 1995. évi XLI. törvény 13. §-a.

³⁰⁶ A 302/A. §-t az 1995. évi XLI. törvény 14. §-a iktatta be.

³⁰⁷ A 302/B. §-t az 1995. évi XLI. törvény 15. §-a iktatta be.

A határozat közlése

303. §³⁰⁸ A határozatot a törvényes képviselővel, az ügydöntő határozatot és a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről szóló határozatot a gondozóval is közölni kell.

A vádemelés elhalasztása

303/A. §³⁰⁹ (1) Az ügyész a vádemelés feltételeinek fennállása esetén ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt — a fiataikorú helyes irányú fejlődése érdekében — a vádemelést egy évtől két évig terjedő időre elhalaszthatja.

(2)—(4)³¹⁰

(5)³¹¹

303/B. §³¹²

A tárgyalás

304. § (1) A bíróság elrendelheti, hogy a tárgyalásnak azt a részét, amely a fiataikorú helyes irányú fejlődését károsan befolyásolhatja, a fiataikorú távollétében tartsák meg. Az így lefolytatott tárgyalás lényegét a tanács elnöke a fiataikorúval — legkésőbb a 212. § (6) bekezdésében meghatározott tanácsülés előtt — közli.

(2) A tárgyaláson fel kell olvasni a környezettanulmányt.

A tárgyalás mellőzése

304/A. §³¹³ A 353. § (1) bekezdésében felsoroltakon kívül tárgyalás tartását kérheti a törvényes képviselő, a fiataikorú hozzájárulása nélkül is.

*A tárgyalásról lemondás kizárása*³¹⁴

304/B. §³¹⁴ A XVII/B. Fejezet rendelkezései fiataikorúval szemben nem alkalmazhatók.

³⁰⁸ A 303. § az 1995. évi XLI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.
³⁰⁹ A 303/A. §-t és az azt megelőző címet az 1995. évi XLI. törvény 17. §-a iktatta be.

³¹⁰ A 303/A. § (2)—(4) bekezdését az 1998. évi LXXXVIII. törvény 56. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹¹ A 303/A. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹² A 303/B. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 56. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹³ A 304/A. §-t és az azt megelőző címet az 1996. évi LII. törvény 34. §-a iktatta be.

³¹⁴ A 304/B. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 98. §-a iktatta be.

*Javítóintézeti nevelés elrendelése*³¹⁵

305. § (1)³¹⁶ A bíróság a javítóintézeti nevelést ítélettel rendeli el, a fiatakorú bűnösnek kimondását azonban mellőzi.

(2)³¹⁶ A fiatakorút kötelezni kell a bűnügyi költség viselésére.

(3)³¹⁷

A másodfokú bírósági eljárás

306. § (1)–(2)³¹⁸

(3)³¹⁹

*A pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre*³²⁰

307. §³²⁰ (1) A pénzbüntetésnek, illetőleg a pénzmellék-büntetésnek szabadságvesztésre való átváltoztatásáról a bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára határoz, ha a fiatakorú nem fizette meg és az behajthatatlan.

(2) Az átváltoztatást kimondó végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

*A javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetése*³²¹

308. §³²¹ (1) Ha a javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetéséről a fiatakorú ellen indult újabb büntetőeljárásban alkalmazott büntetés vagy intézkedés miatt kell határozni, erre az újabb ügyben eljáró bíróság jogosult.

(2) A bűnügyi költséget az állam viseli, ha a bíróság az ideiglenes elbocsátást nem szünteti meg.

*Egységes intézkedés elrendelése*³²²

308/A. §³²² Több javítóintézeti nevelés helyett egységes intézkedés kiszabására a 378. és 378/A. §-t kell értelemszerűen alkalmazni.

³¹⁵ A 305. §-t megelőző cím az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 37. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³¹⁶ A 305. § (1) és (2) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 37. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³¹⁷ A 305. § (3) bekezdését az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 37. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹⁸ A 306. § (1)–(2) bekezdését az 1995. évi XLI. törvény 29. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹⁹ A 306. § (3) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³²⁰ A 307. § és az azt megelőző cím az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 39. §-ával megállapított szöveg.

³²¹ A 308. § és az azt megelőző cím az 1995. évi XLI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

³²² A 308/A. §-t és az azt megelőző címet az 1995. évi XLI. törvény 20. §-a iktatta be.

A tanulmányok folytatása a javítóintézetben

309. §³²³

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos meghatározása

310. §³²³

XIV. Fejezet

A MAGÁNVÁDAS ELJÁRÁS

311. § (1) E törvény rendelkezéseit a magánvád alapján folytatott büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A terhelt bűnösségének bizonyítása a magánvádlót terheli.

A magánvádló jogai

312. § (1) A magánvádlót — a sértett jogain felül — a vád képviselével járó jogok illetik meg, feltéve, hogy e törvény eltérően nem rendelkezik.

(2) Ha az ügyben több sértett van, a megegyezésüktől függ, hogy melyikük jár el magánvádlóként. Megegyezés hiányában a magánvádlót a bíróság jelöli ki.

Az ügyész jogai

313. § (1) Az ügyész az ügy iratait magánvádas eljárásban is megtekintheti, és a tárgyaláson jelen lehet.

(2) Az ügyész a vád képviselét a magánvádlótól az eljárás bármely szakaszában átveheti; ez esetben a magánvádlót a sértett jogai illetik meg. Ha az ügyész a vád képviselétől utóbb eláll, a vádat ismét a magánvádló képviseli.

(3) A bíróság az iratokat megküldi az ügyésznek, ha
a) a feljelentés és az iratok alapján olyan bűncselekmény látszik megállapíthatónak, amely miatt a vádat az ügyész képviseli,

b) a bíróság szükségesnek tartja, hogy az ügyész a vád képviselétének átvételét megfontolja,

c) az ügyész a vád képviselét a személyes meghallgatásra idézés kibocsátása előtt átvette.

(4)³²⁴ A (3) bekezdés a) pontja esetén az ügyész a nyomozást elrendeli. Nem kell elrendelni a nyomozást, ha a 127. § (1) bekezdésének b) vagy c) pontjában meghatározott körülmény áll fenn.

³²³ A 309. és a 310. §-t az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 126. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³²⁴ A 313. § (4) bekezdésének második mondatát az 1987. évi IV. törvény 50. §-a iktatta be.

(5) Nem kell az ügyész indítványát beszerezni a bíróságok között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés, a bíróság kijelölése (34. §), valamint a bíró kizárása [42. § (4) bek.] kérdésében.

Az eljárás megindulása

314. § (1) Az eljárás feljelentés alapján indul meg. Ebben elő kell adni, hogy a feljelentő ki ellen, milyen cselekmény miatt és milyen bizonyítékok alapján kéri a büntető-eljárás lefolytatását. A feljelentést a bíróságon kell írásban vagy szóban megtenni; a szóbeli feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) A nyomozó hatóság a hozzá érkezett feljelentést az illetékes bíróságnak küldi meg. Az ügyész a feljelentést akkor küldi meg a bíróságnak, ha a vád képviselőt nem veszi át.

(3)³²⁵ Kölcsönösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmazás vagy becsületsértés esetén az egyik fél sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt megindult eljárásban a 212. § (6) bekezdése szerinti tanácsülésig a másik fél abban az esetben is jogosult a magánindítvány előterjesztésére, ha ennek határideje lejárt, feltéve, hogy a büntethetőség még nem évült el.

(4)³²⁵ A bíróság elbírálja a (3) bekezdésben felsorolt bűncselekményekkel kölcsönösen elkövetett becsületsértés szabálysértését is.

Nyomozás a magánvádas eljárásban

315. § (1) Nyomozást a bíróság vagy az ügyész rendelhet el.

(2) A bíróság nyomozást rendel el és annak lefolytatásával a rendőrséget bízva meg, ha a feljelentett cselekmény elkövetője ismeretlen. Akkor is elrendelhet nyomozást, ha a bizonyítási eszközök felkutatása más módon nem lehetséges.

(3) Az ügyész nyomozást rendelhet el, ha a vád képviselőt a személyes meghallgatásra idézés [318. § (1) bek.] kibocsátása előtt átveszi.

316. § (1) A bíróság által elrendelt nyomozás elvégzése után a nyomozó hatóság az iratokat a bíróságnak visszaküldi.

(2) Amennyiben az ismeretlen elkövető kiléte a nyomozás során sem volt megállapítható, a nyomozást a nyomozó hatóság megszünteti, és erről a határozat megküldésével a nyomozást elrendelő hatóságot is értesíti.

(3) Ha a bíróság által elrendelt nyomozás során a magánvádló a vádat elejti, a nyomozó hatóság az addig keletkezett iratokat és a vád elejtésére vonatkozó nyilatkozatot a bíróságnak visszaküldi.

Határozat személyes meghallgatás nélkül

317. § A bíróság, ha ez a feljelentés és az iratok tartalma alapján lehetséges, határoz az áttételről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről.

A személyes meghallgatás

318. § (1) Ha a 313. § (3) bekezdésében, illetőleg a 317. §-ban felsorolt intézkedéseknek nincs helye, a bíróság a feljelentettet és a feljelentőt személyes meghallgatásra idézi meg. A védőt és a feljelentő képviselőjét erről értesíti. Ha az ügyben több sértett van, a személyes meghallgatásra valamennyi sértettet meg kell idézni.

(2) Az idézésben a feljelentőt (sértettet) figyelmeztetni kell arra, hogy kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti. A feljelentettet a feljelentő nevére és a bűncselekmény lényegére utalással kell megidézni.

(3) A személyes meghallgatáson csak az arra idézett, illetőleg az arról értesített személyek vehetnek részt. Ennek megkezdésekor a bíróság megállapítja a feljelentő és a feljelentett személyazonosságát, ismerteti a feljelentés lényegét, és — ha annak feltételei fennállnak — figyelmezteti a feljelentettet a viszonyvád lehetőségére. Ezt követően megkísérli a feljelentő és a feljelentett kibékítését. Ha a békítés eredménytelen marad, felveszi a feljelentett személyi adatait, majd kérdést intéz hozzá, hogy bűnösségét elismeri-e, és védekezésének alátámasztására milyen bizonyítási eszközöket jelöl meg. Szükség esetén megállapítja, hogy melyik sértett jár el magánvádlóként, illetőleg kijelöli a magánvádlót [312. § (2) bek.]. Felhívja továbbá a feljelentőt bizonyítási eszközeinek megjelölésére.

(4) Ha a feljelentett viszonyvadat emel, a bíróság a feljelentőt feljelentettként is meghallgatja.

(5) A személyes meghallgatásról jegyzőkönyvet kell készíteni.

(6) A bíróság e §-ban meghatározott teendőit ülnök és bírósági titkár is elláthatja, és jogosult a 319. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatalára.

Határozat a személyes meghallgatás alapján

319. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a feljelentő

- a) a személyes meghallgatáson nem jelent meg és magát kellően nem mentette ki, vagy azért nem volt idézhető, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be;
- b) a feljelentést visszavonta.

(2) A bíróság a személyes meghallgatáson minden olyan kérdésben határozhat, amelyre a személyes meghallgatás előtt is jogosult.

(3) Az (1) bekezdés esetében a viszonyvád alapján indult eljárást is meg kell szüntetni, feltéve, hogy a magánindítvány előterjesztésének határideje a személyes meghallgatás napjáig már lejárt.

³²⁵ A 314. § (3) és (4) bekezdését az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 40. §-a iktatta be.

A tárgyalás kitűzése

320. § A magánvádlót az idézésben figyelmeztetni kell arra, hogy kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti, feltéve, hogy képviselőtől nem gondoskodik.

Fellebbezés a tárgyalás előkészítése során hozott határozatok és intézkedések ellen

321. § Nincs helye fellebbezésnek

- a) a nyomozás elrendelése,
- b) a személyes meghallgatásra idézés, illetőleg az erről szóló értesítés,
- c) a magánvádlo kijelölése miatt, valamint
- d) a 313. § (3) bekezdése szerinti intézkedés ellen.

A tárgyaláson részt vevő személyek

322. § Ha a magánvádlo a tárgyaláson nem jelenik meg és kellően nem menti ki magát, illetőleg őt azért nem lehetett megidézni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, úgy kell tekinteni, hogy a vádat elejtette.

A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása

323. § Ha a magánvádlót a tárgyalásról rendzavarás miatt kiutasítják, illetőleg kivezetik, legkésőbb a bizonyítási eljárás befejezése előtt ismertetni kell vele a távollétében lefolytatott bizonyítást. A magánvádlo képviselőjének kiutasítása, illetőleg kivezetése esetén a tárgyalást a rendzavaró költségére el kell napolni, ha a magánvádlo a tárgyaláson nincs jelen.

A vád ismertetése

324. § A tárgyaláson a bíróság ismerteti a vád, illetőleg a viszonyvád lényegét, ha a magánvádlónak nincs képviselője, illetve a vádlottnak nincs védője.

A vád elejtése és elállás a vád képviselőtől

325. § (1) A magánvádlo a vádat az ügydöntő határozat meghozataláig elejtheti, a vád elejtését nem köteles indokolni. A 319. § (1) bekezdésének a) pontja a tárgyaláson is irányadó.

(2) Ha az ügyész a vád képviselőtől eláll, és a magánvádlo jelen van, a tárgyalást folytatni kell. Ha a magánvádlo nincs jelen, a bíróság a tárgyalás elnapolásával egyidejűleg új tárgyalást tűz ki, a magánvádlót pedig értesíti, hogy a vádat ismét ő képviseli.

Az eljárást megszüntető végzés

326. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a magánvádlo a tárgyaláson a vádat elejtette, illetőleg mulasztását vádelejtésnek kell tekinteni (322. §). A 319. § (3) bekezdése ezekben az esetekben is irányadó.

(2) A rövidített jegyzőkönyvnek (221. §) tartalmaznia kell a vádlottnak azt az esetleges nyilatkozatát, amely a magánvádlót a vád elejtésére indította, valamint a magánvádlónak a vád elejtésére vonatkozó kijelentését.

A másodfokú bírósági eljárás

327. § (1) Az első fokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a másodfokú bírósághoz.

(2) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét tanácsulésen hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, ha ezt a magánvádlo a határozathozatal céljából tartandó tanácsulésig indítványozza. A 319. § (3) bekezdése ez esetben is irányadó.

A büntügyi költség viselése

328. § (1)³²⁶ A 218. § (1) bekezdésében szabályozott esetben a büntügyi költséget a magánvádlo viseli; ha azonban a büntetőeljárást a Btk. 32. §-ának a) vagy c) pontja szerinti büntethetőséget megszüntető okból szüntették meg, a 120. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott büntügyi költséget az állam viseli. A 218. § (2) bekezdése alkalmazásának akkor is helye van, ha a bíróság az eljárást a 319. § (1) bekezdésének b) pontja, a 325. § (1) bekezdésének első mondata, illetőleg a 327. § (2) bekezdése alapján szüntette meg.

(2) A másodfokú bíróság a magánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költség viselésére kötelezi, ha az első fokú bíróság határozata ellen egyedül a magánvádlo fellebbezett és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyja.

(3) Viszonyvád esetében a bíróság úgy is rendelkezhet, hogy a magánvádlo és a viszonyvádlo az általa előlegezett büntügyi költséget viseli.

A perújítási kérelem

329. § (1) A magánvádlo csak akkor terjeszthet elő perújítási kérelmet, ha a terheltet felmentették vagy az eljárást megszüntették.

(2) A perújítási kérelmet közvetlenül a bíróságnál kell előterjeszteni. Ha a perújítási kérelem olyan bűncselekmény megállapítására irányul, amely miatt a vádat az ügyész képviseli, az ügyész nyilatkozatát is be kell szerezni.

³²⁶ A 328. § (1) bekezdésének első mondata az 1987. évi IV. törvény 51. §-ával megállapított szöveg.

XV. Fejezet

A KATONAI BÜNTETŐELJÁRÁS

330. § E törvény rendelkezéseit a katonai büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A katonai büntetőeljárás hatálya

331. §³²⁷ (1) Katonai büntetőeljárásnak van helye

a) a fegyveres erők tényleges állományú tagja által a tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett bármely bűncselekmény,

b) a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által a tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett katonai bűncselekmény (Btk. XX. fejezet), valamint a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által a szolgálati helyen, illetőleg a szolgálattal összefüggésben elkövetett bűncselekmény, továbbá

c) a szövetséges fegyveres erők (Btk. 368. §) Magyarországon állomásozó tagja által belföldön, valamint az e személynek a Magyar Köztársaság határain kívül tartózkodó magyar hajón vagy magyar légi járművön elkövetett, magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye esetén.

(2) A katonai büntetőeljárás hatálya kiterjed a terhelt által elkövetett valamennyi bűncselekményre, ha azok közül valamelyik miatt katonai büntetőeljárásnak van helye, és az elkülönítés nem lehetséges.

(3) Több terhelt esetében akkor van helye katonai büntetőeljárásnak, ha a terheltnek valamelyike katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozik, és az eljárás elkülönítése, tekintettel a tényállás szoros összefüggésére, nem lehetséges; ez a rendelkezés az orgazdára és a bűnpártolóra is kiterjed.

A katonai nyomozó hatóságok

332. §³²⁸ (1) Nyomozó hatóság a katonai ügyész, valamint a külön jogszabályban meghatározott körben az illetékes parancsnok (vezető).

(2) Halaszthatatlan nyomozási cselekményt bármely nyomozó hatóság végezhet, a halaszthatatlan nyomozási cselekmény elvégzéséről a katonai ügyészt haladéktalanul értesítenie kell.

(3) A nyomozásra illetékes parancsnokokat, valamint hatáskörüket és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait a fegyveres szervet irányító miniszter az igazságügy-miniszterrel együttesen, a legfőbb ügyésszel egyetértésben állapítja meg.

³²⁷ A 331. § az 1999. évi CX. törvény 99. §-ával megállapított szöveg.

³²⁸ A 332. § az 1999. évi CX. törvény 100. §-ával megállapított szöveg.

A katonai ügyész

333. § (1) Az ügyész feladatát a katonai ügyész látja el.

(2) A katonai ügyészség vezetője a megyei főügyész jogkörében jár el.

(3)³²⁹ A katonai ügyész illetékességét annak a katonai büntetőeljárásra kijelölt megyei bíróságnak az illetékesége határozza meg, amelynek a területén működik.

(4) A katonai büntetőeljárásban magánvádnak nincs helye; az 54. § (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények esetében a katonai ügyész jár el.

A katonai bíró

334. §³³⁰ (1) A katonai büntetőeljárásban első fokon hivatásos bíróként katonai bíró jár el.

(2)³³¹ A katonai büntetőeljárásban az ülnök a vádlottnál alacsonyabb rendfokozatú nem lehet. Magasabb rendfokozatú tábormok vádlott elleni eljárásban e szabálytól el lehet térni.

*A megyei bíróság hatásköre és illetékessége*³³²

335. §³³² (1) A katonai büntetőeljárásra tartozó ügyekben első fokon a kijelölt megyei bíróság katonai tanácsa jár el.

(2) A megyei bíróság katonai tanácsa jár el

a) az illetékességi területén elkövetett bűncselekmény esetén,

b) az illetékességi területén kívül elkövetett bűncselekmény esetében is, ha az elkövető illetékes parancsnokának állomáshelye az illetékességi területén van, és a katonai ügyész ott emel vádat.

A bírósági tanács szavazásának rendje

336. §³³³ A katonai tanácsban az alacsonyabb rendfokozatú bíró a magasabb rendfokozatút megelőzően szavaz. Azonos rendfokozat esetén az szavaz először, aki a rendfokozatba később lépett elő. A tanács elnöke utolsónak adja le szavazatát.

³²⁹ A 333. § (3) bekezdése az 1991. évi LVII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

³³⁰ A 334. § és az azt megelőző cím az 1991. évi LVII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

³³¹ A 334. § (2) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 101. §-ával megállapított szöveg.

³³² A 335. § és az azt megelőző cím az 1991. évi LVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

³³³ A 336. § első mondata az 1991. évi LVII. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

*A védő***337. §**³³⁴*A szakértő igénybevétele*

338. §³³⁵ A katonai büntetőeljárásban lehetőleg katonai igazságügyi szakértőt kell igénybe venni.

A tanú védelme

338/A. §³³⁶ A sorkatonai szolgálatot teljesítő tanú különösen indokolt esetben kérheti más szolgálati helyre történő vezénylését vagy áthelyezését. A kérelemről a katonai ügyész dönt.

*Az őrizetbe vétel***339. §**³³⁷*Az előzetes letartóztatás*

340. § (1) Katonával szemben előzetes letartóztatást abban az esetben is el lehet rendelni, ha a terhelt szolgálati vagy fegyelmi okból nem hagyható szabadlábán.

(2)³³⁸

*A lakhelyelhagyási tilalom*³³⁹

340/A. §³³⁹ (1) Sorállományú katonával szemben lakhelyelhagyási tilalom nem rendelhető el.

(2) A lakhelyelhagyási tilalom végrehajtását katona esetében a parancsnok ellenőrzi.

*A szoros felügyelet alá helyezés*³⁴⁰

340/B. §³⁴⁰ (1) A 92. § (1) bekezdésében és a 340. § (1) bekezdésében meghatározott letartóztatási ok fennállása esetén a vádirat benyújtásáig a katonai ügyész, azt

³³⁴ A 337. §-t az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³³⁵ A 338. § az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 42. §-ával megállapított szöveg.

³³⁶ A 338/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 48. §-a iktatta be.

³³⁷ A 339. §-t az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³³⁸ A 340. § (2) bekezdését az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³³⁹ A 340/A. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 102. §-a iktatta be.

³⁴⁰ A 340/B. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 103. §-a iktatta be.

követően a bíróság a sorállományú katona előzetes letartóztatása helyett elrendelheti a terhelt alakulatánál szoros felügyelet alá helyezését. A szoros felügyelet alá helyezett terhelt fegyveres szolgálatot nem láthat el, és szolgálati helyét a katonai ügyész, illetőleg a bíróság engedélye nélkül nem hagyhatja el.

(2) A szoros felügyelet alá helyezés határidejére és meghosszabbítására az előzetes letartóztatásra vonatkozó rendelkezések irányadók. A szoros felügyelet alá helyezést meg kell szüntetni, ha a terhelt szolgálati viszonya megszűnt.

(3) A szoros felügyelet alá helyezés elrendelése esetén az eljárásban védő részvétele kötelező.

*A vádemelés elhalasztásának kizárása*³⁴¹

340/C. §³⁴¹ A katona tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett katonai bűncselekménye, valamint a szolgálati helyen, illetőleg szolgálattal összefüggésben elkövetett más bűncselekménye miatt — a terhelt tényleges szolgálati viszonyának fennállása alatt — a vádemelés nem halasztható el.

Határozat a kényszerintézkedésekről

341. §³⁴² A vádirat benyújtásáig az előzetes letartóztatás elrendeléséről és meghosszabbításáról, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendeléséről és fenntartásáról a megyei bíróság katonai bírójának határoz, a határozat elleni fellebbezést a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

*A különösen védett tanú kihallgatása*³⁴³

341/A. §³⁴³ A 379/D—379/F. § szerinti eljárást a megyei bíróság katonai bírójának folytatja le azzal, hogy a különösen védetté nyilvánítás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezést a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

*Bűncselekmény elbírálása fegyelmi jogkörben***342—342/A. §**³⁴⁴

³⁴¹ A 340/C. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 104. §-a iktatta be.

³⁴² A 341. § az 1991. évi LVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

³⁴³ A 341/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 49. §-a iktatta be.

³⁴⁴ A 342—342/A. §-t az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

A bünygyi költség

343. §³⁴⁵ Sorállományú katonával szemben katonai büncselekmény miatt indult büntetőeljárársban a bünygyi költséget — a meghatalmazott védőnek, továbbá a sértett képviselőjének készkiadása és díja, valamint a nem katonai büntetés-végrehajtási intézetben végrehajtott szabadságvesztéssel felmerült költség kivételével — az állam viseli.

A fiatalkorúakra vonatkozó rendelkezések alkalmazásának kizárása

344. § Katonával szemben a XIII. fejezet rendelkezéseit nem lehet alkalmazni.

XVI. Fejezet

A BÍRÓSÁG ELÉ ÁLLÍTÁS

345. § Bíróság elé állítás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A bíróság elé állítás feltételei

346. §³⁴⁶ A helyi bíróság hatáskörébe, illetőleg a katonai büntetőeljárársra tartozó olyan büncselekmény miatt, amelyre a törvény nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel, a terheltet a büncselekmény elkövetésétől számított tizenöt napon belül az ügyész a bíróság elé állíthatja, ha az ügy megítélése egyszerű, a bizonyítékok rendelkezésre állnak, és a terheltet tetten érték, vagy a büncselekmény elkövetését beismerte.

A nyomozás

347. § (1)³⁴⁷ A nyomozást a vétségi eljárás szabályai (VI. fejezet, II. cím) szerint kell lefolytatni; a nyomozás iratainak ismertetése (142. §) azonban mellőzhető.

(2) A nyomozás befejezése után a nyomozó hatóság az iratokat a bíróság elé állítás végett az ügyésznek megküldi.

(3) Az ügyész az iratokat haladéktalanul megvizsgálja. Ha ennek feltételei fennállnak, közli a gyanúsítottal, hogy milyen büncselekmény miatt, milyen bizonyítékok alapján állítja bíróság elé. Ha a gyanúsítottnak nincs védője, védőt rendel ki. Gondoskodik arról, hogy a védő az ügyet megismerhesse és az őrizetben levő gyanúsítottal a tárgyalás előtt beszélhessen.

(4) Ha a bíróság elé állítás feltételei hiányoznak vagy az ügyész a gyanúsítottat egyéb okból nem állítja bíróság elé, vádat emel vagy az iratokat a nyomozás lefolytatása végett a nyomozó hatóságnak visszaküldi.

(5) A bíróság elé állításról az ügyész a bíróságot — vádindítvány benyújtása nélkül — haladéktalanul értesíti.

A tárgyalás előkészítése

348. § (1) Az ügyész a vádlottat a nyomozó hatóság közreműködésével vagy egyéb módon a bíróság elé állítja, a védőt a tárgyalásra rövid úton megidézi, és biztosítja, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak.

(2) Bíróság elé állítás esetén a VIII. fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók.

Az első fokú bírósági tárgyalás

349. § (1) A tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező.

(2) Az ügyész a vádat szóban terjeszti elő, majd az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket a bíróságnak átadja.

(3)³⁴⁸ A bíróság a vád előterjesztése után az iratokat az ügyésznek visszaküldi, ha a büncselekmény elkövetésétől a bíróság elé állításig több mint tizenöt nap telt el, vagy a büncselekményre a törvény nyolc évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel. Az iratok visszaküldése miatt fellebbezésnek nincs helye.

(4)³⁴⁹ A bíróság a tárgyalást egy ízben, legfeljebb nyolc napra napolhatja el. Ha a bizonyítási eszközök nem állnak rendelkezésre, és ezért a tárgyalás nyolc napon belül nem folytatható, illetőleg újabb elnapolás szükséges, a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi.

(5) A vád megváltoztatása, illetőleg kiterjesztése esetén a tárgyalást akkor lehet folytatni, ha a bíróság elé állítás feltételei a megváltozott, illetve a kiterjesztett vád szerinti büncselekményre is fennállnak. Egyébként a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi.

(6) Az ítéletet három napon belül írásba kell foglalni.

A másodfokú bírósági eljárás

349/A. §³⁵⁰ A másodfokú bíróság tanácsulésen hatályon kívül helyezi az ítéletet, és az iratokat az ügyésznek megküldi, ha

³⁴⁵ A 343. § az 1999. évi CX. törvény 105. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁶ A 346. § az 1999. évi CX. törvény 106. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁷ A 347. § (1) bekezdése az 1994. évi XCII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁸ A 349. § (3) bekezdése az 1989. évi LV. törvény 6. §-ával, valamint az 1999. évi CX. törvény 107. §-ával módosított szöveg.

³⁴⁹ A 349. § (4) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 54. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁵⁰ A 349/A. § az 1999. évi CX. törvény 108. §-ával megállapított szöveg.

- a) a bűncselekményelkövetésétől a bíróság elé állításig több mint tizenöt nap telt el,
 b) a bűncselekményre a törvény nyolc évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel.

XVII. Fejezet

A TÁRGYALÁS MELLŐZÉSE³⁵¹

350. §³⁵² Tárgyalás mellőzésével végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés, pénzbüntetés kiszabása, illetőleg mellékbüntetés önálló büntetésként való alkalmazása vagy próbára bocsátás esetén a bíróság — az e fejezetben foglalt eltérésekkel — a vétségi eljárás szabályai szerint jár el.

351. §³⁵³ (1)³⁵⁴ A bíróság az ügyész indítványára — magánvádas ügyben hivatalból — a szabadon levő vádlottal szemben tárgyalás mellőzésével végzésben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, pénzbüntetést, illetőleg önálló büntetésként foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást vagy kiutasítást — katonával szemben lefokozást és a szolgálati viszony megszüntetését is —, továbbá intézkedésként próbára bocsátást alkalmaz a vétségi eljárásra tartozó bűncselekmény esetén, ha a törvény a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését, a pénzbüntetés kiszabását, az önálló mellékbüntetés, illetve a próbára bocsátás alkalmazását lehetővé teszi, a tényállás egyszerű, a vádlott a bűncselekmény elkövetését beismerte, és a büntetés célja tárgyalás nélkül is elérhető.

(2) Tárgyalás mellőzésével egy évet meghaladó szabadságvesztés kiszabásának nincs helye.

351/A. §³⁵⁵ (1) A 351. § (1) bekezdésében meghatározott végzés meghozatalának az ügy érkezésétől számított harminc napon belül van helye.

(2) Magánvádas ügyben, vagy ha a bíróság előkészítő ülést tart, az (1) bekezdésben meghatározott határidőt a személyes meghallgatás, illetve az előkészítő ülés napjától kell számítani.

351/B. §³⁵⁶ Ha a tárgyalás mellőzésének helye lehet, de az ügyész a vádindítványban azt nem indítványozta, a bíróság előkészítő ülést tart, amelyen felhívja az ügyész figyelmét a tárgyalás mellőzésével történő elbírálás lehetőségére. Előkészítő ülés tartására a bírósági titkár is jogosult.

³⁵¹ A XVII. fejezet címe az 1987. évi IV. törvény 56. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁵² A 350. § az 1995. évi LXI. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

³⁵³ A 351. § az 1995. évi LXI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

³⁵⁴ A 351. § (1) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 109. §-ával megállapított szöveg.

³⁵⁵ A 351/A. §-t az 1995. évi LXI. törvény 7. §-a iktatta be.

³⁵⁶ A 351/B. §-t az 1995. évi LXI. törvény 8. §-a, a bekezdés utolsó mondatát az 1999. évi CX. törvény 110. §-a iktatta be.

352. § (1)³⁵⁷ A bíróság

a)³⁵⁸ végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés vagy pénzbüntetés kiszabása esetén mellékbüntetésként foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást vagy kiutasítást — katonával szemben lefokozást, a szolgálati viszony megszüntetését, rendfokozatban visszavetést és a várakozási idő meghosszabbítását is —, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása esetén pénzmellékbüntetést alkalmazhat,

b) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása vagy próbára bocsátás esetén pártfogó felügyeletet is alkalmazhat,

c) a végzésben elkobzást is kimondhat, elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezhet, illetőleg a polgári jogi igénynek helyt adhat, vagy a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasíthatja.

(2) A vádlottat kötelezni kell a bűnügyi költség viselésére.

(3) A tárgyalás mellőzésével hozott végzés rendelkező részének tartalmaznia kell:

a) a bűncselekmény megjelölését,

b)³⁵⁹ a kiszabott szabadságvesztést, pénzbüntetést, illetőleg az önálló büntetésként alkalmazott mellékbüntetést vagy próbára bocsátást,

c) a jogszabályon alapuló egyéb rendelkezéseket,

d) a 353. és a 355. §-ban foglaltakra való figyelmeztetést.

(4) A végzés indokolására a 221. § (1) bekezdése megfelelően irányadó.

(5)³⁶⁰ A végzést bírósági titkár is meghozhatja.

353. § (1) A tárgyalás mellőzésével hozott végzés ellen fellebbezésnek nincs helye; az ügyész, a vádlott, a védő, a magánfél és az egyéb érdekelt a kézbesítéstől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti. A kérelem alapján a bíróság tárgyalást tart.

(2)³⁶¹ Az ügyész nem kérheti tárgyalás tartását azon a címen, hogy a bíróság a 350. § alapján járt el.

(3) A magánfél kizárólag a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezéssel, az egyéb érdekelt csak az elkobzással kapcsolatban kérheti tárgyalás tartását. Ha a tárgyalás tartását kizárólag a magánfél kérte, a bíróság a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi, és az igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

(4) A tárgyalás tartására irányuló kérelemnek a végzés végrehajtására — a 354. § (2) bekezdésének esetét kivéve — halasztó hatálya van.

³⁵⁷ A 352. § (1) bekezdése az 1995. évi LXI. törvény 9. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁵⁸ A 352. § (1) bekezdésének a) pontja az 1999. évi CX. törvény 111. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁵⁹ A 352. § (3) bekezdés b) pontja az 1995. évi LXI. törvény 9. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁶⁰ A 352. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 111. § (2) bekezdése iktatta be.

³⁶¹ A 353. § (2) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 59. §-ával megállapított szöveg.

354. § (1) A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismereti a tárgyalás mellőzésével hozott végzést és a tárgyalás tartására irányuló kérelmet.

(2) A tárgyalás kérésének a 353. § (3) bekezdésében meghatározott esetében, továbbá ha az ügyész, a vádlott vagy a védő kizárólag az elkobzásra, az elkobzás alá eső érték megfizetésére vagy a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést sérelmezte, a bíróság a tárgyaláson csak ebben a kérdésben határoz.

(3)³⁶² A bíróság a tárgyalás mellőzésével hozott végzést a tárgyalás eredményétől függően hatályban tartja, vagy hatályon kívül helyezi, és új határozatot hoz. A bíróság a vádlott terhére szóló kérelem hiányában csak akkor szabhat ki súlyosabb büntetést, ha a tárgyaláson új bizonyíték merül fel, és ennek alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy jelentős mértékben súlyosabb büntetést kell kiszabni. A tárgyaláson hozott határozat elleni fellebbezés halasztó hatályú.

355. § (1) A tárgyalás tartására irányuló kérelmet a kérelmező a tárgyalás megkezdéséig visszavonhatja.

(2) Ha a tárgyaláson a tárgyalást kérő személy nem jelenik meg, és elmaradását alapos okkal előzetesen nem mentette ki, úgy kell tekinteni, mint aki a kérelmet visszavonta. Ez a rendelkezés az ügyészre nem vonatkozik.

355/A. §³⁶³ A másodfokú bíróság tanácsulésen hatályon kívül helyezi a tárgyalás mellőzésével hozott végzést és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha

- a) a bíróság a 351. § (1) bekezdésében meghatározott ügyészi indítvány nélkül határozott,
- b) a bűncselekmény nem tartozik vétségi eljárásra.

XVII/A. Fejezet³⁶⁴

ELJÁRÁS A TÁVOLLEVŐ TERHELTTEL SZEMBEN

355/B. § Távollevő terhelttel szembeni eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

355/C. § (1) Az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránti intézkedések [119. § (1) bek.] mellett gondoskodni kell a bizonyítási eszközök felderítéséről és biztosításáról.

(2) Ha a terhelt felkutatására tett intézkedések nem vezettek eredményre, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a tárgyalást a terhelt távollétében tartsák meg, amennyiben a nyomozás adatai alapján a vádemelésnek nincs akadálya.

³⁶² A 354. § (3) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 60. §-ával megállapított szöveg.

³⁶³ A 355/A. §-t az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 47. §-a iktatta be.

³⁶⁴ A XVII/A. fejezetet (355/B—355/H. §) az 1999. évi CX. törvény 112. §-a iktatta be.

(3) Ha az ügyész indítványozza a tárgyalásnak a terhelt távollétében megtartását, a bíróság elfogató parancsot bocsát ki, feltéve, hogy erre korábban nem került sor.

(4) Az ügyész a vádemelés előtt — ha a terheltnek nincs meghatalmazott védője — védőt rendel ki, és gondoskodik arról, hogy a védő a nyomozás iratait megismerhesse (142—143. §).

A bíróság eljárása

az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben

355/D. § (1) A bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben az erre irányuló ügyészi indítványra jár el. Ha az ügyész indítványozza az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni eljárást, a bíróság az eljárást a 137. § (1) bekezdésének a) pontja alapján nem függesztheti fel.

(2) Ha az ügyész a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartását indítványozta és a vádlott felkutatására tett intézkedések a tárgyalás megkezdése előtt eredményre vezettek, a bíróság értesíti az ügyészt, és a vádlottal szemben szükség esetén az előzetes letartóztatását, az ideiglenes kényszergyógykezelését rendelheti el, vagy lakhelyel-hagyási tilalomról rendelkezhet.

355/E. § (1) Ha vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően ismeretlenné vált, és a távollétében tárgyalásnak lehet helye [355/C. § (2) bek.], a tanács elnöke az eljárás felfüggesztése nélkül felhívja az ügyészt, hogy kíván-e indítványt tenni a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartására, és ezzel egyidejűleg elfogató parancsot bocsát ki.

(2) Ha az ügyész indokoltnak tartja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg, a felhívástól számított tizenöt napon belül erre indítványt tesz. Ha a vádlott érdekében korábban nem járt el védő, az ügyész az indítványában védő kirendelését is indítványozza. A tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével kell folytatni.

(3) Ha az ügyész nem tesz indítványt arra, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében folytassák, a tanács elnöke az eljárást felfüggeszti.

(4) Az (1)—(3) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a másodfokú bírósági eljárásban is.

355/F. § A vádlott távollétében tartott tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező.

355/G. § (1) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések eredményre vezettek, a bíróság a tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével folytatja.

(2) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala után vezettek eredményre, a vádlott a fellebbezésre nyitva álló határidőn belül, a fellebbezés bejelentése helyett az elsőfokú bíróságnál kérheti a tárgyalás megismétlését.

(3) A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismerteti a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát és a vádlottnak a tárgyalás megismétlésére irányuló kérelmét. A megismételt tárgyaláson a tanú újabb kihallgatása, illetőleg a szakértő újabb meghallgatása helyett a bíróság előtt korábban tett vallomásról, illetőleg a korábban előterjesztett szakvéleményről készült jegyzőkönyvet fel lehet olvasni.

(4) A bíróság a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát a megismételt tárgyalás eredményétől függően hatályban tartja, vagy hatályon kívül helyezi, és új határozatot hoz.

(5) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a másodfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a másodfokú bíróság a vádlott kérelmére az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(6) Ha a terhelt tartózkodási helye a jogerős ítélet meghozatala után válik ismertté, a javára perújítási kérelmet, illetve indítványt lehet előterjeszteni.

Eljárás a külföldön tartózkodó terhelt távollétében

355/H. § (1) Ha a terhelt külföldön tartózkodik, és a kiadatásának nincs helye, illetőleg a kiadatását megtagadták, és a büntetőeljárás átadására sem került sor, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg.

(2) Ha a bírósági eljárásban állapítják meg, hogy a külföldön tartózkodó vádlott kiadatásának nincs helye, vagy a kiadatását megtagadták, és a bíróság a büntetőeljárás átadását nem tartja indokoltnak, felhívhatja az ügyészt, hogy kívánja-e indítványozni a tárgyalásnak a vádlott távollétében történő folytatását.

(3) Ha az ismeretlen helyen tartózkodó vádlott távollétében megkezdett tárgyalás során állapítják meg, hogy a külföldön tartózkodó vádlott kiadatásának nincs helye, vagy a kiadatását megtagadták, és a bíróság a büntetőeljárás átadását nem tartja indokoltnak, a bíróság az ügyész felhívása nélkül folytatja a tárgyalást.

(4) Ha az eljárást a külföldön tartózkodó terhelttel szemben folytatják, illetőleg ha a terhelt hazatért, a 355/C—355/G. § rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

XVII/B. Fejezet³⁶⁵

LEMONDÁS A TÁRGYALÁSRÓL

355/I. § A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

355/J. § (1) A bíróság az ügyész indítványára a nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indított eljárásban nyilvános ülés alapján hozott ítélettel megállapíthatja a vádlott bűnösségét, és büntetést szabhat ki, ha a vádlott a tárgyaláshoz való jogáról lemond, és beismerő vallomást tesz.

(2) Az eljárásban az ügy nyilvános ülésen történő elbírálására vonatkozó indítvány megtételétől védő részvétele kötelező.

(3) A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárásban a Btk. 87/C., illetőleg a 85/A. §-a alapulvételével meghatározott mértékű szabadságvesztés szabható ki.

(4) A bíróság a polgári jogi igényt érdemben nem utasíthatja el.

Az ügyész eljárása

355/K. § (1) Az ügyész az ügy körülményeinek, így különösen a terhelt személyének és az elkövetett bűncselekménynek figyelembevételével a vádiratban indítványozhatja az ügy nyilvános ülésen való elbírálását, ha a terhelt

a) a nyomozás során beismerő vallomást tett, és

b) kezdeményezi az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(2) A terheltet a tárgyalásról lemondás lehetőségéről és annak következményeiről az ügyész a vádemelést megelőzően tájékoztatja. A tájékoztatást és a terhelt nyilatkozatát jegyzőkönyvbe kell foglalni. Az ügyész a tájékoztatásról készült jegyzőkönyvet a nyomozási iratok részeként akkor csatolhatja a vádirat bírósági példányához, ha a terhelt kezdeményezte az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(3) A nyomozás során beismerő vallomást nem tett terhelt a nyomozás befejezése után, de legkésőbb a vádirat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül az ügyésznél kezdeményezheti, hogy az ügyész indítványozza az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(4) Ha az ügyész a kezdeményezéssel egyetért, a terheltet meghallgatja, és közli a terhelttel, hogy a kezdeményezést elfogadta. Ebben az esetben az ügyész haladéktalanul indítványt tesz a bíróságnak az ügy nyilvános ülésen való elbírálására. A terhelt részére — ha nincs védője — védőt rendel ki, és gondoskodik arról, hogy a védő a nyomozás iratait megismerhesse.

(5) Ha az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálását nem indítványozza, a terhelt kezdeményezéséről a bíróságot nem tájékoztathatja, az ezzel összefüggésben keletkezett iratokat nem nyújthatja be a bírósághoz.

(6) Az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálására vonatkozó indítványát nem vonhatja vissza. Ha az ügyész az ülés eredményéhez képest úgy látja, hogy a vádlott súlyosabb bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, indítványozza az ügy tárgyalásra utalását.

³⁶⁵ A XVII/B. fejezetet (355/I—355/S. §) az 1999. évi CX. törvény 113. §-a iktatta be.

A bíróság eljárása

355/L. § (1) A tárgyalásról lemondás esetén a bíróság egyesbíróként jár el és nyilvános ülést tart. A nyilvános ülésen az ügyész részvétele kötelező.

(2) A nyilvános ülés előkészítésére a tárgyalás előkészítésének szabályai irányadók. A nyilvános ülés megtartására az e fejezetben foglalt eltérésekkel az első fokú bírósági eljárás szabályai irányadók.

355/M. § (1) A nyilvános ülés megnyitása után az ügyész ismerteti a vádat és az ügynek nyilvános ülésen alapuló elbírálására vonatkozó indítványát.

(2) A vád és az indítvány ismertetését követően a bíróság tájékoztatja a vádlottat a tárgyalásról lemondás és a bíróság előtt tett beismerése következményeiről, különösen a 355/O. és a 355/R. §-ban foglalt rendelkezésekről.

(3) Ezt követően a bíróság a vádlottat felhívja, hogy nyilatkozzék, lemond-e a tárgyalásról. Lehetővé kell tenni, hogy a nyilatkozat megtétele előtt a vádlott a védőjével tanácskozzék.

(4) Ha a vádlott a tárgyalásról lemond, és a bíróság e tény, az eljárás iratai, valamint — szükség esetén — az ügyészhez, a vádlotthoz és a védőhöz intézett kérdésekre adott válaszok alapján megállapítja, hogy az ügy nyilvános ülésen való elintézésének nincs akadálya, a bíróság a nyilvános ülést megkezdi. Egyéb esetben a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

355/N. § (1) A bíróság a vádlottat a tárgyalásról lemondó nyilatkozata után kihallgatja a vád tárgyává tett cselekményekről. Ha a vádlott a vallomástételt megtagadja, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja, e végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. Erre a vádlottat a kihallgatás megkezdése előtt figyelmeztetni kell.

(2) Ha a vádlott kihallgatását követően a bíróság úgy ítéli meg, hogy a vádlott beszámítási képessége, beismerésének önkéntessége, vagy hitelt érdemlősége iránt ésszerű kételyek mutatkoznak, továbbá ha — a 355/K. § (3) bekezdésének esetét kivéve — a vádlott vallomása a nyomozás során tett vallomásától lényegesen eltér, az ügyet tárgyalásra utalja. Ha a bíróság erre nem lát alapot, a vádlottat a büntetékiszabási körülményekre is kihallgatja.

355/O. § (1) A bíróság a vádlott bűnösségét a beismerő vallomására és a nyomozás irataira alapítja.

(2) Ha a vádtól eltérő súlyosabb minősítés látszik megállapíthatónak, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja.

355/P. § Ha az ügyész a nyilvános ülést a 355/K. § (3) bekezdése alapján indítványozta, és a bíróság a nyilvános ülésen az ügyet tárgyalásra utalta — feltéve, hogy a megidézettek a korábban kibocsátott idézésre a bíróságon megjelentek, és a tárgyalás megtartásának nincs akadálya —, a bíróság a tárgyalást nyomban megtartja. A tárgyalásra a IX. fejezet rendelkezései az irányadók.

Jogorvoslat

355/R. § A bűnösség megállapítása, valamint a 355/O. § szerint megállapított, a váddal egyező tényállás miatt nincs helye fellebbezésnek.

355/S. § (1) A másodfokú bíróság az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezése esetén is a 355/J. § (3) bekezdésében megállapított kereten belül szabhatja ki a büntetést.

(2) A másodfokú bíróság a határozatot hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság a nyilvános ülést a törvényi előfeltételek hiányában tartotta meg.

NEGYPEDIK RÉSZ

XVIII. Fejezet

KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

I. Cím

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

356. § (1) E törvény rendelkezéseit a különleges eljárásokban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A különleges eljárások során — eltérő rendelkezés hiányában —

a) az eljárás hivatalból vagy az ügyész, a terhelt, illetőleg a védő indítványára indul meg;

b) az a bíróság jár el, amely a különleges eljárást megelőzően az ügyben (alapügy) első fokon ügydöntő határozatot hozott;

c)³⁶⁶ a bíróság ülnökök közreműködése nélkül, egyesbíróként jár el;

d)³⁶⁷ a bíróság az eljárást megszünteti, ha az ügyész az indítványt — alapos okkal — visszavonta;

e)³⁶⁷ a bíróság az iratok alapján dönt, szükség esetén meghallgatja az ügyészt, a terheltet és a védőt. Bizonyítás felvétele esetén tárgyalást tart;

f)³⁶⁷ az ügyész, a terhelt és a védő meghallgatásáról jegyzőkönyvet kell készíteni;

g)³⁶⁷ a bíróság határozata ellen az ügyész, a terhelt és a védő fellebbezhet;

h)³⁶⁷ a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítétele elleni fellebbezést is tanácsulésen bírálja el;

i)³⁶⁷ a bűnügyi költséget a terhelt viseli, amennyiben az alapügyben a bűnügyi költség megfizetésére kötelezték.

³⁶⁶ A 356. (2) bekezdésének c) pontja az 1999. évi XC. törvény 175. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

³⁶⁷ A 356. § (2) bekezdésének d) pontját beiktatta és a korábbi d)—h) pont jelölését e)—i) pontra változtatta az 1987. évi IV. törvény 61. §-a.

(3)³⁶⁸ E fejezet alkalmazásában bűnügyi költség a különleges eljárás során felmerült, az állam által előlegezett költség, illetőleg készkiadás [120. § (1) bek.].

(4)³⁶⁹ A különleges eljárás során a tárgyalás vagy a meghallgatás megtartása végett az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben a 119. §-ban szabályozott intézkedéseknek van helye; elfogatóparancs akkor bocsátható ki, ha a különleges eljárás folytán szabadságelvonásra kerülhet sor. Ha elfogatóparancsot bocsátottak ki, a terhelt a megtalálása esetén őrizetbe vehető. Az őrizet a tárgyalás, illetőleg a meghallgatás befejezéséig — legfeljebb hat napig — tart.

(5)³⁷⁰ Az e fejezetben meghatározott eljárásokat — a 360. §, a 371. §, a 373. §, a 374. § (1) bekezdése, a 378—378/A. §, a 379/A—380. §, a 393/A—393/B. § és a 394/A. § szerinti eljárások kivételével — bírósági titkár is lefolytathatja.

I. Cím

AZ EGYES KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos megállapítása

357. §³⁷¹ A bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról [Btk. 41. § (1) bek., 111. § (2) bek.] utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. A Btk. 45. §-ának (2) bekezdésén alapuló rendelkezés nem pótolható, illetőleg nem vizsgálható felül.

Enyhébb végrehajtási fokozat kijelölése

358. §³⁷²

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosítása

359. §³⁷³ A bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatban nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

³⁶⁸ A 356. § eredeti (3) bekezdését az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 126. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte és 126. § (2) bekezdése a korábbi (4) bekezdés jelölését (3) bekezdésre változtatta.

³⁶⁹ A 356. § (4) bekezdését az 1984. évi 20. törvényerejű rendelet 1. §-a iktatta be.

³⁷⁰ A 356. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 114 §-a iktatta be.

³⁷¹ A 357. § az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

³⁷² A 358. §-t az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 126. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁷³ A 359. § az 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 3. §-ának megfelelően módosított szöveg.

Feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának elhalasztása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

360. §³⁷⁴ (1)³⁷⁵ A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson határoz az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja elhalasztásáról (Btk. 47/B. §).

(2) A bíróság a tárgyalást a büntető eljárás szabályai szerint folytatja le.

A feltételes szabadság megszüntetése

361. §³⁷⁶

362. § A bíróság a feltételes szabadság megszüntetéséről utólag határoz, ha erről a feltételes szabadság tartama alatt elkövetett bűncselekményt elbíráló bíróság nem rendelkezett [220. § (1) bek. c) pont].

*Közérdekű munka utólagos meghatározása*³⁷⁷

363. §³⁷⁷ A bíróság utólag határoz, ha a közérdekű munkát kiszabó jogerős ítéletében nem határozott meg közérdekű munkaként végzendő munkát.

A javító-nevelő munka végrehajthatósága megszűnésének megállapítása

364. §³⁷⁸

365. §³⁷⁹

A javító-nevelő munka átváltoztatása szabadságvesztésre

366. §³⁸⁰

³⁷⁴ A 360. §-t és az azt megelőző címet az 1993. évi XVII. törvény 80. §-a iktatta be.

³⁷⁵ A 360. § (1) bekezdése az 1999. évi CX. törvény 115 §-ával megállapított szöveg.

³⁷⁶ A 361. §-t az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 126. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁷⁷ A 363. §-t beiktatta és az előtte lévő címet megállapította az 1999. évi CX. törvény 116. §-a.

³⁷⁸ A 364. §-t az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 126. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁷⁹ A 365. §-t az 1984. évi 20. törvényerejű rendelet 6. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁸⁰ A 366. §-t az 1984. évi 20. törvényerejű rendelet 6. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

*A pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés utólagos meghatározása*³⁸¹

367. §³⁸¹ A bíróság utólag határoz, ha jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a pénzmellékbüntetésnek — meg nem fizetése esetén — szabadságvesztésre átváltoztatásáról.

A pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre

368. § (1)³⁸² A pénzbüntetésnek, illetőleg a pénzmellékbüntetésnek szabadságvesztésre való átváltoztatásáról a bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára határoz, ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizette meg.

(2) Az átváltoztatást kimondó végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Mellékbüntetések utólagos kiszabása

369. §³⁸³

A járművezetéstől eltiltás utólagos beszámítása

370. § A bíróság utólag határoz, ha az elítélt vezetői engedélye visszavonásának a járművezetéstől eltiltás időtartamába való beszámításáról a jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

*A foglalkozástól és a járművezetéstől végleges eltiltás alóli mentesítés*³⁸⁴

370/A. §³⁸⁴ (1) A foglalkozástól, illetőleg a járművezetéstől végleges eltiltás alóli mentesítést az elítélt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kérheti.

(2) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

³⁸¹ A 367. § és az azt megelőző cím az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 48. §-ával megállapított szöveg.

³⁸² A 368. § (1) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 49. §-ával megállapított szöveg.

³⁸³ A 369. §-t az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁸⁴ A 370/A. §-t és az azt megelőző címet az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 50. §-a iktatta be.

*A végleges hatályú kiutasítás alóli mentesítés*³⁸⁵

370/B. §³⁸⁵ (1) A végleges hatályú kiutasítás alóli mentesítést az elítélt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kérheti, a Magyar Köztársaság külképviselete útján előterjesztett kérelmében.

(2) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész, az idegenrendészeti hatóság, valamint — lehetőség szerint — az elítélt lakóhelye szerinti állam bünyügyi jogsegély teljesítésére feljogosított hatóságának nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

A vagyonekobbzás utólagos kiterjesztése

371. § (1) A vagyonekobbzás utólagos kiterjesztéséről a bíróság az ügyész indítványára határoz.

(2) A bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész, az elítélt, a védő és az indítvány folytán érdekelt a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti.

(3) A bíróság a kérelemre tárgyalást tart. A tárgyalásról a (2) bekezdésben felsoroltakat értesíteni kell. A tárgyalásra a XVII. fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók.

(4) A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet.

(5) Az indítvány elutasítása esetén a bünyügyi költséget az állam viseli.

(6) A vagyonekobbzás kiterjesztéséről rendelkező, tárgyaláson hozott végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

A vagyonekobbzás módosítása

372. § (1) Ha a polgári perben a bíróság helyt adott az olyan egyedileg meghatározott vagyontárgyra vonatkozó igénynek, amelyre vagyonekobbzást mondtak ki, a vagyonekobbzás módosításáról az alapügyben eljáró bíróság határoz.

(2)³⁸⁶ A bíróság a határozatában az ítélet vagyonekobbzást kimondó részét hatályon kívül helyezi és a vagyonekobbzást egyedileg meghatározott más vagyontárgyra mondja ki.

(3) A vagyonekobbzást módosító végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

³⁸⁵ A 370/B. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 117. §-a iktatta be.

³⁸⁶ A 372. § (2) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 51. §-ával megállapított szöveg.

A kényszergyógykezelés felülvizsgálata

373. § (1)³⁸⁷ A bíróság a kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról tanácsban, tárgyaláson határoz. Ha első fokon nem budapesti székhelyű bíróság járt el, a felülvizsgálatra a Pesti Központi Kerületi Bíróság, ha pedig első fokon megyei bíróság járt el, a Fővárosi Bíróság illetékes.

(2) A bíróság a kényszergyógykezelés megkezdésétől számított egy év eltelte előtt a kényszergyógykezelés szükségességét hivatalból felülvizsgálja. Ha a kényszergyógykezelést nem szünteti meg, a felülvizsgálatot évenként megismétli.

(3)³⁸⁸ A kényszergyógykezelés felülvizsgálatának helye van az ügyész indítványára a kényszergyógykezelés alatt állónak, házastársának, törvényes képviselőjének, vagy a védőnek a kérelmére, továbbá a kényszergyógykezelést végrehajtó intézet vezetőjének előterjesztésére is. A bíróság a kényszergyógykezelésnek kérelemre való felülvizsgálatát mellőzheti, ha erre hat hónapon belül már sor került.

(4) A felülvizsgálat előtt orvosszakértői véleményt kell beszerezni.

(5)³⁸⁹ A kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról hozott végzés ellen a kényszergyógykezelés alatt álló házastársa és törvényes képviselője is fellebbezhet.

*Pártfogó felügyelet utólagos elrendelése*³⁹⁰

373/A. §³⁹⁰ (1) A bíróság a pártfogó felügyelet elrendeléséről utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem rendelkezett; vagy a szabadságvesztés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggesztették, és az elítélt visszaeső [Btk. 82. § (1) bek.].

(2) A bíróság a pártfogó felügyelet elrendelése előtt beszerzi az ügyész indítványát. A bíróság tárgyalást tart, ha külön magatartási szabályok [Btk. 82. § (6) bek.] előírása látszik szükségesnek, illetőleg a külön magatartási szabályok előírását az ügyész indítványozza.

*Eljárás próbára bocsátás esetén*³⁹¹

374. §³⁹¹ (1) A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson határoz a próbaidő meghosszabbításáról vagy a próbára bocsátás megszüntetéséről [Btk. 73. § (1)—(2) bek.], ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait megszegte. Fiatalkorú esetén a bíróság kijelölt tanácsa (296. §) jár el.

³⁸⁷ A 373. § (1) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 52. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁸⁸ A 373. § (3) bekezdésének első mondata az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 52. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁸⁹ A 373. § eredeti (5) bekezdését hatályon kívül helyezte és a korábbi (6) bekezdés jelölését (5) bekezdésre változtatta az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 52. § (3) bekezdése.

³⁹⁰ A 373/A. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi XXII. törvény 6. §-a iktatta be.

³⁹¹ A 374. § és az azt megelőző cím az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 53. §-ával megállapított szöveg.

(2)³⁹² Ha a próbára bocsátott ellen

a) a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt újabb büntetőeljárás indul, az ügyeket egyesíteni kell, és az újabb ügyelbírálására illetékes bíróság jár el, az ügyész indítványára azonban a próbára bocsátást elrendelő bíróság is eljárhat;

b) a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt indul büntetőeljárás, a bíróság az ügyeket egyesíti, a próbára bocsátást kimondó végzést hatályon kívül helyezi, és új határozatot hoz, vagy az egyesített ügyeket újból elkülöníti.

(3) A bíróság határozata elleni fellebbezésre a X. fejezet rendelkezései az irányadók.

Az elkobzásra irányuló eljárás

375. § (1) Ha a büntető törvény értelmében elkobzásnak, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezésnek van helye, azonban büntetőeljárás senki ellen sem indult, illetőleg azt megszüntették vagy a terhelt ismeretlen helyen avagy jogszerű külföldön tartózkodása, illetve elmebetegsége miatt az eljárást felfüggesztették, a bíróság az ügyész indítványára határoz.

(2) Az eljárást az a bíróság folytatja le, amely a bűncselekmény elbírálására hatáskörrel rendelkezik és illetékes; ha ez nem állapítható meg, az a bíróság, amelynél az ügyész indítványozza.

(3) A bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész és az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti.

(4)³⁹³ A tárgyalásról értesíteni kell az ügyészt és az indítvány folytán érdekeltet; ha ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodik, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri, részére a bíróság képviselőt rendel ki.

(5) A tárgyalásra a XVII. fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók. A bűnügyi költség viselésére az erre vonatkozó általános rendelkezéseket (217—219. §) megfelelően alkalmazni kell. A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet; a fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(6)³⁹⁴

375/A. §³⁹⁵ (1) Ha a lefoglalt dolog birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti vagy a dolog birtoklása jogszabályba ütközik, a bíróság a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára — szükség esetén mintavétel elrendelése mellett — a lefoglalt dolog elkobzásáról határoz.

(2) A bíróság eljárására a 375. § (2)—(5) bekezdése értelemszerűen irányadó.

³⁹² A 374. § (2) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 62. §-ával megállapított szöveg.

³⁹³ A 375. § (4) bekezdése az 1987. évi IV. törvény 63. §-ával megállapított szöveg.

³⁹⁴ A 375. § (6) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁹⁵ A 375/A. §-t az 1999. évi CX. törvény 118. §-a iktatta be.

Elkobzás utólagos kimondása

376. § (1) Ha a bíróság a tárgyalás alapján hozott ügydöntő határozatában az elkobzásról, vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezésről nem rendelkezett, erről az ügyész indítványára, illetőleg hivatalból utólag határoz. A bíróság eljárására a 375. § (3) bekezdése irányadó.

(2) Ha a bíróság tárgyalást tart, erről az ügyészt, a terheltet, a védőt és az indítvány folytán érdekeltet értesíteni kell. A tárgyalásra a XVII. fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók.

(3) A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet, a fellebbezésnek halasztó hatálya van.

*Utólagos rendelkezés a lefoglalt dologról*³⁹⁶

376/A. §³⁹⁶ Ha a bíróság az ügydöntő határozatában a lefoglalt dolog kiadásáról nem rendelkezett, erről az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag a 376. § megfelelő alkalmazásával határoz.

A próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtásának utólagos elrendelése

377. § (1)³⁹⁷ A bíróság a próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását az ügyész indítványára vagy hivatalból elrendeli, ha

a)³⁹⁸

b)³⁹⁹ az elítéltet a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a Btk. 91. §-a (1) bekezdésének b) pontjában, illetőleg (2) bekezdésében meghatározott büntetésre ítélték, vagy az ilyen bűncselekmény miatt kiszabott szigorított javító-nevelő munkát, illetőleg javító-nevelő munkát szabadságvesztésre változtatták át, és az újabb bűncselekmény miatt eljáró bíróság a végrehajtás iránt nem intézkedett,

c) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte.

(2)⁴⁰⁰ Az (1) bekezdés c) pontja esetén a bíróság tárgyaláson határoz.

(3)⁴⁰⁰ Ha a próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását nem rendelik el, a büntügyi költséget az állam viseli.

(4)⁴⁰⁰ A próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelő végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

³⁹⁶ A 376/A. §-t és az azt megelőző címet az 1987. évi IV. törvény 64. §-a iktatta be.

³⁹⁷ A 377. § (1) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 55. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁹⁸ A 377. § (1) bekezdésének a) pontját az 5/1999. (III. 31.) AB határozat 1999. december 31-i hatállyal megsemmisítette.

³⁹⁹ A 377. § (1) bekezdésének b) pontja az 1987. évi IV. törvény 65. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰⁰ A 377. § (2) bekezdését beiktatta és a korábbi (2)—(3) bekezdés jelölését (3)—(4) bekezdésre változtatta az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 55. § (2) bekezdése.

*Utólagos rendelkezés a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről*⁴⁰¹

377/A. §⁴⁰¹ A bíróság utólag határoz a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének hatályon kívül helyezéséről, ha a szabadságvesztés végrehajtását törvénysértően rendelte el.

Az összbüntetésbe foglalás

378. § (1) Az összbüntetésbe foglalásra a legutóbb befejezett ügyben eljáró első fokú bíróság illetékes, ha az eljárásokat azonos hatáskörű bíróságok folytatták; egyébként a magasabb hatáskörű első fokú bíróság jár el. Ha az egyik ügyben első fokon a Legfelsőbb Bíróság vagy kizárólagos illetékességű bíróság járt el, az összbüntetésbe foglalás felől ez a bíróság határoz.

(2) A bíróság az összbüntetésbe foglalást ítélettel, az erre irányuló indítvány elutasítását végzéssel mondja ki. Az ítéletben a bíróság a 357. § és a 359. §-ban foglaltak felől is rendelkezhet.

(3) Az összbüntetésbe foglalásra jogosult bíróság előtt folyamatban volt eljárásban adott védői meghatalmazás, illetőleg kirendelés hatálya az összbüntetési eljárásra is kiterjed.

(4) Ha az összbüntetésbe foglalást nem rendelték el, a büntügyi költséget az állam viseli.

*Utólagos összbüntetésbe foglalás*⁴⁰²

378/A. §⁴⁰² A bíróság az összbüntetésbe foglalásról, illetve az összbüntetés tartamáról utólag határoz, ha erről a jogerős összbüntetési ítélet nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Az előzetes fogvatartás utólagos beszámítása

379. § A bíróság az előzetes fogvatartás beszámításáról utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

*A kényszerintézkedésekkel kapcsolatos eljárás a vádirat benyújtása előtt*⁴⁰³

379/A. §⁴⁰³ (1) Az előzetes letartóztatás, illetőleg az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése iránt az ügyész tesz indítványt a gyanúsított fogvatartásának helye

⁴⁰¹ A 377/A. §-t és az azt megelőző címet az 1999. évi CX. törvény 119. §-a iktatta be.

⁴⁰² A 378/A. §-t és az azt megelőző címet az 1992. évi LXIX. törvény 9. §-a iktatta be.

⁴⁰³ A 379/A—379/B. §-t és az azt megelőző címet az 1989. évi XXVI. törvény 30. §-a iktatta be.

szerint illetékes helyi bíróságnak; a gyanúsítottat a nyomozó hatóság közreműködésével vagy egyéb módon a bíróság elé állítja, erről a védőt értesíti. A megyei bíróság elnöke ezekre az eljárásokra — a megyei főügyész javaslatára — más helyi bíróság illetékességét is megállapíthatja.

(2)⁴⁰⁴ A bíróság meghallgatást tart, amelyen az ügyész az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti vagy szóban előadja; a gyanúsított és a védő felszólalhat. Ha a védő a meghallgatáson az értesítés ellenére nem jelent meg, a meghallgatás a védő távollétében is megtartható. A védő értesítéséről feljegyzést kell készíteni.

(3) A meghallgatás a gyanúsított távollétében tartható meg, ha az ügyész az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelését indítványozza, de a gyanúsított az állapota miatt a meghallgatáson nem jelenhet meg, vagy jogainak gyakorlására képtelen.

(4) Az előzetes letartóztatás meghosszabbítása, illetőleg az ideiglenes kényszergyógykezelés fenntartása iránt az ügyész a kényszerintézkedés határidejének lejártá előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak, míg a gyanúsítottnak, illetőleg a védőnek az előzetes letartóztatás, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetése iránti kérelmét a nyomozó hatóság az ügyész útján küldi meg a bíróságnak. A bíróság meghallgatást tart, ha olyan új körülmény merül fel, amely azt indokoltá teszi, egyébként meghallgatáson kívül határoz.

(5) Ha az előzetes letartóztatást, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelést az ügyész megszünteti, erről a bíróságot értesíti.

379/B. §⁴⁰³ (1) A bíróságnak a kényszerintézkedésre vonatkozó határozata elleni fellebbezésre a végzés elleni fellebbezés elintézésére vonatkozó szabályokat (X. fejezet III. cím) a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A bíróság határozata ellen az ügyész, a gyanúsított és a védő jogosult fellebbezésre. Ha a védő a meghallgatáson nem vett részt, a fellebbezést a meghallgatástól számított három napon belül jelentheti be. A meghallgatáson kívül hozott határozat ellen a kézbesítéstől számított három napon belül lehet fellebbezni.

(3) Az előzetes letartóztatást, illetőleg az ideiglenes kényszergyógykezelést elrendelő határozatot akkor is végre kell hajtani, ha a védő a meghallgatáson nem vett részt.

(4) Ha a bíróság az előzetes letartóztatást, illetőleg az ideiglenes kényszergyógykezelést meghallgatáson kívül szünteti meg, a határozat addig nem hajtható végre, amíg az ügyész fellebbezésének határideje nem járt le. Az ügyésznek az előzetes letartóztatás, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetése miatt bejelentett fellebbezése halasztó hatályú.

(5) A meghallgatást követően, illetőleg — a meghallgatáson kívül hozott határozat esetén — ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, az iratokat haladéktalanul, de legkésőbb három napon belül közvetlenül meg kell küldeni a fellebbezés elbírálására jogosult bíróságnak.

(6) A fellebbezést, ha azt

a) a helyi bíróság határozata ellen jelentették be, a megyei bíróság egyesbíróként eljárva,

b) a megyei bíróság egyesbíróként hozott határozata ellen jelentették be, a megyei bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsa öt napon belül bírálja el.

379/C. §⁴⁰⁵ Ha a bíróság a gyanúsított előzetes letartóztatásának elrendelése helyett lakhelyelhagyási tilalmat rendel el, a végzés elleni fellebbezésre a 379/B. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

*A különösen védett tanú kihallgatása*⁴⁰⁶

379/D. §⁴⁰⁶ (1) A vádirat benyújtása előtt a megyei bíróság elnöke által kijelölt helyi bírósági bíró az ügyész indítványára dönt a tanú különösen védetté nyilvánításáról (64/A. §), kihallgatja a különösen védetté nyilvánított tanút, és elrendeli a különösen védetté nyilvánított tanú közreműködésével történő szemle, helyszínelés, bizonyítási kísérlet és felismerésre bemutatás megtartását.

(2) A különösen védetté nyilvánított tanú az ügyésznel kezdeményezheti kihallgatásának indítványozását.

(3) A kijelölt bíró a megyei bíróság illetékességi területén levő ügyészségek által folytatott eljárás során jár el, tekintet nélkül arra, hogy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elbírálása a helyi bíróság vagy a megyei bíróság hatáskörébe tartozik.

(4) A különösen védetté nyilvánítás tárgyában hozott határozatot az ügyésszel és azzal kell közölni, akinek a különösen védetté nyilvánítását az ügyész indítványozta.

379/E. §⁴⁰⁶ (1) A kijelölt bíró a különösen védett tanú kihallgatására, valamint a szemle, helyszínelés, bizonyítási kísérlet és felismerésre bemutatás különösen védetté nyilvánított tanú közreműködésével történő megtartása esetén meghallgatást tart, tanú különösen védetté nyilvánítására irányuló indítvány esetén meghallgatást tarthat. A tanúnak a meghallgatáson történő megjelenéséről az ügyész gondoskodik. A meghallgatáson az ügyész az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti vagy szóban előadja.

(2) A különösen védett tanú meghallgatásán csak az ügyész lehet jelen. A meghallgatásról készült jegyzőkönyvet és a bíróság határozatát a kijelölt bíró zártan kezeli. A jegyzőkönyvről kivonatot kell készíteni, amely a jelenlévők közül csak a bíró és az ügyész nevét, a tanú különösen védetté nyilvánításának tényét és a különösen védett tanú vallomását tartalmazza. A jegyzőkönyvi kivonatot a vádirat benyújtásáig elkülönítetten, zártan kell kezelni.

⁴⁰⁴ A 379/A. § (2) bekezdése az 1994. évi XCII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰⁵ A 379/C. §-t az 1994. évi XCII. törvény 18. §-a iktatta be.

⁴⁰⁶ A 379/D—379/F. §-t és az azt megelőző címet az 1998. évi LXXXVIII. törvény 50. §-a iktatta be.

(3) A bíró — indítványra — elrendelheti a meghallgatás kép- vagy hangfelvételével, illetőleg egyéb berendezéssel történő rögzítését. A felvétel a jegyzőkönyvet nem pótolja. A felvételtől készült másolaton a tanú személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságai (pl. arckép, hang) technikai úton torzíthatók. A zárt kezelésre vonatkozó rendelkezéseket az ilyen felvétellel is alkalmazni kell.

379/F. §⁴⁰⁶ (1) A kijelölt bíró határozata elleni fellebbezésre a végzés elleni fellebbezés elintézésére vonatkozó szabályokat (X. fejezet III. cím) a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A meghallgatáson kívül hozott határozat ellen a kézbesítéstől számított három napon belül lehet fellebbezni. Nincs helye fellebbezésnek a különösen védetté nyilvánított tanú kihallgatása, valamint a különösen védetté nyilvánított tanú közreműködésével történő szemle, helyszínelés, bizonyítási kísérlet és felismerésre bemutatás megtartásának elrendelése ellen.

(3) A különösen védetté nyilvánítás tárgyában hozott határozat ellen az ügyész és az fellebbezhet, akinek a különösen védetté nyilvánítását az ügyész indítványozta.

(4) A meghallgatást követően, illetőleg — a meghallgatáson kívül hozott határozat esetén — ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, az iratokat haladéktalanul, de legkésőbb három napon belül közvetlenül meg kell küldeni a fellebbezés elbírálására jogosult bíróságnak.

(5) A fellebbezést a megyei bíróság egyesbíróként eljárva öt napon belül bírálja el.

*Az előzetes letartóztatás meghosszabbítása
a Legfelsőbb Bíróság által⁴⁰⁷*

380. §⁴⁰⁷ (1) Ha a vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás meghosszabbítására a Legfelsőbb Bíróságnak van hatásköre [95. § (1) bek.], a meghosszabbítás iránt a legfőbb ügyész a Legfelsőbb Bíróságnak indítványt tesz.

(2) Ha az előzetes letartóztatásnak a Legfelsőbb Bíróság által meghatározott határideje lejárt, és az ügyész még nem nyújtott be vádiratot, a legfőbb ügyész az előzetes letartóztatás további meghosszabbítása iránt ismét a Legfelsőbb Bírósághoz fordul.

(3)⁴⁰⁸ Ha az előzetes letartóztatásnak a vádirat benyújtása után történt elrendelésétől vagy fenntartásától egy év eltelt [95. § (3) bek.], az a bíróság, amely előtt az eljárás folyik, az iratokat az előzetes letartóztatás felülvizsgálata végett a Legfelsőbb Bírósághoz felterjeszti. Ha a Legfelsőbb Bíróság az előzetes letartóztatás kérdésében — e felülvizsgálaton kívül — már döntött, a határidőt a Legfelsőbb Bíróság e határozatának napjától kell számítani.

⁴⁰⁷ A 380. § (1) bekezdése és a §-t megelőző cím az 1989. évi XXVI. törvény 31. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴⁰⁸ A 380. § (3) bekezdése azt 1989. évi XXVI. törvény 31. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

(4) Ha a Legfelsőbb Bíróságnak az előzetes letartóztatás felülvizsgálata során hozott határozatától egy év eltelt, a Legfelsőbb Bíróság az előzetes letartóztatást újból felülvizsgálja. A (3) bekezdés második mondata ebben az esetben is irányadó.

(5)⁴⁰⁹ Az ideiglenes kényszergyógykezelésnek a Legfelsőbb Bíróság által történő felülvizsgálatára az (1)—(4) bekezdés rendelkezései megfelelően irányadóak.

A bírósági mentesítés

381. § (1) A büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli utólagos bírósági mentesítést az elítélt, illetőleg törvényes képviselője az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kérheti. Több elítélés esetében a magasabb hatáskörű bíróság, azonos hatáskörű bíróságok közül az jár el, amely a legsúlyosabb büntetést szabta ki; ha a büntetések azonos súlyúak, az utóbb említett bíróságok bármelyike eljárhat.

(2) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

(3)⁴¹⁰ A bíróság a mentesítést kimondó határozat hatályon kívül helyezéséről az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag határoz, ha a mentesítés hatályát veszítette [Btk. 102. § (2) bek., 104. § (2) bek.], vagy utóbb megállapítják, hogy a mentesítésnek törvényi akadályja volt.

A bűnügyi költségre vonatkozó utólagos rendelkezés

382. § A bíróság utólag határoz a bűnügyi költség viseléséről, ha a jogerős határozat erről nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. E végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

A kártalanítás

383. §⁴¹¹ (1) Kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért és az ideiglenes kényszergyógykezelésért, ha

I. a büntetőeljárás azért szünetelt meg, mert

a) a cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a terhelt követte el,

b) a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a cselekményt a terhelt követte el,

c) büntethetőséget kizáró ok áll fenn,

d) a bűncselekmény büntethetősége elévült,

e) a cselekményt már jogerősen elbírálták;

⁴⁰⁹ A 380. § (5) bekezdését az 1994. évi XCII. törvény 19. §-a iktatta be.

⁴¹⁰ A 381. § (3) bekezdése az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 56. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹¹ A 383. § az 1994. évi XCII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

II. a bíróság

- a) a terheltet felmentette,
- b) az eljárást vádelejtés miatt szüntette meg.

(2) Nincs helye kártalanításnak, ha a büntetőeljárást a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka (Btk. 28. §) miatt szüntették meg.

(3) Az (1) bekezdés esetén sincs helye kártalanításnak, ha a terhelt

- a) a hatóság elől elrejtőzött, megszökött, szökést kísérelt meg,
- b) az eredményes felderítés meghiúsítása végett a hatóság megtévesztésére törekedett, vagy egyébként neki felróhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény gyanúja reá terelődjék,
- c) felmentés esetén a kényszergyógykezelését rendelték el.

384. § (1)⁴¹² A jogerős ítélet alapján kitöltött szabadságvesztésért, javítóintézeti nevelésért, illetőleg kényszergyógykezelésért a terheltnek kártalanítás jár, ha perújítás vagy felülvizsgálat folytán felmentették, enyhébb büntetésre ítélték, próbára bocsátották, illetőleg az eljárást vele szemben megszüntették, avagy megállapították, hogy a kényszergyógykezelést törvényes ok nélkül rendelték el.

(2) Nincs helye a kártalanításnak, ha a terhelt

- a) az alapügyben elhallgatta azokat a tényeket vagy bizonyítékokat, amelyeken a perújítás során hozott ítélet alapul;
- b) az alapügyben hozott ítélet ellen nem fellebbezett;
- c) felmentése esetén kijelölt egészségügyi intézetben végrehajtandó kényszergyógykezelését rendelték el.

384/A. §⁴¹³ A kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

385. §⁴¹⁴ (1) A terhelt a jogerős felmentő ítélet, a jogerős megszüntető végzés, a perújítás vagy a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen hozott jogerős határozat vele történő közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő kártalanítási igényt.

(2) A kérelemben meg kell jelölni a kártalanítási igény összegét, az igényt megalapozó bizonyítékokat, és csatolni kell az igényt alátámasztó okiratokat.

(3) Ha a nyomozást megszüntették, a kártalanítási igényt — a határozat közlésétől számított egy éven belül — annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amely az előzetes letartóztatást, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelést elrendelte.

(4) Ha a terhelt a kártalanítási eljárás lefolytatása előtt meghal, vagy a határidő eltelte előtt meghal anélkül, hogy

⁴¹² A 384. § (1) bekezdése az 1994. évi XCII. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹³ A 384/A. §-t az 1994. évi XCII. törvény 22. §-a iktatta be.

⁴¹⁴ A 385. § az 1994. évi XCII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

igényét előterjesztette volna, örököse az eljárás folytatását kérheti, illetőleg a határidőn belül kártalanítási igényt terjeszthet elő.

385/A. §⁴¹⁵ (1) A bíróság a kérelmet a büntetőügy irataival együtt az eljárás lefolytatása végett a kártérítés elbírálására a Polgári Perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak küldi meg. Az iratok megküldését elrendelő végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(2) A kártalanítási igény elbírálása során az (1) bekezdés szerinti bíróság az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári Perrendtartás szabályai szerint jár el. A perben felperesként a terhelt (örökös), alperesként a Magyar Állam képviselőjében az igazságügy-miniszter vesz részt.

(3) A kártalanítási igény elbírálása előtt a bíróság beszerzi az alapügyben eljáró ügyésznek nyilatkozatát.

(4) A kártalanítást az állam köteles megfizetni.

385/B.—85/D. §

⁴¹⁶

Visszatérítés

386. § (1)⁴¹⁷ A pénzbüntetés, bűnügyi költség, vagyoni előny és elkobzás alá eső érték címén befizetett összeget a terheltnek vissza kell téríteni, ha perújítás vagy felülvizsgálat folytán felmentették, illetőleg az ennek folytán hozott határozat ilyen kötelezést nem, vagy alacsonyabb mértékben tartalmaz.

(2)⁴¹⁸ Vagyoneklobzás és elkobzás esetén az (1) bekezdés akként irányadó, hogy az elkobzott dolgot természetben kell visszaadni, ha pedig ez nem lehetséges, a vagyoneklobzáskor, illetve az elkobzáskor megállapított forgalmi értéket alapul véve, annak a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával növelt összegét kell visszatéríteni.

(3) A visszatérítési eljárást a kártalanítási eljárásra vonatkozó szabályok szerint kell lefolytatni, a 385. § (1) bekezdése azonban nem alkalmazható.

III. Cím

⁴¹⁹

387. §

⁴¹⁵ A 385/A. § az 1999. évi CX. törvény 120. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹⁶ A 385/B.—385/D. §-t az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁴¹⁷ A 386. § (1) bekezdése az 1992. évi LXIX. törvény 12. §-ával megállapított és az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdésével módosított szöveg.

⁴¹⁸ A 386. § (2) bekezdésének szövegét megállapította és a (3) bekezdést beiktatta az 1994. évi XCII. törvény 28. §-a.

⁴¹⁹ A XVIII. fejezet III. címét (387. §) az 1991. évi LVII. törvény 13. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

IV. Cím

NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ ELJÁRÁSOK

388. §⁴²⁰

Kiadatás

389—390/A. §⁴²⁰

A büntetőeljárás felajánlása

391—393. §⁴²⁰Biztosíték⁴²¹

393/A. §⁴²¹ (1) Ha a terhelt külföldön él, kérelmére a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság engedélyezheti biztosíték letétbe helyezését. Ebben az esetben az eljárás a terhelt távollétében lefolytatható.

(2) A biztosíték összegét az ügyész, illetőleg a bíróság határozza meg, a terhelttel szemben előreláthatóan kiszabásra kerülő pénzbüntetés, a megállapítandó vagyoni előny és elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezés és a felmerülő bűnügyi költség végrehajtásához szükséges mértékben.

(3) A terheltnek a biztosíték letétbe helyezésének engedélyezése iránti kérelmében a 45. § (1) bekezdésében felsorolt személyt kell meghatalmaznia arra, hogy a részére szóló hivatalos iratokat átvegye (kézbesítési megbízott).

(4)⁴²² A biztosíték letétbe helyezését követően a terheltnek szóló iratokat a kézbesítési megbízott részére kell kézbesíteni. A kézbesítési megbízott köteles a terheltet haladéktalanul értesíteni a részére kézbesített idézésről. Ha a terhelt a Magyar Köztársaság területét elhagyta, és a kézbesítési megbízottnak kézbesített idézés ellenére nem jelenik meg, nincs helye

- a) az elővezetése elrendelésének,
- b) az eljárás felfüggesztésének,
- c) hirdteményi idézésnek,

és a tárgyalást a terhelt távollétében is meg lehet tartani.

(5) Védő részvétele az eljárásban kötelező.

393/B. §⁴²¹ (1) Ha a bíróság a terheltet bűnösnek mondja ki, illetőleg megállapítja, hogy bűncselekményt követett el, de az eljárást megszünteti, a biztosíték a határozat jogerőre emelkedésével az államra száll.

⁴²⁰ A 388—393. §-t az 1996. évi XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

⁴²¹ A 393/A.—393/B. §-t és az azt megelőző címet az 1987. évi IV. törvény 70. §-a iktatta be.

⁴²² A 393/A. § (4) bekezdésének harmadik mondata az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

(2) Ha a bíróság pénzbüntetést szab ki, illetőleg a terheltet vagyoni előny, elkobzás alá eső érték vagy a bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, az államra szállt biztosítékot ezek végrehajtására kell fordítani.

(3) Végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén a büntetés végrehajtásának befejezése után a biztosítékot az elítéltnak vissza kell fizetni. Más büntetés végrehajtása iránt nem lehet intézkedni.

(4) A biztosíték a terheltnek visszajár

a) a nyomozás megszüntetése esetén,

b) ha a bíróság a terheltet felmentette, illetőleg az eljárást megszüntette, kivéve, ha megállapította, hogy a terhelt bűncselekményt követett el.

Bűnügyi jogsegély

394. §⁴²³Külföldi ítélet érvényének elismerése⁴²⁴

394/A. §⁴²⁴ (1) A külföldi bíróság ítéletének érvényéről (Btk. 6. §) a bíróság hivatalból határoz. Ennek során megállapítja, hogy az elítéléshez a magyar törvény alapján milyen hátrányok fűződnek.

(2) A bíróság az elítéltet írásbeli nyilatkozat tételére hívja fel, szükség esetén meghallgatja vagy a meghallgatás végett más bíróságot keres meg. A külföldi ítélet érvényét megállapító végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(3) Az eljárásra a Fővárosi Bíróságnak van hatásköre és illetékessége.

Büntetés végrehajtásának átvétele

394/B. §⁴²⁵

XIX. Fejezet

A HATÁROZATOK VÉGREHAJTÁSA

Az ítélet végrehajthatósága

395. § (1) Az ítélet jogerőre emelkedése után hajtható végre.

(2) Az első fokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen

a) a fellebbezésre jogosultak úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak fellebbezni, illetőleg a fellebbezést visszavonták;

⁴²³ A 394. §-t az 1996. évi XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

⁴²⁴ A 394/A. §-t és az azt megelőző címet az 1979. évi 4. törvényerejű rendelet 61. §-a iktatta be.

⁴²⁵ A 394/B. §-t az 1996. évi LXXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

b) a fellebbezési határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el;

c) a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyta, vagy a fellebbezést elutasította.

(3) A másodfokú bíróság ítélete a kihirdetésével emelkedik jogerőre.

A végzés végrehajthatósága

396. § (1) A végzés végrehajthatóságára a 269. § (2) bekezdése irányadó.

(2) Ha a tárgyaláson kívül hozott végzés esetén tárgyalás kérésének van helye, a végzés azon a napon válik végrehajthatóvá, amikor a kérelemre nyitva álló határidő anélkül telt el, hogy a jogosultak tárgyalás tartását kérték volna, illetőleg a tárgyalás tartását kérő ezt visszavonta, vagy a tárgyaláson nem jelent meg. Ez irányadó a 354. § (2) bekezdése esetében a tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek azokra a rendelkezéseire is, amelyek miatt tárgyalás tartását nem kérték.

*A bíróság feladatai a határozatok végrehajtása során*⁴²⁶

397. §⁴²⁶ (1) A büntetések és az intézkedések végrehajtása, valamint a rendbíróság és az államot illető bünyügyi költség behajtása végett az a bíróság intézkedik, amelynek eljárásában az végrehajthatóvá válik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedéseket a tanács elnöke teszi meg.

(3) Ha a büntetést vagy a büntetés hátralévő részét ismeretlen helyen tartózkodó elítélten kell foganatba venni, a büntetés-végrehajtási bíróság az elítélt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik, szabadságvesztés esetén elfogatóparancsot bocsát ki.

*A szabadságvesztés és a közérdekű munka végrehajtásának elhalasztása*⁴²⁷

398. §⁴²⁷ (1) A bíróság a két évet meg nem haladó szabadságvesztés és a közérdekű munka végrehajtásának megkezdésére az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a bíróság

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja,

c) a két évet meghaladó szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére is halasztást engedélyezhet.

(3) A nő kérelmére el kell halasztani a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdését annak a nőnek az esetében, aki

a) a negyedik hónapot meghaladó terhes, legfeljebb a szülés várható idejét követő hatodik hónap végéig,

b) hat hónaposnál fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés és a (3) bekezdés a) pontja esetében a bíróság igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága egészségügyi igazgatóságának — az elítélt egészségügyi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó — nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.

(5) Az (1)—(3) bekezdésben meghatározott feltételek esetén sincs helye az elhalasztásnak, ha az súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot vagy a közrendet, illetve, ha az elítélt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(6) A sorkatonai szolgálatot teljesítő elítélten szemben a sorkatonai szolgálatának megkezdése előtt kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtását az elítélt állományilletékes parancsnokának kérelmére az elítélt leszereléséig el kell halasztani.

*Halasztás és részletfizetés engedélyezése pénzbüntetés és pénzmellékbüntetés esetén*⁴²⁸

398/A. §⁴²⁸ (1) Ha az elítélt valószínűsíti, hogy a pénzbüntetés, illetőleg a pénzmellékbüntetés azonnali vagy egy összegben való megfizetése magának vagy tartásra szoruló hozzátartozóinak a büntetés célján túlmenő jelentős anyagi nehézséget okozna, és megalapozottan feltehető, hogy az elítélt a meghosszabbított határidőben fizetési kötelezettségének pontosan eleget tesz, részére a bíróság legfeljebb három hónapi halasztást, illetőleg azt engedélyezheti, hogy a pénzbüntetést, illetve a pénzmellékbüntetést hat hónapon belül, részletekben fizesse meg.

(2) A pénzbüntetés, illetőleg a pénzmellékbüntetés megfizetésére adott halasztás fontos okból egy alkalommal, legfeljebb további három hónappal meghosszabbítható. Ha az ügy rendkívüli körülményei indokolták teszik, a pénzbüntetésnek egy éven belüli részletekben való megfizetése is engedélyezhető.

(3) A részletfizetés havonta fizetendő olyan összegben engedélyezhető, amely osztható a pénzbüntetés esetén az ítéletben megállapított napi tétel összegével, a pénzmellékbüntetés esetén pedig az ítéletben a pénzbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatását illetően meghatározott összeggel.

(4) A szabadságvesztésre átváltoztatás után a pénzbüntetés, illetőleg a pénzmellékbüntetés megfizetésére halasztás vagy részletfizetés nem engedélyezhető.

Halasztás és részletfizetés engedélyezése vagyoni előny, elkobzás alá eső érték, rendbíróság és az államot illető bünyügyi költség esetén

398/B. §⁴²⁸ (1) A vagyoni előny, az elkobzás alá eső érték, a rendbíróság és az államot illető bünyügyi költség megfizetésére halasztás, illetőleg részletfizetés a bírósági végrehajtó által foganatosított foglalás után engedélyezhető, ha a foglalási jegyzőkönyvet a végrehajtó a bírósághoz betérjesztette.

⁴²⁶ A 397. § és az azt megelőző cím 1998. évi LXXXVIII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg.

⁴²⁷ A 398. § és az azt megelőző cím az 1998. évi LXXXVIII. törvény 52. §-ával megállapított szöveg.

⁴²⁸ A 398/A—398/E. §-t és az azokat megelőző címekeket az 1998. évi LXXXVIII. törvény 53. §-a iktatta be.

(2) A halasztás és a részletfizetés a 398/A. §-ban meghatározott feltételek mellett és keretek között engedélyezhető.

Halasztás javítóintézeti nevelés esetén

398/C. §⁴²⁸ A fiatalkorúval szemben jogerős ítéletben elrendelt javítóintézeti nevelés végrehajtását a bíróság a 398. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek mellett és keretek között elhalaszthatja.

*A halasztás és részletfizetés engedélyezésének
eljárási szabályai*

398/D. §⁴²⁸ (1) A halasztás és a részletfizetés iránti kérelemnek nincs halasztó hatálya.

(2) A kérelemről, ha azt a terhelt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően nyomban előterjesztette, az ügydöntő határozatot hozó bíróság — az ügyész nyilatkozatának beszerzését követően — dönt, a határozatát indokolni köteles.

(3) A terhelt később előterjesztett kérelmének elbírálására a különleges eljárások szabályait (XVIII. fejezet) kell alkalmazni.

(4) A pénzbüntetés, a pénzmellékbüntetés, a vagyoni előny, az elkobzás alá eső érték, a rendbíróság és az államot illető bűnügyi költség tekintetében a halasztás, illetőleg a részletfizetés engedélyezése tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(5)⁴²⁹ A szabadságvesztés, a közérdekű munka és a javítóintézeti nevelés végrehajtásának elhalasztása tárgyában hozott határozat ellen az ügyész, az elítélt és a védő fellebbezhet. Ha a halasztást a (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság engedélyezte, a határozat ellen az ügyész kifogást jelenthet be. A kifogás elbírálására a 275/A. § (2)—(4) bekezdése értelemszerűen irányadó.

A büntetés félbeszakítása

398/E. §⁴³⁰

A halálbüntetés végrehajtása

399. §⁴³¹

⁴²⁹ A 398/D. § (5) bekezdésének második és harmadik mondata az 1999. évi CX. törvény 121. §-ával megállapított szöveg.

⁴³⁰ A 398/E. §-t a 2000. évi XIV. törvény 3. §-a hatályon kívül helyezte.

⁴³¹ A 399. §-t a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

Kegyelmi eljárás⁴³²

400. §⁴³³ (1) Kegyelem iránti előterjesztést — hivatalból vagy kérelemre — a büntetőeljárás megszüntetésére a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően az igazságügy-miniszter, a büntetés elengedésére vagy mérséklésére, illetőleg a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre az igazságügy-miniszter tehet a köztársasági elnökhöz.

(2)⁴³⁴ Kegyelmi kérelmet a terhelt, a védő, valamint a terhelt hozzátartozója terjeszthet elő.

(3)⁴³⁴ A kérelmet a büntetőeljárás megszüntetése iránt az ügyben eljáró hatóságnál, a büntetés elengedésére vagy mérséklésére, illetőleg a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre az első fokon eljáró bíróságnál kell előterjeszteni.

(4)⁴³⁴ A hatóság a kegyelmi eljárás során a terheltnek a kegyelmi döntéshez szükséges személyes adatait beszerzi.

(5)⁴³⁵ A kegyelmi döntésről szóló értesítést a terheltnek és a kérelmezőnek az a bíróság, illetőleg ügyész kézbesíti, amely előtt az eljárás folyik. Ha a kegyelmi kérelmet a határozat jogerőre emelkedését követően terjesztették elő, a kegyelmi döntésről szóló értesítést az ügyben első fokon eljáró bíróság kézbesíti az elítéltnak és a kérelmezőnek. Ha az elítélt a szabadságvesztését tölti, a kegyelmi döntésről az értesítést részére a büntetés-végrehajtási intézet útján kell kézbesíteni.

401. §⁴³⁶ (1) A döntéshez szükséges adatokat tartalmazó iratokat, valamint a kegyelmi kérelmet

a) a vádirat benyújtásáig a hatóság a legfőbb ügyészhez,

b) a vádirat benyújtása után a bíróság az igazságügy-miniszterhez

felterjeszti.

(2) A büntetés elengedése vagy mérséklése iránti kérelem, illetőleg előterjesztés esetén az igazságügy-miniszter elrendelheti a büntetés végrehajtásának a köztársasági elnök döntéséig történő elhalasztását vagy félbeszakítását.

(3) A legfőbb ügyész, illetőleg az igazságügy-miniszter a kegyelmi kérelmet a köztársasági elnökhöz akkor is felterjeszti, ha a kegyelem gyakorlása iránt nem tesz előterjesztést.

401/A. §⁴³⁷ Ha a büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetését a hatóság hivatalból kezdeményezte, a terhelt az eljárást megszüntető határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül kérheti az eljárás folytatását.

⁴³² A 400. § címe az 1994. évi XCII. törvény 31. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴³³ A 400. § az 1989. évi LV. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁴³⁴ A 400. § (2) bekezdését megállapította és a (3)—(4) bekezdést beiktatta az 1994. évi XCII. törvény 31. § (2) bekezdése.

⁴³⁵ A 400. § (5) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 122 §-a iktatta be.

⁴³⁶ A 401. §-t az 1994. évi XCII. törvény 32. §-a iktatta be. A 401. §-t megelőző „A figyelmeztetés fogyanatosítása” alcímet a 2000. évi XIV. törvény 3. §-a hatályon kívül helyezte.

⁴³⁷ A 401/A. §-t az 1994. évi XCII. törvény 33. §-a iktatta be.

Vagyoni jellegű joghátrányok elengedése

402. § (1) Az államot illető bűnügyi költség, a vagyoni előny, az elkobzás alá eső érték és a rendbíróság megfizetését az igazságügy-miniszter különös méltánylást érdemlő okból egészben vagy részben elengedheti.

(2) A büntetések és az intézkedések végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabályok állapítják meg.

XX. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

403. § (1) Ahol e törvény állami szervről vagy hozzátartozóról rendelkezik, a Btk. 137. §-a irányadó.

(2)⁴³⁸ Ahol e törvény megyei főügyésről, illetőleg megyei bíróságról rendelkezik, a fővárosi főügyészt és a Fővárosi Bíróságot is érteni kell.

403/A. §⁴³⁹ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a büntetőeljárásban résztvevők személyi védelmére vonatkozó szabályokat rendeletben szabályozza.

404. § (1) Felhatalmazást kap az igazságügy-miniszter, hogy

a)⁴⁴⁰
b) az igazságügyi szakértői szervezetet, a szakértőként kirendelhető és a szakvélemény felülvizsgálatát végző szervezetet, az igazságügyi szakértők működését és a szakértőkre vonatkozó más részletkérdéseket a belügyminiszterrel, a legfőbb ügyéssel, az illetékes miniszterekkel (országos hatáskörű szerv vezetőjével), a katonai büntetőeljárás vonatkozásában a honvédelmi miniszterrel is egyetértésben szabályozza;

c) a szakértő és a szaktanácsadó díjazására, a tanú és a szakértő által felszámítható költségekre, valamint a szakértői vizsgálat miatti kártalanításra vonatkozó részletes szabályokat a munkaügyi miniszterrel és a többi érdekelt miniszterrel, valamint a legfőbb ügyéssel egyetértésben;

d) a lefoglalás és a lefoglalt dolgok értékesítésének szabályait — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyéssel együttesen;

e) a zár alá vételre vonatkozó részletes szabályokat — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyéssel együttesen;

f) a büntetőeljárás cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályait a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyéssel együttesen;

g) a bűnügyi költségek előlegezésének, továbbá az államot illető bűnügyi költségek behajtásának és elszámolásának szabályait a pénzügyminiszterrel, a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyéssel egyetértésben;

h) a bírósági határozatok megküldésének szabályait;
i) a kiadatással kapcsolatos felterjesztésre és emlékiratra vonatkozó részletes szabályokat a legfőbb ügyéssel egyetértésben;

j) a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegség miatt elmeorvosintézetben való elhelyezés szabályait az egészségügyi miniszterrel és a legfőbb ügyéssel egyetértésben megállapítsa;

k) a büntető ügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre irányuló feladatokat a legfőbb ügyéssel és az érdekelt miniszterekkel együttesen;

l) a fiatalokúakkal szemben alkalmazott büntetések és nevelő intézkedések végrehajtását a belügyminiszterrel, a művelődési miniszterrel, a munkaügyi miniszterrel és a legfőbb ügyéssel egyetértésben;

*m)*⁴⁴¹ a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásának részletes szabályait a belügyminiszterrel együttesen és a legfőbb ügyéssel egyetértésben,

n) a házi őrizet végrehajtási szabályait a belügyminiszterrel együttesen és a legfőbb ügyéssel egyetértésben, rendeletben szabályozza.

(2) Felhatalmazást kap a belügyminiszter, hogy az érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szerv vezetőjével) egyetértésben szabályozza, milyen szervezetet kell értesíteni a büntetőeljárás megindulásáról.

(3)⁴⁴² Felhatalmazást kapnak a nyomozó hatóságok felett felügyeletet gyakorló miniszterek, hogy a felügyeletük alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályait a legfőbb ügyéssel egyetértésben megállapítsák.

(4)⁴⁴³ Felhatalmazást kap a honvédelmi miniszter, hogy az érdekelt miniszterekkel együttesen és a legfőbb ügyéssel egyetértésben a szoros felügyelet alá helyezés végrehajtásának szabályait, valamint a katonával szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom ellenőrzésének szabályait rendeletben megállapítsa.

404/A. §⁴⁴⁴ Felhatalmazást kap az igazságügy-miniszter, hogy a bírósági ügyvitel és a statisztikai adatszolgáltatás rendjét — az Országos Igazságszolgáltatási Tanáccsal egyetértésben — rendeletben állapítsa meg.

405. § E törvény nem érinti a diplomáciai vagy egyéb személyes mentesség hatályát, valamint a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességgel kapcsolatban fennálló eljárási szabályokat, továbbá az országgyűlési képviselők mentelmi jogát.

406. §⁴⁴⁵ A más bíróságoktól származó megkereséseket a bírósági titkár is teljesítheti.

407. § (1) E törvény az 1974. évi január hó 1. napján lép hatályba.

(2)⁴⁴⁶

(3)⁴⁴⁷

(4) A szükséges átmeneti szabályokat az igazságügy-miniszter — a belügyminiszterrel és a legfőbb ügyéssel egyetértésben — rendeletben állapítja meg.

⁴⁴¹ A 404. § (1) bekezdésének *m*) pontját megállapította és *n*) pontját beiktatta az 1999. évi CX. törvény 123. § (1) bekezdése.

⁴⁴² A 404. § (3) bekezdését az 1987. évi IV. törvény 72. §-a iktatta be.

⁴⁴³ A 404. § (4) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 123 § (2) bekezdése iktatta be.

⁴⁴⁴ A 404/A. §-t az 1999. évi XLV. törvény 3. §-a iktatta be.

⁴⁴⁵ A 406. § az 1999. évi CX. törvény 124. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴⁶ A 407. § (2) bekezdése hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

⁴⁴⁷ A 407. § (3) bekezdését a 2000. évi XIV. törvény 3. §-a hatályon kívül helyezte.

⁴³⁸ A 403. § (2) bekezdése az 1983. évi 25. törvényerejű rendelet 3. §-ával megállapított szöveg.

⁴³⁹ A 403/A. §-t az 1998. évi LXXXVIII. törvény 54. §-a iktatta be.

⁴⁴⁰ A 404. § (1) bekezdésének *a*) pontját az 1989. évi XXVI. törvény 34. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(4401 Nyíregyháza, Hősök tere 5.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatala értesíti a Nyírpilis településen érdekelt részarány-földtulajdonosokat, hogy az 1993. évi II. törvény 4/B. § (5) bekezdése alapján —

2000. május 3., 10 órakor

a nyírpilisi Polgármesteri Hivatalban hirdetett nyilvános sorsolás elmarad, helyette

2000. június 14-én, 10 órakor

lesz megtartva a piricsei Mezőgazdasági Szövetkezet használatában lévő részarány-földtulajdon meghatározása céljából.

A sorsolásra kerülő földrésztetek adatai:

Település: Nyírpilis

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
04/3	erdő	2,6127	16,49	
010	szántó	4,7936	45,06	
012/a	szántó	16,4831	99,47	
012/b	erdő	2,1259	13,39	
014/a	erdő	13,5654	47,47	
014/b	szántó	9,0335	26,80	
014/c	erdő	0,1070	0,67	
014/d	gyep	5,3216	5,32	
014/f	szántó	0,6315	3,98	
014/g	szántó	1,5873	10,00	
015	szántó	3,0250	13,17	
047/2/a	nádas	0,3482	0,42	
047/2/b	szántó	1,6930	10,36	
092/1/a	szántó	2,2698	12,90	
092/1/b	gyep	0,4029	1,40	
092/2	szántó	0,2778	1,75	
0102/1	erdő	0,2311	1,46	
0102/3	erdő	0,18,12	1,14	
0120/1/a	szántó	1,7544	16,50	
0120/1/b	gyep	3,2399	11,34	
0120/3/a	szántó	0,7473	7,02	
0120/3/b	gyep	0,6410	1,99	
0120/4/a	szántó	0,3183	3,08	
0120/4/b	gyep	0,7143	2,50	
0124/3	szántó	1,7933	11,30	
0131/21	szántó	0,9259	2,41	

A sorsolással érintettek köre: 110 fő

Dr. Lenti István s. k.,
hivatalvezető

**Az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági
Főigazgatóságának közleménye**

A rendőrség — az eddig közzétettek kivül — a következő gépjármű törzskönyveket körözi:

143620A
004917A
173573A
261530A
413432A
093131A
219211A
132778A
390497A
472506A
283193A

ORFK Igazgatásrendészeti Főosztály

**VI. rész NEMZETKÖZI
SZERZŐDÉSEK**

Sorszám: 5.

A belügyminisztertől

A Nemzetközi Migrációs Szervezet Alapokmánya*

Bevezetés

A Magas Szerződő Felek

emlékeztetve

az 1951. december 5-én, Brüsszelben megrendezett Migrációs Konferencián elfogadott határozatra,

elismerve,

hogy a világ migrációs mozgásainak rendezett végbemene-
teléről való gondoskodás, valamint a migránsoknak a befogadó ország gazdasági és társadalmi rendjében a legkedvezőbb feltételek között történő letelepedésének és beilleszkedésének elősegítése érdekében gyakran van szükség a migrációs szolgáltatások nemzetközi szintű biztosítására,

hogy hasonló migrációs szolgáltatások válhatnak szükségessé az ideiglenes, a hazatérő, valamint a régiókon belüli migráció esetében,

hogy a nemzetközi migráció magában foglalja a menekülteket, a lakhelyüktől megfosztott vagy szülőföldjüket bármely okból elhagyni kényszerülő más személyeket, akiknek szükségük van nemzetközi migrációs szolgáltatásokra,

hogy szükség van az államok és a nemzetközi szervezetek együttműködésének elősegítésére annak érdekében, hogy azon személyek, akik kivándorolni szándékoznak, bejuthassanak azon országokba, ahol munkájuk révén önfenntartókká válhatnak és családjukkal együtt emberi méltóságukat és önbecsülésüket megtartva élhetnek,

hogy a migráció új gazdasági lehetőségek megteremtését ösztönözheti a befogadó országokban és, hogy összefüggés van a migráció és a fejlődő országok gazdasági, társadalmi és kulturális feltételei között,

hogy a migráció kérdésében folyó együttműködés és más nemzetközi tevékenység folyamatában figyelemmel kell lenni a fejlődő országok szükségleteire,

hogy szükség van az államok és nemzetközi szervezetek, kormányzati és nem kormányzati szervezetek között az egyes migrációs kérdésekre irányuló kutatásokban és tanácskozásokban megnyilvánuló együttműködés támogatására, nemcsak a migrációs folyamatok, hanem a migránsok, mint egyes emberi lények helyzete és szükségletei vonatkozásában is,

hogy a migrációs mozgásoknak a lehetőség szerint a szokásos közlekedési szolgáltatások útján kell megvalósulniuk, alkalmanként azonban további vagy más jellegű szolgáltatások is szükségessé válhatnak,

hogy szükség van az államok, a nemzetközi szervezetek, kormányzati és nem kormányzati szervezetek közötti szoros együttműködésre és e tevékenység összehangolására a migrációs és menekült ügyekben,

hogy szükség van a nemzetközi migrációval kapcsolatos tevékenység nemzetközi pénzügyi támogatására,

ezennel létrehozzák a Nemzetközi Migrációs Szervezetet (a továbbiakban: a Szervezet) és elfogadják ezen Alapokmányt.

I. Fejezet

A Szervezet céljai és feladatai

1. Cikk

1. A Szervezet céljai és feladatai:

a) megfelelő intézkedéseket kell foganatosítani azon migránsok szervezett utaztatása ügyében, akik esetében a létező lehetőségek nem megfelelőek, vagy akik más módon nem lennének képesek speciális segítség nélkül eljutni azokba az országokba, amelyek a rendezett migráció számára lehetőségeket biztosítanak;

b) gondoskodni a menekültek, lakhelyüket elhagyni kényszerülők és más, nemzetközi migrációs szolgáltatá-

* Egységes szerkezetben a módosításokkal együtt. Eredeti közlés: 1992/18. Nemzetközi Szerződés a belügyminisztertől.

sokra szoruló személyek szervezett utaztatásáról, akik érdekében megállapodás köthető a Szervezet és az érintett államok között, beleértve azokat az államokat is, amelyek a befogadásra ígéretet tettek;

c) migrációs szolgáltatásokat nyújtani az érintett államok kérésére és a velük történt megegyezés alapján, nevezetesen: toborzást, kiválasztást, bonyolítást, nyelvtanítást, tájékoztató tevékenységet, orvosi vizsgálatot, elhelyezést, a befogadást és a beilleszkedést elősegítő tevékenységet, tanácsadó szolgáltatást migrációs kérdésekben, valamint egyéb, a Szervezet céljainak megfelelő segítségnyújtást végezni;

d) hasonló szolgáltatásokat végezni az államok kérésére vagy más érdekelt nemzetközi szervezettel együttműködésben az önként hazairányuló migráció érdekében, beleértve az önkéntes hazatelepülést is;

e) fórumot biztosítani az államok, valamint a nemzetközi és egyéb szervezetek részére a vélemények és tapasztalatok cseréjére, valamint a nemzetközi migráció kérdéseiben kifejtett erőfeszítések hasznosítására, összehangolására, beleértve a gyakorlati megoldások fejlesztését szolgáló tanulmányokat is.

2. Feladatainak végrehajtása során a Szervezet szorosan együttműködik a migrációval, a menekültekkel és az emberi segélyforrásokkal foglalkozó nemzetközi szervezetekkel, kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel annak érdekében, hogy — többek között — elősegítse az e területen folyó nemzetközi tevékenységek összehangolását. Ezen együttműködés megvalósítása során az érintett szervezetek kölcsönösen tiszteletben tartják egymás hatásköreit és illetékességét.

3. A Szervezet elismeri, hogy a befogadási normák, a befogadott migránsok száma az egyes államok belső szabályozási ügye, és feladatainak végrehajtása során tiszteletben tartja az érintett államok törvényeit, jogszabályait és politikáját.

II. Fejezet

A Szervezet tagjai

2. Cikk

A Szervezet tagjai

a) azon államok, amelyek tagjai lévén a Szervezetnek, a 34. Cikk értelmében elfogadták ezen Alapokmányt, illetve, amelyekre a 35. Cikk rendelkezései alkalmazandók;

b) más államok, amelyek bizonyították érdeklődésüket a személyek szabad lakhelyválasztásának alapelvei iránt, és vállalják, hogy anyagilag hozzájárulnak a Szervezetnek legalább az igazgatási költségeihez, a Tanács és az érintett állam közti megegyezés szerinti arányban, amennyiben a Tanács kétharmad arányban ezt megszavazza, illetve az állam, a vonatkozó alkotmányos előírásainak megfelelően elfogadja ezen Alapokmányt.

3. Cikk

Bármely tagállam jelezheti a Szervezetből való kilépési szándékát az adott pénzügyi év végét követően. A kilépési szándékot írásban kell benyújtani a Szervezet főigazgatójának, legalább négy hónappal a pénzügyi év letelte előtt. A Szervezetből kilépni szándékozó tagállamnak a Szervezet iránti pénzügyi kötelezettségei az egész pénzügyi évre, amelyben a kilépési szándékát benyújtotta, fennállnak.

4. Cikk

1. Ha egy tagállam elmulasztja a szervezettel szembeni pénzügyi kötelezettségeinek teljesítését, és hátralékának összege eléri azt az összeget, mely tőle az utolsó két évben a szervezetnek összesen járt volna, a tagállam elveszíti szavazati jogát. A szavazati jog elvesztése azonban csak egy évvel azután következik be, miután a Tanács értesült arról, hogy a tagállam olyan mértékben elmaradt fizetési kötelezettségeinek teljesítésével, mely a szavazati jog elvesztését vonja maga után, és csak akkor, ha a hátralék még mindig ilyen mértékű. A Tanács ugyanakkor jogosult egyszerű szótöbbséggel fenntartani vagy visszaállítani az ilyen tagállam szavazati jogát, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a fizetés elmulasztását olyan körülmények okozzák, melyeket a tagállam nem tud befolyásolni.

2. Bármely tagállam tagsági viszonya felfüggeszhető a Tanács kétharmados többségű szavazatával, ha az sorozatosan megsérti ezen Alapokmány alapelveit. A Tanács jogosult arra, hogy egyszerű szavazattöbbséggel visszaállítsa a felfüggesztett tagsági viszonyt.

III. Fejezet

A Szervezet szervei

5. Cikk

A Szervezet szervei a következők:

- a) a Tanács;
- b) az Igazgatóság.

IV. Fejezet

A Tanács

6. Cikk

A Tanács feladatai — az ezen Alapokmány más rendelkezéseiben már említett feladatai mellett — a következők:

- a) meghatározza, megvizsgálja és ellenőrzi a Szervezet irányvonalát, programját és tevékenységét;
- b) elbírálja az altestületek jelentéseit, felügyeli és irányítja a tevékenységüket;

c) tanulmányozza a főigazgató jelentéseit, és jóváhagyja, illetve irányítja a tevékenységét;

d) felülvizsgálja és jóváhagyja a Szervezet programját, költségvetését, kiadásait és elszámolásait;

e) bármely egyéb, a Szervezet céljainak eléréséhez szükségesnek ítélt intézkedést tesz.

7. Cikk

1. A Tanács a tagállamok képviselőiből áll.
2. Minden tagállam egyképviselőt jelöl ki, és olyan helyetteseket, illetve tanácsadókat, akik szükségesnek ítélték.
3. Minden tagállamnak egy szavazata van a Tanácsban.

8. Cikk

A Tanács, saját kérésükre, lehetővé teheti, hogy migrációval, menekültekkel vagy emberi segélyforrásokkal foglalkozó nem tagállamok, kormányzati vagy nem kormányzati nemzetközi szervezetek megfigyelőként részt vegyenek a rendezvényein az eljárási szabályaiban előírt feltételek mellett. A megfigyelőknek nincs szavazati joguk.

9. Cikk

1. A Tanács évente egy alkalommal tartja rendes ülését.
2. A Tanács rendkívüli ülést hívhat össze
  - a) a tagok egyharmadának kérésére;
  - b) sürgős körülményekre tekintettel a főigazgató vagy a Tanács elnökének kérésére.
3. A Tanács minden rendes ülés kezdetén egyévi időtartamra megválasztja az elnököt és a többi tisztségviselőt.

10. Cikk

A Tanács olyan altestületet hozhat létre, amelyeneket feladatai teljesítéséhez szükségesnek ítélt.

11. Cikk

A Tanács elfogadja saját eljárási szabályzatát.

V. Fejezet

Az Igazgatóság

12. Cikk

Az Igazgatóság magában foglalja a főigazgatót, a főigazgató-helyettest és a Tanács által meghatározott körű személyzetet.

13. Cikk

1. A főigazgatót és a főigazgató-helyettest a Tanács választja meg kétharmados szavazattöbbséggel, és legfeljebb egy alkalommal újraválaszthatók. Mandátumuk általában öt évre szól, de kivételes esetekben rövidebb időre, amennyiben a Tanács kétharmados szavazattöbbséggel így határoz. A Tanács által jóváhagyott szerződés alapján végzik munkájukat, amely szerződést a Szervezet nevében a Tanács elnöke ír alá.

2. A főigazgató a Tanácsnak számol be. A főigazgató gyakorolja a Szervezet irányító és végrehajtó funkcióit az Alapokmányban, valamint a Tanács irányvonalának, döntéseinek és szabályozásának megfelelően. A főigazgató javaslatot terjeszt elő a Tanács által teendő megfelelő intézkedések tekintetében.

14. Cikk

A főigazgató kinevezi az Igazgatóság személyzetét a Tanács által elfogadott, a személyzetre vonatkozó szabályzatoknak megfelelően.

15. Cikk

1. Kötelessége teljesítése során a főigazgató, a főigazgató-helyettes és a személyzet nem kérhet és nem fogadhat el utasításokat semmiféle, a Szervezeten kívüli államtól vagy hatóságtól. Tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely a nemzetközi szervezetben betöltött tisztségviselői helyzetükkel ellentétes.

2. Minden tagállam vállalja, hogy tiszteletben tartja a főigazgató, a főigazgató-helyettes és a személyzet felelőségének kivételes nemzetközi jellegét, és nem próbálja őket befolyásolni feladataik teljesítésében.

3. A személyzet alkalmazásánál és foglalkoztatásánál az elsődleges szempont a hatékonyság, a hozzáértés és a feddhetetlenség; kivételes esetektől eltekintve a személyzetet a Szervezet tagállamainak polgárai közül kell szerződtetni, figyelemmel a méltányos földrajzi megoszlás kialakításának alapelveire.

16. Cikk

A főigazgató megjelenhet, illetve a főigazgató-helyettes vagy más, kijelölt képviselője által képviselheti magát a Tanács és bármely altestület ülésén. A főigazgató vagy a kijelölt képviselője a vitákban részt vehet, szavazati joga azonban nincs.

17. Cikk

A Tanács a pénzügyi év befejezését követő soros ülésén a főigazgató jelentést terjeszt a Tanács elé, amelyben beszámol a Szervezet tárgyévben végzett teljes tevékenységéről.

VI. Fejezet

A Szervezet székhelye

18. Cikk

1. A Szervezet székhelye Genfben van. A Tanács kétharmados szavazattöbbséggel székhelyét megváltoztathatja.
2. A Tanács üléseit Genfben tartja, kivéve, ha a Tanács tagjainak kétharmada úgy határoz, hogy máshol tartja ülését.

VII. Fejezet

Pénzügyek

19. Cikk

A főigazgató közvetítésével éves költségvetést terjeszt a Tanács elé a Szervezet igazgatási (adminisztratív) és működési költségeiről, tervezett bevételeiről, a szükségessé válható járulékos költségvetéséről, valamint a Szervezet évi rendes és rendkívüli költségeinek elszámolásáról.

20. Cikk

1. A Szervezet szükségleteinek fedezésére a következő anyagi források szolgálnak:
  - a) a költségvetés igazgatási (adminisztratív) költség része tekintetében a tagállamok készpénz hozzájárulásai szolgálnak fedezetül, amelyek a tárgyév elején esedékesek, és amelyeket késedelem nélkül be kell fizetni;
  - b) a költségvetés működési költség része tekintetében a tagállamok vagy más államok, kormányzati és nem kormányzati nemzetközi szervezetek, jogi személyek vagy egyének készpénz, természetbeni vagy szolgáltatási hozzájárulásai szolgálnak fedezetül, amelyeket minél előbb, de a tárgy pénzügyi év befejezése előtt teljes egészében be kell fizetni.
2. A tagállamok a Tanács és az adott tagállam közti megállapodás szerinti mértékben járulnak hozzá a Szervezet költségvetésének az igazgatásra vonatkozó (adminisztratív) részéhez.
3. A Szervezet működési költségeihez való hozzájárulás önkéntes, és minden hozzájáruló fél megállapodhat a Szervezettel abban, milyen, a Szervezet céljainak és feladatainak megfelelő feltételek mellett használható fel a hozzájárulása.
4. a) A Szervezet székhelyének valamennyi igazgatási (adminisztratív) kiadása és minden egyéb adminisztratív költség kifizetése — kivéve, ha azok az 1. Cikk 1. c) és d) pontjában leírt feladatok végrehajtása során merülnek fel — a költségvetési igazgatási (adminisztratív) részéből történik.
  - b) A működési költségek, valamint az 1. Cikk 1. c) és d) pontjában leírt feladatok végrehajtása során felmerült

igazgatási (adminisztratív) kiadások fizetése a költségvetés működési részéből történik.

5. A Tanács biztosítja, hogy a pénzügyek kezelése hatékony és gazdaságos módon történik.

21. Cikk

A pénzügyi szabályozást a Tanács alakítja ki.

VIII. Fejezet

Jogi helyzet

22. Cikk

A Szervezet teljes körű jogi személyiséggel rendelkezik. Minden olyan jogi cselekvőképességgel rendelkezik, amely feladatai elvégzéséhez és céljai megvalósításához szükséges lehet, különösen — az egyes államok törvényeivel összhangban — illetékes

- a) szerződést kötni;
- b) ingó és ingatlan javakat megszerezni és ilyennel rendelkezni;
- c) magán- és közpénzeket elfogadni, ilyen pénzügyi alapokra befizetni;
- d) bírósági eljárást kezdeményezni.

23. Cikk

1. A Szervezet élvezi mindazon kiváltságokat és mentességeket, amelyek feladatai elvégzéséhez és céljai megvalósításához szükségesek.
2. A tagállamok képviselői, a főigazgató, a főigazgatóhelyettes, valamint az Igazgatóság teljes személyzete ugyanígy élvezi mindazon kiváltságokat és mentességeket, amelyek a Szervezettel összefüggésben feladataik önálló elvégzéséhez szükségesek.
3. Ezen kiváltságokat és mentességeket a Szervezet és az érintett államok közötti megállapodások, illetve más, ezen államok által elfogadott rendelkezések határozzák meg.

IX. Fejezet

Vegyes rendelkezések

24. Cikk

1. Kivéve, ha jelen Alapokmány, illetve a Tanács másként rendelkezik, a Tanács és minden altestület valamennyi döntését egyszerű szavazattöbbséggel hozzák.

2. A jelen Alapokmányban, illetve a Tanács által hozott rendelkezésben előírt többség a jelen levő és szavazó tagokra vonatkozik.

3. Nem érvényes az a szavazás, amelyen a Tanács, illetve az érintett altestület tagjainak többsége nincs jelen.

25. Cikk

1. Az ezen Alapokmányra vonatkozó javasolt módosítások szövegét a főigazgató eljuttatja a tagállamok kormányainak, legalább három hónappal azelőtt, hogy a módosítás a Tanács elé kerülne megtárgyalásra.

2. Azok a módosítások, amelyek alapvetően megváltoztatják a Szervezet Alapokmányát, vagy új kötelezettséget rónak a tagállamokra, a Tanács tagjainak és a tagállamok kétharmados szavazattöbbségével lépnek hatályba, az államok vonatkozó alkotmányos eljárásaival összhangban.

26. Cikk

Minden, a jelen Alapokmány értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitát, amely nem dönthető el tárgyalásos úton vagy a Tanács kétharmados szavazattöbbségével, a Nemzetközi Bíróság elé kell terjeszteni a Bíróság szabályai szerint, kivéve, ha az érintett tagállamok ésszerű időhatáron belül más módon történő rendezésében megegyeznek.

27. Cikk

A Tanács tagjainak kétharmados többségű jóváhagyása alapján a Szervezet átvállalhatja bármely más nemzetközi szervezet vagy intézmény azon célkitűzéseit és tevékenységeit, amelyek a Szervezet céljai körébe tartoznak, amennyiben ezen tevékenységek, anyagi erőforrások és kötelezettségek nemzetközi egyezmények, kölcsönösen elfogadható megállapodások vagy az érintett nemzetközi

szervezetek illetékes hatóságai által elfogadott szabályok segítségével rögzíthetők.

28. Cikk

A Tanács, tagjainak háromnegyedes szavazattöbbségével határozhat a Szervezet feloszlásáról.

29. Cikk

Ezen Alapokmány az Európai Migráció Kormányközi Bizottsága azon tagkormányai számára lép hatályba, amelyek — saját alkotmányos szabályaikkal összhangban — azt elfogadták az említett Bizottság első ülésének napján, miután

a) a Bizottság tagjainak legalább kétharmada és

b) a tagok olyan száma, amely legalább 75% -ban képviseli a költségvetés igazgatási (adminisztratív) részéhez történő hozzájárulásokat

jelezte az igazgatónak, hogy elfogadja jelen Alapokmányt.

30. Cikk

Az Európai Migráció Kormányközi Bizottságának azon tagkormányai, amelyek jelen Alapokmány hatálybalépésének időpontjában nem jelezték az igazgatónak, hogy elfogadják az említett Alapokmányt, az említett naptól további egy évig a Bizottság tagjai maradhatnak, ha a 25. Cikk 2. bekezdése szerint hozzájárulnak a Bizottság igazgatási (adminisztratív) költségeihez, és ez idő alatt továbbra is fenntartják a jogukat az Alapokmány elfogadására.

31. Cikk

Jelen Alapokmány angol, francia és spanyol nyelvű változata egyaránt hitelesnek tekintendő.

KÖZLEMÉNY

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent

A gazdasági társaságokról és a szervezetekről szóló törvények, valamint cégbírósi bejegyzésükről szóló jogszabályok

című, A/4 formátumú, 240 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 1998. június 16-án. *A jogszabályváltozásokat pótlapon közöljük.*

Ára: 1792 Ft áfával.

Megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5099.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

A gazdasági társaságokról és a szervezetekről szóló törvények, valamint cégbírósi bejegyzésükről szóló jogszabályok

című kiadványt ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSIFELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzétesszük a Kincstári Vagyon Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is. Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668. 2000. évi éves előfizetési díja: 6384 Ft áfával. Egy példány ára 24 oldalig 140 Ft áfával, utána 8 oldalanként 35 Ft áfával.

A **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlönnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** című lapot ..... példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

A megrendelő neve: .....

címe (város/község, irányítószám): .....

utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

Előfizetési díj a 2000. évre

fél évre: 3192 Ft áfával

egy évre 6384 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

KÖZLEMÉNY

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent a

**I.
PRAXIS TÖRVÉNY,
MAGYAR ORVOSI KAMARA,
EGÉSZSÉGÜGYI TÖRVÉNY**

című, A/4 formátumú, 72 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 2000. február 11.

Ára: 599 Ft áfával.

[A következő kötet az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvényt (praxis törvény) és végrehajtási rendeleteit tartalmazza.]

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5099 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a

**I.
PRAXIS TÖRVÉNY,
MAGYAR ORVOSI KAMARA,
EGÉSZSÉGÜGYI TÖRVÉNY**

című kiadványt ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

KÖZLEMÉNY

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent az

ÁLLAMIGAZGATÁSI ELJÁRÁS ÉS SZABÁLYSÉRTÉS

című, A/4 formátumú, 80 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 2000. március 1.

Ára: 420 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

Megrendeljük az

ÁLLAMIGAZGATÁSI ELJÁRÁS ÉS SZABÁLYSÉRTÉS

című kiadványt ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán fetüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent az

**1978. ÉVI IV. TÖRVÉNY A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL
ÉS AZ
1979. ÉVI 5. TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET
A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL SZÓLÓ
1978. ÉVI IV. TÖRVÉNY HATÁLYBALÉPÉSÉRŐL
ÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL**

című, A/4 formátumú, 104 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 2000. március 1.

Ára: 600 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

Megrendeljük az

**1978. ÉVI IV. TÖRVÉNY A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL
ÉS AZ
1979. ÉVI 5. TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET
A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVRŐL SZÓLÓ
1978. ÉVI IV. TÖRVÉNY HATÁLYBALÉPÉSÉRŐL
ÉS VÉGREHAJTÁSÁRÓL**

című kiadványt ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán fetüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapok raszóló előfizetésiüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2000. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapraszeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezésé követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668.)

A 2000. évi lapárak

Magyar Közlöny	42 336 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	2 688 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	8 064 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	13 776 Ft/év
Bellügyi Közlöny	11 088 Ft/év	Pénzügyi Szemle	10 080 Ft/év
Cégek Közlöny	44 688 Ft/év	Ifjúsági és Sport Értesítő	2 016 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	10 752 Ft/év	Statisztikai Közlöny	5 712 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	7 728 Ft/év	Turisztikai Értesítő	5 040 Ft/év
Határozatok Tára	9 744 Ft/év	Úgyészségi Közlöny	3 024 Ft/év
Hivatalos Értesítő	6 384 Ft/év	Vízügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	7 056 Ft/év	Bányászati Közlöny	2 016 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	10 416 Ft/év	Magyar Közigazgatás	4 032 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	6 048 Ft/év	Élet és Tudomány	4 704 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	10 416 Ft/év	Ludové Noviny	1 008 Ft/év
Kulturális Közlöny	8 400 Ft/év	Neue Zeitung	2 016 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	8 736 Ft/év	Természet Világa	2 688 Ft/év
Szociális és Munkaügyi Közlöny	7 728 Ft/év	Valóság	3 024 Ft/év
Oktatási Közlöny	10 416 Ft/év		
Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 016 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6., 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2016 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2000. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-én az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.huc címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 42 336 Ft. Egy példány ára: 110 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 55 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

00.0699 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.